

**Uchwała Nr XXXVII/333/2021
Rady Powiatu Mieleckiego
z dnia 20 grudnia 2021 r.**

**w sprawie przyjęcia dokumentu pod nazwą „Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego
na lata 2021-2030”**

Na podstawie art. 12 pkt 9ca ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym
(tj. Dz.U.2020.920 z późn. zm.)

Rada Powiatu Mieleckiego uchwala co następuje:

§1

Przyjmuje się dokument pod nazwą „*Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021-2030*”, (stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały).

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Mieleckiego

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

M. Papiński
Marek Papiński

Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021-2030

Spis treści

I.	Diagnoza ilościowa.....	4
I.1.	Podstawowe informacje na temat powiatu	4
I.2.	Obszar: gospodarka i rynek pracy.....	7
I.2.1.	Przedsiębiorczość i innowacyjność	7
I.2.2.	Turystyka	31
I.2.3.	Rolnictwo i leśnictwo	37
I.2.4.	Lokalny rynek pracy i jego aktywizacja	41
I.2.5.	Promocja gospodarcza powiatu.....	50
I.3.	Obszar: rozwój społeczny.....	51
I.3.1.	Kapitał społeczny	51
I.3.2.	Kapitał ludzki, edukacja publiczna	55
I.3.3.	Promocja i ochrona zdrowia	65
I.3.4.	Pomoc społeczna	71
I.3.5.	Polityka prorodzinna	75
I.3.6.	Wspieranie osób niepełnosprawnych.....	83
I.3.7.	Kultura i dziedzictwo kulturowe	86
I.3.8.	Kultura fizyczna	98
I.3.9.	Przestępczość i bezpieczeństwo publiczne.....	100
I.3.10.	Zagrożenia naturalne i cywilizacyjne:	104
I.4.	Obszar: Infrastruktura, przestrzeń i środowisko.....	105
I.4.1.	Infrastruktura drogowa powiatu	105
I.4.2.	Transport zbiorowy	110
I.4.3.	Gospodarka nieruchomościami	111
I.4.4.	Gospodarka wodna	115
I.4.5.	Ochrona środowiska i przyrody	119
II.	Badanie społeczne	121
II.1.	Metodyka przeprowadzania badań	121
II.1.1.	Cel i założenia badania	121
II.1.2.	Narzędzia badawcze i analiza danych.....	121

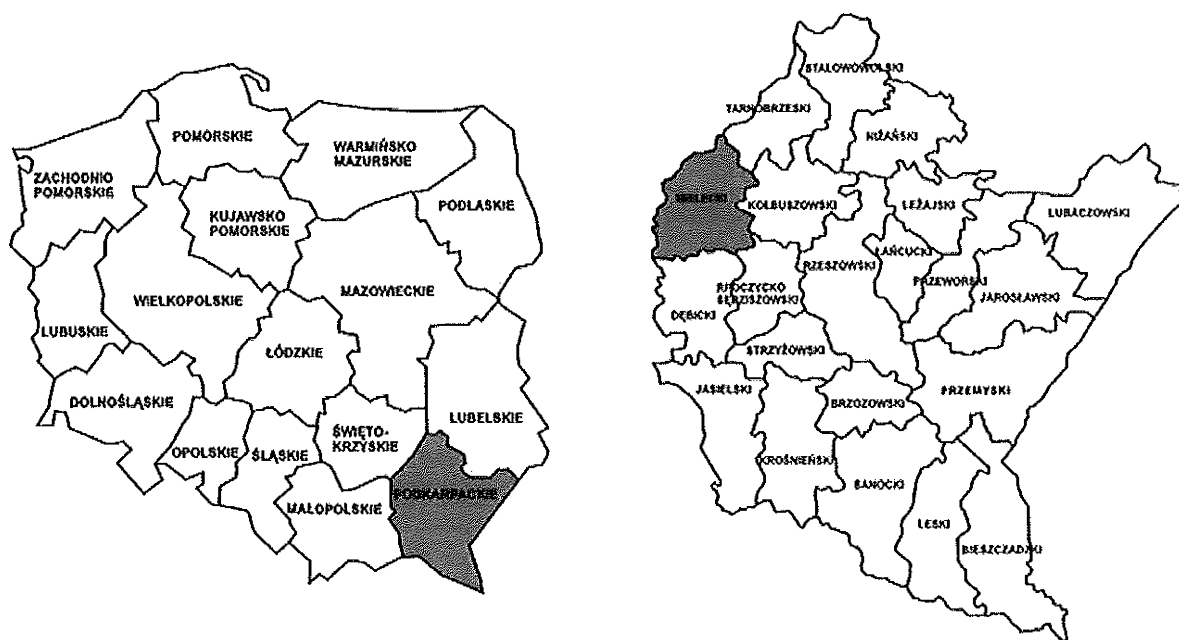
II.1.3. Organizacja badania.....	121
II.2. Wyniki badań	121
II.2.1. Wyniki badania ankietowego – część I dotycząca powiatu	121
II.2.2. Wyniki badania ankietowego – część II dotycząca gmin	128
II.2.3. Analiza próby badawczej	132
III. DIAGNOZA JAKOŚCIOWA	134
III.1. Analiza problemów Powiatu	134
III.2. Czynniki rozwojowe Powiatu	141
IV. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIELECKIEGO.....	146
IV.1. Wprowadzenie	146
IV.2. Wizja Powiatu	149
IV.3. Misja Powiatu.....	149
IV.4. Drzewo celów i zadań rozwojowych Powiatu Mieleckiego	149
IV.4.1. Drzewo celów w obszarze gospodarka	152
IV.4.2. Drzewo celów w obszarze społecznym.....	155
IV.4.3. Drzewo celów w obszarze infrastruktury, środowiska i przestrzeni	160
IV.5. Ocena zgodności strategii z dokumentami zewnętrznymi	164
V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU	166
V.1. Zarządzanie wdrożeniem Strategii.....	166
V.2. System monitorowania i ewaluacji strategii.....	168
V.3. Wskaźniki realizacji celów Strategii	171
Spis tabel	172
Spis rysunków.....	177

I. Diagnoza ilościowa

I.1. Podstawowe informacje na temat powiatu

Powiat mielecki z siedzibą w mieście Mielec, utworzony został w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Powiat położony jest w Kotlinie Sandomierskiej, w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego. Północno-zachodni odcinek granicy powiatu wyznacza Wisła, za którą leży powiat staszowski (województwo świętokrzyskie), a od południowo-zachodniej granicy sąsiadem jest powiat dąbrowski z województwa małopolskiego. W województwie podkarpackim sąsiadami powiatu są: od południa powiaty dębicki i ropczycko-sędziszowski, od wschodu powiaty kolbuszowski i tarnobrzesci (rys. 1).

Rysunek 1. Położenie powiatu mieleckiego na mapie Polski i województwa podkarpackiego

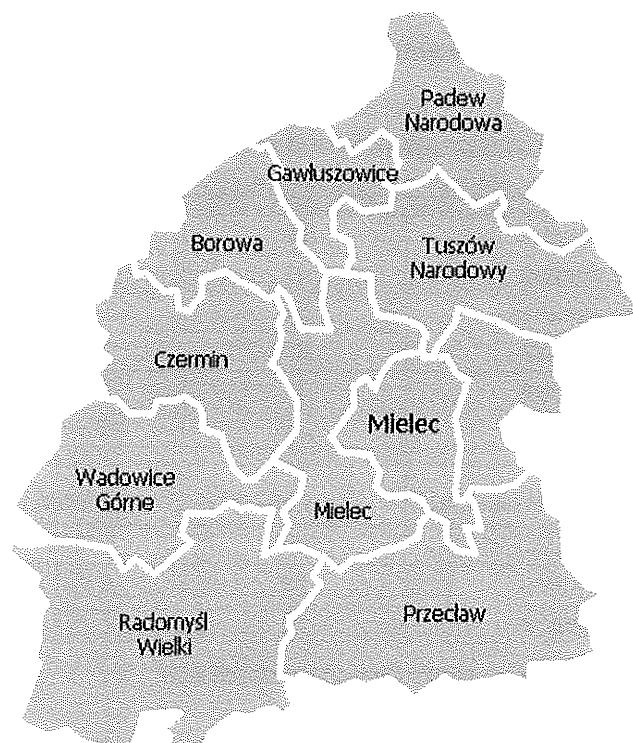
Źródło: <https://powiat-mielecki.pl/nasz-powiat/nasz-powiat/polozenie>

Powiat mielecki położony jest nad dwiema rzekami - Wisłą, która stanowi naturalną północną granicę z województwem świętokrzyskim oraz Wisłoką – główną rzeką powiatu, przecinającą ziemię mielecką na dwie części – wschodnią rzadziej zaludnioną i bardziej lesistą oraz zachodnią charakteryzującą się gęściejszym zaludnieniem i nastawioną na produkcję rolną. Przez powiat mielecki przebiega sieć dróg powiatowych o długości przeszło 420 km oraz wojewódzkich o długości ponad 211 km tworzących szlaki komunikacyjne do Krakowa, Rzeszowa oraz Sandomierza. Na terenie powiatu znajduje się lotnisko użytku publicznego o ograniczonej certyfikacji. Na lotnisku Mielec EPML ustanowione jest dodatkowe przejście graniczne dla ruchu osobowego, którego obsługę prowadzi Placówka Straży Granicznej Lotniska Rzeszów Jasionka oraz Posterunek Celny Mielec.

Powiat zajmuje powierzchnię 881 km² (4,94% powierzchni województwa) i pod tym względem zajmuje 8. miejsce wśród wszystkich powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu w województwie podkarpackim. Na terenie powiatu znajduje się 10 samorządowych jednostek lokalnych, w tym (rys. 2):

- 7 gmin wiejskich: Borowa, Czernin, Gawłuszowice, Mielec, Padew Narodowa, Tuszów Narodowy, Wadowice Górne,
- 2 gminy miejsko-wiejskie: Przecław i Radomyśl Wielki,
- Miasto Mielec.

Rysunek 2. Gminy powiatu mieleckiego

Źródło: <https://powiat-mielecki.pl/nasz-powiat/nasz-powiat/polozenie>

Pod względem zamieszkiwanej powierzchni największymi gminami powiatu są: Radomyśl Wielki, Przecław i Mielec (gmina wiejska), a najmniejsze to: Gawłuszowice, miasto Mielec oraz Borowa.

Pod względem liczby mieszkańców największymi jednostkami powiatu są: miasto Mielec oraz gminy: Radomyśl Wielki, Mielec oraz Przecław; najmniejszymi: Gawłuszowice i Padew Narodowa. W 2019 r. powiat zamieszkiwało 136 660 mieszkańców (6,42% ludności województwa), co plasuje go na 2. miejscu wśród powiatów ziemskich oraz na 3. miejscu wśród powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu w województwie łącznie, po Rzeszowie (9,22% ludności województwa) oraz po powiecie rzeszowskim ziemskim (7,97%). Średnia gęstość zaludnienia wyniosła w 2019 r. 155 mieszkańców na km²; powiat zajmuje pod tym

względem na 3. miejscu wśród podkarpackich powiatów ziemskich, po powiatach: łańcuckim (179 osób na km²) oraz dębickim (174) i na 7 miejscu wśród powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu, po: Rzeszowie (1 550), Przemyślu (1 314), Krośnie (1 064) oraz Tarnobrzegu (547).

Struktura osadnicza powiatu wykazuje typowo monocentryczną strukturę, co oznacza istnienie jednego, ośrodka wzrostu, jakim jest miasto Mielec. Struktura ta jest charakterystyczna dla większości powiatów ziemskich w regionie, jednakże w przypadku Mielca warto zwrócić uwagę, że jest to ośrodek koncentrujący na swoim terenie bardzo duży odsetek ludności powiatu. Jego powierzchnia stanowi 5,33% powierzchni powiatu (47 km²), natomiast liczba ludności wynosiła na koniec 2019 r. 60 323 osoby, co stanowi 44,14% ludności powiatu. Na terenie miasta największa jest również gęstość zaludnienia. W pozostałych gminach powiatu wskaźnik ten rozkłada się stosunkowo równomiernie – od 76 osób na 1 km² w gminie: Padew Narodowa do 109 w gminie wiejskiej Mielec (tab.1.).

Tabela 1. Powierzchnia i ludność gmin powiatu mieleckiego w 2019 r

Powiat/ Gmina	Status jednostki	Powierzchnia w km ²	Ludność	Gęstość zaludnienia os/ km ²
Powiat mielecki	powiat ziemski	881	136 660	155
Mielec	gmina miejska	47	60 323	1 286
Borowa	gmina wiejska	56	5 541	100
Czermin	gmina wiejska	80	7 059	80
Gawłuszowice	gmina wiejska	34	2 727	80
Mielec	gmina wiejska	123	13 389	109
Padew Narodowa	gmina wiejska	71	5 381	76
Przeclaw	gmina miejsko-wiejska	134	12 003	89
Radomyśl Wielki	gmina miejsko-wiejska	160	14 292	89
Tuszów Narodowy	gmina wiejska	89	8 222	92
Wadowice Górne	gmina wiejska	87	7 723	89

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Stolica powiatu jest również miejscem koncentracji rozwijającego się przemysłu i towarzyszących im usług. W bezpośrednim sąsiedztwie Mielca występują podobne monocentryczne powiaty, takie jak Dębica, jednak ich skala oddziaływania w sensie przestrzennym i potencjału ludnościowego jest mniejsza. Mielec stanowi także silny, wyodrębniający się i autonomiczny ośrodek w porównaniu z wyraźnym policentrycznym układem osadniczym na północy województwa, który stanowią: Tarnobrzeg, Stalowa Wola i Nisko na Podkarpaciu oraz dodatkowo Sandomierz w województwie świętokrzyskim wraz z Nową Dębą. Mielec aspiruje do dołączenia się do tego układu.¹

¹ Program rozwoju pn. Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020.

I.2. Obszar: gospodarka i rynek pracy

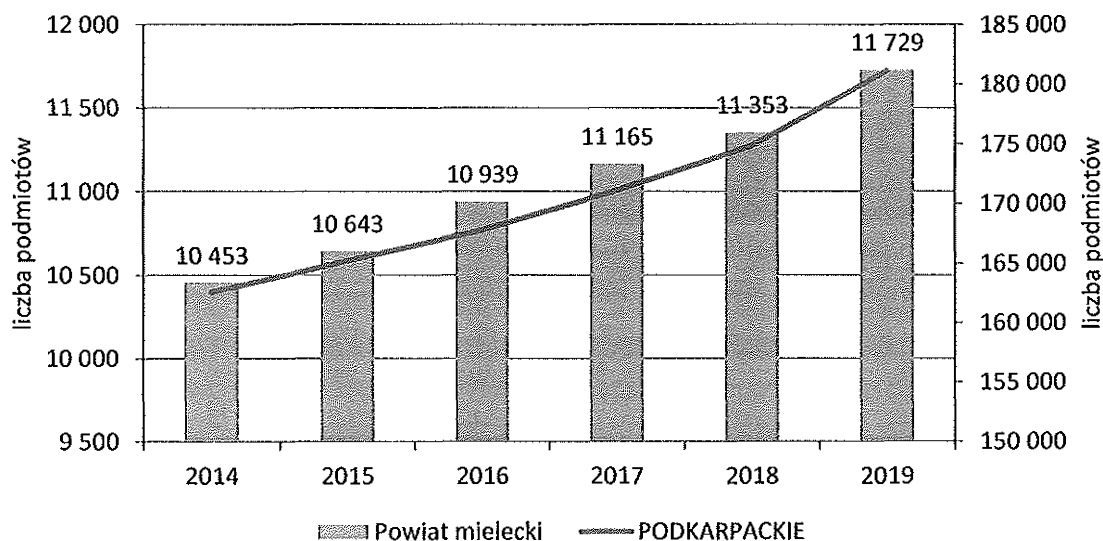
I.2.1. Przedsiębiorczość i innowacyjność

Powiat mielecki jest jednym z silniejszych ośrodków gospodarczych w Polsce Południowej. O jego wysokiej pozycji na tle innych powiatów świadczy m.in.: dynamiczny, wyższy niż w województwie podkarpackim, przyrost liczby podmiotów gospodarczych, wysoka koncentracja podmiotów w Sekcji C. Przetwórstwo przemysłowe, która odgrywa znaczącą rolę w polskiej gospodarce i zaliczana jest do jednej z najnowocześniejszych w Europie.

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na danym terenie może być dla potencjalnych inwestorów sygnałem wskazującym na istnienie sprzyjających warunków dla nowych, planowanych inwestycji. Koncentracja podmiotów reprezentujących różne branże gospodarki może sprzyjać ich integracji pionowej i poziomej, zaś dywersyfikacja działalności daje podstawy do uodparniania regionalnej gospodarki na niekorzystne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Przyjmuje się również, że wysoki poziom przedsiębiorczości jest związany z rozwojem społeczno-gospodarczym.

W 2019 r. w powiecie mieleckim działało 11 729 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 6,48% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w województwie podkarpackim. Wyższy udział odnotowano jedynie w przypadku powiatu rzeszowskiego (7,37% oraz Rzeszowa (16,20%). W porównaniu do roku 2014 (10 453 podmioty) odnotowano ich wzrost o 12,21%. W tym samym okresie wzrost liczby podmiotów gospodarczych w całym województwie podkarpackim kształtował się na niższym poziomie – 11,41% (rys. 3). Niższy wzrost, o 9,47% odnotowano również w skali kraju.

Rysunek 3. Podmioty gospodarcze w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu mieleckiego jest znacznie zróżnicowana (tab. 2). Ośrodkiem o największej koncentracji działalności gospodarczej jest przede wszystkim miasto Mielec, na terenie którego w 2019 r. funkcjonowało 6497 podmiotów (55,39% wszystkich podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu). Stosunkowo dużą koncentracją podmiotów gospodarczych charakteryzują się również gminy: Mielec (1060 podmiotów w 2019 r.) oraz Radomyśl Wielki (1036). Najmniej podmiotów zidentyfikowano natomiast w gminach: Borowa (383) oraz Padew Narodowa (321).

Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w %)
woj. podkarpackie	162 556	165 155	167 749	171 070	174 830	181 107	11,41
powiat mielecki	10 453	10 643	10 939	11 165	11 353	11 729	12,21
miasto Mielec	6 199	6 275	6 351	6 432	6 379	6 497	4,81
Borowa	325	336	333	346	364	383	17,85
Czermin	384	394	410	427	454	464	20,83
Gawłuszowice	141	146	148	162	173	177	25,53
Mielec	903	945	980	996	1 006	1 060	17,39
Padew Narodowa	249	259	271	273	296	321	28,92
Przeclaw	543	547	572	592	654	689	26,89
Radomyśl Wielki	840	866	928	963	999	1 036	23,33
Tuszów Narodowy	480	481	514	530	559	601	25,21
Wadowice Górne	389	394	432	444	469	501	28,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analizując liczbę podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, warto również przyrzeć się bliżej strukturze tych podmiotów np. według kryterium wielkości (tab. 3).

Tabela 3. Podmioty gospodarcze według klas wielkości w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Podmioty według liczby zatrudnionych	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w %)
Ogółem	10 453	10 643	10 939	11 165	11 353	11 729	12,21
0-9	9 926	10 119	10 406	10 632	10 818	11 207	12,91
10-49	419	419	428	425	428	414	-1,19
50-249	95	92	92	94	94	96	1,05
250-999	11	11	11	12	11	11	0,00
1000 i więcej	2	2	2	2	2	1	-50,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie powiatu mieleckiego, podobnie jak w przypadku całej Polski, dominują mikro i małe przedsiębiorstwa stanowiące 95,55% wszystkich przedsiębiorstw. W grupie tej odnotowano

również największy przyrost podmiotów w 2019 r. w porównaniu do roku 2014 – o 12,91% (1281 podmiotów). Na terenie powiatu zidentyfikowano również 108 podmiotów, w których zatrudnionych było co najmniej 250 pracowników, w tym tylko 1 należący do zdecydowanie największych zatrudniających 1000 i więcej osób.

Warto również zwrócić uwagę na aktywność przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie powiatu ze względu na reprezentowane przez nie sekcje i działy PKD (tab. 4). Na terenie powiatu mieleckiego najwięcej podmiotów gospodarczych w latach: 2014 i 2019 zidentyfikowano w następujących sekcjach:

- Sekcja G. Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, w tym w szczególności dział 47. Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi;
- Sekcja F. Budownictwo, w tym w szczególności dział 43. Roboty budowlane specjalistyczne;
- Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe, w tym w szczególności dział 25. Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń;
- Sekcja M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, w tym w szczególności: dział 69. Działalność prawnicza, rachunkowo - księgową i doradztwo podatkowe, dział 71. Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne, dział 74. Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

W ujęciu wewnątrzregionalnym najwięcej podmiotów reprezentujących te sekcje i działy zidentyfikowano na terenie miasta Mielec, w przypadku którego szczególnie istotne są tradycje lotnicze. W 1938 roku, w ramach Centralnego Okręgu Przemysłowego na terenie Mielca powstały Państwowe Zakłady Lotnicze. W zasadzie cała powojenna historia Mielca jest ściśle związana z przedsiębiorstwem WSK „PZL-Mielec”, który miał decydujący wpływ na rozwój gospodarczy miasta. Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o. o. należące do koncernu Lockheed Martin, to jeden z największych w Polsce producentów statków powietrznych, a także największy zakład produkcyjny LM poza granicami Stanów Zjednoczonych. Firma jest kluczowym członkiem oraz jednym z założycieli Stowarzyszenia Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Dolina Lotnicza. Flagowe produkty PZL Mielec to wielozadaniowy helikopter S-70i Black Hawk oraz samolot M28 w wersji cywilnej i militarnej. PZL Mielec mogą się także poszczycić dostawami struktur lotniczych do wielu klientów na całym świecie. Obecnie firma zatrudnia ponad 1610 osób, w tym wysoko wykwalifikowaną kadrę inżyniersko-techniczną oraz produkcyjną cenioną na arenie międzynarodowej, szczególnie za wysoką jakość i terminowość dostaw².

Obecnie, na terenach dawnego WSK PZL Mielec znajduje się najbardziej atrakcyjny teren inwestycyjny województwa podkarpackiego oraz główne centrum przemysłowe ziemi mieleckiej – **Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC**. Strefa jako pierwsza w Polsce

² <http://www.dolinalotnicza.pl/wizytowki/polskie-zaklady-lotnicze-sp-z-o-o-,122.html>

powstała w 1995 r. łączny obszar SSE EURO-PARK MIELEC wynosi 1460 ha, zlokalizowana jest w południowo-wschodniej części Polski, na terenie 4 województw (Podkarpackie, Małopolskie, Lubelskie, Zachodniopomorskie). W jej skład wchodzi tereny położone w 26 podstrefach, głównie, w regionach przygranicznych, co oznacza dodatkowy potencjał możliwości transgranicznej współpracy gospodarczej, kulturowej i turystycznej. Strefą zarządza Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Przez obszar strefy przebiegają główne szlaki komunikacyjne z północy na południe i ze wschodu na zachód Europy tj.: autostrada A4 (relacji wschód-zachód, należąca do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego), droga ekspresowa S19 (część europejskiej międzynarodowej trasy Via Carpatia relacji północ-południe). Przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie strefy mają również dostęp do infrastruktury kolejowej oraz transportu lotniczego (lotniska: Rzeszów, Lublin oraz lokalne lotniska w Mielcu i Krośnie). Wśród głównych atutów strefy wymienia się m.in.:³

- dywersyfikację produkcji dawnej WSK PZL Mielec i stworzenie warunków dla rozwoju innych branż przemysłu,
- utrzymanie i rozwinięcie produkcji lotniczej w Mielcu i innych lokalizacjach, w tym np. restrukturyzacja PZL Mielec, uruchomienie produkcji śmigłowca Black Hawk oraz pozyskanie do strefy innych firm lotniczych tj.: MTU Aero Engines, Goodrich Aerospace, Hamilton Sundstrand, Gardner Aerospace oraz szereg innych,
- w obszarze EURO-PARK MIELEC obowiązuje największy w UE poziom pomocy publicznej (50%) oraz okres ważności decyzji o wsparciu (15 lat),
- tereny greenfield z pełną infrastrukturą i dostępnością komunikacyjną, brownfield – wolne obiekty produkcyjne oraz „build-to-suit” (BTS) - obiekty budowane „pod klucz”,
- dostępność kadry menedżerskiej i produkcyjnej - EURO-PARK MIELEC to tradycje przemysłowe w lotnictwie, motoryzacji, obróbce metalu (Rzeszów, Mielec, Świdnik), przetwórstwie tworzyw sztucznych (Dębica) czy branży spożywczej (Lublin) oraz rozwój nowych specjalizacji takich jak nowoczesne usługi BPO i IT (Rzeszów, Lublin),
- oferta inkubatorów przedsiębiorczości dla rozpoczynających biznes (Mielec, Rzeszów, Krosno, Lublin),
- parki przemysłowe i naukowo-technologiczne jako przyjazne miejsca do rozwijania działalności gospodarczej - tereny inwestycyjne z infrastrukturą techniczną i drogową np. Park Naukowo-Technologiczny Rzeszów-Dworzysko,
- Krajowy Klaster Kluczowy „Dolina Lotnicza” wspierający w regionie południowowschodniej Polski rozwój jednej z najbardziej zaawansowanych technologicznie branż na świecie,
- profesjonalna obsługa inwestora „one-stop shop”.

Łączna wysokość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez wszystkie firmy działające w Strefie to ok. 11,5 mld zł, a łączne zatrudnienie to ponad 38 tys.

³ https://www.paih.gov.pl/strefa_inwestora/sse/mielec

Z informacji opublikowanych na stronie internetowej Strefy wynika, że obecnie w podstrefie Mielec działalność prowadzi 59 przedsiębiorstw, w tym najwięcej z branży metalowej – 17 oraz lotniczej – 9. Wśród pozostałych branż można wymienić: budownictwo, farmację, motoryzację, elektronikę czy poligrafię. Wśród głównych inwestorów w podstrefie Mielec można wymienić m.in.: Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o., BURY Sp. z o.o. (elektronika), KIRCHHOFF POLSKA Sp. z o.o. (motoryzacja), Kronospan Mielec Sp. z o.o. (przetwórstwo drewna).

Wskaźnik lokalizacji

Informacje o liczbie podmiotów funkcjonujących w poszczególnych sekcjach i działach można wykorzystać do wyznaczenia współczynnika lokalizacji (location quotient)⁴, który pozwala ocenić poziom koncentracji przedsiębiorstw na terenie badanego obszaru w stosunku do obszaru, który został przyjęty jako referencyjny. Współczynnik lokalizacji wyznaczono na podstawie następującego wzoru:

$$LQ = \left(\frac{E_{ib}^t}{E_b^t} \right) / \left(\frac{E_{ir}^t}{E_r^t} \right)$$

gdzie: E_{ib} - zmienna w sektorze i w obszarze badanym b , w danym okresie t , E_b - zmienna we wszystkich sektorach w badanym obszarze b , w danym okresie t , E_{ir} - zmienna w sektorze i w obszarze referencyjnym r , w danym okresie t , E_r - zmienna we wszystkich sektorach w obszarze referencyjnym r , w danym okresie t .

Uzyskany wynik należy interpretować w sposób następujący: wartość $LQ > 1$ oznacza, że zatrudnienie w badanym obszarze w danej sekcji jest średnio wyższe niż w obszarze referencyjnym. Powoduje to powstawanie nadwyżki w danym obszarze; wartość $LQ < 1$ oznacza potencjalny niedobór, jeżeli chodzi o wielkość zatrudnienia; wartość $LQ = 1$ (ponieważ wskaźnik rzadko przyjmuje wartość 1 dopuszcza się standardowe odchylenie $\pm 0,15$), oznacza, że rozkład analizowanej zmiennej w obszarze badanym przebiega bardzo podobnie względem rozkładu tej zmiennej w przyjętym obszarze referencyjnym.

Wskaźnik lokalizacji w obszarze dotyczącym liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, wyznaczono z uwzględnieniem wszystkich podmiotów prowadzących działalność zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym. Analizom poddano dane statystyczne na poziomie powiatu mieleckiego w odniesieniu do przyjętego obszaru referencyjnego: województwa podkarpackiego. Analizę porównawczą przeprowadzono dla lat 2014 i 2019. Wyniki zaprezentowane zostały w tabeli 4.

⁴ R. Capello, U. Fratesi, L. Resmini, *Globalization and Regional Growth in Europe: Past Trends and Future Scenarios*, Springer New York 2011, s. 178.

Tabela 4. Wyniki analizy z zastosowaniem współczynnika lokalizacji dla zmiennej podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według sekcji PKD 2007 w latach: 2014 i 2019

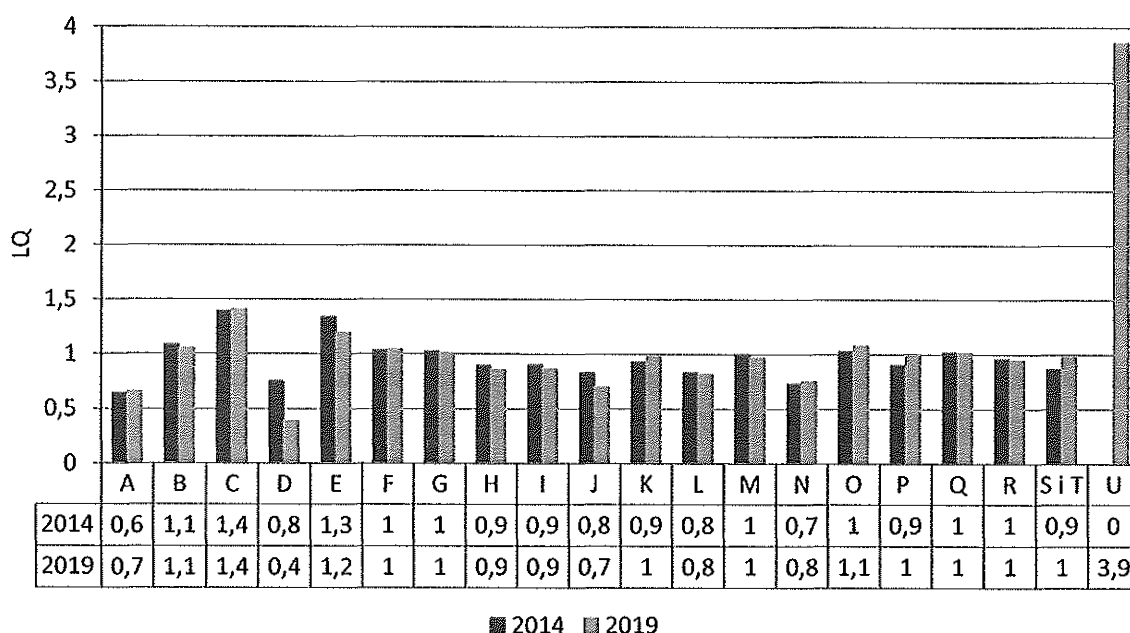
PKD	Obszar referencyjny woj. podkarpackie		Powiat mielecki		Współczynnik lokalizacji LQ		Zmiana 2019 - 2014
	2014	2019	2014	2019	2014	2019	
A	3198	3118	132	134	0,64	0,66	0,02
B	245	236	17	16	1,08	1,05	-0,03
C	15758	17233	1409	1575	1,39	1,41	0,02
D	227	512	11	13	0,75	0,39	-0,36
E	490	505	42	39	1,33	1,19	-0,14
F	20117	26501	1329	1790	1,03	1,04	0,01
G	43752	41463	2867	2701	1,02	1,01	-0,01
H	10652	12288	612	686	0,89	0,86	-0,03
I	4636	4965	267	281	0,90	0,87	-0,03
J	3979	6051	213	274	0,83	0,70	-0,13
K	4183	4041	251	256	0,93	0,98	0,05
L	4351	5331	233	282	0,83	0,82	-0,01
M	13191	16183	849	1014	1,00	0,97	-0,03
N	3900	4696	183	230	0,73	0,76	0,03
O	1927	1894	128	132	1,03	1,08	0,05
P	6895	6708	401	432	0,90	0,99	0,09
Q	9140	10913	600	724	1,02	1,02	0
R	3635	3946	225	242	0,96	0,95	-0,01
S i T	12274	13847	684	881	0,87	0,98	0,11
U	3	4	0	1	0,00	3,86	3,86
Ogółem	162556	181107	10453	11729	-	-	-

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Wartość wskaźnika lokalizacji dla wymienionych sekcji na poziomie poniżej 0,85 oznacza, że na terenie powiatu mieleckiego nasycenie podmiotów gospodarczych we wskazanych sekcjach w porównaniu z sytuacją w województwie podkarpackim ogółem jest mniejsze. W odniesieniu do pozostałych sekcji mamy do czynienia ze zbliżonym do poziomu wojewódzkiego rozkładem zmiennej (LQ przyjmuje wartość $1 \pm 0,15$), co oznacza, że stopień koncentracji mierzony liczbą podmiotów gospodarczych nie odbiega znacząco od stopnia koncentracji tych sekcji w kraju ogółem.

W ujęciu graficznym rozkład wartości współczynnika lokalizacji przedstawia się następująco:

Rysunek 4. Wartość współczynnika lokalizacji w latach: 2014 i 2019

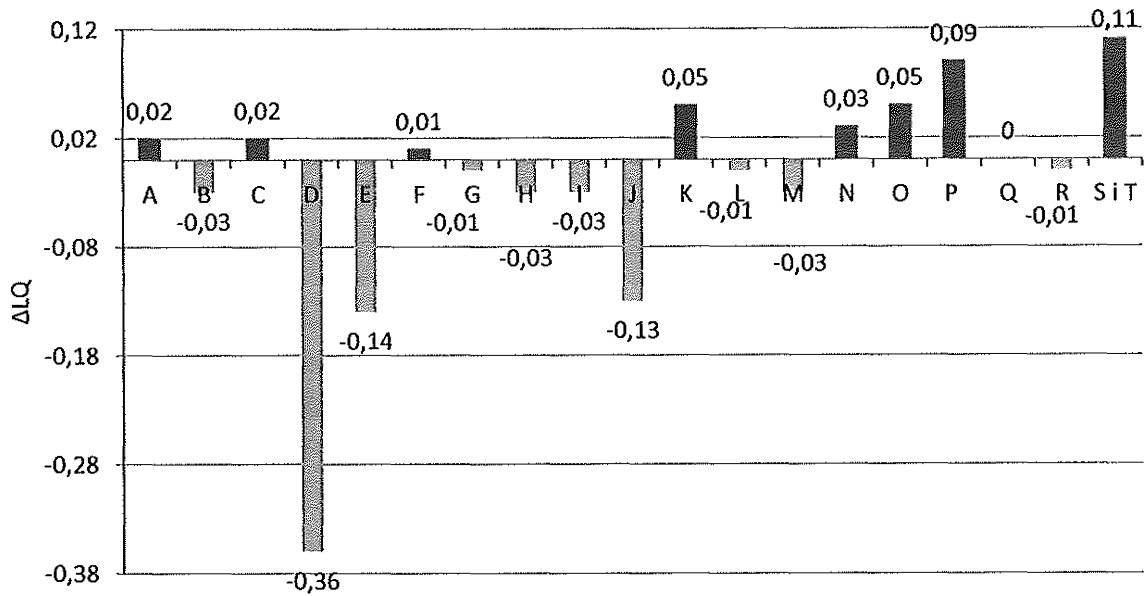
Źródło: obliczenia własne

Dodatnią dynamikę zmian współczynnika lokalizacji w 2019 r. w porównaniu do roku 2014 otrzymano w przypadku takich sekcji, jak:

- Sekcja A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe,
- Sekcja F. Budownictwo,
- Sekcja K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
- Sekcja N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- Sekcja O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne,
- Sekcja P. Edukacja,
- Sekcje S. Pozostała działalność usługowa oraz Sekcja T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Natomiast najwyższą ujemną dynamikę zidentyfikowano w przypadku podmiotów zarejestrowanych w sekcjach: D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją oraz J. Informacja i komunikacja.

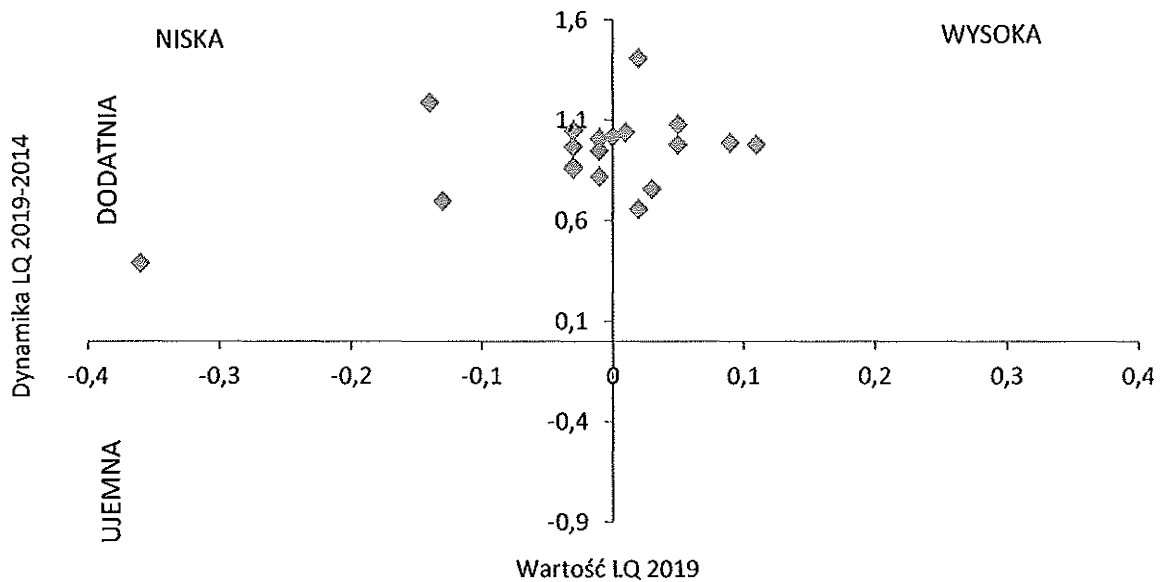
Rysunek 5. Dynamika zmian współczynnika lokalizacji w 2019 roku w porównaniu do roku 2014

Źródło: Obliczenia własne

Rozkład wartości współczynnika lokalizacji w 2019 r. wraz z dynamiką zmian można również przedstawić w następujący sposób (rys. 6):

Rysunek 6. Rozkład współczynnika lokalizacji i jego dynamiki w powiecie mieleckim

Źródło: Obliczenia własne

Sprawdzono również, które działy według PKD 2007 charakteryzują się wyższym niż w województwie udziałem przedsiębiorstw (tab. 5).

Tabela 5. Wyniki analizy z zastosowaniem współczynnika lokalizacji dla zmiennej podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według wybranych działów PKD 2007

PKD	Obszar referencyjny woj. podkarpackie		Powiat mielecki		Współczynnik lokalizacji LQ		Zmiana ΔLQ
	2014	2019	2014	2019	2014	2019	
Sekcja B dział 08	207	187	16	16	1,20	1,32	0,12
Sekcja C dział 10	1433	1401	122	122	1,32	1,34	0,02
Sekcja C dział 11	85	83	6	9	1,10	1,67	0,57
Sekcja C dział 17	227	220	31	29	2,12	2,04	-0,08
Sekcja C dział 22	687	660	90	92	2,04	2,15	0,11
Sekcja C dział 24	96	95	13	11	2,11	1,79	-0,32
Sekcja C dział 25	2577	3510	379	513	2,29	2,26	-0,03
Sekcja C dział 26	144	155	15	19	1,62	1,89	0,27
Sekcja C dział 27	147	166	26	34	2,75	3,16	0,41
Sekcja C dział 28	305	367	52	55	2,65	2,31	-0,34
Sekcja C dział 29	172	147	88	73	7,96	7,67	-0,29
Sekcja C dział 30	75	123	17	23	3,52	2,89	-0,63
Sekcja E dział 38	273	281	27	26	1,54	1,43	-0,11
Sekcja R dział 92	51	44	8	5	2,44	1,75	-0,69

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Najwyższe wskaźniki lokalizacji w 2019 r. **powyżej 2,0**, odnotowano dla następujących działów gospodarki według PKD 2007:

- Sekcja C dział 17. Produkcja papieru i wyrobów z papieru,
- Sekcja C dział 22. Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych,
- Sekcja C dział 25. Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń,
- Sekcja C dział 27. Produkcja urządzeń elektrycznych,
- Sekcja C dział 28. Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- Sekcja C dział 29. Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli,
- Sekcja C dział 30. Produkcja pozostałego sprzętu transportowego.

Działy według PKD 2007, które charakteryzują się dodatnią dynamiką zmian, **powyżej 0,3**, to:

- Sekcja C dział 11. Produkcja napojów,
- Sekcja C dział 27. Produkcja urządzeń elektrycznych.

Analizując przedstawione wyniki warto pamiętać, że wysokie wartości współczynnika lokalizacji mogą również wskazywać na sekcje i działy z dużą liczbą podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON, ale charakteryzujących się jednocześnie niewielkim poziomem zatrudnienia. Uzupełnieniem przedstawionych analiz mogłoby być badanie dla

wielkości zatrudnienia w poszczególnych sekcjach i działach. Niestety dane tego rodzaju nie są dostępne w statystkach publicznych na poziomie powiatów.

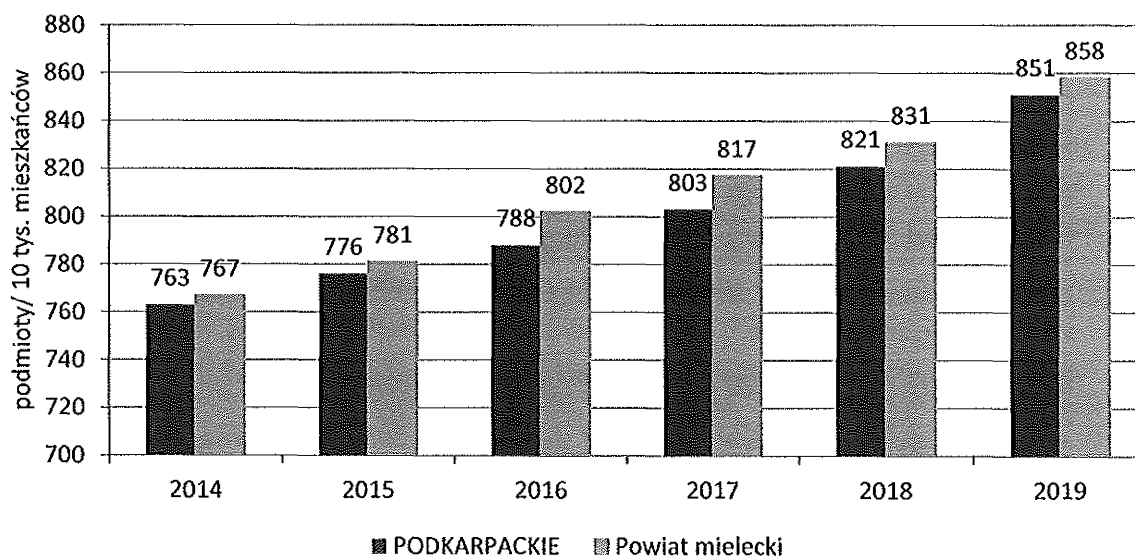
O dobrej sytuacji gospodarczej powiatu w zakresie przedsiębiorczości świadczą również: wyższy niż w przypadku województwa podkarpackiego wskaźnik opisujący liczbę podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców (tzw. wskaźnik przedsiębiorczości) oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Pierwszy z nich w 2019 r. kształtował się w powiecie mieleckim na poziomie 858 i był wyższy niż średnio w województwie (851) (rys. 7). W porównaniu do roku 2014 odnotowano również nieco wyższy niż w województwie wzrost tego wskaźnika (odpowiednio o 11,53% dla województwa oraz 11,86% dla powiatu). Dodatkowo zwraca uwagę wyższy niż średnio w województwie jego poziom w całym analizowanym przedziale czasowym (lata 2014-2019).

W ujęciu wewnątrzregionalnym widoczne jest stosunkowo niewielkie jego zróżnicowanie. Najwyższe wartości, powyżej 1 tys. podmiotów przypadających na 10 tys. mieszkańców w całym analizowanym przedziale czasowym odnotowano w mieście Mielec (tab. 6).

W pozostałych gminach powiatu wskaźnik ten kształtował się na zbliżonym poziomie: od 574 w gminie Przecław do 792 w gminie Mielec. Największym przyrostem w 2019 r. w porównaniu do roku 2014, na poziomie powyżej 27%, charakteryzowały się trzy gminy: Wadowice Górne (27,01%), Gawłuszowice (27,25%) oraz Padew Narodowa (29,22%). Natomiast najniższy przyrost – na poziomie 5,69% – odnotowano w mieście Mielec.

Rysunek 7. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

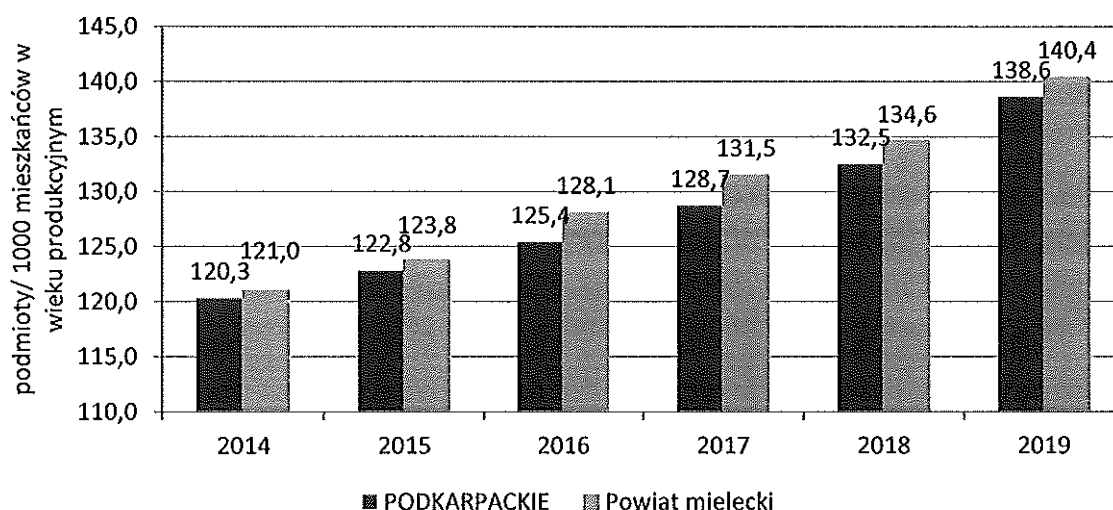
Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w gminach powiatu w latach 2014-2019

Powiat/ Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/ 2014 (w %)
woj. podkarpackie	763	776	788	803	821	851	11,53
powiat mielecki	767	781	802	817	831	858	11,86
miasto Mielec	1 019	1 035	1 050	1 061	1 055	1 077	5,69
Borowa	577	599	598	622	653	691	19,76
Czermin	548	560	583	607	643	657	19,89
Gawłuszowice	510	531	537	586	629	649	27,25
Mielec	690	717	740	748	754	792	14,78
Padew Narodowa	462	481	506	508	551	597	29,22
Przeclaw	462	464	483	498	546	574	24,24
Radomyśl Wielki	592	611	652	677	703	725	22,47
Tuszów Narodowy	595	595	633	650	683	731	22,86
Wadowice Górne	511	518	564	576	609	649	27,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Podobną sytuację odnotowano również w przypadku kolejnego wskaźnika opisującego liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (rys. 8). W powiecie mieleckim na koniec 2019 r. wskaźnik ten kształtował się na poziomie 140,4 i był nieco wyższy niż w przypadku województwa (138,6). Większy niż w województwie był również jego przyrost w 2019 r. w porównaniu do roku 2014, odpowiednio o: 16,03% oraz 15,21% (tab. 7).

Rysunek 8. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W ujęciu wewnątrzregionalnym również widoczne jest stosunkowo niewielkie jego zróżnicowanie. Najwyższe wartości w całym analizowanym przedziale czasowym odnotowano w mieście Mielec; 181,5 podmiotu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2019 r. W pozostałych gminach powiatu wartości tego wskaźnika oscylowały wokół poziomu od 93,2 (Przeclaw) do 125,5 (gmina wiejska Mielec). Największy przyrost wartości wskaźnika w 2019 r. w porównaniu do roku 2014 odnotowano w przypadku gminy miejskiej Padew Narodowa (33,47%), a najmniejszy dla miasta Mielec (14,08%).

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminach powiatu w latach 2014-2019

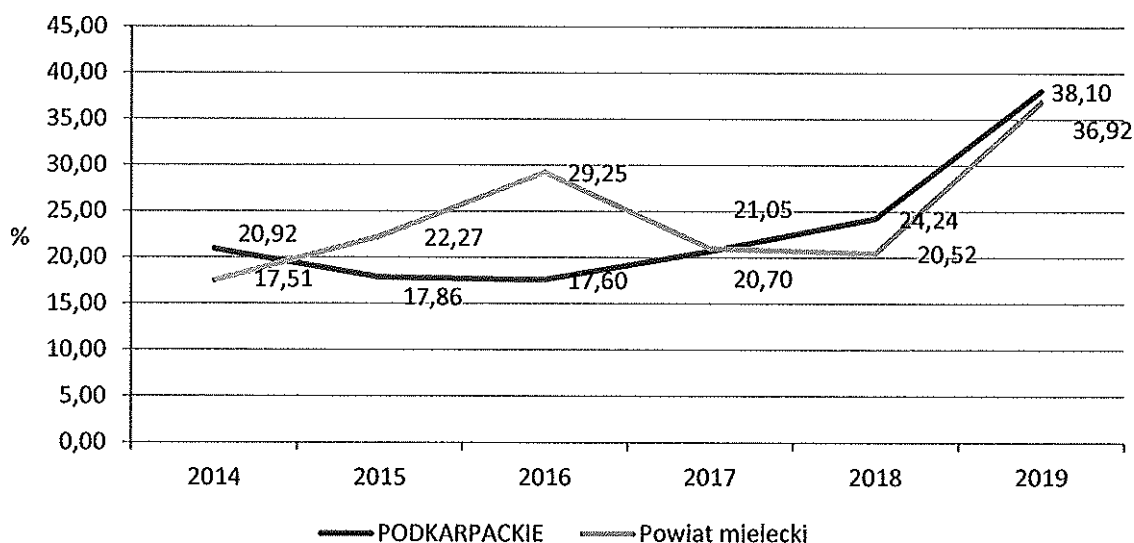
Powiat/ Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/ 2014 (w%)
woj. podkarpackie	120,3	122,8	125,4	128,7	132,5	138,6	15,21
powiat mielecki	121,0	123,8	128,1	131,5	134,6	140,4	16,03
miasto Mielec	159,1	163,8	168,8	173,3	174,8	181,5	14,08
Borowa	91,4	94,6	94,6	98,7	103,7	109,5	19,80
Czermin	86,2	87,9	91,3	94,9	100,7	102,5	18,91
Gawłuszowice	81,5	84,3	85,8	93,2	100,0	103,8	27,36
Mielec	108,8	112,8	116,3	118,4	119,0	125,5	15,35
Padew Narodowa	73,8	77,3	81,6	82,5	89,6	98,5	33,47
Przeclaw	73,3	73,6	77,0	79,5	88,1	93,2	27,15
Radomyśl Wielki	95,0	97,5	104,1	108,0	112,2	116,1	22,21
Tuszów Narodowy	94,6	94,8	100,6	103,2	108,2	116,5	23,15
Wadowice Górne	82,8	82,7	89,7	92,1	96,9	103,5	25,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W ujęciu syntetycznym sytuację powiatu w zakresie trwałości działalności podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jego terenie opisać można za pomocą tzw. **wskaźnika przeżywalności przedsiębiorstw**, wyznaczanego jako różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi i wyrejestrowanymi podmiotami z rejestru REGON w przeliczeniu na 1000 podmiotów (rys. 9).

Wskaźnik ten w ostatnich dwóch latach (2018-2019) kształtował się na poziomie niższym niż w województwie podkarpackim, przy czym jego wartość zarówno w powiecie, jak i w województwie była zdecydowanie wyższa w 2019 r. niż w roku poprzednim. Wartości wyższe niż średnio w regionie zidentyfikowano w latach 2015 – 2017, przy czym największe różnice, najbardziej korzystne dla powiatu dotyczyły dwóch lat: 2015-2016.

Rysunek 9. Wskaźnik przeżywalności podmiotów (w %) w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W układzie wewnątrzregionalnym widoczne są znaczne wahania tego wskaźnika w kolejnych latach w przypadku większości gmin (tab. 8). Ujemne wartości zidentyfikowane zostały w 2018 r. w przypadku miasta Mielec (-4,55%) oraz w 2016 r. w gminie Borowa (-15,02), co oznacza większą liczbę podmiotów wyrejestrowanych z rejestru regon niż nowo zarejestrowanych w przeliczeniu na 1000 podmiotów gospodarczych.

W 2019 r. wszystkie wyznaczone wartości dla poszczególnych gmin okazały się dodatnie, najwyższe w przypadku takich gmin, jak; Wadowice Górne (71,86%) oraz Padew Narodowa (68,54%), a najniższe dla gminy Czermin (28,02%) oraz miasta Mielec (25,09%).

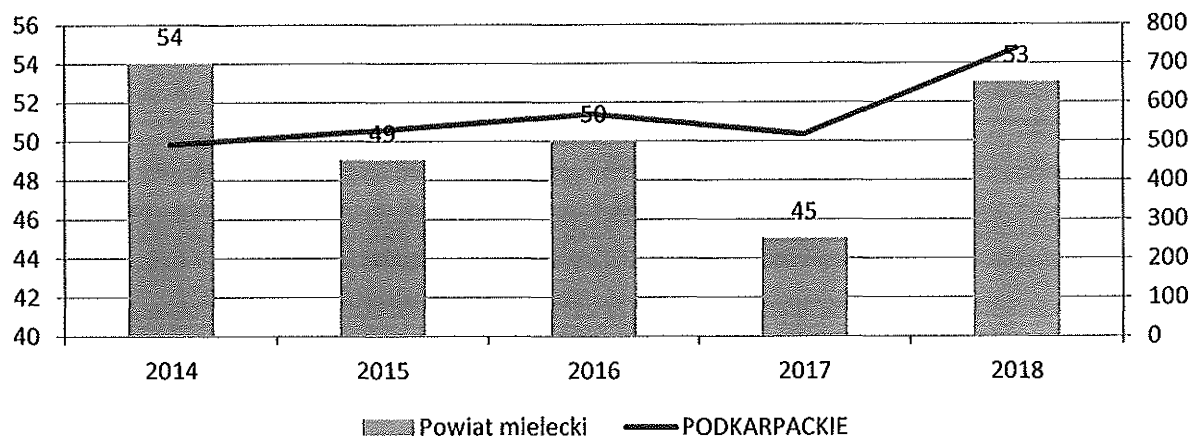
Tabela 8. Wskaźnik przeżywalności podmiotów (w %) w gminach powiatu w latach 2014-2019

Powiat/Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
woj. podkarpackie	20,92	17,86	17,60	20,70	24,24	38,10
powiat mielecki	17,51	22,27	29,25	21,05	20,52	36,92
miasto Mielec	13,07	16,57	15,27	11,97	-4,55	25,09
Borowa	30,77	50,60	-15,02	37,57	60,44	52,22
Czermin	15,63	48,22	48,78	39,81	68,28	28,02
Gawłuszowice	0,00	27,40	13,51	67,90	69,36	45,20
Mielec	28,79	32,80	45,92	25,10	11,93	50,94
Padew Narodowa	36,14	46,33	44,28	25,64	87,84	68,54
Przeclaw	-7,37	9,14	54,20	27,03	93,27	58,06
Radomyśl Wielki	39,29	39,26	56,03	33,23	42,04	44,40
Tuszów Narodowy	27,08	10,40	62,26	35,85	53,67	51,58
Wadowice Górne	23,14	15,23	78,70	40,54	55,44	71,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Do opisu sytuacji powiatu mieleckiego w zakresie przedsiębiorczości można również wykorzystać wskaźnik opisujący liczbę podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego (rys. 10, tab. 9). W 2018 r. na terenie powiatu zidentyfikowano 53 przedsiębiorstwa tego rodzaju. Powiat na tle innych powiatów w województwie podkarpackim uplasował się na czwartym miejscu (po miastach na prawach powiatu: Rzeszowie oraz Przemyślu oraz po powiecie rzeszowskim).

Rysunek 10. Podmioty gospodarcze z udziałem kapitału zagranicznego w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 9. Podmioty gospodarcze z udziałem kapitału zagranicznego w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019

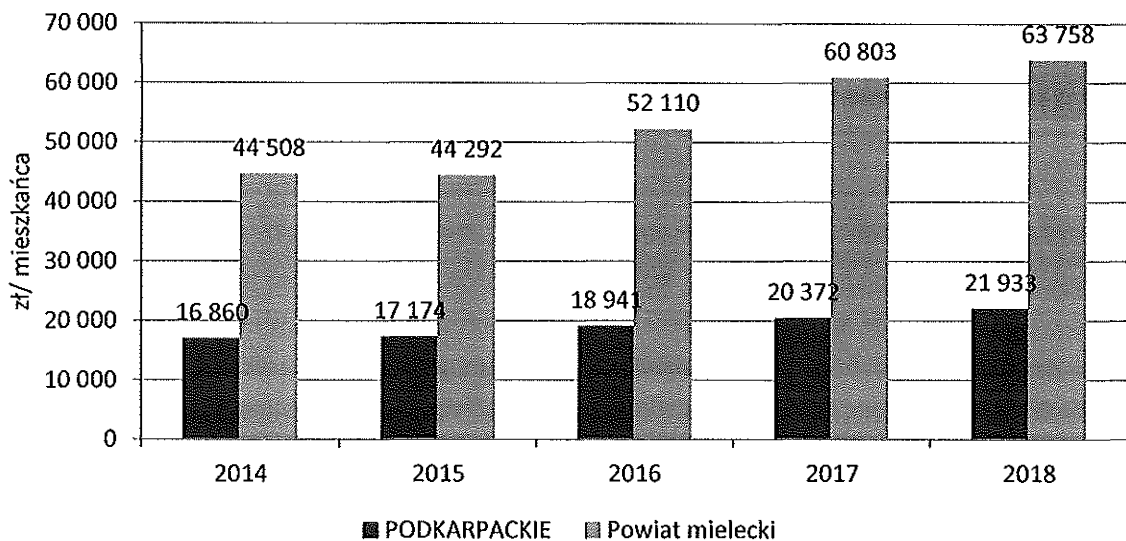
Województwo/powiat	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2019/2014 (w %)
woj. podkarpackie	494	529	571	519	738	49,39
m. Rzeszów	113	128	152	144	221	95,58
m. Przemyśl	60	81	88	77	160	166,67
rzeszowski	38	37	46	43	54	42,11
mielecki	54	49	50	45	53	-1,85
jarosławski	34	32	39	34	47	38,24
leżajski	6	12	16	19	23	283,33
dębicki	23	25	21	16	21	-8,70
przemyski	15	15	14	10	17	13,33
stalowowolski	17	16	15	16	17	0,00
przeworski	14	15	13	12	14	0,00
ropczycko-sędziszowski	9	9	12	9	14	55,56
m. Krosno	18	17	15	16	14	-22,22
sanocki	13	16	16	16	13	0,00
jasielski	13	10	9	9	11	-15,38
m. Tarnobrzeg	12	13	14	14	10	-16,67
tarnobrzescki	9	8	7	6	8	-11,11
krośnieński	9	9	9	7	7	-22,22
lubaczowski	4	3	3	4	7	75,00

Województwo/ powiat	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2019/ 2014 (w %)
łańcucki	7	10	9	6	7	0,00
niżański	4	5	5	5	6	50,00
kolbuszowski	7	6	5	4	5	-28,57
brzozowski	8	6	5	2	4	-50,00
bieszczadzki	4	4	3	2	3	-25,00
strzyżowski	2	2	4	2	1	-50,00
leski	1	1	1	1	1	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

O dobrej sytuacji powiatu w obszarze gospodarczym na tle regionu świadczy również poziom kolejnego wskaźnika opisującego wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (rys 11, tab. 10).

Rysunek 11. Produkcja sprzedana przemysłu (w zł) na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 10. Produkcja sprzedana przemysłu (w zł) na 1 mieszkańca w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2018

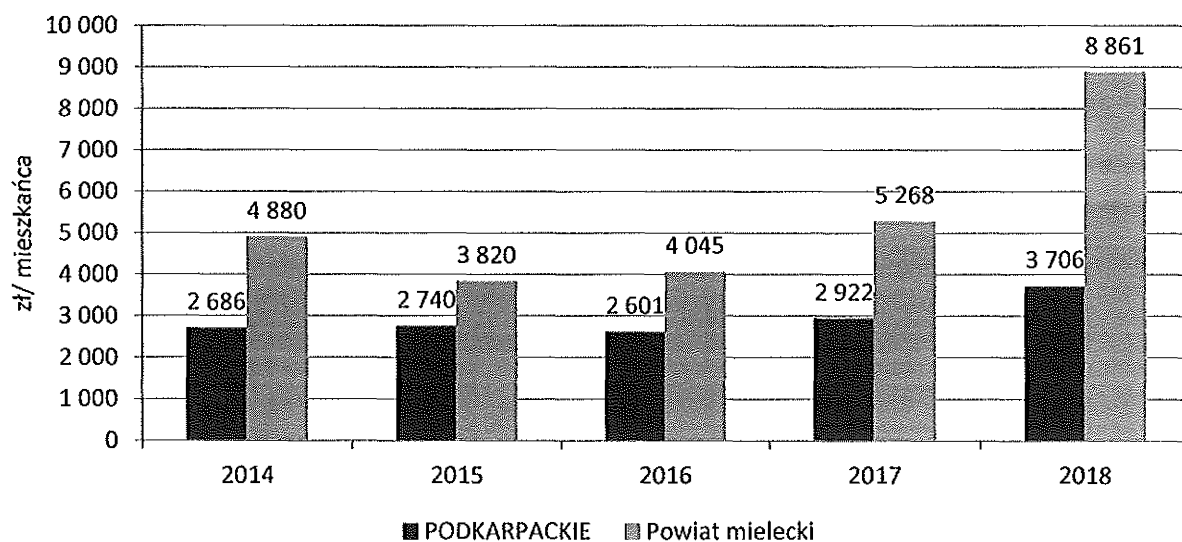
Województwo/ powiat	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2018/ 2014 (w %)
Powiat mielecki	44 508	44 292	52 110	60 803	63 758	43,25
m. Krosno	33 698	38 418	38 274	42 283	47 657	41,42
stalowowlowski	37 298	39 943	47 534	39 732	42 908	15,04
tarnobrzescski	28 025	32 891	36 586	42 112	42 209	50,61
Dębicki	33 121	32 367	32 823	36 057	38 235	15,44
m. Rzeszów	21 715	22 434	27 075	27 686	28 611	31,76
Rzeszowski	13 468	15 089	15 894	20 471	26 188	94,45
Sanocki	17 527	18 308	19 459	21 483	23 270	32,77

Województwo/ powiat	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2018/ 2014 (w %)
PODKARPACKIE	16 860	17 174	18 941	20 372	21 933	30,09
ropczycko-sędziszowski	21 236	19 939	22 514	17 789	19 177	-9,70
m. Tarnobrzeg	10 697	10 853	12 176	16 241	18 363	71,66
Leżajski	17 371	16 749	16 959	16 962	17 490	0,69
łańcucki	11 408	13 169	13 288	15 570	14 347	25,76
Przeworski	8 900	9 151	9 286	12 965	14 116	58,61
Jasielski	11 961	11 871	11 622	12 926	13 586	13,59
m. Przemysł	8 109	8 511	8 916	8 997	9 284	14,49
kolbuszowski	5 666	5 969	6 457	7 541	8 883	56,78
bieszczadzki	5 485	3 996	5 847	6 503	7 864	43,37
Jarosławski	8 722	6 222	6 519	7 276	7 590	-12,98
Brzozowski	5 944	6 807	6 068	6 535	7 371	24,01
Strzyżowski	4 314	4 618	5 343	5 475	6 717	55,70
Niżański	5 308	6 111	6 577	5 144	4 943	-6,88
Krośnieński	6 569	3 702	3 982	4 514	4 837	-26,37
lubaczowski	1 431	1 270	2 064	2 553	3 152	120,27
Leski	1 638	2 094	1 545	1 615	1 918	17,09
Przemyski	982	994	1 129	1 233	1 284	30,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Potwierdzeniem dobrej sytuacji powiatu na tle innych powiatów w województwie podkarpackim są również wartości kolejnych dwóch wskaźników opisujących **wartość nakładów na inwestycje w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 mieszkańca** (rys. 12, tab. 11) oraz **nakładów na środki trwałe w przeliczeniu na 1 mieszkańca** (rys. 13, tab. 12).

Rysunek 12. Nakłady na inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 11. Nakłady na inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019

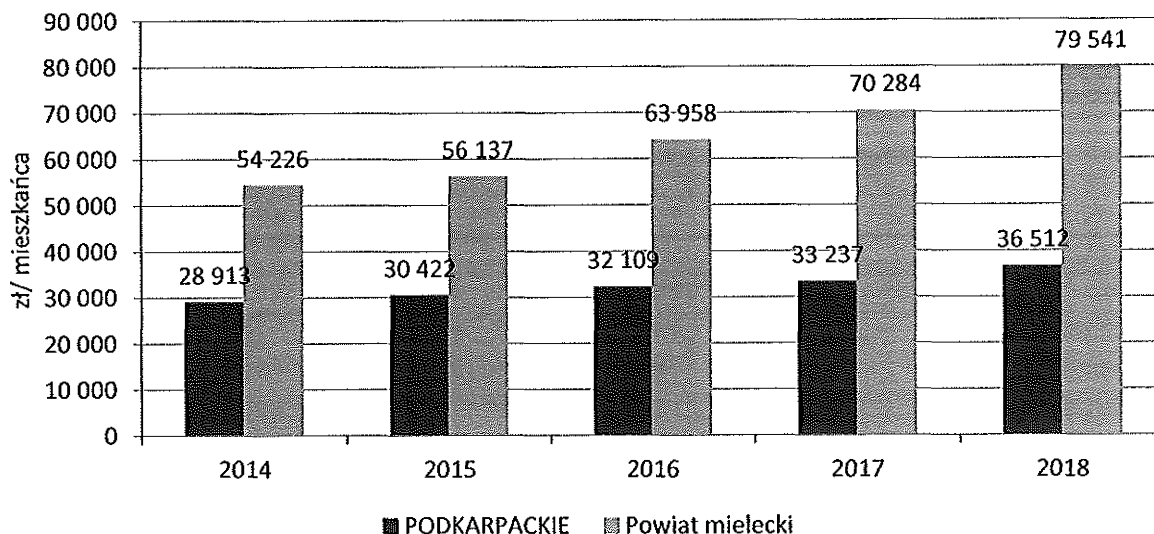
Województwo/ powiat	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2018/2014 (w %)
mielecki	4 880	3 820	4 045	5 268	8 861	81,58
m. Krosno	4 345	2 972	4 788	4 592	7 040	62,03
m. Rzeszów	6 669	5 850	5 067	5 935	6 828	2,38
stalowowolski	6 375	6 776	7 557	3 145	6 283	-1,44
rzeszowski	2 911	3 533	2 821	3 843	5 534	90,11
tarnobrzegi	3 148	5 760	2 989	3 968	4 508	43,20
ropczycko-sędziszowski	2 808	4 385	5 674	5 362	3 949	40,63
dębicki	3 794	5 251	3 322	3 614	3 840	1,21
sanocki	2 031	2 174	1 940	2 234	3 837	88,92
PODKARPACKIE	2 686	2 740	2 601	2 922	3 706	37,97
przemyski	2 065	1 691	1 675	4 196	3 310	60,29
łańcucki	2 057	1 587	1 747	3 207	2 958	43,80
m. Tarnobrzeg	1 138	1 061	1 007	2 658	2 263	98,86
leżajski	2 047	1 193	1 614	1 282	2 156	5,32
jarosławski	1 399	1 497	1 988	2 344	2 130	52,25
jasieński	1 536	1 253	1 748	1 103	1 981	28,97
przeworski	1 041	1 436	1 009	1 326	1 896	82,13
m. Przemyśl	1 372	506	673	1 238	1 612	17,49
kolbuszowski	632	945	625	1 245	1 604	153,80
bieszczadzki	1 808	2 452	1 208	1 148	1 560	-13,72
strzyżowski	716	378	337	754	1 234	72,35
brzozowski	384	610	458	1 038	1 145	198,18
Krośnieński	756	791	926	1 232	1 114	47,35
Leski	819	1 011	1 319	1 203	1 009	23,20
Niżański	475	536	461	830	901	89,68
Lubaczowski	748	458	604	856	850	13,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2018 r. powiat mielecki w zakresie pierwszego z tych wskaźników (nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach *per capita*) uplasował się na miejscu pierwszym. Nakłady przeznaczone na ten cel wyniosły 8 861 zł w przeliczeniu na mieszkańca i były ponad 2-krotnie wyższe od przeciętnych nakładów zidentyfikowanych na poziomie województwa. Zwraca również uwagę systematyczny wzrost tego wskaźnika w ostatnich dwóch latach: 2017-2018 oraz stosunkowo duży przyrost jego wartości w 2018 r. w porównaniu do roku 2014, o blisko 47%. Podobnie przedstawia się sytuacja w zakresie drugiego wskaźnika opisującego wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które w 2018 r. kształtowały się na poziomie 79 541 zł i były ponad 20-krotnie wyższe niż przeciętnie w województwie podkarpackim. Powiat mielecki zajął pod tym względem pierwsze miejsce w regionie. Zwraca również uwagę jego systematyczny wzrost w kolejnych analizowanych latach, o blisko 47% w 2018 r. w porównaniu do roku 2014. Podobną sytuację w zakresie tego wskaźnika zidentyfikowano również w przypadku powiatu sanockiego, w którym nakłady kształtowały

się na poziomie 79 256 zł *per capita*, ale przy zdecydowanie niższym wzroście w porównaniu do roku 2014 (wzrost o 20,13%).

Rysunek 13. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 12. Nakłady na środki trwałe w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019

Województwo/powiat	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2018/2014 (w %)
mielecki	54 226	56 137	63 958	70 284	79 541	46,68
sanocki	65 977	67 468	72 258	75 131	79 256	20,13
m. Rzeszów	62 118	64 816	68 707	68 687	72 612	16,89
m. Krosno	65 440	64 206	64 701	67 746	72 221	10,36
tarnobrzegi	40 106	43 880	47 342	42 005	54 251	35,27
stalowowski	44 641	46 959	53 104	41 519	49 554	11,01
dębicki	33 609	37 062	39 833	41 424	43 407	29,15
bieszczadzki	30 909	31 505	33 188	34 254	36 916	19,43
PODKARPACKIE	28 913	30 422	32 109	33 237	36 512	26,28
leżajski	32 126	32 751	33 041	33 525	34 437	7,19
rzeszowski	22 031	25 672	27 161	29 280	33 098	50,23
m. Tarnobrzeg	27 003	27 059	29 170	30 013	32 666	20,97
jasielski	19 720	20 360	16 225	28 093	29 638	50,29
ropczycko-sędziszowski	21 275	21 862	22 578	25 408	28 702	34,91
m. Przemyśl	24 752	26 281	24 924	25 920	26 691	7,83
łańcucki	15 933	17 437	18 338	20 012	24 538	54,01
jarosławski	18 270	20 116	21 721	21 281	23 091	26,39
kołbuszowski	11 079	10 830	10 811	12 201	14 156	27,77
przeworski	9 081	10 240	9 855	10 648	13 050	43,71
leski	11 674	26 194	11 658	12 710	12 644	8,31
lubaczowski	8 676	9 288	10 970	11 747	12 253	41,23

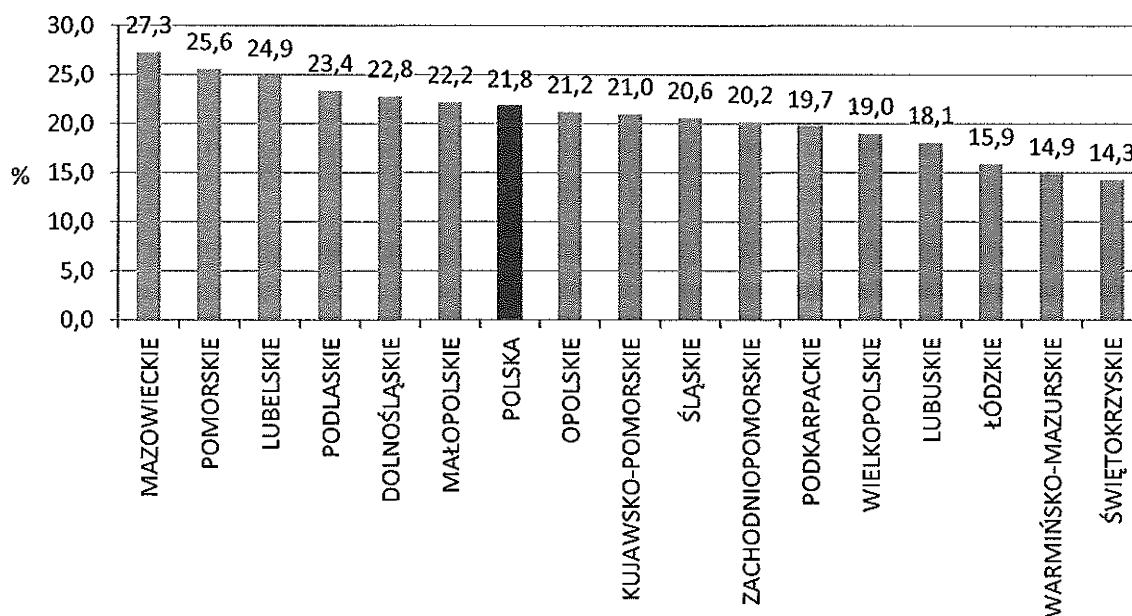
Województwo/powiat	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2018/ 2014 (w %)
krośnieński	10 651	8 095	8 863	8 318	8 759	-17,76
brzozowski	7 106	7 130	7 550	8 129	8 708	22,54
strzyżowski	5 353	5 558	5 735	6 561	7 181	34,15
nizański	6 957	6 823	7 386	5 787	6 292	-9,56
przemyski	3 455	3 136	3 658	4 414	5 182	49,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Innowacyjność to kolejny ważny obszar, istotny zarówno dla dotychczasowego jak i przyszłego rozwoju powiatu mieleckiego. W statystykach publicznych z tego zakresu dostępne są w większości przypadków dane na poziomie województw. W ujęciu syntetycznym o poziomie innowacyjności regionu może świadczyć m.in.:

- **średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (rys. 14),** który w 2018 r. kształtował się na poziomie 19,7% i był niższy niż średnio w Polsce (21,8%); region zajął pod tym względem dopiero 11. miejsce w kraju;

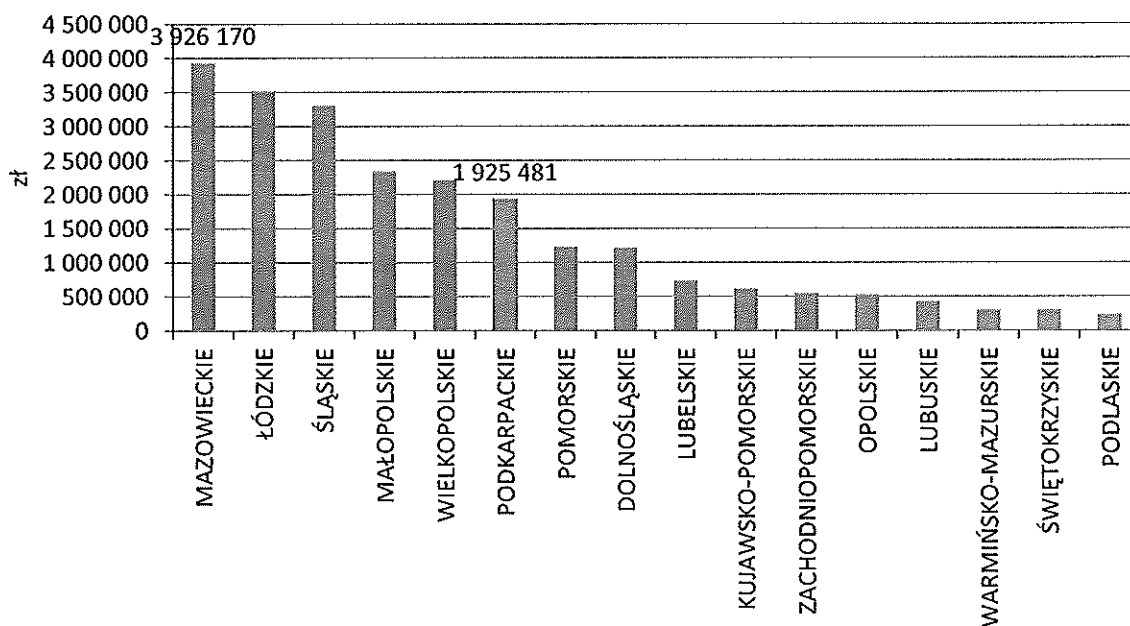
Rysunek 14. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw według województw w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- **poziom nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych (rys. 15);** w 2018 r. przedsiębiorstwa przemysłowe wydatkowały na ten cel ponad 1,9 mln zł, region zajął pod tym względem 6. miejsce w kraju; liderem jest województwo mazowieckie, w którym łączne nakłady wyniosły blisko 4 mln zł.

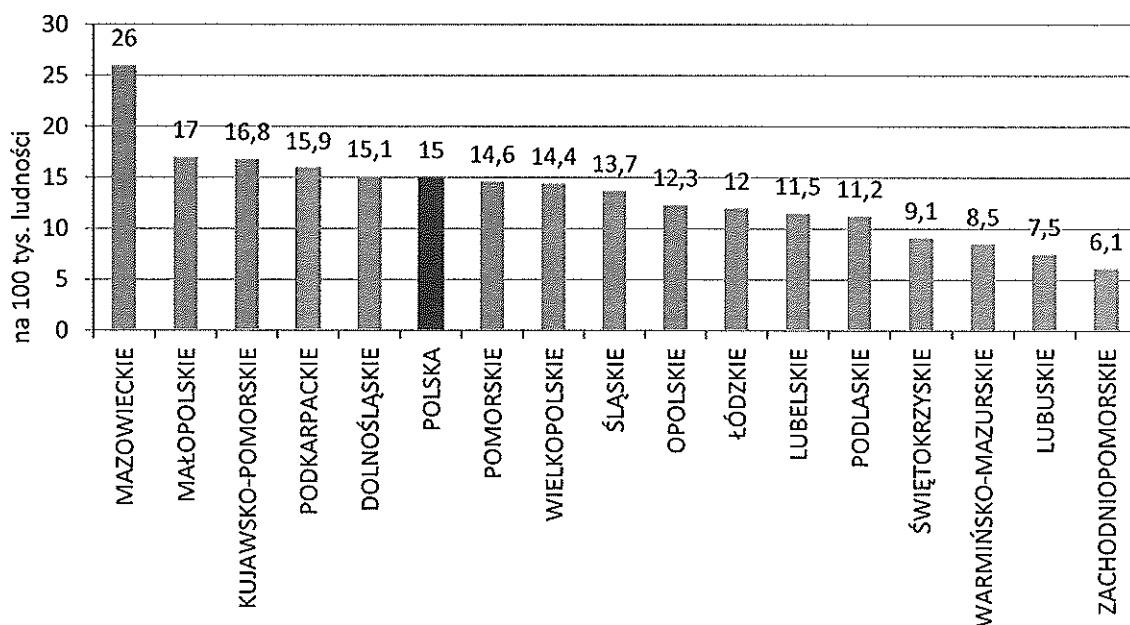
Rysunek 15. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych według województw w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- liczba jednostek prowadzących działalność badawczo-rozwojową w przeliczeniu na 100 tys. ludności, która w 2018 r. kształtowała się na poziomie około 16 jednostek; region zajął pod tym względem 4. miejsce w kraju, liderem jest województwo mazowieckie z 26 jednostkami w przeliczeniu na 100 tys. ludności (rys. 16);

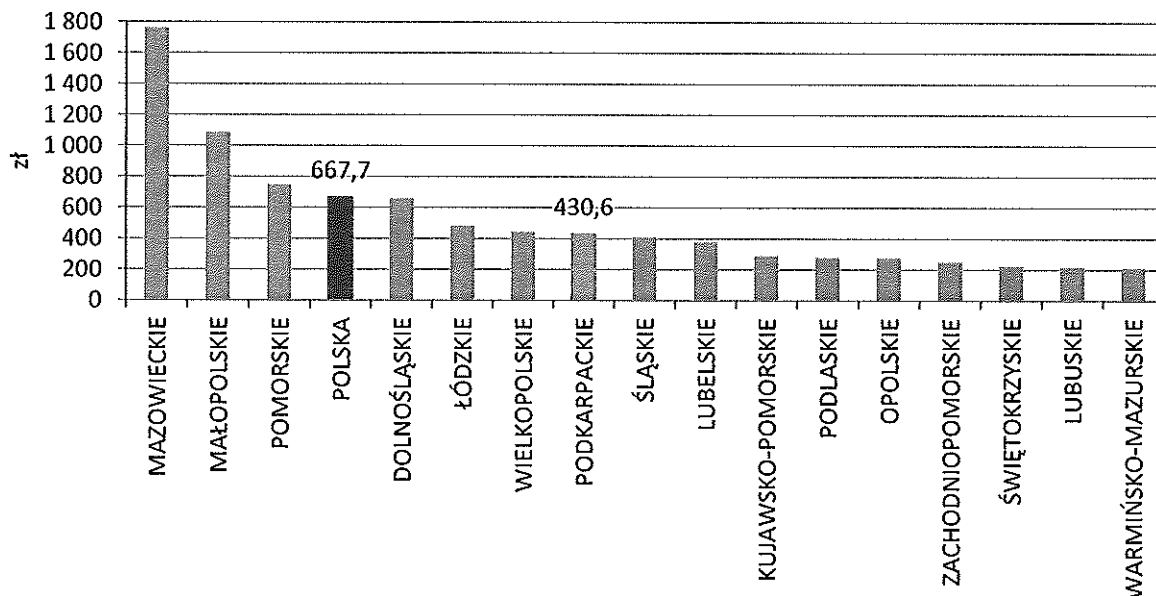
Rysunek 16. Liczba jednostek prowadzących działalność badawczo-rozwojową w przeliczeniu na 100 tys. ludności według województw w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- nakłady wewnętrzne na działalność B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które w 2018 r. kształtowały się na poziomie 430,6 zł przy średniej dla Polski – 667,7 zł.; region zajął pod tym względem 7. pozycję w kraju (rys. 17);

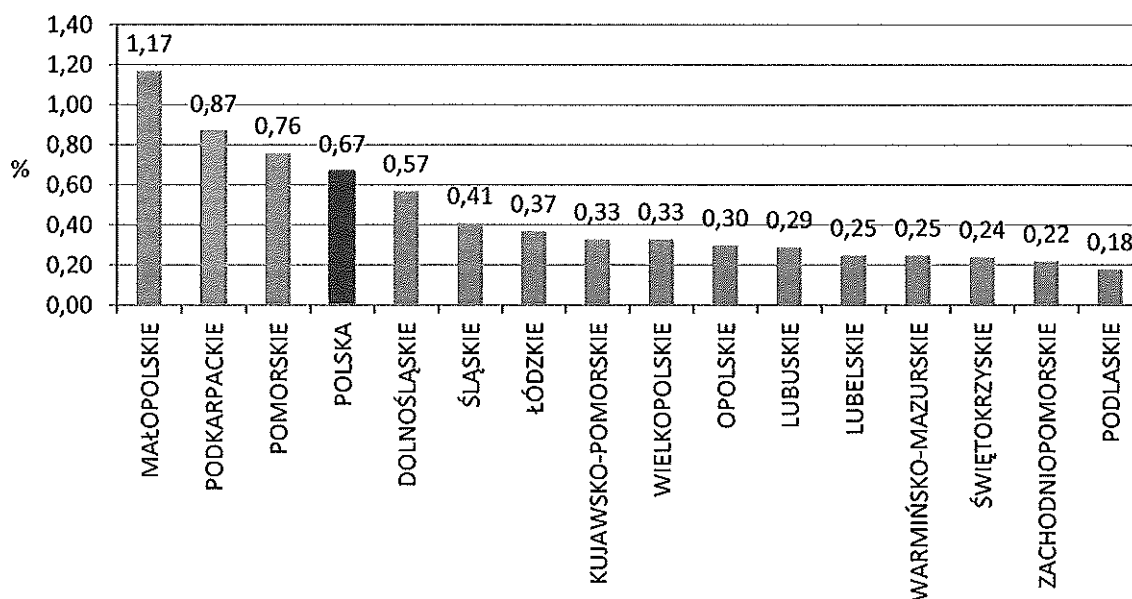
Rysunek 17. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według województw w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- nakłady wewnętrzne na działalność B+R sektora przedsiębiorstw w relacji do PKB, które w 2017 r. kształtowały się na poziomie 0,87%, przy średniej dla Polski – 0,67%; region zajął pod tym względem drugą pozycję w kraju (rys. 18);

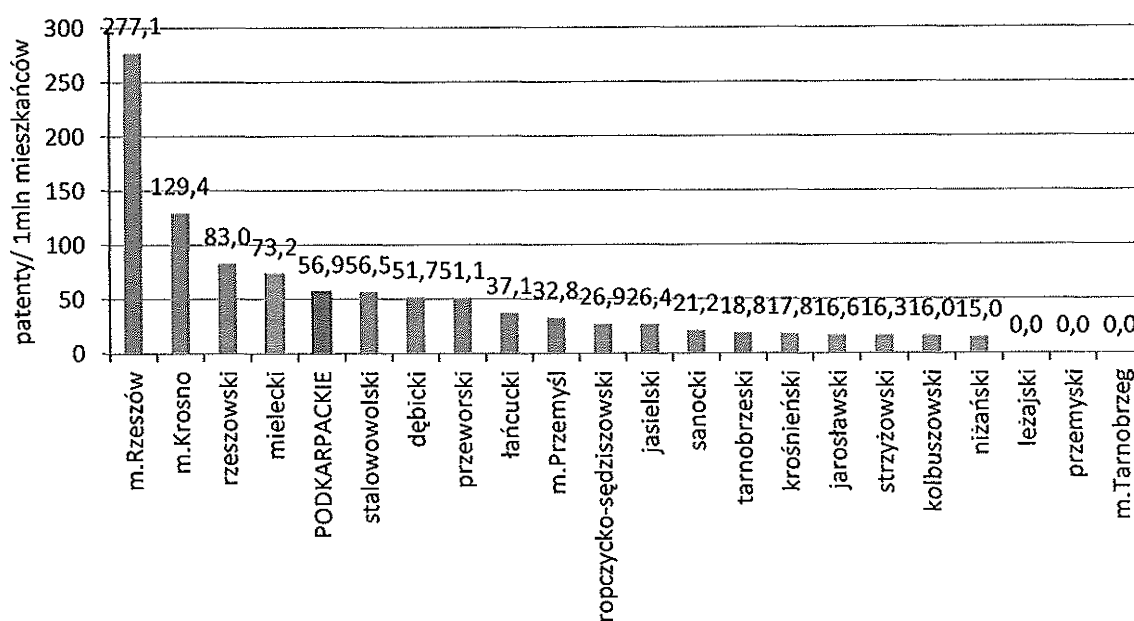
Rysunek 18. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R sektora przedsiębiorstw w relacji do PKB według województw w 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W zakresie innowacyjności na poziomie powiatów dostępne są natomiast dane statystyczne opisujące liczbę patentów udzielonych przez UPRP w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców (rys. 19). W 2019 r. w powiecie mieleckim wskaźnik ten kształtował się na poziomie 73,2 patenty w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców, przy średniej wojewódzkiej na znacznie niższym poziomie 56,9. Region zajął pod tym względem 4. miejsce w województwie, po dwóch miastach na prawach powiatu: Rzeszowie i Krośnie oraz po powiecie rzeszowskim.

Rysunek 19. Patenty udzielone przez UPRP w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców w 2019 r.

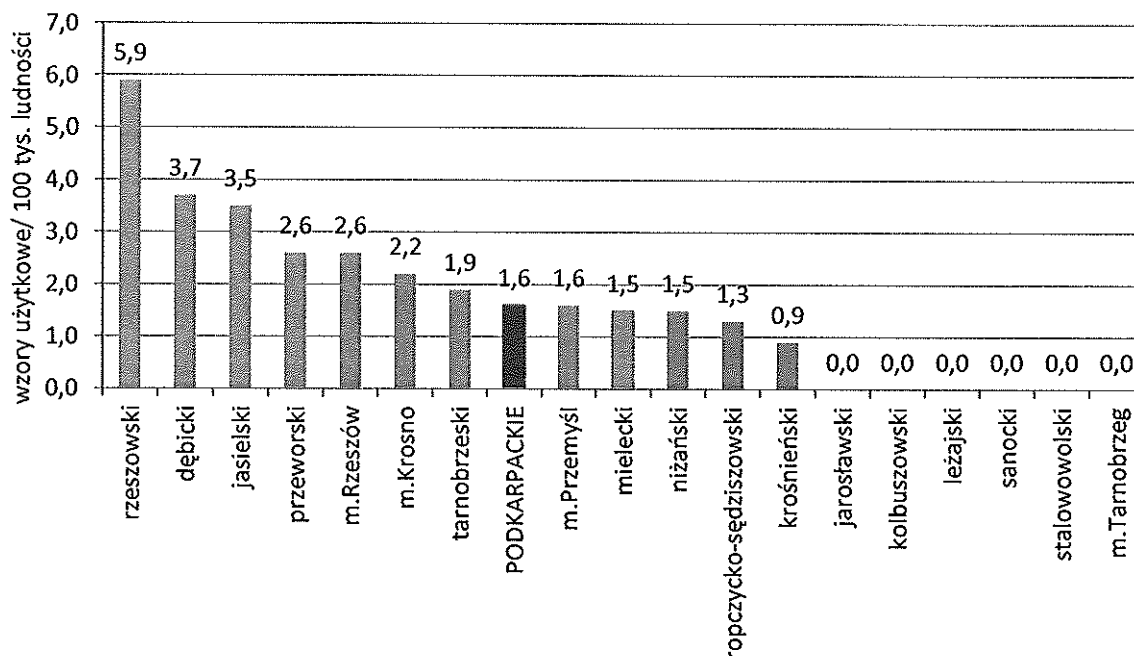
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W przypadku kolejnego wskaźnika z zakresu innowacyjności opisującego wzory użytkowe w zakresie udzielonych praw ochronnych w UPRP w przeliczeniu na 100 tys. ludności sytuacja powiatu jest nieco gorsza (rys. 20). W 2019 r. wskaźnik ten dla powiatu mieleckiego kształtował się na poziomie 1,5 przy średniej dla województwa wynoszącej – 1,6. Region zajął pod tym względem 9. miejsce w województwie. Liderem w zestawieniu jest powiat rzeszowski ze wskaźnikiem na poziomie 5,9.

Aktywność powiatu w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności wspierają również funkcjonujące na jego terenie ośrodki wspierające działalność w tym zakresie. Wśród nich można wymienić np. **Regionalne Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania – Powiat Mielecki**, będące jednym z najnowocześniejszych w województwie podkarpackim dostępnym dla młodzieży szkół zawodowych. Budowa dofinansowana została ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Centrum wybudowane zostało przez powiat mielecki i jego jednostkę organizacyjną Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli. Na terenie Centrum dostępnych jest obecnie dziesięć nowoczesnych laboratoriów: Komputerowego wspomaganie projektowania i wytwarzania CAD/CAM, Nauki programowania i symulacji pracy obrabiarek sterowanych numerycznie, Nowoczesnych obrabiarek skrawających, Nowoczesnych technik wytwarzania na

obrabiarkach sterowanych numerycznie, Nowych metod spawania, zgrzewania i cięcia metali, Metrologii wspomaganej komputerowo, Nowoczesnych technologii montażu konstrukcji lotniczych i blacharskich, Badań nieniszczących, Mechatroniki oraz Nowoczesnych metod „Lean Manufacturing”.

Rysunek 20. Wzory użytkowe – udzielone prawa ochronne w UPRP w przeliczeniu na 100 tys. ludności w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Istotnym obszarem funkcjonowania powiatu w zakresie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, centrami B+R i ośrodkami naukowymi zlokalizowanymi na terenie powiatu są również instytucje otoczenia biznesu. W 2019 r. wskaźnik opisujący liczbę instytucji otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej kształtował się w powiecie na poziomie 458,7. Powiat zajął pod tym względem 8. miejsce w województwie podkarpackim. Liderem w zestawieniu jest Przemyśl ze wskaźnikiem na poziomie 1209,1, znacznie zawyżającym średni poziom tego wskaźnika w regionie (517,5) (rys. 21).

Wśród instytucji otoczenia biznesu funkcjonujących się na terenie powiatu wyróżnia się działalność Mieleckiej Agencji Rozwoju Regionalnego. Warto również wspomnieć o działającym na terenie SSE w Mielcu Inkubatorze Nowych Technologii, składającym się z dwóch jednostek IN-TECH1 i IN-TECH2⁵.

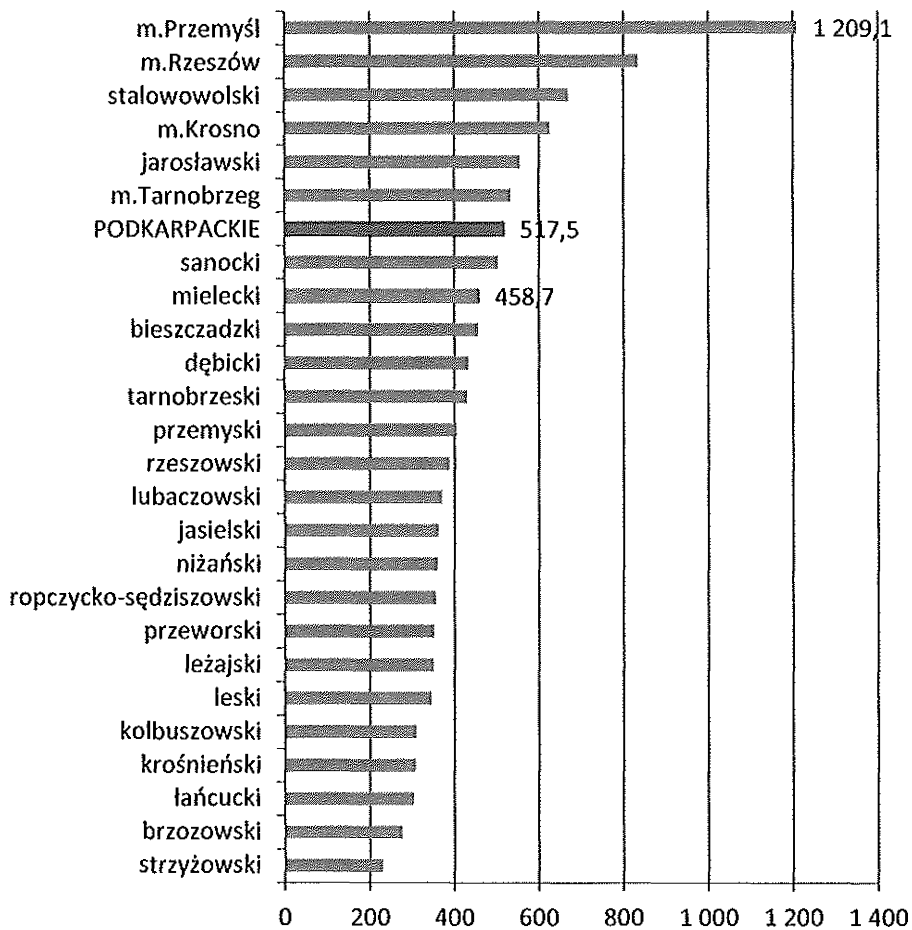
IN-TECH1 powstał w wyniku przekształcenia Inkubatora Przedsiębiorczości IN-MARR, funkcjonującego w Mielcu już od 1992 roku. Inkubator zlokalizowany w czterech budynkach o łącznej powierzchni 14 tys. m². Świadczone są w nim usługi z zakresu wynajmu lokali

⁵ <https://www.intech-mielec.pl>

użytkowych. W IN-TECH 1 działa obecnie 37 firmy. Drugim z inkubatorów jest In-TECH 2, zlokalizowany w budynku po szkole zawodowej, o łącznej powierzchni 4 062 m².

Z kolei IN-TECH2 powstał w wyniku adaptacji budynku po byłej szkole zawodowej o łącznej powierzchni ponad 4 tys. m², w której utworzono pomieszczenia wyposażone w niezbędne elementy nowoczesnej infrastruktury. Budynek oddano do użytku we wrześniu 2012 roku udostępniając tym samym pod wynajem lokale biurowe, gospodarcze, a także sale konferencyjne. Na terenie inkubatora funkcjonuje obecnie 13 firm.

Rysunek 21. Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na terenie Inkubatora Nowych Technologii swoje usługi oferuje również Laboratorium Pomiarowe (w zakresie wzorcowania przyrządów pomiarowych zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025), funkcjonujące w strukturach ARR MARR S.A. od 2013 roku oraz prototypowania oferująca usługi z zakresu: skanowania i drukowania 3D, pomiary maszyną współrzędnościową, obróbkę skrawaniem w 5-osiach, pomiary chropowatości oraz drukowanie wielkoformatowe.

I.2.2. Turystyka

Polska w 2019 r. dysponowała 11251 turystycznymi obiektami noclegowymi i 825,5 tys. miejsc noclegowych. Najwięcej obiektów noclegowych posiadały województwa: pomorskie (14,7%), zachodniopomorskie (14,3%) i małopolskie (13,7%). Przygotowano w nich również najwięcej miejsc noclegowych (tab. 13). Największym zainteresowaniem wśród turystów cieszyły się województwa małopolskie i mazowieckie. Natomiast najwięcej noclegów udzieliło turystom województwo zachodniopomorskie (17,2%).

Tabela 13. Ruch turystyczny w Polsce według województw w 2019 roku

Województwo	Obiekty turystyczne		Miejsca noclegowe		Korzystający z noclegów		Udzielone noclegi	
	w liczb. bezw.	w %	w liczb. bezw.	w %	w liczb. bezw.	w %	w liczb. bezw.	w %
POLSKA	11251	100,0	825522	100,0	35 668 091	100,0	93 342 738	100,0
dolnośląskie	1031	9,2	70955	8,6	3 932 314	11,0	9 617 889	10,3
kujawsko-pomorskie	407	3,6	31876	3,9	1 358 662	3,8	4 570 141	4,9
lubelskie	478	4,2	27953	3,4	1 146 123	3,2	2 380 987	2,6
lubuskie	302	2,7	19818	2,4	720 799	2,0	1 480 010	1,6
łódzkie	329	2,9	24153	2,9	1 423 567	4,0	2 726 694	2,9
małopolskie	1546	13,7	104921	12,7	5 597 485	15,7	14 855 514	15,9
mazowieckie	626	5,6	64402	7,8	5 536 187	15,5	9 709 927	10,4
opolskie	165	1,5	9769	1,2	447 011	1,3	938 234	1,0
podkarpackie	652	5,8	35705	4,3	1 297 039	3,6	3 602 108	3,9
podlaskie	286	2,5	15035	1,8	688 526	1,9	1 315 454	1,4
pomorskie	1658	14,7	119521	14,5	3 238 675	9,1	10 333 333	11,1
śląskie	699	6,2	51639	6,3	2 903 195	8,1	6 520 299	7,0
świętokrzyskie	251	2,2	18447	2,2	656 343	1,8	1 940 127	2,1
warmińsko-mazurskie	541	4,8	42998	5,2	1 377 450	3,9	3 379 520	3,6
wielkopolskie	676	6,0	42916	5,2	2 133 215	6,0	3 887 769	4,2
zachodniopomorskie	1604	14,3	145414	17,6	3 211 500	9,0	16 084 732	17,2

Źródło: Turystyka w 2018 roku, GUS, Warszawa 2019 i obliczenia własne.

W województwie podkarpackim zlokalizowane były 652 obiekty, czyli 5,8% ogółu obiektów w Polsce, zaś liczba przygotowanych w nim miejsc noclegowych stanowiła 4,3% wszystkich miejsc w kraju. Pod względem liczby obiektów noclegowych turystyki województwo zajęło 7. miejsce w kraju, a pod względem miejsc noclegowych – 9. miejsce. W 2019 r. odwiedziło podkarpackie ponad 1297 tys. turystów (3,6% ogółu turystów w Polsce), którym udzielono ponad 3602 tys. noclegów, co stanowiło 3,9% wszystkich noclegów udzielonych w kraju.

Turystyka wewnątrzrajowa, rozumiana jako suma turystyki krajowej i zagranicznej przyjazdowej, jest nierównomiernie rozłożona na obszarze kraju. Poszczególne województwa charakteryzuje bowiem różny poziom warunków recepcji turystów krajowych i zagranicznych. Różny jest więc ich udział w ogólnej liczbie uczestników turystyki wewnątrzrajowej. Podobna sytuacja dotyczy mniejszych jednostek terytorialnych.

Istotnym wskaźnikiem opisującym dostępność i wykorzystanie obiektów turystycznych w regionie jest liczba miejsc noclegowych przypadających na 1 tys. mieszkańców. Wskaźnik ten w analizowanym przedziale czasowym charakteryzował się tendencją wzrostową, zarówno w kraju, województwie podkarpackim, jak i powiecie mieleckim (tab. 14). Najwyższe jego wartości zidentyfikowano w 2019 r. – 16,78 miejsc noclegowych przypadających na 1 tys. mieszkańców w podkarpackim i odpowiednio 4,82 w powiecie mieleckim, a najniższe w roku 2014 – 12,97 miejsc na 1 tys. mieszkańców w podkarpackim i 3,73 w badanym powiecie. Najwyższe jego wartości zidentyfikowano w powiatach: leskim, bieszczadzkim i krośnieńskim, a najniższe w powiatach: kolbuszowskim, przeworskim i brzozowskim. Powiat mielecki zajął pod tym względem 21. miejsce w województwie podkarpackim.

Tabela 14. Miejsca noclegowe turystyki na 1000 mieszkańców w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w %
Polska	18,03	18,47	19,50	20,14	20,79	21,51	19,30
woj. podkarpackie	12,97	13,50	14,46	15,49	16,32	16,78	29,38
bieszczadzki	127,82	122,77	145,88	154,24	166,65	172,67	35,09
brzozowski	4,06	4,28	4,11	4,11	4,12	4,13	1,72
Dębicki	7,38	7,37	7,93	7,82	8,00	6,56	-11,11
jarosławski	5,36	5,10	7,73	7,13	8,91	9,71	81,16
Jasielski	6,77	6,70	3,38	3,90	4,53	4,77	-29,54
kolbuszowski	1,32	1,49	3,16	2,99	3,24	2,77	109,85
krośnieński	28,66	28,07	28,95	27,34	29,30	28,13	-1,85
Leżajski	4,26	3,53	5,58	5,45	5,01	5,47	28,40
lubaczowski	18,52	23,53	22,46	18,94	20,05	20,04	8,21
Łańcucki	5,59	10,59	11,34	10,94	10,79	10,82	93,56
Mielecki	3,73	4,05	4,20	4,54	4,77	4,82	29,22
Niżański	3,53	3,78	4,49	5,48	5,18	5,64	59,77
przemyski	7,10	8,48	9,55	9,47	9,48	9,59	35,07
przeworski	7,99	8,08	7,71	5,70	5,71	3,87	-51,56
ropczycko- sędziszowski	9,25	8,43	9,30	9,75	7,55	6,57	-28,97
rzeszowski	7,99	8,81	9,07	9,35	9,66	9,68	21,15
rzeszowski	9,90	9,48	15,13	14,57	16,16	15,41	55,66
sanocki	5,27	5,47	6,33	6,67	6,38	6,38	21,06
stańcowolski	18,03	18,47	19,50	20,14	20,79	21,51	19,30
strzyżowski	3,72	5,21	5,75	5,38	6,07	6,19	66,4
tarnobrzeski	7,16	7,33	7,13	7,58	8,51	8,28	15,6
leski	259,74	254,15	272,66	310,01	349,25	352,48	35,7
m. Krosno	7,53	8,74	8,76	10,22	10,34	12,27	62,9
m. Przemyśl	13,99	13,92	13,60	13,80	12,81	13,15	-6,0
m. Rzeszów	13,40	15,69	14,92	21,87	20,67	26,31	96,3
m. Tarnobrzeg	5,49	5,80	5,58	7,57	9,02	8,40	53,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

O zróżnicowaniu obciążenia ruchem turystycznym poszczególnych regionów świadczy poziom wskaźnika charakteryzującego liczbę turystów, którzy skorzystali z noclegów na 1000 mieszkańców. Jak wynika z tabeli 15 najpopularniejszym powiatem odwiedzanym przez

turystów był powiat leski, w którym na tys. mieszkańców przypadło 7671 turystów, czyli nawet od kilku do kilkudziesięciu razy więcej niż w pozostałych powiatach, a następnie powiat bieszczadzki (5889). Najbardziej odwiedzane były powiaty: kolbuszowski, strzyżowski i przeworski. W 2019 roku powiat mielecki ze względu na ten wskaźnik zajął 17. pozycję, a jego wartość była 2,5 razy mniejsza od wskaźnika dla całego województwa. Należy jednak zwrócić uwagę, że w porównaniu z 2014 r. liczba turystów odwiedzających powiat wzrosła o 69 osób, czyli o 39%. Najwyższy poziom wskaźnika odnotowano w 2017 r., po którym w kolejnym roku nastąpił spadek, a następnie wzrost.

Tabela 15. Turyści korzystający z noclegów na 1000 mieszkańców w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w %
Polska	652	701	784	833	882	929	32,52
woj. podkarpackie	410	450	522	576	594	610	35,56
bieszczadzki	3586	4166	4777	5371	5821	5889	41,36
brzozowski	90	115	106	125	108	85	-26,09
dębicki	229	222	225	256	308	316	42,34
jarosławski	152	229	321	349	484	538	134,93
jasielski	88	106	103	121	114	104	-1,89
kolbuszowski	15	20	50	53	77	61	205,00
krośnieński	551	561	530	557	607	645	14,97
leżajski	111	124	187	188	204	172	38,71
lubaczowski	310	381	427	357	428	439	15,22
łańcucki	279	285	376	369	365	316	10,88
mielecki	176	178	229	261	239	245	37,64
niżański	232	218	244	211	199	182	-16,51
przemyski	189	239	384	457	497	498	108,37
przeworski	157	194	198	146	144	82	-57,73
ropczycko- sędziszowski	266	259	304	356	327	304	17,37
rzeszowski	337	385	449	488	483	518	34,55
rzeszowski	288	249	520	671	468	456	83,13
sanocki	185	180	190	225	234	269	49,44
stalowowolski	652	701	784	833	882	929	32,52
strzyżowski	65	91	97	105	117	76	16,9
tarnobrzegi	270	303	306	345	423	456	68,9
Leski	5 133	5 655	6 665	7 171	7 638	7 671	49,4
m. Krosno	456	486	537	652	694	832	82,5
m. Przemyśl	764	709	793	879	869	820	7,3
m. Rzeszów	1 036	1 189	1 284	1 438	1 429	1 561	50,7
m. Tarnobrzeg	261	224	264	338	296	209	-19,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Podobnie przedstawia się sytuacja w zakresie kolejnego wskaźnika opisującego dostępność i wykorzystanie obiektów turystycznych w regionie (tab. 16). Wartość wskaźnika opisującego liczbę udzielonych noclegów przypadających na 1 tys. mieszkańców w powiecie mieleckim w 2019 r. kształtowała się na poziomie 466,37 i w porównaniu do roku 2014 była wyższa o ponad 146 udzielonych noclegów. Od 2014 obserwowany jest wzrost wartości tego

wskaźnika, jego najwyższą wartość dla kraju, województwa podkarpackiego i większości powiatów, otrzymano na koniec analizowanego okresu. Natomiast w przypadku dziewięciu powiatów (poza jasielskim), w tym również powiatu mieleckiego, maksimum przypadło na rok wcześniejszy, czyli 2018, po którym nastąpił spadek tego wskaźnika. Dla powiatu mieleckiego spadek ten przekroczył 13 noclegów. Liderami ze względu na stopień wykorzystania turystycznych miejsc noclegowych w województwie podkarpackim były powiaty: leski, bieszczadzki i krośnieński. Najgorzej pod tym względem wyglądała sytuacja w powiatach: brzozowskim, jasielskim i strzyżowski. Powiat mielecki zajął dopiero 17 pozycję.

Tabela 16. Udzielone noclegi turystom na 1000 mieszkańców w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego

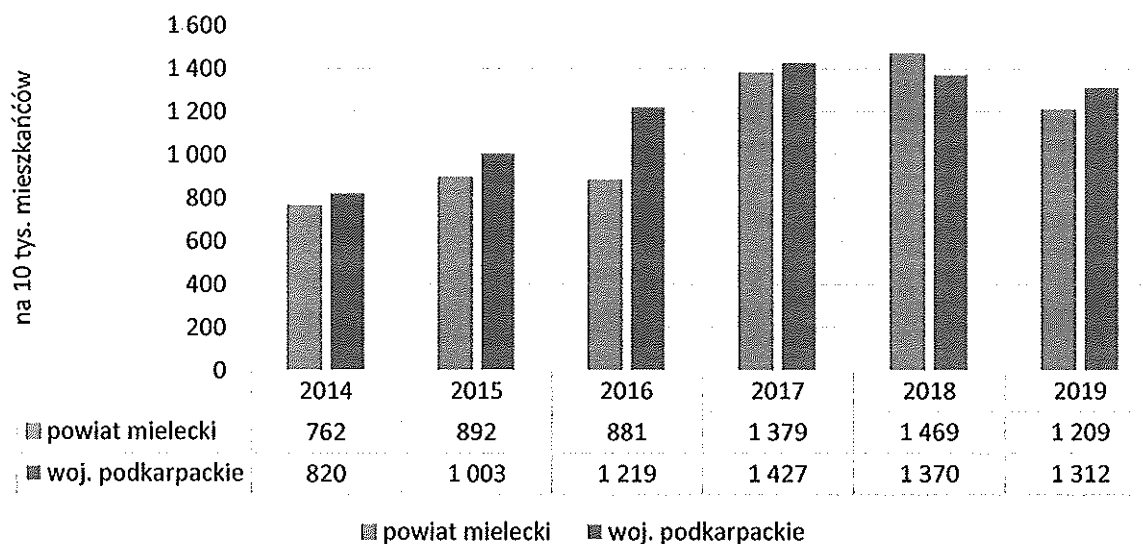
Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w %
Polska	1 730,06	1 852,43	2 066,11	2 183,13	2 313,28	2 431,66	40,55
woj. podkarpackie	1 171,52	1 303,33	1 456,44	1 590,91	1 663,12	1 693,15	44,53
bieszczadzki	9 595,71	10 874,47	13 368,51	14 963,55	16 098,65	16 324,42	70,12
brzozowski	210,16	315,64	216,44	266,65	219,38	130,45	-37,93
Dębicki	514,30	479,73	484,18	617,25	711,55	740,10	43,90
jarosławski	316,65	421,01	753,75	753,58	973,01	1 124,02	254,97
Jasielski	326,70	320,18	170,56	211,55	207,11	184,21	-43,61
kolbuszowski	23,38	32,44	76,49	264,37	277,42	251,28	974,76
krośnieński	4 422,01	4 745,93	4 605,28	4 933,69	5 156,17	5 106,65	15,48
Leżajski	185,39	202,22	304,74	313,16	324,02	306,73	65,45
lubaczowski	2 475,20	3 261,08	3 774,60	3 577,07	3 894,71	3 845,74	55,37
łańcucki	415,05	492,40	667,77	740,04	699,11	660,37	59,11
Mielecki	319,64	328,21	424,23	524,68	479,75	466,37	45,90
Niżański	316,07	268,99	362,10	384,25	373,45	333,29	5,45
przemyski	346,22	411,59	600,74	724,31	803,33	795,35	129,72
przeworski	302,60	464,66	425,83	351,76	294,02	271,18	-10,38
ropczycko- sędziszowski	589,19	536,81	616,62	715,65	545,61	545,25	-7,46
rzeszowski	528,96	482,30	1 018,37	1 249,21	1 037,81	1 090,15	106,09
Sanocki	636,49	671,18	580,98	695,66	707,33	866,24	36,10
stałowowolski	1 730,06	1 852,43	2 066,11	2 183,13	2 313,28	2 431,66	40,55
strzyżowski	135,31	216,59	225,40	239,43	285,57	206,73	52,8
tarnobrzeski	485,20	545,80	517,88	667,44	825,26	867,76	78,8
leski	23078,03	26274,73	28745,88	30177,58	33175,45	32889,83	42,5
m. Krosno	848,60	878,19	947,02	1083,70	1 192,23	1436,63	69,3
m. Przemyśl	1254,31	1 058,12	1296,23	1397,21	1 298,92	1420,07	13,2
m. Rzeszów	1517,40	1735,19	1860,84	2095,15	2 070,96	2234,16	47,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Województwo podkarpackie coraz chętniej jest odwiedzane przez turystów zagranicznych. W 2019 r. z usług bazy noclegowej skorzystało 1312 obcokrajowców na 10 tys. mieszkańców, o 60% więcej niż w roku 2014 (rys. 22). W tym samym okresie około 60% wzrosła również liczba cudzoziemców na 10 tys. mieszkańców w powiecie mieleckim. Najwięcej turystów zagranicznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Podkarpackim odwiedziło m. Rzeszów

(5206), powiat leski (3993) i powiat bieszczadzki (3907). Najmniej zaś przebywało w powiatach: strzyżowskim (33), brzozowskim (38) i jasielskim (55). Powiat mielecki pod względem tego wskaźnika zajął w województwie 8 miejsce.

Rysunek 22. Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2014-2019 w powiecie mieleckim i województwie podkarpackim

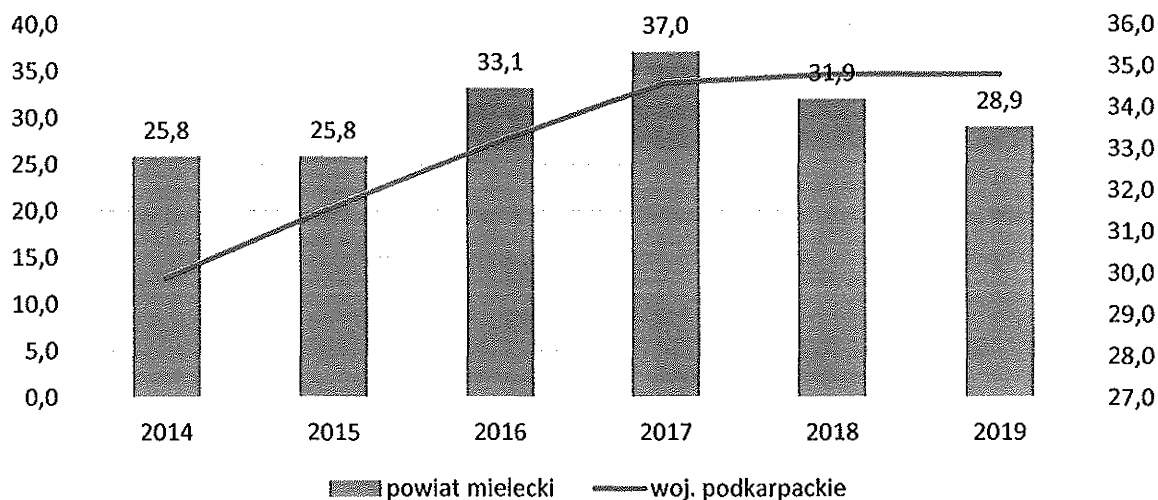

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2019 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych⁶ we wszystkich turystycznych obiektach noclegowych kraju wyniósł 40,6% i był o 0,5 p.p. wyższy niż w roku poprzednim oraz 3,9 p.p. wyższy niż w roku 2014. Tendencja wzrostowa dotyczyła również województwa podkarpackiego (wzrost o 3,2 p.p. w badanym okresie), przy czym należy zauważyć, że poziom tego wskaźnika w 2019 r. był taki sam, jak w roku poprzednim. W przypadku powiatu mieleckiego badany wskaźnik wykazywał tendencję wzrostową do roku 2017, w którym był najwyższy, a następnie zaczął spadać i tak w 2019 r. był niższy w porównaniu z 2017 r. o 8,1 p.p. (rys. 23).

⁶ Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (wyrażony w procentach) jest to iloraz liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych (suma miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu).

Rysunek 23. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie mieleckim i w województwie podkarpackim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W powiecie mieleckim, jak i w pozostałych regionach naszego kraju, występuje znaczne zróżnicowanie rozmieszczenia obiektów noclegowych turystyki (tab. 17).

Tabela 17. Obiekty (1) i miejsca noclegowe (2) turystyki w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Powiat mielecki	11	508	11	551	11	572	11	619	12	652	12	659
miasto Mielec	6	298	6	341	7	391	7	440	8	473	8	464
Czermin	0	0	0	0	1	26	1	24	1	24	1	24
Gawłuszowice	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Mielec	2	102	2	102	1	84	1	84	1	84	1	100
Przeclaw	2	78	2	78	0	0	0	0	0	0	0	0
Radomyśl Wielki	0	0	0	0	1	41	1	41	1	41	1	41

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Od 2016 roku tylko w pięciu gminach funkcjonują te obiekty, w latach 2014-2015 były to cztery gminy. Najwięcej obiektów w badanym okresie funkcjonowało w gminie miejskiej Mielec, w 2019 roku było to 8 obiektów na 12 funkcjonujących w powiecie. Przygotowano tam ponad 70% wszystkich miejsc noclegowych.

I.2.3. Rolnictwo i leśnictwo

W 2016 r. powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w województwie podkarpackim wyniosła 588,3 tys. ha, stanowiły one 33,0% powierzchni ogólnej województwa (w kraju 46,5%). Na terenie województwa podkarpackiego zrównoważoną, wielofunkcyjną gospodarke leśną na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych prowadzą Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych (RDLP) w Krakowie, Krośnie i Lublinie. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie zarządza gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 418,0 tys. ha, w tym 416,9 tys. ha w województwie podkarpackim (99,7%). Terytorialny zasięg działania obejmuje łącznie 14,1 tys. km², w tym 13,9 tys. km² na terenie województwa podkarpackiego (98,5%)⁷.

Rolnictwo i leśnictwo to również jedne z ważniejszych obszarów funkcjonowania powiatu mieleckiego, na których opiera się m.in. siła gospodarcza regionu. W 2019 r. na terenie powiatu funkcjonowały 134 podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do Sekcji A. Rolnictwo i leśnictwo. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 r. pracujący w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie stanowili 27,33% wszystkich pracujących w regionie i ich liczba w całym analizowanym przedziale utrzymywała się na zbliżonym poziomie ponad 14 600 pracowników (tab. 18). Większe zatrudnienie odnotowano jedynie w grupie przemysł i budownictwo.

Tabela 18. Pracujący w powiecie mieleckim według sektorów gospodarki w latach 2014-2018

Sektory gospodarki	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2019/2014 (w %)
Ogółem	50 691	49 054	51 290	52 746	53 501	5,54
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14 642	14 639	14 634	14 616	14 626	-0,11
Przemysł i budownictwo	21 058	20 232	21 745	22 741	23 276	10,53
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	5 576	5 288	5 634	5 897	5 959	6,87
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	627	588	509	516	549	-12,44
Pozostałe usługi	8 788	8 307	8 768	8 976	9 091	3,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

⁷ Strategia rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie podkarpackim do 2030 r., projekt z dnia 26 kwietnia 2019 r.

Do typowo rolniczych obszarów powiatu można zaliczyć gminy: Borowa, Czermin, Padew Narodowa, Przecław.

W gminie Borowa na glebach wysokiej klasy dominuje uprawa zbóż, kukurydzy, roślin strączkowych i warzyw, prowadzone są plantacje nasienne kwiatów, w gospodarstwach hodojuje się bydło i trzodę chlewną.

W gminie Czermin użytki rolne zajmują powierzchnię około 62 km², a lasy ponad 10 km². W gminie przeważa gospodarka rolna o wysokiej kulturze uprawy zbóż, roślin okopowych i warzyw oraz hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu.

Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych, co stwarza dobre warunki dla produkcji zdrowej żywności. W Gawłuszowicach przeważa uprawa zbóż, roślin okopowych i warzyw oraz hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu. Na terenie gminy funkcjonują również przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem pasz.

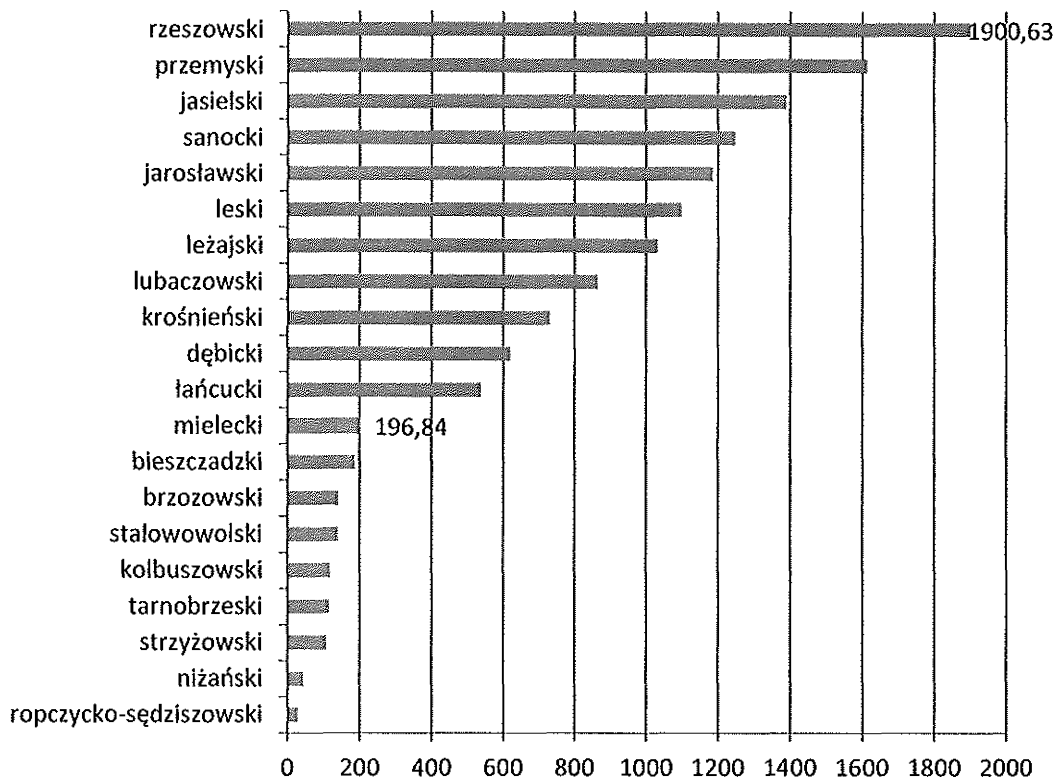
Grunty klasy IV i V, na których przeważają uprawy ziemniaków przeważają na terenie kolejnej gminy powiatu – Padew Narodowa. Na najlepszych ziemiach występują mady wiślane. Na terenie gminy działa blisko 400 podmiotów gospodarczych, w tym również tartaki. Wielokierunkowa produkcja rolnicza dominuje również na terenie miasta i gminy Przecław. Uprawiane są tu głównie zboża, kukurydza, warzywa i rośliny pastewne. Ważnym kierunkiem rozwoju działalności gospodarczej gminy jest również hodowla bydła mlecznego i rzeźnego oraz trzody chlewnej i drobiu.

Część pozostałych gmin powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy. Na terenie gminy Mielec dominuje wielokierunkowa produkcja rolna – uprawa zbóż, roślin pastewnych oraz hodowla bydła, drobiu i trzody chlewnej. Natomiast w gospodarstwach rolnych gminy Tuszów Narodowy dominuje uprawa zbóż i ziemniaków oraz hodowla bydła mlecznego, żywca wieprzowego i drobiu. Na terenie gminy rozwinęły się firmy specjalizujące się w usługach rolniczych i rzemieślniczych. Gmina Wadowice Górne to gmina rolniczo - przemysłowa. Wśród około 130 podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie, większość prowadzi działalność handlową, ale spore znaczenie dla lokalnej gospodarki mają m.in. duże zakłady przetwórstwa mięsnego. Profil rolniczo-przemysłowy dominuje również w mieście i gminie Radomyśl Wielki. W produkcji rolnej dominuje uprawa roślin oraz hodowla bydła i trzody chlewnej. Z produkcją rolną wiąże się rozwój dominującej w gminie branży przetwórstwa mięsnego, którym zajmuje się kilka lokalnych firm.

Z informacji przedstawionych w „Strategii rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie podkarpackim do 2030 r.” wynika również, że na powiat mielecki zaliczany jest do obszarów, na których występuje znaczny potencjał techniczny do produkcji pierwszej, drugiej i trzeciej generacji. Do produkcji biopaliwa pierwszej generacji wykorzystuje się surowce normalnie używane w celach spożywczych; biopaliwa drugiej generacji produkowane są z roślin niewykorzystywanych na cele spożywcze oraz z odpadów biologicznych nieprzydatnych na cele spożywcze i paszowe, a do produkcji biopaliw trzeciej generacji wykorzystuje się algi.

Na terenie podkarpacia coraz intensywniej rozwijają się również gospodarstwa ekologiczne. W 2016 r. łączna powierzchnia ekologicznych gospodarstw rolnych w powiecie wyniosła 196,84 ha. W porównaniu do innych powiatów był to jeden z niższych wyników w tym zakresie. Liderem w zestawieniu jest powiat rzeszowski, w którym powierzchnia ta wyniosła 1900,63 ha (rys. 24).

Rysunek 24. Łączna powierzchnia użytków rolnych według powiatów województwa podkarpackiego w 2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

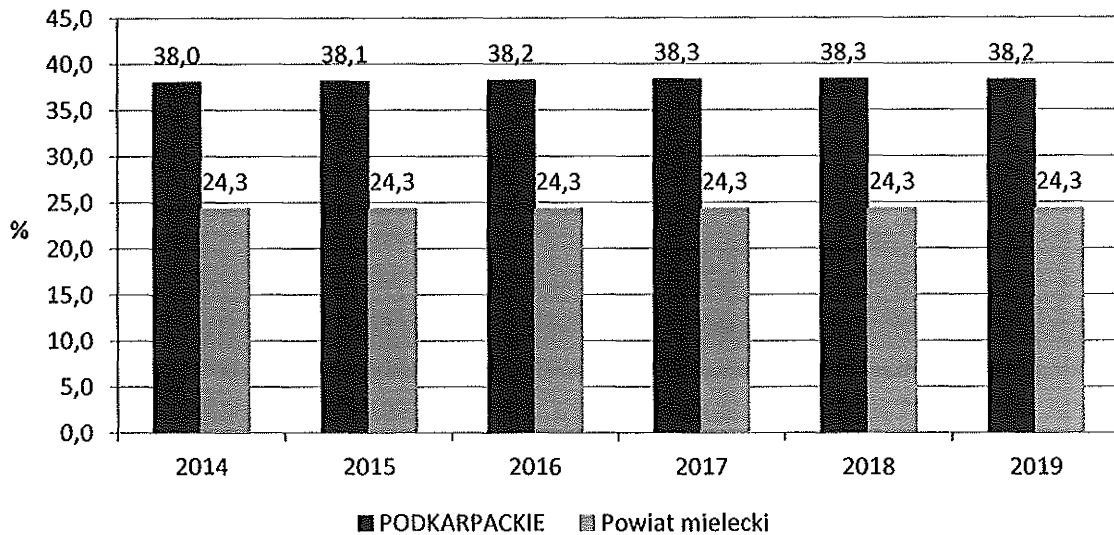
Podkarpacie to również rękodzieło, które swoją unikatowość zawdzięcza przeplatającym się tu od wieków kulturom pogranicza. To, co współcześnie określane jest jako rękodzieło, funkcjonowało wcześniej pod pojęciem rzemiosła. Dziś mówi się o rękodziele artystycznym, sztuce użytkowej. Bogactwo kultur sprawiło, że dziś Podkarpacie może poszczycić się jedynym w Polsce Uniwersytetem Ludowym Rzemiosła Artystycznego, znajdującym się w Woli Sękowej i kształcącym w wielu rękodzielniczych dziedzinach. W przypadku powiatu mieleckiego przykładem takiego unikatowego rękodziela jest kowalstwo, z którego znana jest przede wszystkim gmina Borowa.

Zasobność powiatu mieleckiego w lasy jest przeciętna w regionie. Wskaźnik lesistości opisujący udział powierzchni lasów w powierzchni ogółem w 2019 r. kształtował się w powiecie na poziomie 24,3% w porównaniu do 38,2% przeciętnie w województwie podkarpackim (rys. 25). Najbardziej zalesioną gminą na terenie powiatu jest Przecław (41,3% w 2019 r.), a najmniej gminy: Borowa (1,5%) oraz Gawłuszowice (4,5%) (tab. 19).

W drzewostanach lasów zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego dominuje sosna, buk i jodła.

Korzystny wpływ leśnictwa na obszary wiejskie Podkarpacia przejawia się m.in. w tworzeniu nowych miejsc pracy na obszarach bezpośrednio związanych z podstawową działalnością gospodarczą w lesie (prace zalesieniowe, pielęgnacyjne i związane z użytkowaniem lasu) oraz w przemysłach bazujących na gospodarce leśnej: meblarskim, tartacznym czy płytowym, przeciwdziałając jednocześnie bezrobociu na tych terenach.

Rysunek 25. Lesistość (w %) w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 19. Lesistość (w %) w gminach powiatu w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w.%)
woj. podkarpackie	38,0	38,1	38,2	38,3	38,3	38,2	0,53
powiat mielecki	24,3	24,3	24,3	24,3	24,3	24,3	0,00
miasto Mielec	14,0	14,0	13,6	13,5	13,5	13,5	-3,57
Borowa	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	0,00
Czermin	13,2	13,1	13,3	13,4	13,4	13,4	1,52
Gawłuszowice	4,4	4,4	4,4	4,5	4,5	4,5	2,27
Mielec	40,3	40,3	40,2	40,2	40,2	40,2	-0,25
Padew Narodowa	12,2	12,2	12,2	12,2	12,2	12,2	0,00
Przeclaw	41,1	41,0	41,2	41,3	41,2	41,3	0,49
Radomyśl Wielki	25,0	25,0	24,9	24,8	24,8	24,8	-0,80
Tuszów Narodowy	34,2	34,2	34,3	34,3	34,3	34,3	0,29
Wadowice Górne	12,5	12,5	12,4	12,5	12,4	12,4	-0,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

I.2.4. Lokalny rynek pracy i jego aktywizacja

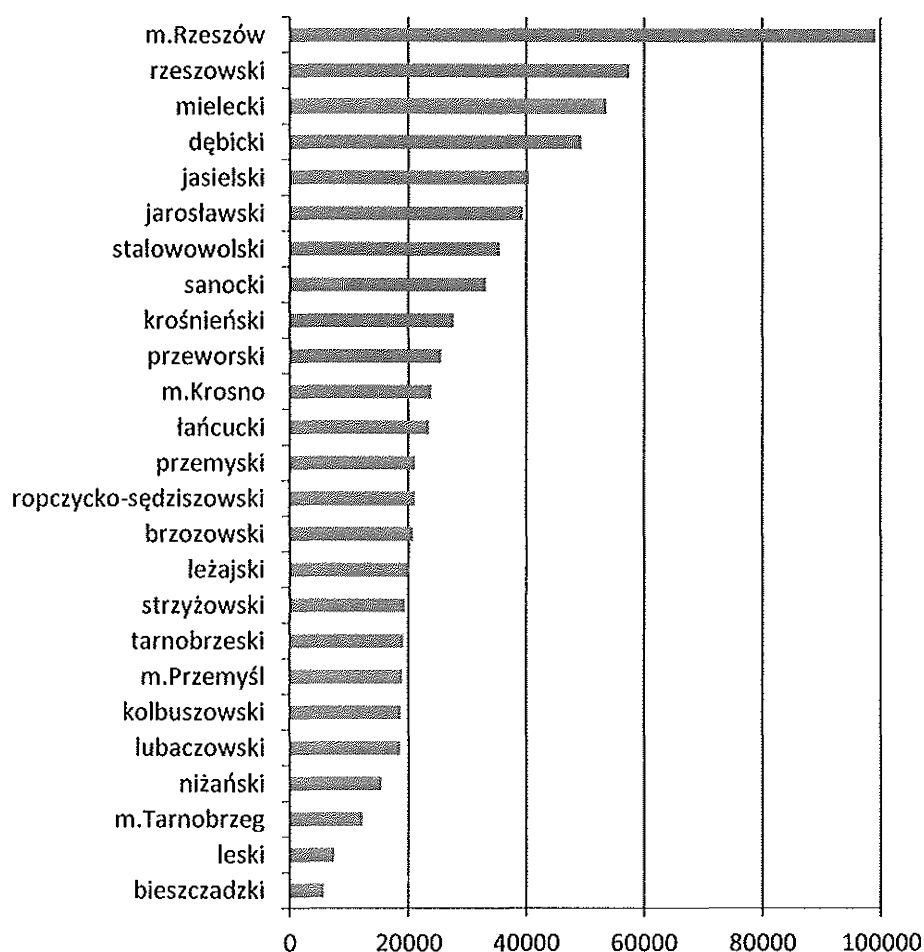
Pracujący

W końcu 2019 r. w powiecie mieleckim liczba pracujących kształtowała się na poziomie 53,6 tys. osób (według faktycznego miejsca pracy) i stanowiła 7,36% ogółu pracujących w województwie podkarpackim (rys. 26).

Liczba pracujących w powiecie, w porównaniu z rokiem 2014, zwiększyła się o 2914 osób, tj. o 5,75% (w województwie podkarpackim wzrosła o 6,35%). Wzrost liczby pracujących w 2019 r. w porównaniu do roku 2014 na poziomie wyższym niż średnio w województwie odnotowano tylko w 3 powiatach: dębickim (o 10,49%), łańcuckim (o 8,84%) oraz krośnieńskim (o 8,07%). Natomiast spadek liczby pracujących zaobserwowano jedynie w powiecie bieszczadzkim (o 2,47%).

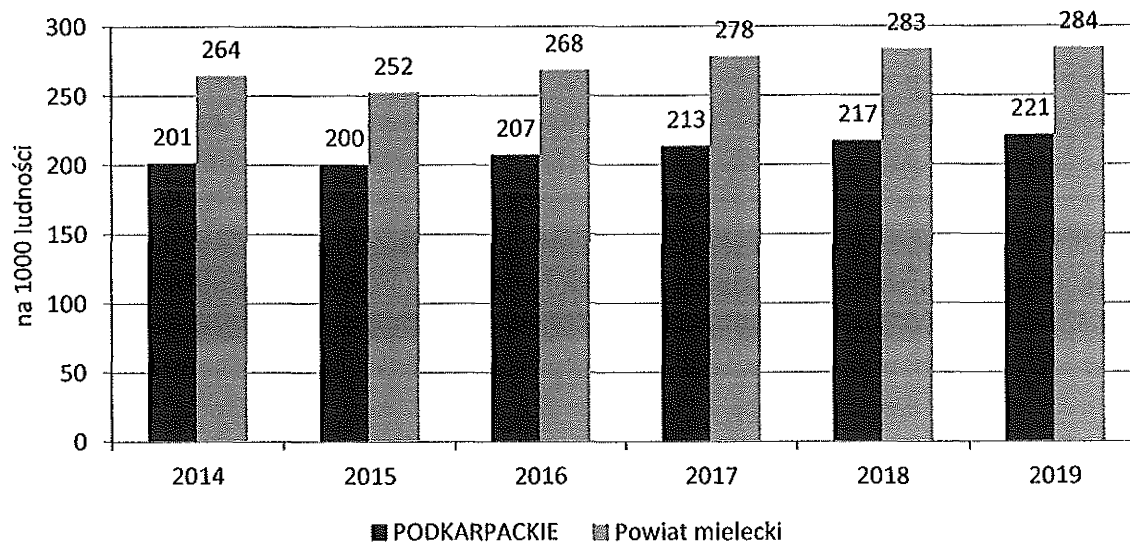
Korzystnie przedstawia się również sytuacja powiatu w zakresie kolejnego wskaźnika opisującego liczbę pracujących przypadającą na 1000 ludności, która począwszy od 2015 r. systematycznie rośnie w powiecie mieleckim (rys. 27).

Rysunek 26. Pracujący według powiatów w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 27. Liczba pracujących na 1000 ludności w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2019 r. wskaźnik ten kształtował się w powiecie na poziomie 284 pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności i był o 63 osoby wyższy niż w przypadku województwa podkarpackiego. Region zajął pod tym względem 3. miejsce w województwie, przy czym wartość wskaźnika dla miasta Mielec położonego na terenie powiatu była najwyższa w województwie i kształtowała się na poziomie 503 pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności (tab. 20).

Tabela 20. Liczba pracujących na 1000 ludności w gminach powiatu w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w%)
woj. podkarpackie	201	200	207	213	217	221	9,95
powiat mielecki	264	252	268	278	283	284	7,58
miasto Mielec	460	434	468	483	496	503	9,35
Borowa	106	104	115	152	134	114	7,55
Czermin	71	75	76	76	79	84	18,31
Gawłuszowice	66	63	70	69	76	92	39,39
Mielec	106	105	103	110	124	113	6,60
Padew Narodowa	65	71	66	77	65	65	0,00
Przeclaw	93	86	90	87	83	87	-6,45
Radomyśl Wielki	112	114	120	131	131	136	21,43
Tuszów Narodowy	131	132	122	127	125	108	-17,56
Wadowice Górne	167	173	181	173	172	166	-0,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

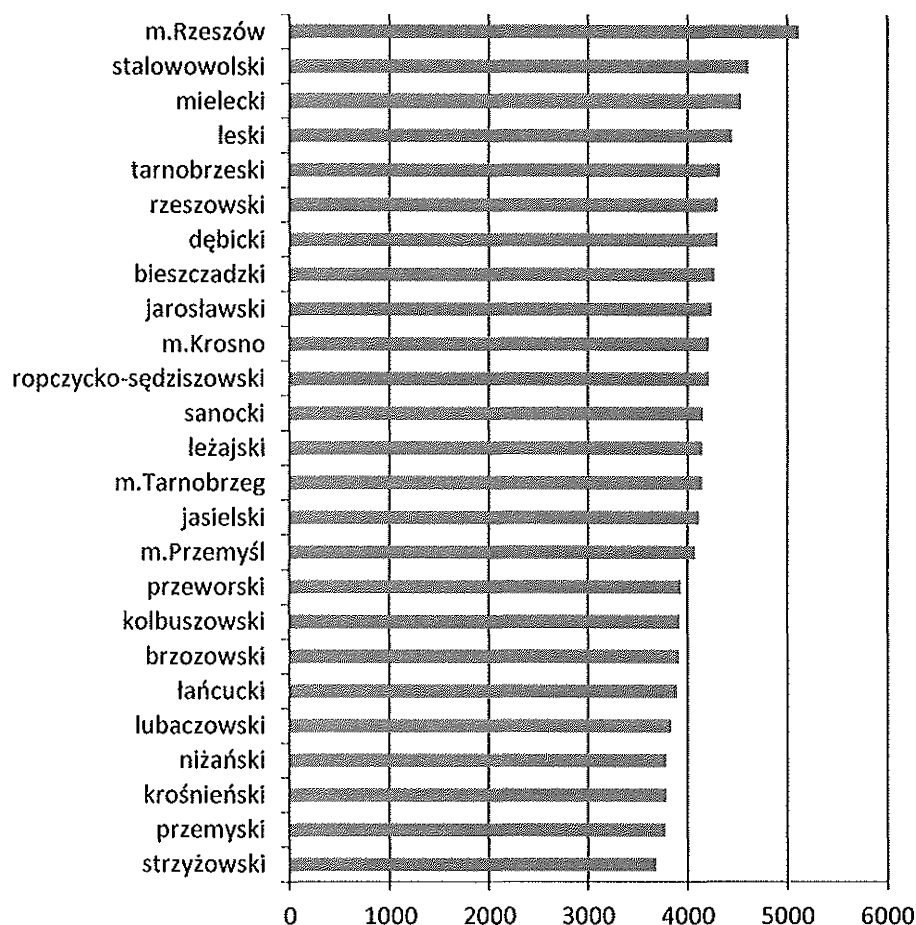
W 2019 r. w porównaniu do roku 2014 odnotowano w powiecie wzrost o 7,58%, przy blisko 10% wzroście w przypadku województwa. Wartości wskaźnika w przypadku większości gmin powiatu (poza Mielcem) kształtowały się na znacznie niższym poziomie (poniżej średniej dla

powiatu i województwa) – od 166 (Wadowice Górne) do 65 pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (Padew Narodowa). W dwóch gminach powiatu odnotowano również spadek wartości wskaźnika w 2019 r. w porównaniu do roku 2014: o 17,56% w przypadku Tuszowa Narodowego oraz o 6,45% w przypadku Przecławia, Największy przyrost wartości wskaźnika, o 39,39%, dotyczył gminy Gawłuszowice (wzrost o 26 pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców).

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) w powiecie mieleckim 2019 r. wyniosło 4532,27 zł i było o 1046,96 zł (tj. o 30,04%) wyższe niż w 2014 r., podczas gdy w województwie podkarpackim wynagrodzenie to wzrosło o 975,86 zł (tj. o 28,60%). Powiat zajął pod tym względem wysokie 3. miejsce w województwie (rys. 28), po Rzeszowie (5117,26 zł) i powiecie stalowowolskim (4611,67 zł) (rys. 28).

Rysunek 28. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

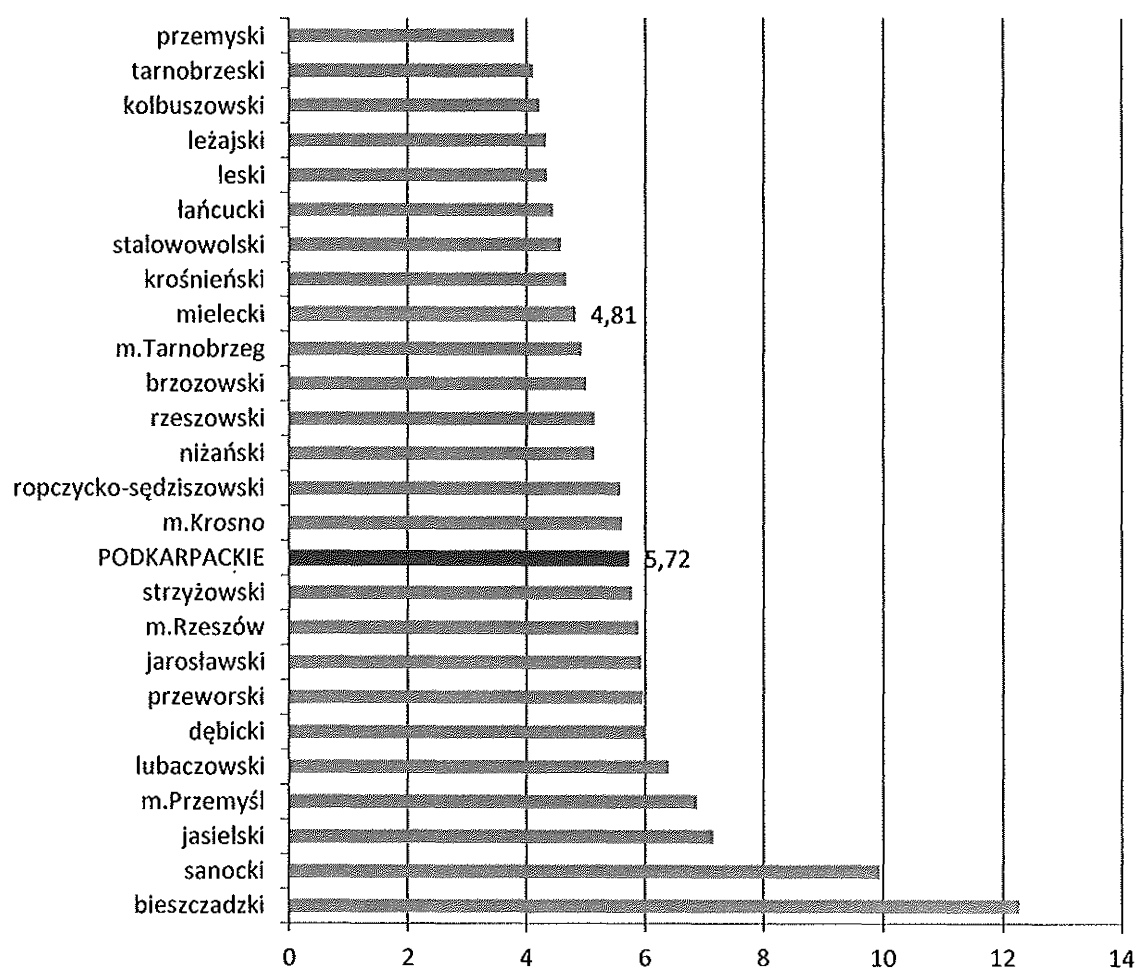
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie stanowiło w 2019 r. 87,5% przeciętnego wynagrodzenia w kraju, które wyniosło w tym okresie 5181,63 zł., w województwie

podkarpackim udział ten był niższy i kształtował się na poziomie 84,7%. Oprócz powiatu mieleckiego wyższy niż przeciętnie województwie udział odnotowano jeszcze w przypadku: powiatu leskiego (85,9%) oraz wymienionych już, powiatu stalowowolskiego (89,0%) oraz Rzeszowa (98,8%). We wszystkich podkarpackich powiatach przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w porównaniu z rokiem 2014, przy czym najwyższy wzrost odnotowano w Krośnie (o 36,06%) oraz powiatach: rzeszowskim (o 34,51%) i leskim (o 32,41%).

Warunki pracy

W 2019 r. w powiecie mieleckim w wypadkach przy pracy poszkodowane zostały 223 osoby (w 2014 r. – 215 osób). Poszkodowani w wypadkach przy pracy w przeliczeniu na 1000 pracujących ogółem stanowili w 2019 r. w powiecie 4,81% (w 2014 r. – 4,98%). Niższą wartość niż w powiecie mieleckim zidentyfikowano w ośmiu powiatach, przy czym najniższą (3,79%) w powiecie przemyskim (rys. 29).

Rysunek 29. Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących według powiatów w 2019 r.

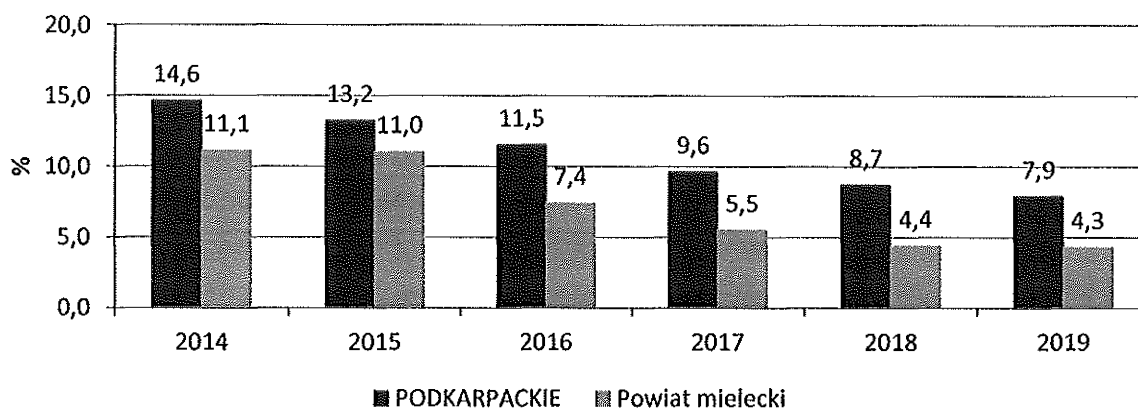

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Bezrobocie

Na koniec 2019 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy wyniosła 2849 osób i była mniejsza od zanotowanej w 2014 r. (o 4476 osób, tj. o 61,11%). Odnotowano również znaczny spadek stopy bezrobocia (rys. 30) w powiecie (z 11,1% w 2014 r. do 4,3% w 2019 r.) i był to jeden z wyższych spadków w województwie w tym okresie. W województwie podkarpackim stopa bezrobocia w 2019 r. była wyższa i wyniosła 7,9%, jej spadek w porównaniu do roku 2014 był niższy i wyniósł 45,3%. Warto również zwrócić uwagę, że w całym analizowanym przedziale czasowym stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mieleckim była zdecydowanie niższa niż przeciętnie w województwie podkarpackim. Powiat zajął pod tym względem 2. miejsce wśród wszystkich powiatów województwa a 1 miejsce wśród powiatów ziemskich podkarpacia. Niższą stopę bezrobocia odnotowano jedynie w powiecie grodzkim – mieście Krośnie (2,3%), (tab. 21)

Rysunek 30. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 21 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019.

Powiat	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w %)
m. Krosno	6,9	5,9	4,8	3,3	2,6	2,3	-66,67
mielecki	11,1	11,0	7,4	5,5	4,4	4,3	-61,26
dębicki	12,4	11,0	9,3	6,9	5,7	4,5	-63,71
stalowowolski	12,3	9,6	7,0	6,1	5,5	4,7	-61,79
m. Rzeszów	7,5	7,3	6,6	5,4	5,2	4,8	-36,00
krośnieński	16,4	13,8	10,1	7,3	6,1	5,1	-68,90
tarnobrzesci	12,5	11,1	10,1	7,8	6,5	6,3	-49,60
sanocki	12,5	9,9	8,9	7,1	6,8	6,5	-48,00
m. Tarnobrzeg	15,4	13,3	11,7	9,7	8,5	7,4	-51,95
kolbuszowski	14,9	13,3	11,5	9,6	8,2	7,5	-49,66
rzeszowski	13,9	12,8	10,9	9,3	8,7	7,8	-43,88
PODKARPACKIE	14,6	13,2	11,5	9,6	8,7	7,9	-45,89

Powiat	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/ 2014 (w %)
lubaczowski	15,9	13,8	11,8	10,0	8,9	8,3	-47,80
jasielski	15,9	15,2	13,2	10,9	9,9	9,3	-41,51
łańcucki	18,2	15,0	14,4	11,3	10,8	9,6	-47,25
jarosławski	17,1	15,7	14,6	13,1	12,1	9,8	-42,69
ropczycko-sędziszowski	18,7	17,0	13,1	12,4	11,9	10,2	-45,45
m. Przemyśl	17,0	14,9	14,0	12,5	11,2	10,3	-39,41
przeworski	17,5	16,9	15,6	13,9	12,2	11,7	-33,14
leżajski	18,9	17,4	15,5	14,7	13,5	12,5	-33,86
przemyski	19,0	17,9	16,7	14,7	13,2	12,5	-34,21
strzyżowski	21,5	20,2	17,7	15,2	14,0	13,0	-39,53
bieszczadzki	20,3	20,5	17,9	15,5	13,7	13,5	-33,50
brzozowski	22,6	20,7	18,8	16,8	15,6	15,0	-33,63
Niżański	23,0	19,8	19,2	17,5	16,7	15,7	-31,74
Leski	22,1	20,9	20,5	17,4	16,4	15,8	-28,51

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W ujęciu wewnątrzregionalnym na koniec 2019 r. najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w Mielcu (1297 osób) oraz w gminach; Mielec (281 osób), Przecław (269 osób) oraz Radomyśl Wielki (258 osób) (tab. 21). Natomiast zdecydowanie najmniej bezrobotnych zarejestrowanych było z terenu gmin: Gawłuszowice (62 osoby) oraz Borowa (98 osób), (tab. 22).

Tabela 22. Ewidencja osób bezrobotnych w gminach powiatu w 2019 r.

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/ 2014 (w %)
woj. podkarpackie	137 932	123 514	107 567	90 972	82 933	75 455	-45,30
powiat mielecki	7 325	7 114	4 793	3 618	2 895	2 849	-61,11
miasto Mielec	3 192	3 116	2 112	1 601	1 317	1 297	-59,37
Borowa	248	262	164	132	90	98	-60,48
Czermin	370	349	229	157	145	131	-64,59
Gawłuszowice	145	132	84	77	68	62	-57,24
Mielec	674	671	438	347	256	281	-58,31
Padew Narodowa	286	252	154	142	109	119	-58,39
Przecław	785	758	540	397	309	269	-65,73
Radomyśl Wielki	778	733	491	339	262	258	-66,84
Tuszów Narodowy	491	487	350	258	206	197	-59,88
Wadowice Górne	356	354	231	168	133	137	-61,52

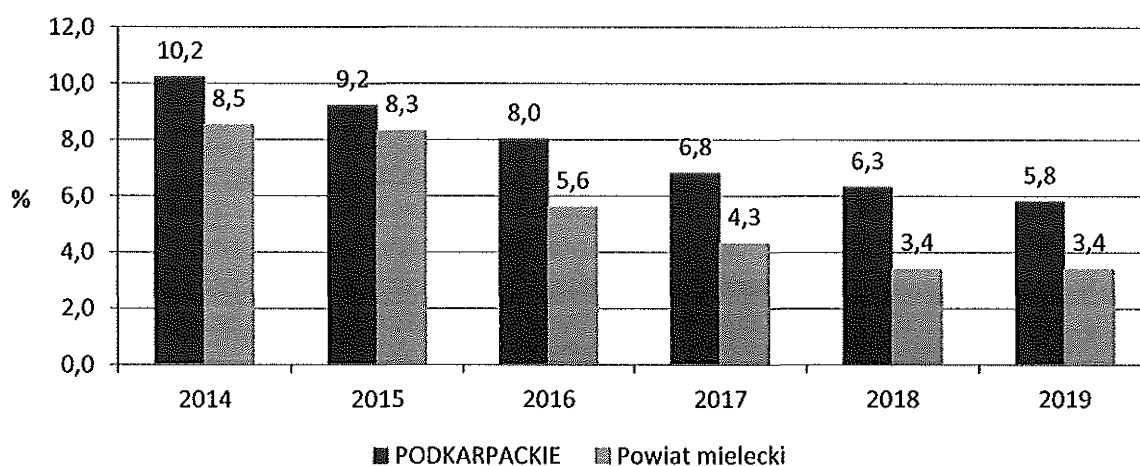
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był również niższy niż przeciętnie w województwie podkarpackim i w 2019 r. wyniósł 3,4% w porównaniu do 5,8% w województwie. Podobnie jak w przypadku stopy bezrobocia udział ten był

w powiecie mieleckim niższy niż w województwie w całym analizowanym przedziale czasowym (rys. 31). Region zajął pod tym względem 5. miejsce w województwie, po Krośnie (2,6%) oraz powiatach: krośnieńskim (2,7%), stalowowolskim (3,2%) oraz dębickim (3,3%).

W ujęciu wewnątrzregionalnym udział ten kształtował się na poziomie od 2,8% w gminach: Borowa i Wadowice Górne do 3,7% w gminie Padew Narodowa (tab. 23). We wszystkich gminach powiatu odnotowano spadek wartości tego wskaźnika w 2019 r. w porównaniu do roku 2014, największy w gminie Radomyśl Wielki o ponad 67% (z 8,8% na 2,9%).

Rysunek 31. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

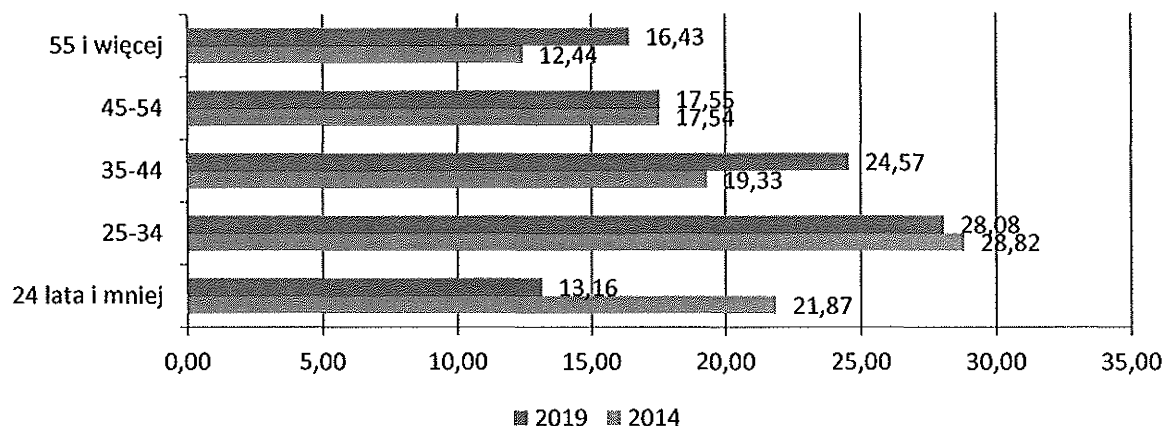
Tabela 23. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w %)
woj. podkarpackie	10,2	9,2	8,0	6,8	6,3	5,8	-43,14
powiat mielecki	8,5	8,3	5,6	4,3	3,4	3,4	-60,00
miasto Mielec	8,2	8,1	5,6	4,3	3,6	3,6	-56,10
Borowa	7,0	7,4	4,7	3,8	2,6	2,8	-60,00
Czermin	8,3	7,8	5,1	3,5	3,2	2,9	-65,06
Gawłuszowice	8,4	7,6	4,9	4,4	3,9	3,6	-57,14
Mielec	8,1	8,0	5,2	4,1	3,0	3,3	-59,26
Padew Narodowa	8,5	7,5	4,6	4,3	3,3	3,7	-56,47
Przeclaw	10,6	10,2	7,3	5,3	4,2	3,6	-66,04
Radomyśl Wielki	8,8	8,2	5,5	3,8	2,9	2,9	-67,05
Tuszów Narodowy	9,7	9,6	6,9	5,0	4,0	3,8	-60,82
Wadowice Górne	7,6	7,4	4,8	3,5	2,7	2,8	-63,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Bez prawa do zasiłku pozostawało w końcu 2019 r. 2328 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 81,71% (w 2014 r. – 87,69%). Mieszkańcy wsi stanowili w 51,07% ogólnej liczby bezrobotnych (w 2014 r. – 52,10%). W końcu 2019 r. w powiecie mieleckim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety, które stanowiły 54,58% ogółu zarejestrowanych (w 2014 r. – 52,34%). Liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 1555 i w porównaniu z rokiem 2014 zmniejszyła się o 59,44%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 2,24 p.p. W końcu 2019 r. bezrobotni pozostający bez pracy ponad rok stanowili 30,6%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, w odniesieniu do analogicznego okresu 2014 r., zmniejszył się o 9,5 p.p. Wśród bezrobotnych, zarówno na koniec 2014 r. jak i 2019 r. najwięcej było bezrobotnych w grupie wiekowej 25-34 lata (odpowiednio: 28,82% oraz 28,08%) (rys. 32). Natomiast najmniejszą grupę w 2014 r. stanowili bezrobotni najstarsi w wieku 55 lat, a w 2019 r. najmłodszy mający 24 lata i mniej (odpowiednio: 12,44% oraz 13,37%).

Rysunek 32. Struktura bezrobotnych według wieku w powiecie mieleckim w latach: 2014 i 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2019 roku pracodawcy zgłosili 5675 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. Na koniec 2019 r. powiatowy urząd pracy miał do dyspozycji 128 ofert pracy (12,66% wszystkich ofert w województwie podkarpackim). Na dzień 31.12.2019 r. na 1 dostępną ofertę pracy przypadało ponad 22 bezrobotnych (wobec ponad 45 osób na koniec 2014 r.).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mielcu⁸ oferty podjęcia pracy na podstawie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych bez finansowego wsparcia urzędu tzw. **oferty niesubsydiowane** stanowiły na koniec 2019 r. 76,2% wszystkich ofert (4323 stanowiska pracy), 78,9% wszystkich ofert (4687 stanowisk pracy) na koniec roku 2018 oraz 63,4% wszystkich ofert (4179 stanowisk pracy) na koniec roku 2017. Na oferowane stanowiska skierowano:

⁸ Na podstawie Sprawozdań z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mielcu za lata: 2017-2019.

- a) w 2019 r. – 708 osób bezrobotnych, spośród których pracodawcy potwierdzili zatrudnienie 77 osób,
- b) w 2018 r. – 1335 osób bezrobotnych, spośród których pracodawcy potwierdzili zatrudnienie 81 osób,
- c) w 2017 r. – 2596 osób bezrobotnych, spośród których pracodawcy potwierdzili zatrudnienie 293 osób.

Natomiast oferty aktywizacji zawodowej realizowane przez pracodawców na podstawie umów o dofinansowanie zawartych z Urzędem, czyli tzw. **oferty subsydiowane** stanowiły:

- a) w 2019 r. – 23,8% wszystkich ofert (1352 stanowiska pracy); na oferowane miejsca aktywizacji zawodowej wydano 2034 skierowania; pracę podjęło 1130 osób bezrobotnych,
- b) w 2018 r. – 21,1% wszystkich ofert (1252 stanowiska pracy), na oferowane miejsca aktywizacji zawodowej wydano 2777 skierowań; pracę podjęły 1093 osoby bezrobotne,
- c) w 2017 r. – 36,6% wszystkich ofert (2411 stanowisk pracy); na oferowane miejsca aktywizacji zawodowej wydano 4199 skierowań; pracę podjęło 2011 osób bezrobotnych.

Przeważające branże, z których pochodziły oferty pracy w latach 2017-2019 to (tab. 24):

Tabela 24. Branże o największej liczbie ofert w latach 2014-2019

2017	2018	2019
1. Budownictwo (pomocniczy robotnik budowlany, murarz),	1. Budownictwo (pomocniczy robotnik budowlany, murarz),	1. Produkcja (operator linii produkcyjnej, operator maszyn i urządzeń, robotnik prac prostych w przemyśle, monter płatowców i śmigłowców, ślusarz, spawacz, operator obrabiarek CNC, robotnik magazynowy),
2. Usługi (kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu osobowego, mechanik pojazdów samochodowych, stolarz),	2. Usługi (kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu osobowego, mechanik pojazdów samochodowych, stolarz),	2. Budownictwo (pomocniczy robotnik budowlany, elektryk),
3. Handel hurtowy i detaliczny (kasjer, sprzedawca, magazynier),	3. Handel hurtowy i detaliczny (kasjer, sprzedawca, magazynier),	3. Usługi (sprzątaczką, robotnik gospodarczy, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca operator wózków jezdniowych, operator urządzeń telekomunikacyjnych),
4. Gastronomia (kucharz, barman, kelner, pomoc kuchenna),	4. Gastronomia (kucharz, barman, kelner, pomoc kuchenna),	4. Handel hurtowy i detaliczny (sprzedawca, magazynier),
5. Produkcja (ślusarz, frezer, operator obrabiarek CNC, pracownik produkcji)	5. Produkcja (ślusarz, operator obrabiarek CNC, pracownik produkcji).	5. Gastronomia (kucharz, kelner, pomoc kuchenna).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mielcu za lata: 2017-2019.

Przeciwdziałanie bezrobociu

Według danych PUP w Mielcu w 2019 r. z kwoty ponad 10 milionów złotych pozyskanych na pomoc osobom bezrobotnym oraz wsparcie lokalnych przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy wydatkowano ponad 99% środków; 97% środków z kwoty ponad 16 milionów złotych w roku 2018 oraz 99,3% środków z kwoty ponad 20 milionów złotych w roku 2017.

W latach 2017-2019 z oferowanych usług i instrumentów rynku pracy skorzystało odpowiednio: 1496 osób bezrobotnych (licząc osoby, które rozpoczęły aktywizację w 2018 roku i kontynuowały udział w programach w 2019 roku); 2254 osoby (licząc osoby bezrobotne, które rozpoczęły aktywizację w 2017 roku i kontynuowały udział w programach w 2018 roku) oraz 2694 osoby (licząc osoby, które rozpoczęły aktywizację w 2016 roku i kontynuowały udział w programach w 2017 roku).

Mielecki rynek pracy należy do tych rynków w województwie podkarpackim, gdzie stosunkowo łatwo można znaleźć zatrudnienie, w wielu branżach do końca 2019 r. odnotowywany był deficyt kandydatów do pracy.

I.2.5. Promocja gospodarcza powiatu

Powiat mielecki ma wiele możliwości wyboru kierunków promocji gospodarczej. Do mocnych stron powiatu w obszarze: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka w dotychczas obowiązującej „Strategii rozwoju powiatu mieleckiego na lata 2014-2020” zaliczono m.in.:

- silne tradycje polskiego przemysłu lotniczego na terenie powiatu mieleckiego (Mielec jako jeden z kluczowych punktów „Doliny Lotniczej”)
- istnienie i aktywność firm w Specjalnej Strefie Ekonomicznej EURO-PARK Mielec,
- istnienie i działanie Mieleckiej Agencji Rozwoju Regionalnego,
- funkcjonowanie Inkubatora Nowych Technologii IN-TECH1 i IN-TECH2 wraz z rozbudową Mieleckiego Parku Przemysłowego,
- istnienie Regionalnego Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania - Powiat Mielecki, dostępnego dla młodzieży szkół zawodowych.

Wskazane mocne strony powiatu w tym obszarze są nadal aktualne. Wokół nich i wydarzeń związanych z ich funkcjonowaniem na terenie może koncentrować się promocja gospodarcza powiatu. Warto również podkreślić, że gminy zlokalizowane na terenie powiatu są również laureatami nagród o charakterze gospodarczym. W 2019 r. gmina Radomyśl Wielki została np. nominowana do ogólnopolskiej nagrody gospodarczej Lider Gospodarki Regionalnej m.in. za prężny rozwój gminy, dbanie o ekologię i wysokie zadowolenie mieszkańców. Radomyski samorząd został nominowany do tej nagrody za istotny wkład w rozwój społeczno-gospodarczy swojego regionu przez wprowadzanie pozytywnych zmian ilościowych,

jakościowych i strukturalnych, które zaowocowały powstaniem nowych wartości gospodarczych i intelektualnych, a także wpłynęły na zmianę poziomu życia mieszkańców.⁹

Na promocję powiat mielecki wydał w 2018 r. 450 000,00 zł oraz 407 374,66 zł w roku 2019. Środki te przeznaczone zostały m.in. na: organizację uroczystości 20-lecia samorządu Powiatu Mieleckiego; organizację dwóch imprez masowych: Powitanie Lata oraz Dożynki Powiatu Mieleckiego; organizację Jarmarku Świątecznego; zakup gadżetów promocyjnych z herbem powiatu mieleckiego; zakup nagród udzielanych w ramach patronatów honorowych starosty powiatu mieleckiego; promocję w mediach; wydanie dwóch magazynów samorządowych „Powiat Mielecki. Dzień dobry!”.

I.3. Obszar: rozwój społeczny

I.3.1. Kapitał społeczny

Kapitał społeczny odpowiada za efekt rywalizacji grupowej: im wyższy, tym wyższa względna pozycja ekonomiczna wspólnoty miejskiej, regionalnej lub narodowej; jest to tzw. wspólnotowa ścieżka rozwoju – liczy się wkład całego kolektywu. Jednym z jego przejawów jest aktywność obywatelska. Aktywność obywatelska dotyczy zaangażowania obywateli w życie publiczne i wiąże się z pobudzaniem ich aktywności społecznej.

Ogółem w Powiecie Mieleckim funkcjonuje 543 organizacji pozarządowych, w tym 37 fundacji, 254 stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS, 131 klubów sportowych w tym Uczniowskich Klubów Sportowych, 26 stowarzyszeń zwykłych, 99 ochotniczych straży pożarnych.

W 2016 roku na 10 tys. ludności w Polsce przypadają 24 organizacje Non Profit. Najwięcej ich było w województwach wielkopolskim (27) i mazowieckim (27), a następnie w województwie podkarpackim (26). Tylko 18 organizacji na 10 tys. ludności posiadało województwo śląskie.

Wśród organizacji Non Profit dominowały te, które zrzeszały osoby fizyczne, w kraju było ich 74,7 tys. a w Podkarpackim 5 tys. Osoby prawne zrzeszało w kraju tylko 5,8 tys. organizacji, a w Podkarpackim 0,3 tys.

Do sektora **Non Profit** zaliczamy podmioty, które spełniają następujące warunki:

- a) są w odpowiednim stopniu sformalizowane (np. w wyniku zarejestrowania we właściwym urzędzie), lub przynajmniej ich cele, sposób działania i struktura mają charakter trwały,
- b) są instytucjonalnie odrębne od administracji publicznej,
- c) mają charakter niezarobkowy (działają nie dla zysku i nie rozdzielają ewentualnej nadwyżki między swoich członków, pracowników itp.),
- d) są samorządne (władze i kierunki działania określone są wewnątrz organizacji),

⁹ <https://wcj24.pl/gospodarcza-nominacja/>

e) charakteryzują się dobrowolnością uczestnictwa w działalności organizacji.

Współpraca Powiatu Mieleckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku sprawozdawczym obejmowała zarówno finansową, jak i pozafinansową formę współpracy.

Współpraca ta dotyczyła w szczególności¹⁰:

1. Zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie/finansowanie ich realizacji;
2. Uchwalenia rocznego programu współpracy powiatu mieleckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
3. Konsultowania z organizacjami projektów aktów prawnych dotyczących działalności statutowej organizacji oraz innych spraw ważnych dla mieszkańców powiatu;
4. Obejmowania honorowym patronatem starosty powiatu mieleckiego inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty;
5. Prowadzenia wspólnych przedsięwzięć, w tym organizacji imprez skierowanych na promocję turystyczną, kulturalną oraz gospodarczą powiatu i regionu mieleckiego;
6. Wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i realizowanych zadaniach;
7. Prowadzenia bazy danych organizacji działających na terenie powiatu mieleckiego;
8. Podejmowanie działań w zakresie rozwoju aktywności obywatelskiej i wolontariatu.

Powiat wspierał organizacje pozarządowe także w formach pozafinansowych. Współpracowano w sferze informacyjnej i organizacyjnej. Informacje dla organizacji zamieszczane były na stronie internetowej Powiatu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz przesyłane bezpośrednio do organizacji. Ważne informacje i wiadomości dla organizacji pozarządowych umieszczane były również w utworzonej na stronie internetowej zakładce dla organizacji pozarządowych. 1 kwietnia 2019 roku zostało zorganizowane szkolenie dla organizacji pozarządowych z terenu powiatu mieleckiego - zmiana druków ofert, umów i sprawozdań w warunkach nowelizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Celem szkolenia było nabycie umiejętności i praktycznej wiedzy z zakresu przekazywania i rozliczania dotacji w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego. Omówienie zmian, jakie nastąpiły we wzorach ofert, umów i sprawozdaniach do konkursów i małych grantów.

¹⁰ Raport o stanie Powiatu Mieleckiego za 2019 rok, Mielec 2020, s. 101.

W bazie organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego współpracujących z gminą miejską Mielec znajdują się 53 organizacje z obszaru pomocy społecznej, kultury, edukacji zdrowia i pozostałe oraz 29 organizacji sportowych¹¹.

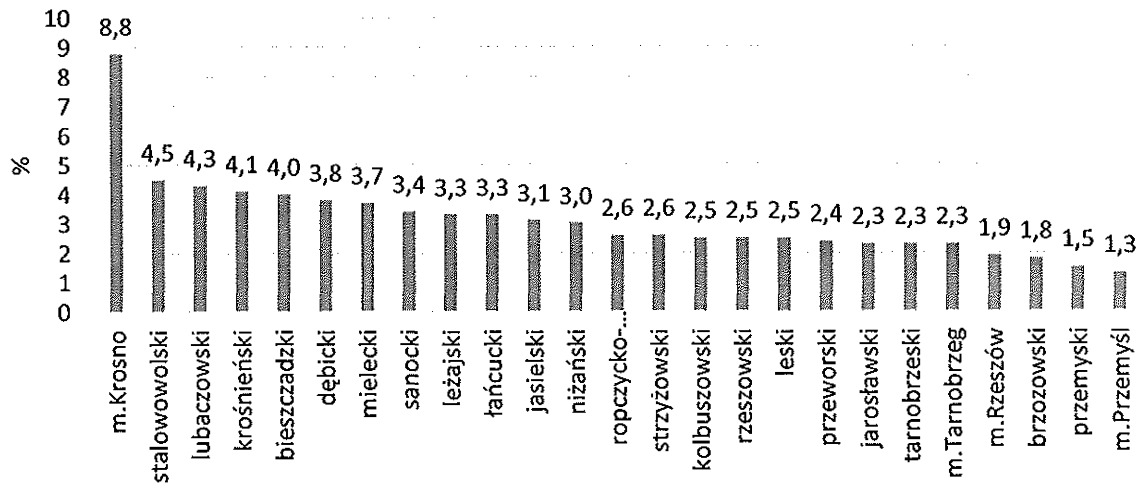
Powiat mielecki obejmuje wsparciem Rzeszowski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (lider RARR S.A.). Mogą zgłaszać się tam organizacje pozarządowe, które mają problemy w prowadzeniu organizacji, brakuje im wiedzy lub doświadczenia, szukają wsparcia, środków na działalność społeczną, a także pomysłów na działanie. Oferowane wsparcie jest bezpłatne również dla środowisk i liderów lokalnych.

O kondycji i społecznym popycie na kulturę, w szerokim rozumieniu, świadczyć będzie zaangażowanie instytucji zajmujących się popularyzacją kultury oraz atrakcyjność inicjatyw przez nie podejmowanych, wyrażająca się m.in. liczbą odbiorców tych działań. Miernikiem dostępności takich instytucji i inicjatyw będzie także ich obecność w przestrzeni wirtualnej. W celu ukazania zmian zachodzących w tworzeniu i wykorzystaniu kapitału kreatywnego i kulturowego w społeczeństwie polskim zostały wzięte pod uwagę wskaźniki opisujące dostępność i wykorzystanie potencjału kulturowego – wskaźniki dostępności instytucjonalnej: teatry, kina, domy kultury etc. oraz uczestnictwa. Wskaźniki te omówione zostaną w rozdziale dotyczącym kultury.

W badaniu potencjału kulturowego przydatne są także informacje dotyczące nakładów samorządów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. W 2019 r. udział wydatków budżetu jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem w kraju wyniósł 3,3%, a w Podkarpackim 3,1% (rys. 33). Dla znacznej liczby powiatów udział był powyżej przeciętnego w kraju i województwie (rys. 30). Najwyższe wartości tego wskaźnika charakteryzowały powiaty: m. Krosno (8,8%), stalowowolski (4,5%) i lubaczowski (4,3%), a najniższe dotyczyły powiatów: m. Przemyśl (1,3%), przemyski (1,5%) i brzozowski (1,8%). W powiecie mieleckim udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem wyniósł 3,7%, co pozwoliło zająć 7. pozycję.

¹¹ <https://www.mielec.pl/wp-content/uploads/2020/06/baza-organizacji-pozarz%C4%85dowych-oraz-odmiot%C3%B3w-prowadz%C4%85cych-dzia%C5%82alno%C5%9B%C4%87-po%C5%BCytku-publicznego-wsp%C3%B3lnie-z-GMM.pdf>

Rysunek 33. Udział wydatków budżetu jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 r. (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W gminach powiatu mieleckiego udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem był bardzo zróżnicowany. W 2019 r. wahał się od 1,2% w gminie Czermin do 6,2% w gminie miejskiej Mielec. Należy zwrócić również uwagę, że występowały też duże rozbieżności wartości tego wskaźnika w poszczególnych latach. Dla powiatu mieleckiego, podobnie, jak dla gminy miejskiej Mielec i gminy Przecław, najwyższy był w 2018 r. Najwyższe jego wahania występowały w gminie Przecław, w której wskaźnik będący na poziomie 9,9% w 2018 r. (zapewne oddano do użytku nowy dom kultury) spadł do poziomu 2,8% rok później (tab. 26).

Tabela 25. Udział wydatków budżetu jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem (w %) w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014	2015	2016	2017	2018	2019
woj. podkarpackie	3,7	3,5	2,9	3,0	4,1	3,1
powiat mielecki	3,9	3,5	3,7	3,3	5,2	3,7
miasto Mielec	4,3	4,0	3,8	3,5	7,3	6,2
Borowa	3,2	3,1	2,8	2,5	3,0	2,3
Czermin	2,2	2,2	1,8	1,8	1,9	1,2
Gawłuszowice	3,2	1,9	1,6	1,5	1,2	1,3
Mielec	2,9	3,0	2,7	2,2	1,9	1,7
Padew Narodowa	5,3	5,8	4,1	3,3	2,1	2,3
Przecław	4,8	4,2	9,3	7,9	9,9	2,8
Radomyśl Wielki	3,6	2,3	1,6	1,5	1,7	1,2
Tuszów Narodowy	2,6	2,6	2,2	1,9	2,0	1,9
Wadowice Górne	4,9	2,7	2,1	2,0	1,8	2,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

I.3.2. Kapitał ludzki, edukacja publiczna

Uwarunkowania demograficzne

Według danych GUS (stan na 31.12.2019 r.) powiat mielecki zamieszkiwało 136 660 osób, o 347 osób więcej niż w roku 2014 (tab. 27). Z uwagi na liczbę ludności powiat mielecki zajął 3. miejsce w województwie (6,42% ludności w województwie) za m. Rzeszów (9,22%) i powiatem rzeszowskim (7,96%). Powiatami z najmniejszą liczbą ludności okazały się: powiat bieszczadzki (1,03%) i leski (1,24%). W powiecie mieleckim w badanym okresie przeważały kobiety, ich udział przekraczał 50,5%, a współczynnik feminizacji był stały na poziomie 103, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety. Gęstość zaludnienia również była na stałym poziomie wynoszącym 155 osób na 1 km², a jej wysokość przekraczała średnią dla całego województwa (119) i kraju (123). Powiat mielecki należy do powiatów o dużej gęstości zaludnienia. Pomijając miasta na prawach powiatu, pod względem tego wskaźnika plasuje się na trzecim miejscu za powiatami: łańcuckim (179 osób na 1 km²) i dębickim (174 osoby na 1 km²).

Tabela 26. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba ludności ogółem	136 313	136 263	136 315	136 666	136 673	136 660
kobiety	69 151	69 096	69 131	69 283	69 316	69 338
mężczyźni	67 162	67 167	67 184	67 383	67 357	67 322
gęstość zaludnienia	155	155	155	155	155	155

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba urodzeń żywych w powiecie mieleckim od 2014 r. systematycznie wzrastała, za wyjątkiem roku 2018, w którym zmalała o 76 osób, aby w roku następnym zwiększyć się o 24 urodzenia żywe (tab. 28). W 2019 r. w powiecie urodziło się o 167 więcej dzieci niż w 2014 r. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych różniły się od siebie w badanym okresie, najwyższe były w 2014 roku, najniższe zaś w roku 2017. Od 2018 roku wskaźnik ten zaczął wzrastać, ale i tak w badanych latach był niższy niż w Podkarpackim i w kraju. Powiat mielecki z wartościami wskaźnika na poziomie 3,5 w 2019 r. zajął 14. pozycję w Podkarpackim. W tym czasie nie było zgonów niemowląt w powiatach leskim i m. Przemyśl. Natomiast w dwóch powiatach badany wskaźnik przekroczył wartość 10, w powiecie m. Tarnobrzeg (17,0) i bieszczadzkim (10,6),

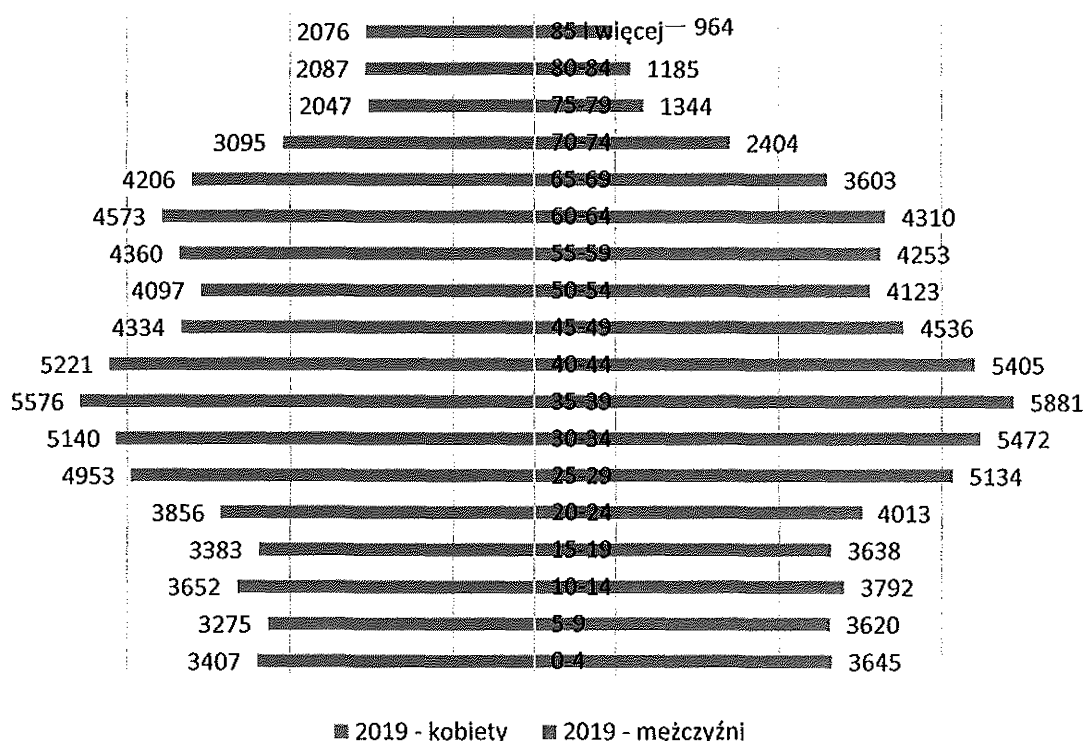
Tabela 27. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019
urodzenia żywe	1 245	1 309	1 430	1 464	1 388	1 412
zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	4,8	3,8	4,2	2,7	2,9	3,5
Zgony	1 194	1 243	1 186	1 205	1 255	1 248
zgony ogółem na 100 tys. osób	876,0	912,6	870,3	883,8	918,2	913,7
przyrost naturalny	51	66	244	259	133	164
współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 os.)	0,4	0,5	1,8	1,9	1,0	1,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba zgonów również wykazywała niewielką tendencję rosnącą. W 2019 r. w porównaniu do 2014 wzrosła o 53 osoby. Wskaźnik obrazujący liczbę zgonów na 100 tys. osób w powiecie mieleckim wyniósł wówczas 913,7 i był o 4,3% wyższy niż w 2014 r. i co istotne, był niższy niż przeciętny w województwie podkarpackim i w całym kraju. Niższe wskaźniki w Podkarpackim miało tylko 5 powiatów: m. Rzeszów, rzeszowski, ropczycko-sędziszowski, dębicki i łańcucki. Taka sytuacja z demograficznego punktu widzenia jest korzystna. Przewaga urodzeń nad zgonami oznacza dodatni przyrost naturalny. Najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego wystąpił w 2017 r. i wynosił 1,9 na 1000 osób. W związku z nieznacznym obniżeniem się liczby urodzeń w 2019 r., wskaźnik ten obniżył się, kształtując się na poziomie 1,2 na 1000 osób. Współczynnik przyrostu naturalnego w powiecie mieleckim był wyższy niż przeciętnie dla województwa podkarpackiego i Polski (przyrost ujemny). Pod względem tego wskaźnika powiat mielecki w 2019 r. zajął 6. pozycję, za powiatami: m. Rzeszów, ropczycko-sędziszowskim, rzeszowskim, dębickim i łańcuckim. W większości powiatów (14) Podkarpackiego był ujemny, przy czym najwyższe ujemne wartości dotyczyły powiatów: m. Przemysł (-3,0), m. Krosno (-3,0) i m. Tarnobrzeg (-2,4). Na tle innych obszarów w kraju, powiat mielecki wyróżnia się stosunkowo młodą strukturą wieku ludności. Jej obecny rozwój demograficzny wskazuje jednak, że również tu coraz szybciej postępować będzie starzenie się społeczeństwa. W latach 2010-2020 w wiek emerytalny wchodzi mieszkańcy urodzeni w powojennym wyżu demograficznym z lat 50. Stosunkowo szeroka podstawa piramidy wieku oznacza, że w powiecie mieleckim duży udział w populacji stanowią dzieci i młodzież (rys. 34).

Rysunek 34. Struktura ludności według płci i wieku w powiecie mieleckim w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jest to sytuacja pożądana, ponieważ zapewnia względną zastępowalność pokoleń. Z uwagi na wydłużanie się przeciętnego trwania życia należy spodziewać się w najbliższych latach, również w powiecie mieleckim, stałego wzrostu liczby osób starszych.

W latach 2014-2019 zaobserwowano niewielki przyrost liczby mieszkańców powiatu mieleckiego (o 347 osób, czyli 0,3%), spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (o 382 osób, 1,5%), produkcyjnym (o 2835 osób, 3,3%) i znaczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (o 3564 osób, 14,8%). Porównanie struktur ludności według ekonomicznych grup wieku w 2014 i 2019 r., wskazuje na nieznaczne zwiększenie się udziału w populacji osób w wieku przedprodukcyjnym. Wzrósł natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym (wzrost w 2019 r. o 2,6 p.p) co oznacza starzenie się społeczeństwa (rys. 35 oraz tab. 29 i 30). Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności (liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w powiecie wzrósł z 27,8 w 2014 r. do 33,0 w 2019 r.

Tabela 28. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Ludność w wieku:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w %
przedprodukcyjnym	25 897	25 648	25 505	25 541	25 463	25 515	-1,48
produkcyjnym	86 396	85 959	85 374	84 907	84 342	83 561	-3,28
poprodukcyjnym	24 020	24 656	25 436	26 218	26 868	27 584	14,84

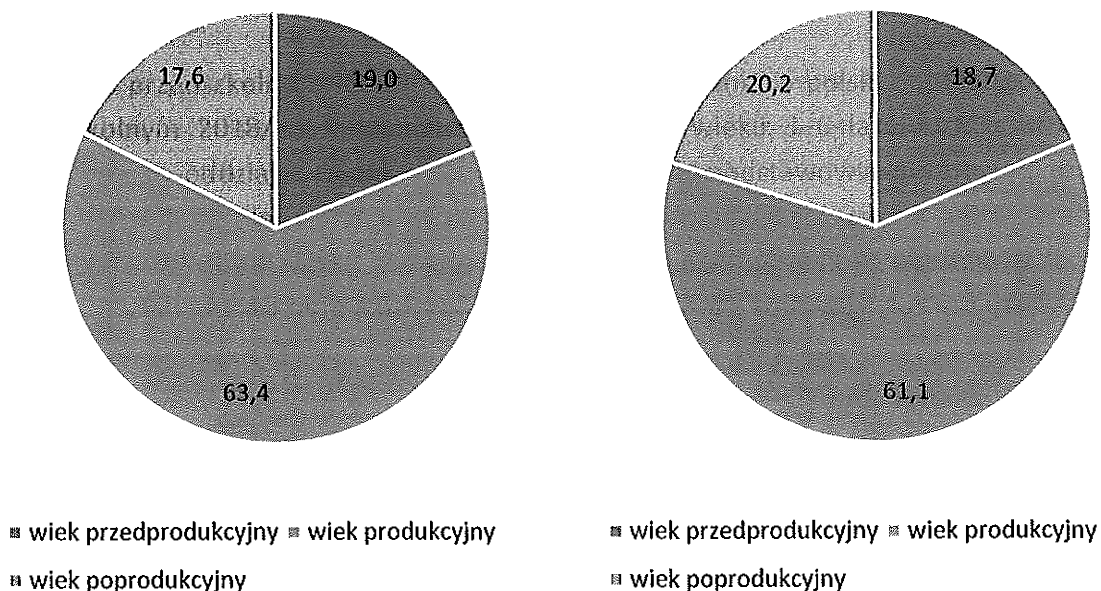
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 29. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie mieleckim w latach 2014-2019 (w %)

Ludność w wieku:	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przedprodukcyjnym	19,0	18,8	18,7	18,7	18,6	18,7
Produkcyjnym	63,4	63,1	62,6	62,1	61,7	61,1
Poprodukcyjnym	17,6	18,1	18,7	19,2	19,7	20,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 35. Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w powiecie mieleckim w 2014 r. i 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Edukacja publiczna

Wychowanie przedszkolne jest pierwszym etapem kształcenia w polskim systemie oświaty. W roku szkolnym 2018/19 obejmowało ono dzieci w wieku 3–6 lat i realizowane było w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. W tym okresie funkcjonowało 22,0 tys. (wzrost o 0,8% w stosunku do roku szkolnego 2017/2018) formalnie zarejestrowanych placówek wychowania przedszkolnego: 12,5 tys. przedszkoli (wzrost o 3,2%), 7,9 tys. oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (spadek o 1,3%), 0,1 tys. zespołów wychowania przedszkolnego (spadek o 2,6%) oraz 1,6 tys. punktów przedszkolnych (spadek o 6%).

W województwie podkarpackim funkcjonowało 1527 placówek przedszkolnych (tab. 30). Najwięcej ich było w powiatach: rzeszowskim (8,32% ogółu placówek w Podkarpackim), jarosławskim (7,14%) i w Rzeszowie (7,14%), a najmniej w powiecie bieszczadzkim (0,85%).

Tabela 30. Placówki przedszkolne w województwie podkarpackim i jego powiatach w roku szkolnym 2018/2019

Województwo/powiat	placówki przedszkolne
woj. podkarpackie	1527
bieszczadzki	13
brzozowski	54
dębicki	94
jarosławski	109
jasielski	91
kolbuszowski	63
krośnieński	82
leżajski	37
lubaczowski	42
łańcucki	52
mielecki	82
niżański	45
przemyski	86
przeworski	72
ropczycko-sędziszowski	58
rzeszowski	127
sanocki	69
stałowowolski	65
strzyżowski	49
tarnobrzeski	35
leski	23
m. Krosno	18
m. Przemyśl	31
m. Rzeszów	109
m. Tarnobrzeg	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Powiat mielecki ma stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć szkół różnego rodzaju w porównaniu do innych powiatów Podkarpackiego. Na jego terenie funkcjonuje 8,6% ogółu branżowych szkół I stopnia (tabela 31 i rys. 36).

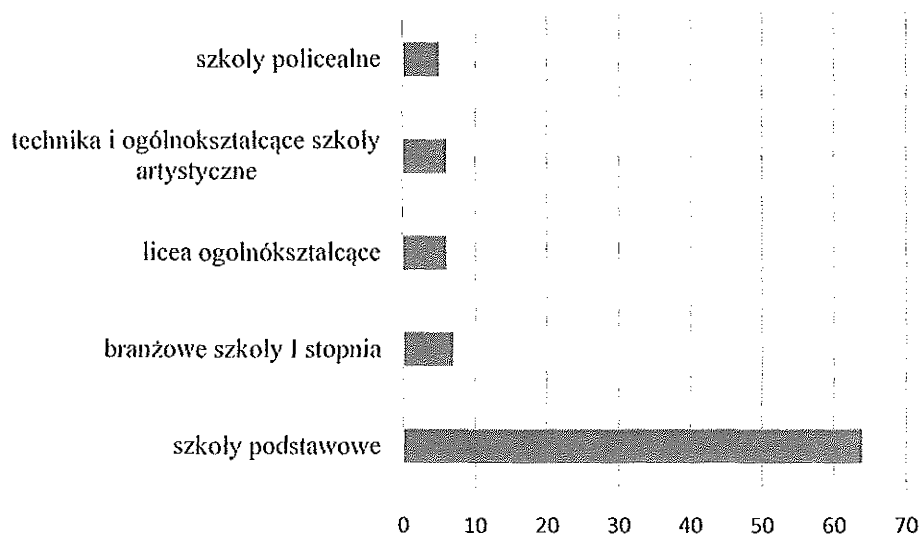
Tabela 31. Szkolnictwo w województwie podkarpackim i jego powiatach w roku szkolnym 2018/2019

Woj./powiat	szkoly podstawowe	branżowe szkoły I stopnia	licea ogólnokształcące	technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne	szkoly policealne
woj. podkarpackie	1110	81	120	115	96
bieszczadzki	12	1	1	1	1
brzozowski	44	1	2	2	
dębicki	71	7	6	6	5
jarosławski	72	5	8	9	5
jasielski	73	3	8	6	8
kolbuszowski	44	2	1	2	
krośnieński	69	5	6	7	
leżajski	34	2	2	2	1
lubaczowski	29	3	2	2	1
łańcucki	43	3	4	5	2
mielecki	64	7	6	6	5
niżański	38	1	2	3	-
przemyski	62	1	2	1	-

Woj./powiat	szkoly podstawowe	branżowe szkoły I stopnia	licea ogólnokształcące	technika I ogólnokształcące szkoły artystyczne	szkoly policealne
przeworski	45	2	5	3	-
ropczycko-sędziszowski	46	2	3	3	1
rzeszowski	98	3	8	3	-
sanocki	50	3	2	5	5
stałowowski	35	4	7	4	5
strzyżowski	45	3	2	2	-
tarnobrzeski	27	3	2	2	-
leski	19	1	1	3	-
m. Krosno	13	5	7	9	3
m. Przemyśl	18	4	6	8	13
m. Rzeszów	48	6	19	17	32
m. Tarnobrzeg	11	4	8	4	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 36. Liczba szkół ze względu na ich typ w powiecie mieleckim w roku szkolnym 2018/2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W powiecie w roku szkolnym 2018/2019 otwarte były 82 placówki przedszkolne, przy czym niespełna 30% z nich zlokalizowana była w mieście Mielec (tab. 32). Tam też był najwyższy wskaźnik upowszechniania edukacji przedszkolnej (99,1%). Wysoki poziom tego wskaźnika odnotowano również w Radomyślu Wielkim (92,2%), w którym było 14 placówek przedszkolnych oraz w Przecławiu (84,1%). Na terenie dwóch gmin (Borowa i Gawłuszowice) dzieci w roku szkolnym 2018/2019 nie funkcjonowały placówki przedszkolne. W Wadowicach Górnych na 235 dzieci w wieku przedszkolnym do placówek przedszkolnych uczęszczało tylko 90 osób, stąd współczynnik upowszechniania edukacji przedszkolnej był na poziomie 38%.

Tabela 32. Szkolnictwo w powiecie mieleckim i jego gminach w roku szkolnym 2018/2019

Powiat/gminy	placówki przedszkolne
powiat mielecki	82
Mielec	24
Przeclaw	6
Radomyśl Wielki	14
Borowa	3
Czermin	5
Gawłuszowice	1
Mielec	13
Padew Narodowa	3
Tuszów Narodowy	6
Wadowice Górne	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W powiecie w roku szkolnym 2018/2019 funkcjonowały 64 szkoły podstawowe i 708 oddziałów, najwięcej z nich zlokalizowana była w mieście Mielec, a następnie w gminie Radomyśl wielki i Mielec (tab. 33). Tylko po 1 placówce szkolnej odnotowano w gminach Gawłuszowice i Padew Narodowa. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w całym powiecie kształtował się na poziomie 93,4%¹². Najwyższy był w mieście Przeclaw (203,6%), a następnie w miastach Mielec i Radomyśl Wielki, gdzie przekroczył 100%.

Tabela 33. Szkolnictwo w powiecie mieleckim i jego gminach w roku szkolnym 2018/2019

Powiat/gminy	szkoły podstawowe	
	szkoły	oddziały
powiat mielecki	64	708
Mielec	15	252
Przeclaw	6	62
Radomyśl Wielki	11	99
Borowa	3	32
Czermin	6	54
Gawłuszowice	1	10
Mielec	9	78
Padew Narodowa	1	22
Tuszów Narodowy	5	42
Wadowice Górne	7	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W roku szkolnym powiat mielecki był organem prowadzącym dla następujących szkół¹³:

1. I Liceum Ogólnokształcące w Mielcu
2. II Liceum Ogólnokształcące w Mielcu

¹² Współczynnik skolaryzacji brutto to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

¹³ Uchwała Nr 50/36/2019 Zarządu Powiatu Mieleckiego z dnia 30 października 2019 r., s. 1.

3. Zespołu Szkół Budowlanych w Mielcu
4. Zespołu Szkół im. Prof. J. Groszkowskiego w Mielcu
5. Zespołu Szkół Technicznych w Mielcu
6. Zespołu Szkół Ekonomicznych w Mielcu

oraz dla placówki realizującej zadania w zakresie szkolnictwa specjalnego:

7. Powiatowy Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Mielcu

a także dla dwóch placówek oświatowych wspomagających szkoły w realizacji zadań:

8. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mielcu
9. Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Mielcu.

Ponadto w roku szkolnym 2018/2019 funkcjonowała tylko 1 szkoła dla dorosłych (Zespół Szkół Technicznych w Mielcu, liceum ogólnokształcące), rok wcześniej były dwa licea ogólnokształcące (ZS w Mielcu, ZST w Mielcu). W powiecie realizuje się również kształcenie specjalne dla dzieci i młodzieży, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. W szkołach prowadzonych przez powiat w roku szkolnym 2018/2019, podobnie jak w roku ubiegłym, kształcenie specjalne realizował Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Mielcu w Powiatowym Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczych w Mielcu. W ośrodku uczyło się łącznie 202 uczniów w 36 oddziałach. W poprzednim roku szkolnym 2017/2018 uczyła się porównywalna liczba 203 uczniów w 31 oddziałach. Jedną z form kształcenia dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły jest indywidualne nauczanie, a także zajęcia rewalidacyjne. W roku szkolnym 2018/2019:

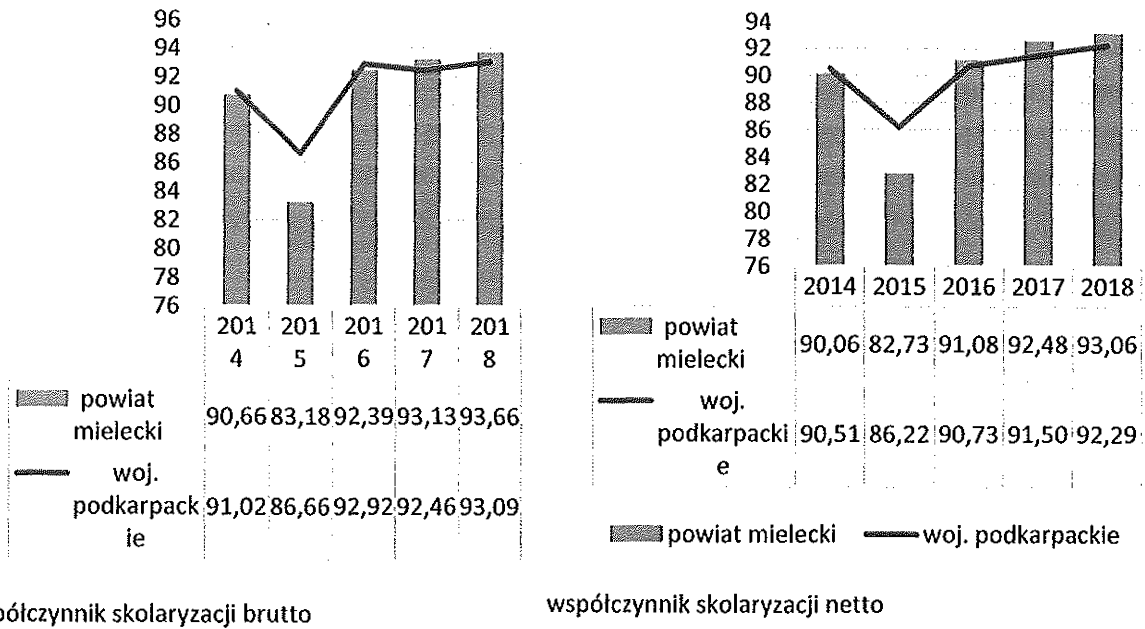
- nauczaniem indywidualnym objętych było 27 uczniów (w poprzednim roku szkolnym 22 uczniów),
- zajęciami rewalidacyjnymi 32 uczniów (w poprzednim roku szkolnym 39 uczniów).

Miarą powszechności nauczania jest współczynnik skolaryzacji, służący do oceny aktywności edukacyjnej ludności. W statystyce stosowane są dwa współczynniki skolaryzacji:

- brutto – to relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania,
- netto – to relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

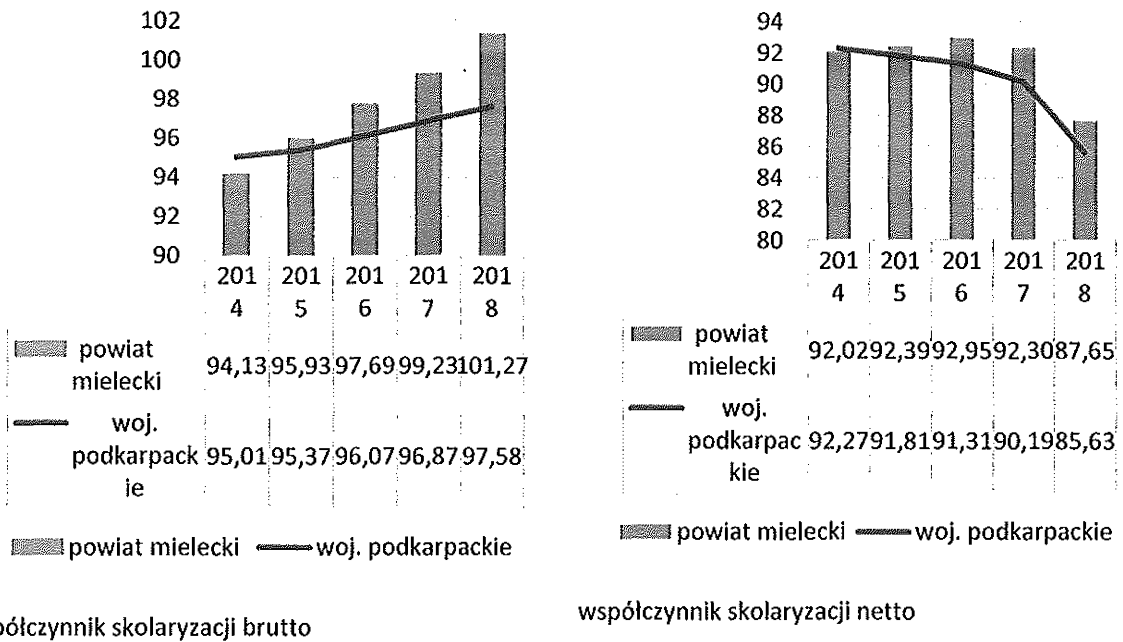
W powiecie mieleckim, jak i w całym województwie oba współczynniki dla szkół podstawowych w badanym okresie, za wyjątkiem 2015 roku, kształtowały się powyżej 90% (rys. 37). W przypadku gimnazjów zauważa się systematyczny wzrost współczynnika reprodukcji brutto i spadek współczynnika netto (rys. 38).

Rysunek 37. Współczynnik skolaryzacji brutto i netto dla szkół podstawowych w powiecie mieleckim w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

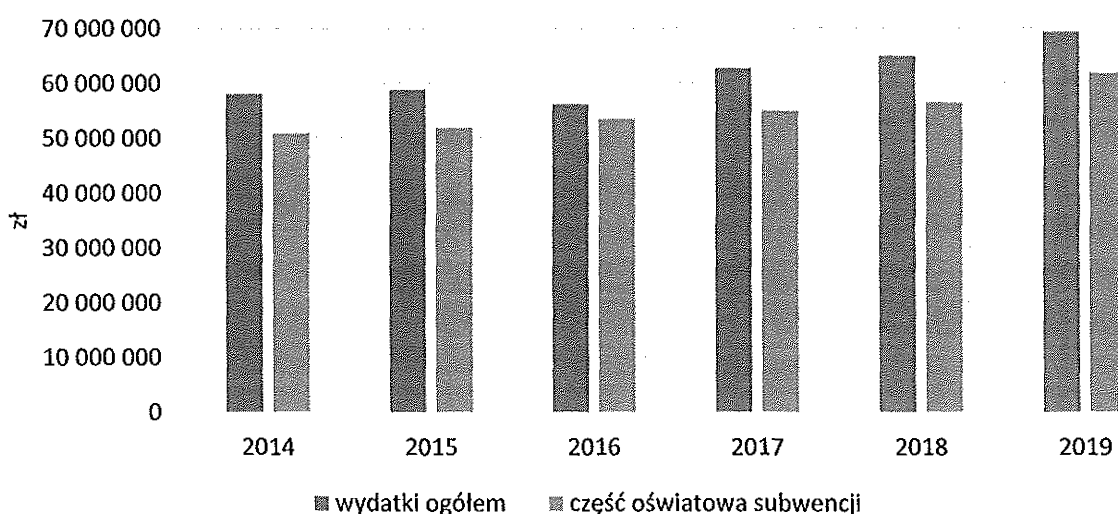
Rysunek 38. Współczynnik skolaryzacji brutto i netto dla gimnazjów w powiecie mieleckim w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zadania oświatowe realizowane przez powiat w głównej mierze finansowane są ze środków budżetu Państwa¹⁴. Uzupełnieniem tego źródła są dochody własne oraz środki pozyskane na realizację projektów. Najważniejszym i największym źródłem finansowania oświaty w powiecie jest subwencja oświatowa, która w 2019 roku stanowiła 89,2 % wszystkich środków przeznaczonych na oświatę i wychowanie (rys. 39). Dochody własne powiatu stanowiły około 5%. Pozostałe ponad 7% to środki pozyskane na realizację zadań w ramach projektów. Na uwagę zasługuje rok 2018, w którym środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej stanowiły ponad 95% wszystkich środków zaplanowanych na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania.

Rysunek 39. Wysokość subwencji oświatowej oraz wydatków bieżących ogółem w szkołach i placówkach oświatowych w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Uczelnia wyższa

Od 1999 roku funkcjonuje w Mielcu Wyższa Szkoła Gospodarki i Zarządzania¹⁵. Od ponad dwudziestu lat stanowi ona ważny i rozpoznawalny element dla miasta Mielca i całego regionu. Jej założycielem jest Mieleckie Centrum Edukacji i Przedsiębiorczości Sp. z o.o. Tego samego roku na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS 1-0145-100/RO/99 z dnia 05.03.1999 roku otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów licencjackich pierwszego stopnia na kierunku ekonomia. Już od momentu rozpoczęcia pierwszych zajęć dydaktycznych na studiach dziennych i zaocznych, tj. od dnia 01.10.1999 roku, Wyższa Szkoła Gospodarki i Zarządzania cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród absolwentów lokalnych szkół średnich. Tym bardziej, że powstanie i rozwój Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Mielcu

¹⁴ Uchwała Nr 50/36/2019 Zarządu Powiatu Mieleckiego z dnia 30 października 2019 r., s. 23.

¹⁵ <http://wsgiz.mielec.pl/>

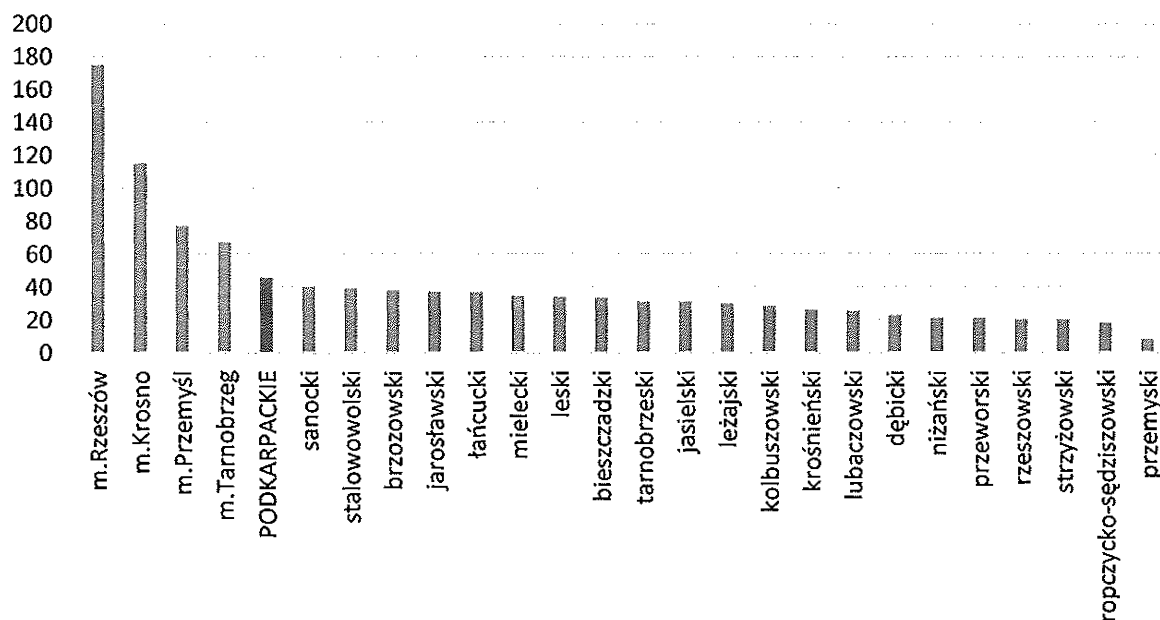
spowodował znaczne zapotrzebowanie na rynku pracy specjalistów z zakresu nauk ekonomicznych i zarządzania.

I.3.3. Promocja i ochrona zdrowia

W 2014 r. przeprowadzono w Polsce Europejskie Ankiety Badania Zdrowia (European Health Interview Survey – EHIS), gdzie mieszkańcy poszczególnych województw dokonali samooceny stanu zdrowia. I choć wyniki tych badań nie są dostępne dla powiatu mieleckiego, to dobrostan zdrowotny mieszkańców powiatu można próbować przybliżyć powołując się na przeciętne wartości dla województwa podkarpackiego. Jak zatem pokazały badania ankietowe w 2014 r., mieszkańcy województwa podkarpackiego bardzo wysoko ocenili swoje zdrowie (GUS, 2016), 69,4% respondentów określiło swój stan zdrowia jako bardzo dobry i dobry (w całym kraju wskaźnik wyniósł 67,4%), zajmując w tym względzie czwarte miejsce w kraju, po województwach: wielkopolskim (wskaźnik 72,2%), małopolskim (wskaźnik 70,1%) i warmińsko-mazurskim (wskaźnik 69,8%). W poprzednich badaniach w 2009 roku wskaźnik ten dla Podkarpackiego był niższy i wyniósł 68,1% (piąte miejsce w kraju), podczas gdy dla całego kraju wyniósł 65,7%¹⁶.

Dostępność usług zdrowotnych w powiecie mieleckim nie była wysoka na tle pozostałych powiatów województwa podkarpackiego. W 2019 r. liczba kadry medycznej przypadająca na 10 tys. mieszkańców kształtowała się poniżej przeciętnej dla kraju i Podkarpackiego (rys. 40).

Rysunek 40. Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców w powiatach województwa Podkarpackiego w 2019 roku

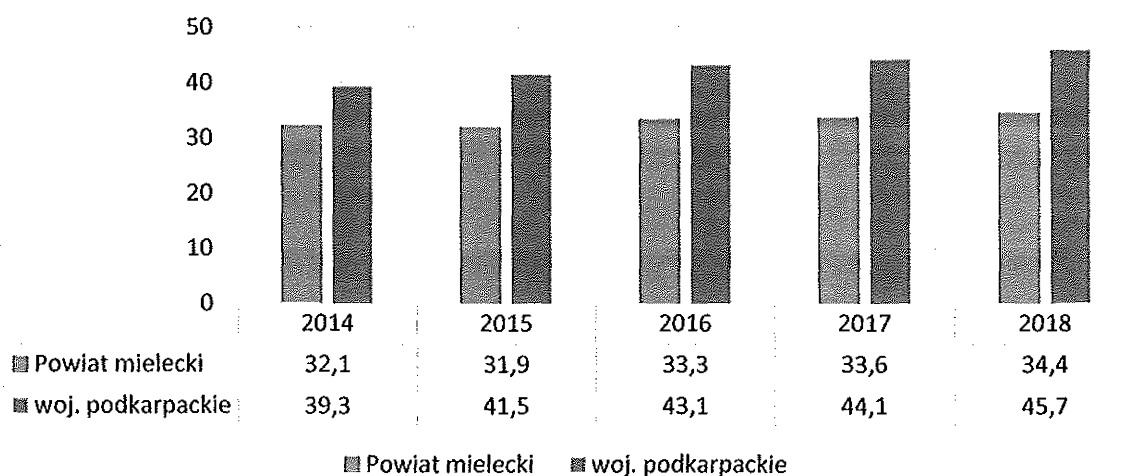
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

¹⁶ Stan zdrowia ludności Polski w 2014 r., Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, GUS, Warszawa 2016.

Ze względu na poziom wskaźnika dotyczącego liczby lekarzy przypadającej na 10 tys. mieszkańców powiat mielecki w 2019 roku zajął 10. pozycję w województwie (rys. 40). Najgorsza sytuacja miała miejsce w powiatach: przemyskim i ropczycko-sędziszowskim, w których liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców była poniżej 20. Najwyższy poziom wskaźnika dotyczył miast na prawach powiatu: Rzeszowa (145,1), Krosna (115,2), Przemyśla (77,2) i Tarnobrzega (67,0).

Należy zauważyć, że zarówno w województwie, jak i w powiecie mieleckim liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców systematycznie zwiększała się, jedynie w 2015 r. wskaźnik ten nieznacznie zmniejszył się dla powiatu mieleckiego (rys. 41). Jednakże szybsze było tempo zmian dla województwa. W roku 2018 w porównaniu do 2014 wskaźnik liczby lekarzy w województwie wzrósł o 16,3%, podczas gdy wzrost ten dla powiatu mieleckiego nieznacznie przekroczył 7%.

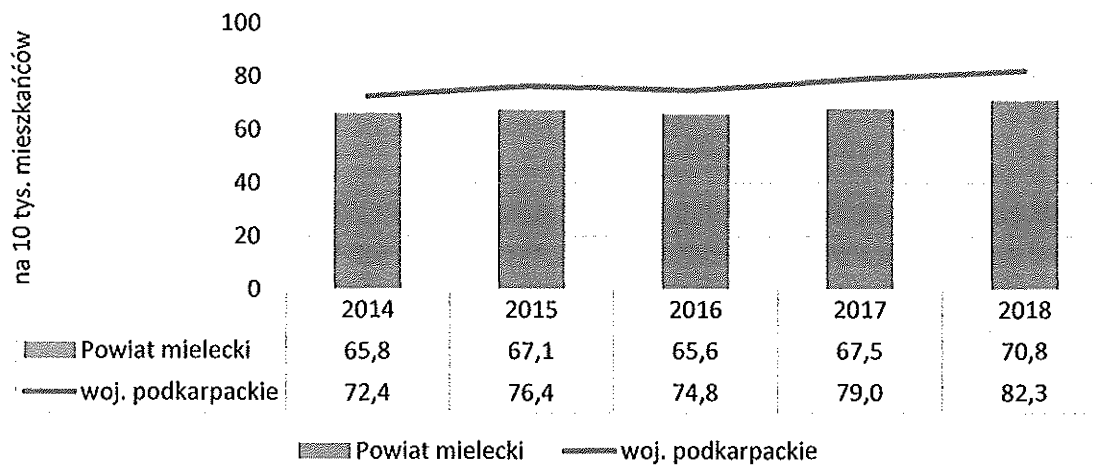
Rysunek 41. Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. mieszkańców w powiecie mieleckim, za wyjątkiem roku 2016, wykazywała tendencje rosnącą (rys. 42). Podobnie wyglądała sytuacja w Podkarpackim, przy czym przeciętna wartość wskaźnika w województwie w 2018 r. w porównaniu do 2014 wzrosła o 13,67%, a w powiecie mieleckim o 7,60%. Najniższy wskaźnik liczby pielęgniarek i położnych na 10 tys. mieszkańców, podobnie jak wskaźnik dotyczący lekarzy, był w powiatach: przemyskim (23,3) i ropczycko-sędziszowskim (35,0). Najwyższy zaś poziom wskaźnika ponownie dotyczył miast na prawach powiatu: Rzeszowa (209,9), Krosna (198,4), Przemyśla (179,9) i Tarnobrzega (144,1).

Rysunek 42. Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2018

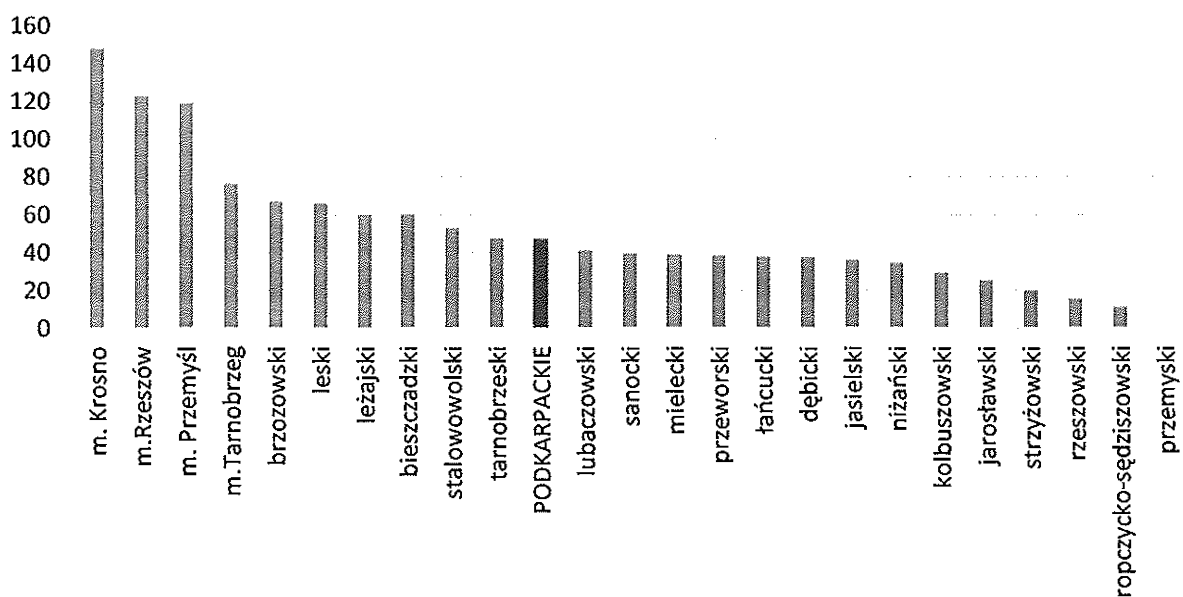

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2018 roku w przeliczeniu na liczbę ludności, liczba szpitali w kraju wyniosła 2,5 szpitali na 100 tys. mieszkańców i 47,3 łóżek na 10 tys. mieszkańców. W Podkarpackim w tym czasie wskaźnik dla szpitali wynosił 2,0 i 46,7 dla łóżek szpitalnych, co na tle innych województw dało Podkarpackiemu odpowiednio 13. i 7. pozycję w kraju.

Liczba łóżek w szpitalach ogólnych na 10 tys. mieszkańców nie rozkładała się równomiernie na terenie województwa podkarpackiego (rys. 43).

Rysunek 43. Liczba łóżek w szpitalach ogólnych na 10 tys. mieszkańców w Podkarpackim i jego powiatach w 2018 roku

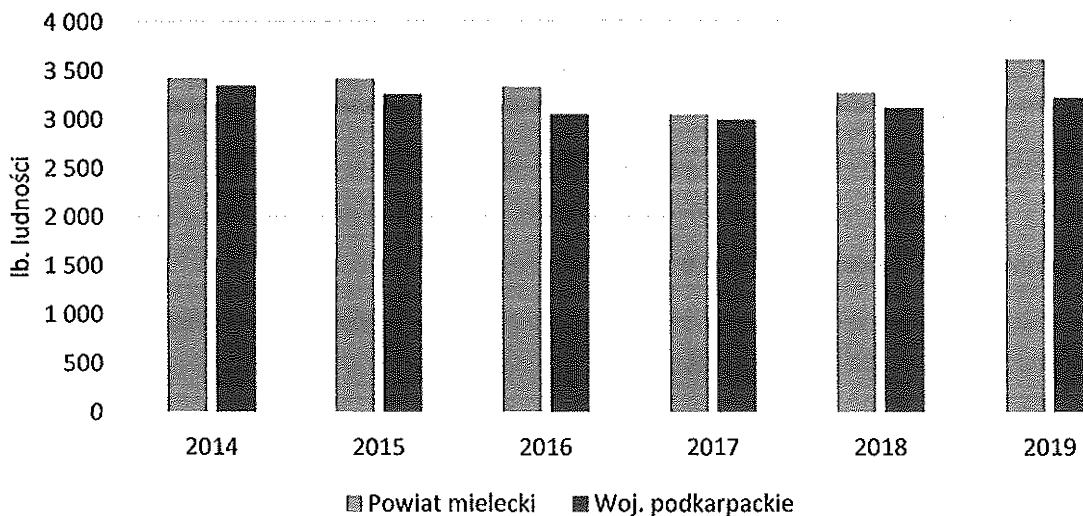

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najwyższy wskaźnik ponownie dotyczył miast na prawach powiatu, a najniższy powiatów ropczycko-sędziszowskiego (10,9) i rzeszowskiego (15,2), przy czym w powiecie przemyskim nie było ani jednego łóżka w szpitalach. Powiat mielecki z wartością 38,3 w 2018 roku zajął pod względem badanego wskaźnika 14. pozycję w województwie. Na uwagę zasługuje fakt, że liczba łóżek w powiecie wykazywała tendencję spadkową w latach 2014-2018. Najwięcej ich było w 2015 r. (550), a najmniej w 2018 (523).

Według danych GUS w 2019 roku na terenie kraju funkcjonowało ponad 12 tys. aptek, w województwie podkarpackim było ich 665, czyli 5,4% ogółu aptek w kraju, co dało Podkarpackiemu 9. pozycję. Na 1 aptekę w kraju przypadało 3124 osób, a w województwie podkarpackim były to 2924 osoby (8. miejsce w kraju). W badanym okresie liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w powiecie mieleckim była wyższa niż przeciętnie w województwie podkarpackim, przy czym w powiecie w roku 2019 w porównaniu do 2014 zaobserwowano wzrost tego wskaźnika (o 5,5%), a w województwie jego spadek o 4% (rys. 44).

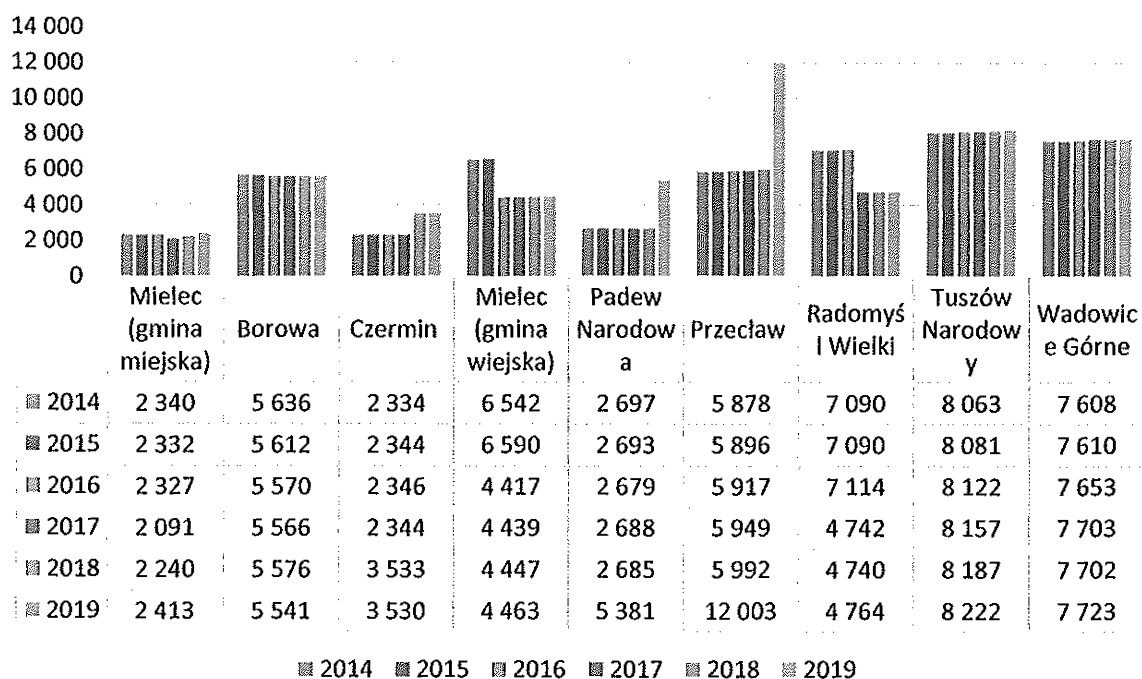
Rysunek 44. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w Podkarpackim i w powiecie mieleckim 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Sytuacja dostępu do aptek w gminach powiatu mieleckiego jest bardzo zróżnicowana (rys. 45). Liczba ludności na aptekę ogólnodostępną w badanym okresie wahała się od ponad 2 tys. w gminie miejskiej Mielec do ponad 8 tys. w gminie Tuszów Narodowy. W 2019 roku w gminie Przecław wskaźnik ten wzrósł ponad dwukrotnie w porównaniu do lat ubiegłych i przekroczył 12. tys. Duży wzrost odnotowano również w gminie Padew Narodowy (o 99,5%), i w gminie Czermin (o 51,2%). Natomiast spadek wskaźnika o ponad 30% miał miejsce w gminie wiejskiej Mielec i gminie Radomyśl.

Rysunek 45. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w gminach powiatu mieleckiego w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na terenie powiatu mieleckiego funkcjonuje Szpital Specjalistyczny im. Edmunda Biernackiego w Mielcu oraz Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego Samodzielnego Publicznego Zakładu w Mielcu, dla którego podmiotem tworzącym jest Powiat Mielecki¹⁷. Szpital zakwalifikowany został do tzw. sieci szpitali, tj. do 3 poziomu systemu zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (PSZ), zapewniając świadczeniobiorcom dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie: leczenia szpitalnego, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej realizowanej w poradniach przyszpitalnych, rehabilitacji leczniczej, programów lekowych oraz nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, przy jednoczesnym zagwarantowaniu ciągłości i kompleksowości udzielanych świadczeń medycznych. W skład Szpitala wchodzi następujące jednostki o charakterze medycznym:

- a) 20 oddziałów szpitalnych,
- b) 9 poradni specjalistycznych,
- c) nocna i świąteczna opieka zdrowotna,
- d) 10 pracowni diagnostycznych,
- e) apteka szpitalna

W strukturze Szpitala powiatowego funkcjonuje 20 oddziałów z różnych dziedzin medycznych, zapewniających interdyscyplinarną, kompleksową i ciągłą opiekę

¹⁷ Raport o stanie powiatu mieleckiego za 2019 rok, Mielec 2020.

w procesie diagnostyki i leczenia pacjenta. Zgodnie z danymi statystycznymi Szpitala liczba pacjentów hospitalizowanych (bez SOR i dializ) ogółem (w tym noworodki i okulistyka) kształtowała się następująco:

2020 – 15 234 pacjentów (ograniczenie przyjęć z powodu COVID-19)

2019 – 19 132 pacjentów

2018 – 19 282 pacjentów

2017 - 19 646 pacjentów

Ochrona zdrowia mieszkańców jest najważniejszym priorytetem. W ostatnich latach dla poprawienia jakości świadczenia usług medycznych Szpital Specjalistyczny w Mielcu sukcesywnie zwiększa znacznie bazę sprzętów medycznych. Prowadzone są inwestycje związane z modernizacją, remontem oddziałów (np. w 2020 r. Oddziału Ginekologiczno-Położniczego co dało sześć sal dwułożkowych ze zintegrowaną łazienką oraz specjalnie wydzielonym aneksem do pielęgnacji niemowlęcia; a także jedna sala pojedyncza i jedna izolatka. Resztę oddziału tworzą, również wyremontowane, gabinety specjalistyczne wraz z zapleczem i pomieszczenia dla personelu.

Szpital sukcesywnie pozyskuje specjalistów dostępnych dla pacjentów – zaczęła funkcjonować poradnia diabetologiczna, dermatologiczna, ginekologiczno-położnicza i okulistyka dziecięcą. Ponadto rozpoczęta została współpraca z Uniwersytetem Rzeszowski dot. praktyk studentów medycyny na Oddziale Chirurgii Naczyniowej.

Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego Samodzielny Publiczny Zakład w Mielcu jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej. Do zadań PSPR SPZ należy udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu:

- a) ratownictwa medycznego w ramach Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego,
- b) dysponowanie zespołami ratownictwa medycznego,
- c) ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego SPZ w Mielcu w ramach umowy podwykonawczej, na cele realizowane przez Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego w Mielcu, świadczeń w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej udzielanej w miejscu zamieszkania lub pobytu świadczeniobiorcy zapewniała kompleksowy potencjał w postaci:

- a) usług lekarskich w miejscu zamieszkania lub pobytu pacjenta,
- b) stanowisk komputerowych wraz z dostępem do sieci internetowej,
- c) łączności telefonicznych, telefonów stacjonarnych/ komórkowych oraz środków łączności dla potrzeb personelu lekarskiego realizującego świadczenia;
- d) systemu rejestrującego rozmowy telefoniczne, z archiwizacją nagrań przez okres nie krótszy niż rok;
- e) środków transportu sanitarnego spełniającego cechy techniczne i jakościowe określone w Polskich Normach przenoszących europejskie normy zharmonizowane

wraz z wyposażeniem medycznym oraz aparatury diagnostycznej i innych środków niezbędnych do świadczenia wyjazdowej opieki lekarskiej,

- f) pomieszczeń dyżurnych dla personelu jako miejsca wyczekiwania zespołu wyjazdowego.

W 2018 roku podjęto działania zmierzające do utworzenia konsorcjum, a tym samym stworzenia rejonu operacyjnego obejmującego powiaty: stalowowolski, tarnobrzeski, kolbuszowski, mielecki (Pogotowia Ratunkowe przy szpitalach w: Stalowej Woli, Tarnobrzegu, Kolbuszowej, Nowej Dębie). Umowę konsorcjum podpisano 09.01.2019 r., Pogotowie Mielec zostało liderem konsorcjum i Dyspozytornia Mielec obsługuje łącznie 17 Zespołów Ratownictwa Medycznego (3 Zespoły Specjalistyczne i 14 Zespołów Podstawowych w tym rejonie operacyjnym¹⁸).

Powiatowa Stacja Pogotowia sukcesywnie doposażana jest w karetki i sprzęt medyczny. Jest to ambulans typu C – czyli najbardziej zaawansowany rodzaj ambulansu. To ruchoma jednostka intensywnej opieki skonstruowana nie tylko do transportu, ale także zaawansowanego leczenia i monitorowania pacjentów. Na jej pokładzie, oprócz standardowego wyposażenia jest również transportowy respirator, urządzenie do kompresji klatki piersiowej oraz defibrylator. Lista pojazdów i sprzętu, w jaki doposażona została jednostka w ciągu ostatnich dwóch lat, jest jednak znacznie dłuższa. Pogotowie, jako partner w projekcie pn. "Poprawa bezpieczeństwa epidemiologicznego na terenie województwa podkarpackiego w związku z pojawieniem się koronawirusa Sars-CovV-2", zakupiło m.in. trzy ambulanse z wyposażeniem oraz sprzęt ratujący ludzkie zdrowie i życie – za sumę blisko 2 milionów złotych.

Kolejne cenne wyposażenie, m.in. defibrylatory, respiratory, koncentratory tlenu, ssaki OB, a także środki ochrony osobistej i środki dezynfekcyjne, zakupione zostały dzięki darczyńcom hojnie wspierającym pogotowie w czasie trwającej pandemii koronawirusa.

I.3.4. Pomoc społeczna

Środowiskowa pomoc społeczna wraz ze stacjonarnymi formami pomocy społecznej tworzą System Pomocy Społecznej, który funkcjonuje na podstawie Ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Zgodnie z ustawą pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych, które w roku badania

¹⁸ Raport o stanie powiatu mieleckiego za 2018 rok, Mielec 2019.

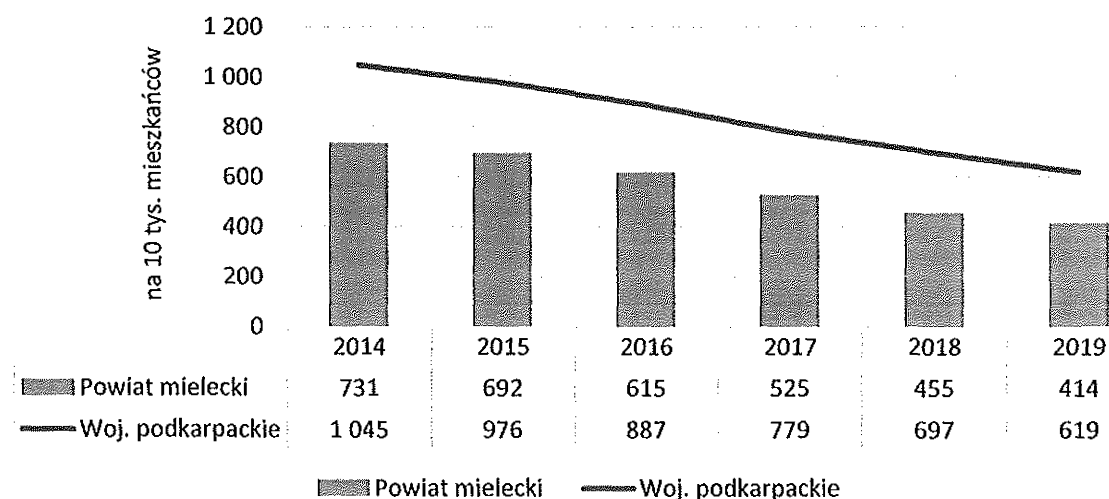
otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej oraz osoby bezdomne korzystające z pomocy gminy¹⁹.

W 2019 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w kraju wyniosła 463. Najwyższa była w województwie warmińskim (797), a najniższa w województwie śląskim (304). Podkarpackie pod względem wysokości tego wskaźnika (619) zajęło 4. miejsce. Sytuacja tego województwa i tak poprawiła się w badanym okresie. W 2014 r. ze wskaźnikiem wynoszącym 1045 województwo podkarpackie zajęło 3. miejsce w kraju.

W województwie również występuje silne regionalne zróżnicowanie zasięgu korzystania z pomocy społecznej osób i gospodarstw domowych. Najwięcej osób na 10 tys. mieszkańców w 2019 r. korzystało z pomocy społecznej w powiatach: przemyskim (1212), brzozowskim (842), lubaczowskim (798) i strzyżowskim (798). Najmniej zaś dotyczy powiatów: m. Rzeszów (277), m. Tarnobrzeg (337), stalowowolskiego (409) i mieleckiego (414).

W powiecie mieleckim wskaźnik korzystania z pomocy społecznej w całym badanym okresie był niższy od wojewódzkiego, a różnica ta przekraczała przynajmniej 200 osób na 10 tys. ludności (rys. 46). Należy zwrócić uwagę, że wskaźnik ten z roku na rok ulegał spadkowi. W 2019 w porównaniu do 2014 r. spadł o 43,4% w powiecie mieleckim i o 40,8% w województwie podkarpackim.

Rysunek 46. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dla większości gmin powiatu mieleckiego liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności przewyższała wskaźnik dla całego powiatu (tab. 33). Tylko w trzech gminach (Czermin, gmina wiejska Mielec i gmina miejska Mielec) wskaźnik wynosił poniżej 300, przy czym najniższy był dla gminy miejskiej Mielec (142). Na uwagę zwraca

¹⁹ Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w 2018 r., GUS, Urząd Statystyczny w Krakowie, Warszawa, Kraków 2019.

również tendencja spadkowa badanego wskaźnika w 2019 r. w porównaniu do 2014 r. Wynosiła ona od 28% dla gminy Gawłuszowice do 60% dla gminy wiejskiej Mielec.

Tabela 33. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w powiecie mieleckim i jego gminach w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2014/2018 w %
powiat mielecki	731	692	615	525	455	-37,76
miasto Mielec	243	245	231	182	166	-31,69
Borowa	817	783	702	634	593	-27,42
Czermin	640	618	550	476	400	-37,50
Gawłuszowice	1 179	1 239	1 109	922	954	-19,08
Mielec	661	607	496	357	295	-55,37
Padew Narodowa	1 568	1 370	1 363	1 068	1 028	-34,44
Przeclaw	1 108	880	787	729	586	-47,11
Radomyśl Wielki	1 634	1 642	1 357	1 218	1 066	-34,76
Tuszów Narodowy	1 353	1 319	1 247	1 119	881	-34,89
Wadowice Górne	1 098	995	860	730	597	-45,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Podstawowym powodem przyznawania pomocy społecznej w Polsce jest ubóstwo. Podobnie było w powiecie mieleckim, szczególnie w latach 2014-2015 (tab. 34). Problem ten w 2019 r. dotyczył 758 rodzin, o ponad 8 mniej niż w roku poprzednim i 52% mniej niż w roku 2014. Kolejnymi powodami najczęściej wymagającymi pomocy społecznej w latach 2014-2016 było bezrobocie, a w kolejnych latach 2017-2019 – długotrwała choroba i niepełnosprawność. Biorąc pod uwagę powody przyznawania pomocy społecznej w powiecie należy zwrócić uwagę na problemy dotyczące stanu zdrowia mieszkańców i ich niepełnosprawność, a następnie problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, jak również potrzeba ochrony macierzyństwa. W 2019 r zjawisko narkomanii nie występowało jako powód przyznania pomocy społecznej w powiecie mieleckim, a w poprzednich latach udział tego zjawiska był na bardzo niskim poziomie.

Tabela 34. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc wg przyczyn w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Przyczyny	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2014/2019 w %
ubóstwo	1 582	1 381	576	1 049	826	758	-52,09
sieroctwo	1	2	41	3	2	1	0,00
bezdomność	39	39	20	46	40	40	2,56
potrzeba ochrony macierzyństwa	312	280	263	264	247	228	-26,92
bezrobocie	1 483	1 417	1 007	986	786	611	-58,80
niepełnosprawność	1 174	1 135	543	1 061	1 022	933	-20,53
długotrwała lub ciężka choroba	1 322	1 329	554	1 209	1 167	1 101	-16,72
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i	692	765	246	482	421	397	-42,63

Przyczyny	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2014/2019 w %
prowadzenia gospodarstwa domowego							
przemoc w rodzinie	40	53	28	30	37	20	-50,00
alkoholizm	137	153	141	134	127	123	-10,22
narkomania	2	1	1	1	1	0	-100,00
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	39	33	17	36	31	21	-46,15
zdarzenie losowe	17	16	7	22	19	34	100,00
sytuacja kryzysowa	172	207	7	223	214	23	-86,63
kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	8	0	3	0	84	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W powiecie mieleckim, podobnie jak w województwie podkarpackim i w całym kraju, wśród gospodarstw domowych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej dominowały gospodarstwa jednoosobowe. Ten trend obserwowany był także we wszystkich powiatach Podkarpackiego.

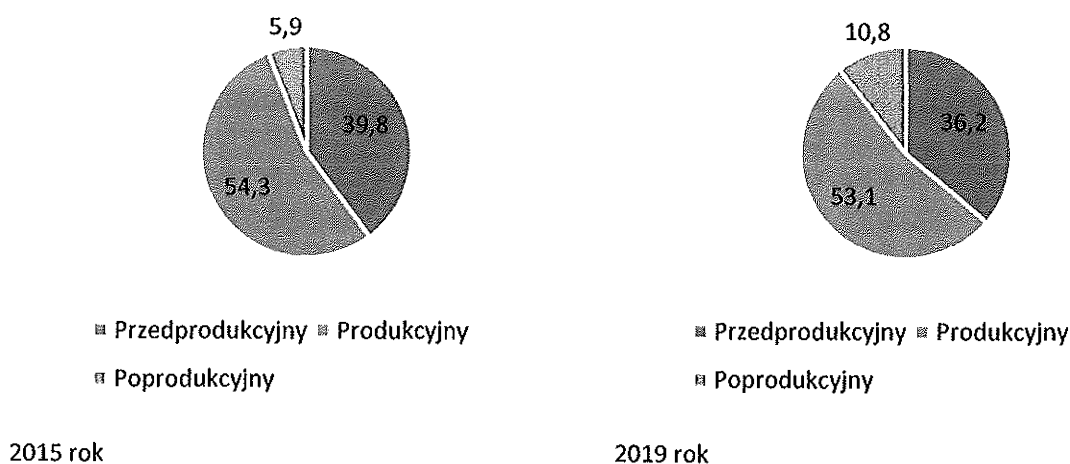
Najwięcej osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej było w wieku produkcyjnym, najmniej zaś w wieku przedprodukcyjnym (tab. 35). Na uwagę zwraca jednak malejący udział osób w wieku przedprodukcyjnym, a rosnący w wieku poprodukcyjnym (rys. 47).

Tabela 35. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg ekonomicznych grup wieku w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Wiek	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2015/2019 w %
ogółem	9 419	8 388	7 154	6 220	5 654	-39,97
przedprodukcyjny	3 746	3 203	2 675	2 282	2 044	-45,44
produkcyjny	5 116	4 576	3 840	3 316	3 001	-41,34
poprodukcyjny	557	609	638	622	609	9,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 47. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg ekonomicznych grup wieku w powiecie mieleckim w latach 2015 i 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Starzenie się ludności jest zjawiskiem typowym dla przemian demograficznych w Polsce, dotyczy to również powiatu mieleckiego. Na terenie miasta Mielca usytuowany jest Dom Pomocy Społecznej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego, który świadczy całodobową opiekę dla 155 osób w podeszłym wieku oraz niepełnosprawnych fizycznie. Dom Pomocy Społecznej w Mielcu jest jednostką organizacyjną powiatu mieleckiego. Placówka przystosowana jest do potrzeb osób leżących na stałe unieruchomionych w łóżkach, wymagających specjalistycznej i intensywnej opieki oraz pielęgnacji.

1.3.5. Polityka prorodzinna

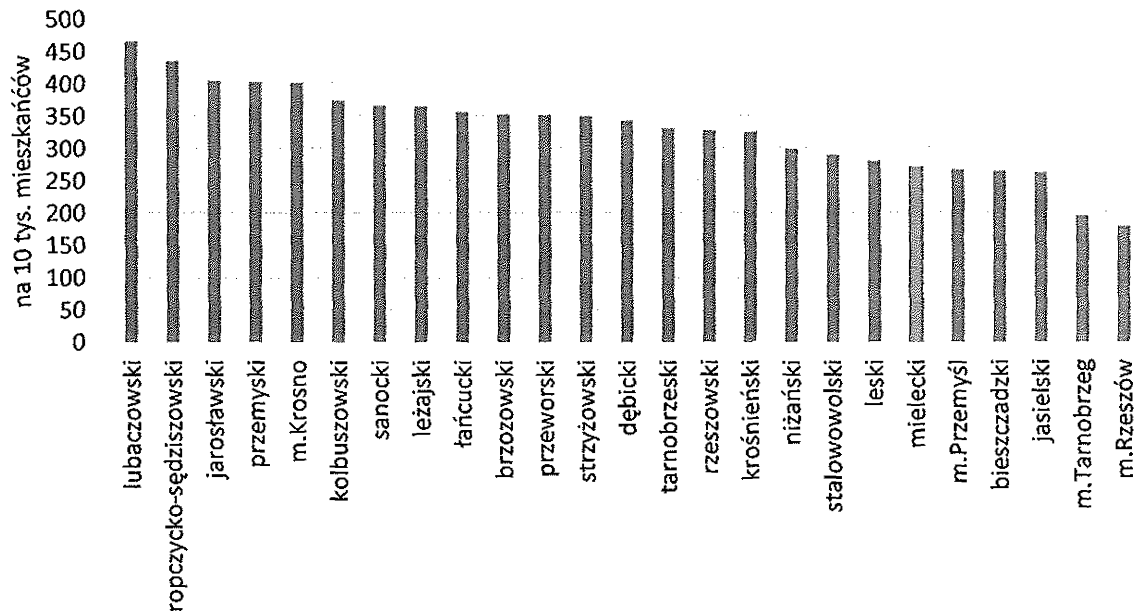
Rządowy program „Rodzina 500 plus” zapoczątkowany w kwietniu 2016 r jest długofalowym wsparciem kierowanym przede wszystkim do rodzin naturalnych, ale również do rodzinnej pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego (źródło danych: MRPiPS Świadczenia z programu „Rodzina 500 plus”). Świadczenie wypłacane jest w wysokości 500 zł netto. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Karta Dużej Rodziny – to projekt Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który rozpoczął się w czerwcu 2014 r. Głównym celem programu jest zapewnienie posiadaczom karty bardziej korzystnego, od ogólnie obowiązującego, dostępu do towarów i usług oraz innych form aktywności. Zniżki mogą być oferowane przez instytucje publiczne lub partnerów handlowych. Kartę mogą otrzymać, niezależnie od otrzymanego dochodu, rodziny z co najmniej trójką dzieci: poniżej 18 lat, poniżej 25 roku życia w przypadku, gdy dzieci uczą się w szkole lub w szkole wyższej lub bez względu na wiek w przypadku, gdy dzieci posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

W 2019 roku w Polsce na 10 tys. mieszkańców 92 rodziny posiadały tę Kartę, w Podkarpackim 68 rodzin. Sytuacja w poszczególnych powiatach była zróżnicowana. W przeliczeniu na liczbę

ludności najwięcej Kart Dużej Rodziny posiadali mieszkańcy powiatów: lubaczowski, ropczycko-sędziszowski, jarosławski, a najmniej powiatów: m. Rzeszów, m. Tarnobrzeg, i powiat jasielski (rys. 48). W powiecie mieleckim w 2018 roku taką Kartę posiadało 3680 rodzin (o 108% więcej niż w 2017 r.), co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców dało 20. pozycję.

Rysunek 48. Liczba rodzin na 10 tys. mieszkańców posiadająca Kartę Dużej Rodziny w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 roku

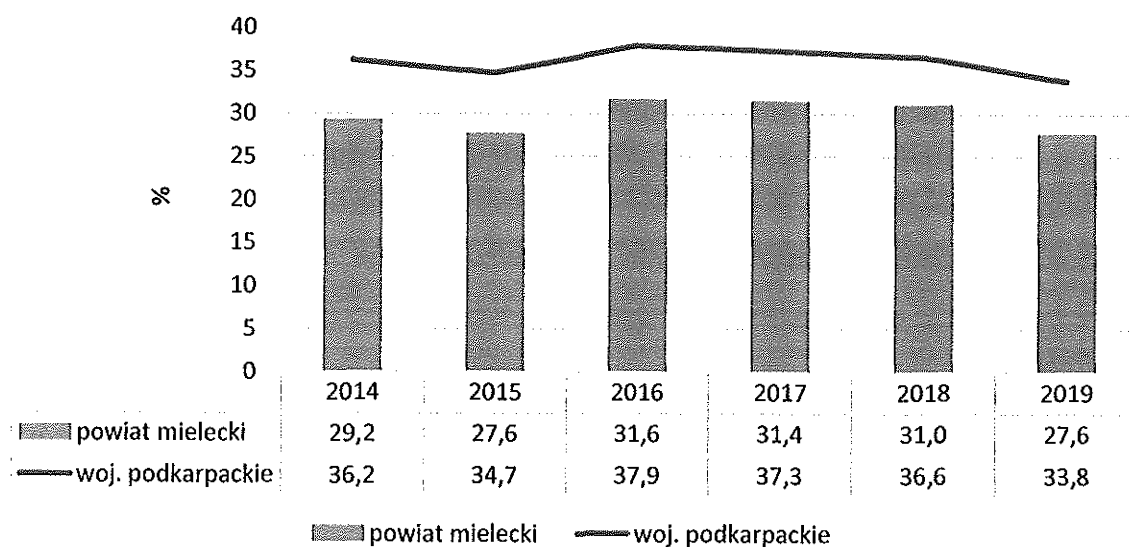

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Ważną formą pomocy dla rodzin jest zasiłek rodzinny mający na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. W 2019 roku w kraju udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 27% i był o 2,4 p.p. niższy niż w roku ubiegłym. W województwie podkarpackim udział ten wynosił 33,8% - o 2,8 p.p. mniej niż w 2018 roku. Najwyższy był w powiatach: leżajskim (43,2%), kolbuszowskim (42,8%) i lubaczowskim (42,1%), a najniższy w powiatach: m. Rzeszów (17,2%), m. Krosno (25,9%) i m. Tarnobrzeg (26,1%).

W powiecie mieleckim badany wskaźnik w całym badanym okresie był niższy niż w województwie. Różnica wahała się od 5,6 p.p. w 2018 r. do 7,0 p.p. w 2014 r. (rys. 49). Należy zwrócić uwagę, że wskaźnik nie wykazywał jednolitej tendencji, w poszczególnych latach odnotowywano jego spadki i wzrosty. Niemniej w 2019 r. w porównaniu do 2014 w województwie spadł o 2,4 p.p., a w powiecie o 1,6 p.p.

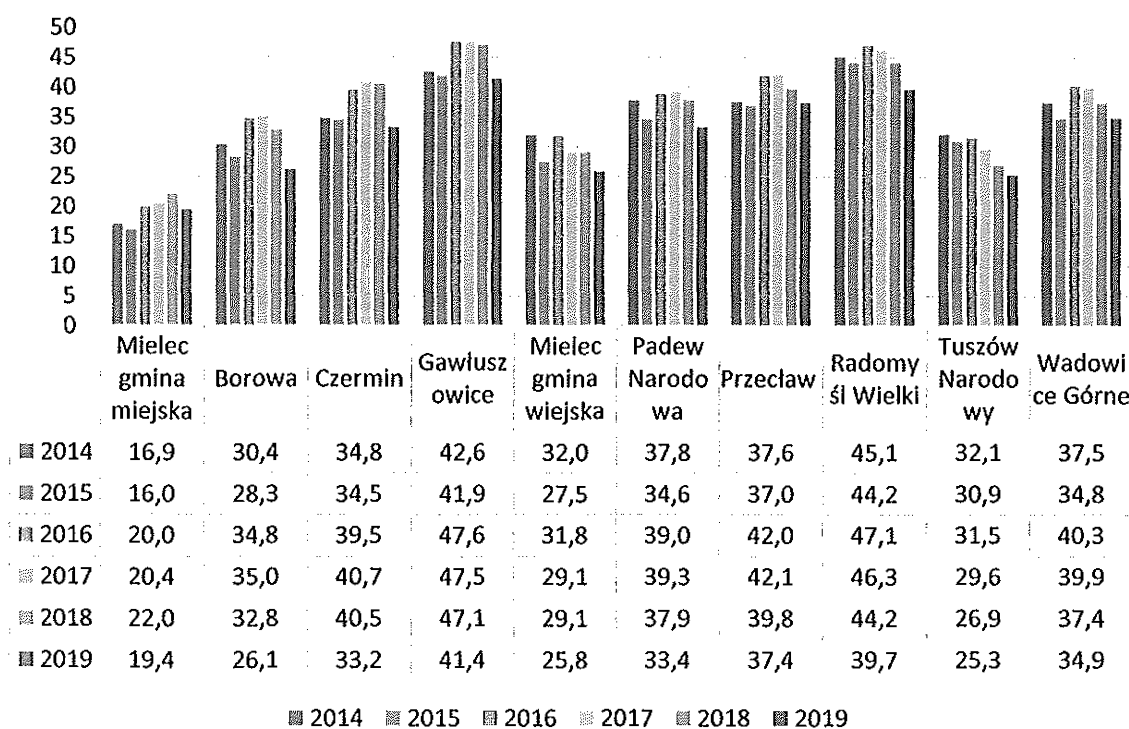
Rysunek 49. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W gminach powiatu mieleckiego wskaźnik udziału dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny, również był zróżnicowany (rys. 50).

Rysunek 50. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najwyższe wartości w latach 2014-2015 przyjmował w gminie Radomyśl Wielki, a w latach 2016-2019 w gminie Gawłuszowice. Natomiast najniższe wartości wskaźnika w całym badanym okresie miały miejsce w gminie miejskiej Mielec. Również w gminach wskaźnik nie wykazywał jednolitej tendencji, w poszczególnych latach odnotowywano jego spadki i wzrosty. W ostatnim badanym roku w porównaniu do roku bazowego (2014) we wszystkich gminach, za wyjątkiem gminy miejskiej Mielec, odnotowano spadek wskaźnika, przy czym najwyższy dotyczył gminy Tuszów Narodowy – spadek o 6,8 p.p.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu (zwane dalej PCPR) to jednostka organizacyjna powiatu, która realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Przy PCPR w Mielcu działa Punkt Interwencji Kryzysowej oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. PCPR sprawuje także nadzór nad domem pomocy społecznej, środowiskowym domem samopomocy.

Pieczka zastępcza

W 2019 roku w województwie podkarpackim funkcjonowało przeciętnie miesięcznie 901 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, pobierających dodatek wychowawczy. Najwięcej ich było w następujących powiatach: m. Rzeszów, krośnieński i jasielski, a najmniej w powiatach: sanocki (brak), kolbuszowski i tarnobrzeski. W tym samym czasie w powiecie mieleckim funkcjonowało 50 tego typu placówek, w których przeciętnie miesięcznie przebywało 77 dzieci (tab. 36). W powiecie mieleckim nie było już innych form pieczy zastępczej.

Tabela 36. Przeciętna miesięczna: liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka pobierających dodatek wychowawczy (1), liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, pobierających dodatek do zryczałtowanej kwoty (2), liczba pozostałych placówek pobierających dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (3), liczba dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, na które pobierany był dodatek wychowawczy (4), liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, na które pobierany był dodatek do zryczałtowanej kwoty (5), liczba dzieci w pozostałych placówkach, na które pobierany był dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (6) w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 roku

Powiaty	1	2	3	4	5	6
bieszczadzki	26	0	0	42	0	0
brzozowski	22	1	0	39	1	0
dębicki	58	0	1	99	0	13
jarosławski	61	0	2	101	0	38
jasielski	64	0	1	105	0	0
kolbuszowski	13	1	0	17	10	0
krośnieński	66	1	2	104	1	30
leżajski	27	0	1	36	0	19
lubaczowski	32	0	1	42	0	10
łańcucki	48	0	0	75	0	0
mielecki	50	0	0	77	0	0
nizański	21	0	1	39	0	20
przemyski	53	0	0	72	0	12

Powiaty	1	2	3	4	5	6
przeworski	28	0	4	40	0	46
ropczycko-sędziszowski	28	0	0	49	0	0
rzeszowski	43	0	1	58	0	22
sanocki	0	0	0	0	0	0
stalowowolski	22	0	3	30	0	40
strzyżowski	24	0	2	35	0	55
tarnobrzegi	15	0	0	25	0	37
ięski	18	0	0	44	0	0
m. Krosno	31	0	0	39	0	14
m. Przemyśl	55	0	4	72	0	52
m. Rzeszów	75	0	7	97	0	93
m. Tarnobrzeg	21	1	1	26	8	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W Polsce, w jego województwach, powiatach i gminach funkcjonują placówki wsparcia dziennego, które są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Ponadto prowadzą zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia terapeutyczne, kompensacyjne i logopedyczne, indywidualne programy korekcyjne, udziela pomocy w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych.

W 2019 roku w województwie podkarpackim otwartych było 139 takich placówek, o 25,2% więcej niż w 2014 r. Dysponowały one 4067 miejscami (o 6,6% więcej niż w 2014 r.), które nierównomiernie były rozłożone na obszarze województwa (tab. 37). Najwięcej placówek zlokalizowanych było w powiecie rzeszowskim, a na terenie powiatu lubaczowskiego od 2015 r. nie było żadnej. Powiat mielecki w 2014 r. posiadał tylko 5 placówek, o jedną mniej w 2015, a od 2018 r. funkcjonowało tam 12 placówek. W 2019 r. posiadały one 265 miejsc, co stanowiło 6,5% ogółu miejsc w Podkarpackim. Liczba miejsc w powiecie w porównaniu do 2014 r. wzrosła prawie dwukrotnie.

Tabela 37. Placówki wsparcia dziennego (1) i miejsca w tych placówkach (2) w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019

Powiaty	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
woj. podkarpackie	111	3814	106	3684	118	4072	121	3990	147	4211	139	4067
bieszczadzki	0	0	0	0	0	0	0	0	1	30	1	30
brzozowski	2	100	3	75	3	75	4	100	6	130	6	130
dębicki	6	363	7	450	7	435	8	460	8	480	8	490
jarosławski	7	385	5	325	7	352	6	329	6	329	6	340
jasielski	4	234	4	239	5	254	4	130	4	150	4	150
kolbuszowski	1	30	1	30	1	30	4	84	4	84	4	84
krośnieński	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
leżajski	11	250	13	295	12	270	12	290	13	305	11	275
lubaczowski	1	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Powiaty	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
łańcucki	1	40	0	0	1	40	1	50	3	80	3	90
mielecki	5	135	4	136	5	161	5	150	12	245	12	265
niżański	5	135	5	85	5	85	4	60	5	70	5	70
przeworski	8	210	5	114	6	120	5	100	6	95	4	65
ropczycko-sędziszowski	1	15	1	15	1	15	0	0	1	20	1	25
rzeszowski	16	285	20	385	20	370	23	400	24	430	24	437
sanocki	4	111	3	86	3	52	3	68	4	81	4	81
stalowowolski	8	270	8	256	8	257	8	289	9	281	9	294
tarnobrzeski	2	60	2	60	2	60	2	55	2	50	2	50
leski	2	45	1	20	1	20	1	15	3	50	3	50
m. Krosno	6	355	6	403	4	319	3	234	2	168	2	160
m. Przemyśl	7	260	6	260	6	338	6	335	12	375	11	345
m. Rzeszów	9	294	7	255	16	634	16	641	13	528	12	481
m. Tarnobrzeg	4	157	4	175	4	165	5	180	8	210	6	135

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Od 2016 r. w powiecie mieleckim funkcjonują 4 placówki stacjonarnej pomocy społecznej (w latach 2014-2015 były 3) i 1 dom pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Mielcu realizuje zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej, których celem jest zapewnienie dzieciom miejsc w pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców oraz rozwój systemu pieczy zastępczej ze szczególnym ukierunkowaniem na formy rodzinnej pieczy zastępczej.

PCPR w Mielcu wykonuje m. in. zadania związane z:

1. finansowaniem świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;

- 1) prowadzeniem naboru, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) przygotowaniem rodziny zastępczej na przyjęcie dziecka,
- 3) dokonywaniem okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej i rodziny zastępczej,
- 4) zgłaszaniem do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 5) wsparciem rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do których należy m.in.:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Powyżej wymienione zadania realizowane są na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przy zapewnieniu odpowiednich środków finansowych, przez Powiat Mielecki i budżet państwa w zakresie dodatku wychowawczego. Rodzinne formy pieczy zastępczej na terenie powiatu mieleckiego obejmują rodziny zastępcze: zawodowe w tym 1 rodzina pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, niezawodowe, spokrewnione oraz rodzinny dom dziecka (tab. 38). Zadaniem rodziny zastępczej jest stworzenie dziecku atmosfery wychowawczej charakteryzującej się życzliwością, wzajemnym zaufaniem, zrozumieniem, pomocą i porozumieniem. Rodzina zastępcza powinna zapewniać odpowiednie warunki kulturalne poprzez przekazywanie dzieciom obowiązujących w społeczeństwie określonych wzorów zachowań, wartości i norm społecznych.

Tabela 38. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w latach 2018 – 2020 w powiecie mieleckim

Lp	liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach	2018	2019	2020
1.	liczba rodzin zastępczych ogółem w tym:	79	73	73
2.	rodziny spokrewnione	31	28	25
3.	rodziny zastępcze niezawodowe	39	35	37
4.	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	9	10	9
4a.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
5.	Rodzinne domy dziecka	0	0	1
6.	liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych ogółem w tym:	126	118	115
7.	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	38	34	31
8.	w rodzinach zastępczych niezawodowych	55	46	48
9.	w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym:	33	38	31
9a.	w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	7	4	2
10.	rodzinny dom dziecka	-	-	5

Źródło: dokumentacja własna PCPR w Mielcu.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu mieleckiego od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Dominują rodziny zastępcze niezawodowe, z których część stanowią osoby spokrewnione z dziećmi w dalszej linii (np. wujostwo). Kolejną grupę rodzin stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo dziecka.

Zgodnie z art. 182 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Na terenie powiatu mieleckiego nie funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza, dlatego mieszkańcy powiatu mieleckiego są umieszczani w placówkach w innych powiatach na terenie województwa podkarpackiego. Liczba dzieci, wobec których sąd rodzinny w bieżącym roku wydał orzeczenia o umieszczeniu w pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej znacznie wzrosła w porównaniu do lat ubiegłych.

Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy społecznej w obszarze interwencji kryzysowej oraz poradnictwa specjalistycznego

Przy PCPR w Mielcu działa Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK). PIK nie jest wyodrębnianą całodobową jednostką pomocy społecznej. Do zadań PIK należy przede wszystkim:

- 1) poradnictwo specjalistyczne w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód;
- 2) zapewnienie kompleksowej specjalistycznej pomocy dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu poprzez: udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego,
- 3) zapewnienie w sytuacjach uzasadnionych osobom pozostającym w kryzysie schronienia do 3 miesięcy i prowadzenie niezbędnej dokumentacji w tym zakresie,
- 4) inicjowanie działań profilaktycznych poprzez rozwijanie w społeczeństwie wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi oraz w zakresie rozwijania umiejętności potrzebnych do kształtowania prawidłowych stosunków interpersonalnych.

Trudnością związaną z funkcjonowaniem PIK jest zapewnienie całodobowego wsparcia psychologicznego i dostępność do całodobowego schronienia. Wynika to z braku kadry, która pełniłaby dyżury telefoniczne bądź osobiste w godzinach nocnych lub w dni wolne od pracy.

I.3.6. Wspieranie osób niepełnosprawnych

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim na 2021–2027 został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/248/2021 Rady Powiatu Mieleckiego z dnia 19 lutego 2021 r. w trybie i na zasadach, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Cele założone do realizacji w ramach programu:

1. Monitoring sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim.
2. Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa nt. osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb i możliwości udziału w życiu społecznym.
3. Prowadzenie akcji informujących osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach i uprawnieniach.
4. Profilaktyka, rehabilitacja i opieka medyczna.
5. Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji i kształcenia.
6. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do instytucji, urzędów i budynków użyteczności publicznej i świadczonych usług.
7. Usprawnianie osób niepełnosprawnych, likwidacja barier w komunikowaniu się, refundacja sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.
8. Wspieranie sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych.
9. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, w tym organizacji posiadających status organizacji pożytku publicznego i wolontariuszy działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
10. Rozwój infrastruktury społecznej.
11. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności został powołany przez Starostę Powiatu Mieleckiego po uzyskaniu zgody Wojewody Podkarpackiego. Działa od 1999 roku.

Zespół zajmuje się;

- orzekaniem o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- orzekaniem o stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawaniem orzeczeń do ulg i uprawnień dla osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy,
- wydawaniem legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności,
- wydawaniem kart parkingowych.

Pracownicy Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mielcu, udzielają również mieszkańcom powiatu mieleckiego pełnej informacji w zakresie ulg

i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym tj.: ulgi w przejazdach MKS, PKS, PKP, ulgi telekomunikacyjnej, ulgi w opłacie abonamentu RTV, możliwości uzyskania karty parkingowej, możliwości korzystania z dofinansowania udziału w turnusach rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu ortopedycznego, likwidacji barier architektonicznych, oraz z możliwości skorzystania z odpisu od podatku przysługującego osobie niepełnosprawnej – w stopniu umiarkowanym i znacznym, możliwości uzyskania wsparcia i pomocy w instytucjach realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, realizowanych programów na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym programów dotyczących młodzieży niepełnosprawnej, umożliwiających uzyskanie środków finansowych na pokrycie kosztów nauki w szkołach wyższych (np. Program „Student”).

W skład Zespołu wchodzi:

- lekarze,
- psycholodzy,
- pracownicy socjalni,
- pedagodzy,
- doradcy zawodowi,

których na wniosek Przewodniczącego powołuje Starosta Powiatu Mieleckiego.

Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego jest jedyną taką placówką w powiecie mieleckim. Posiada ponad 1000 sztuk specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego. Na stanie wypożyczalni znajdują się między innymi łóżka rehabilitacyjne, koncentratory tlenu, bieżnie, wózki inwalidzkie, rowery rehabilitacyjne, materace p. odleżynowe, kule, laski dla niewidomych.

Ważną informacją jest to, że nie pobieramy żadnych opłat od osób korzystających z wypożyczalni. Są to osoby w różnym wieku, przeważnie ze schorzeniami ruchu i neurologicznymi, a ponadto osoby niepełnosprawne z chorobami układu krążenia i dolegliwościami pulmonologicznymi.

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podejmuje szereg działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

O dofinansowanie ze środków PFRON zadań, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się:

- na likwidację barier architektonicznych - osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.

- na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych - osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Na terenie Powiatu Mieleckiego działa **Warsztat Terapii Zajęciowej** z siedzibą w Mielcu. Jednostką prowadzącą Warsztat Terapii Zajęciowej w Mielcu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu. Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest przez powiat mielecki ze środków PFRON oraz środków własnych powiatu.

Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne są formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności oraz wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań społecznych osób niepełnosprawnych.

Zadania zlecane

Zadaniem, które może być realizowane przez Powiatowe Centra jest również zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej fundacjom i organizacjom pozarządowym. Rodzaje zadań, które mogą być zlecane określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. Do zadań tych należą m.in. organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej osób niepełnosprawnych; organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy; prowadzenie poradnictwa psychologicznego i społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień; prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie, podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania; doradztwo zawodowe, wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej; promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego; organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych.

Inne programy związane z pomocą osobom niepełnosprawnym:

1. Powiat Mielecki realizuje zadania w ramach pilotażowego programu „AKTYWNY SAMORZĄD”.
 - Moduł I obszar A zadanie 1 – w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - Moduł I obszar A zadanie 2 – w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
 - Moduł I obszar B zadanie 1 – w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - Moduł I obszar B zadanie 2 – w dofinansowaniu szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
 - Moduł I obszar C zadanie 2 – w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

- Moduł I obszar C zadanie 3 – w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - Moduł I obszar C zadanie 4 - w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - Moduł I obszar D – w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. opłacie za żłobek lub przedszkole (dot. każdego rodzaju niepełnosprawności, ale tylko w stopniu znacznym lub umiarkowanym),
 - Moduł II – w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (dot. każdego rodzaju niepełnosprawności, ale tylko w stopniu znacznym lub umiarkowanym).
2. Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołów” finansowany ze środków PFRON na podstawie umowy zawartej pomiędzy PFRON Oddział w Rzeszowie a Powiatem Mieleckim (Umowa nr POM/000001/09/D z dnia 07 sierpnia 2019 r.)
 3. Program wyrównywania różnic między regionami III” finansowany ze środków PFRON na podstawie umowy zawartej pomiędzy PFRON Oddział w Rzeszowie a Powiatem Mieleckim (Umowa nr WRR/000361/09/D z dnia 11.07.2019 r.). W ramach programu dofinansowano zakup środka transportu (9 osobowego busa) dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Stowarzyszenia „Nasza Gmina”. Bus będzie wykorzystywany na potrzeby prowadzonego przez Stowarzyszenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Pniu.
 4. Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu”. W ramach programu osoby niepełnosprawne poszkodowane w 2019 r. na skutek działania żywiołu, a w przypadku Powiatu Mieleckiego na skutek powodzi i podtopień, otrzymały pomoc finansową w formie jednorazowego świadczenia na rehabilitację społeczną.

Mieszkańcy Mielca, którzy posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, mogą liczyć na bezpłatną pomoc ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej²⁰. Wsparcie ze strony osobistego asystenta dotyczyć będzie nie tylko zwykłych spraw dnia codziennego, ale także np. dojazdu do placówek służby zdrowia, na rehabilitację czy na zajęcia terapeutyczne. Pracownicy MOPS pomogą również w załatwianiu spraw urzędowych czy w uczestnictwie w imprezach sportowych i kulturalnych.

I.3.7. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Zaplecze kulturalne powiatu mieleckiego nie jest rozwinięte biorąc pod uwagę dostęp do instytucji kulturalnych, jak również inicjatywy kulturalne. Brak jest bowiem teatrów i filharmonii, a także galerii i salonów sztuki. Natomiast prężnie funkcjonują biblioteki, kina, centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice, a także Muzeum Historii Regionalnej Pałaców Oborskich oraz „Jadernówka” czyli filia Muzeum Regionalnego, gdzie mieszczą się zbiory

²⁰ <https://mieleclokalnie.pl/niepelnospawni-moga-liczyc-na-bezplatna-pomoc-asystentow-z-mops/>

fotograficzne mieleckich fotografów Augusta i Wiktora Jadernych z unikalnym w skali kraju przeszklonym atelier fotograficznym.

Mielecki Festiwal Muzyczny jest najważniejszą imprezą cykliczną w kalendarzu kulturalnym Mielca i jedną z najważniejszych w województwie. Od 20 lat Festiwal organizowany jest przez Samorządowe Centrum Kultury. Przez pierwsze lata koncerty odbywały się w kościele pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy, gdzie znajdują się światowej klasy organy firmy Eule. I właśnie muzyka organowa była osnową pierwszych edycji Międzynarodowego Festiwalu Organowego. Pierwsza edycja MFO odbyła się w 1998 r., a trzy lata później poszerzono formułę festiwalu i przemianowano go na Międzynarodowy Festiwal Muzyczny. Odtąd oprócz koncertów organowych na Festiwal składają się koncerty solistów, zespołów kameralnych, chórów i orkiestr, a wspólnym mianownikiem wszystkich koncertów są: światowa obsada artystyczna, nadzwyczajny repertuar, najwyższa jakość wykonawcza. Muzyczne propozycje Festiwalu adresowane są do szerokiej publiczności, stąd obok muzyki klasycznej, operowej, są też koncerty muzyki jazzowej, piosenki poetyckiej, a także występy gwiazd muzyki rock i pop.

Co roku od czerwca do września odbywa się od 7 do 10 koncertów. Koncerty organowe, od których wszystko się zaczęło, nadal stanowią część MFM. Mielecki Festiwal Muzyczny cieszy się ogromnym uznaniem wśród mieszkańców Mielca i województwa, którzy z roku na rok coraz liczniej i aktywniej w nim uczestniczą. Dla kilkutysięcznej rzeszy melomanów Mielecki Festiwal Muzyczny jest bowiem jedną z niewielu okazji do bezpośredniego kontaktu z artystami światowego formatu prezentującymi dorobek największych twórców muzyki klasycznej różnych epok.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia, im. Mieczysława Karłowicza w Mielcu – ta mielecka szkoła skierowana jest na wszechstronny rozwój artystyczny uczniów. Oprócz swej podstawowej działalności, jaką jest edukacja uzdolnionych muzycznie dzieci i młodzieży z Mielca i okolic Szkoła prowadzi intensywną działalność koncertową w środowisku mieleckim, a także w kraju i za granicą.

W Mielcu odbywa się również szereg innych cyklicznych imprez kulturalnych oraz prężnie działa wiele stowarzyszeń zwykłych, które propagują kulturę, kulturę fizyczną i rekreację.

Biblioteki i czytelnictwo

W 2019 r. w Polsce działało 9 32622 bibliotek oraz innych placówek biblioteczno-informacyjnych (w 2018 r. – 9 406; spadek o 80). Wśród wszystkich bibliotek i placówek biblioteczno-informacyjnych większość stanowiły biblioteki publiczne. Najwięcej placówek bibliotecznych funkcjonowało w województwie mazowieckim (13,3% ogółu w Polsce) i śląskim (10,4%), a najmniej w podlaskim (2,9%) i świętokrzyskim (3,2%). W województwie podkarpackim w badanym roku funkcjonowały 721 placówek (7,7%), co dawało w tym względzie 5 miejsce w kraju.

Na 1 bibliotekę publiczną lub filię w kraju w 2019 r. przypadały 4324 osoby (w roku poprzednim – 4 847 osoby), przy czym wskaźnik ten był najwyższy dla województwa pomorskiego,

a najniższy dla podkarpackiego. Najlepsza sytuacja w Podkarpackim dotyczyła powiatów: leskiego, przemyskiego, brzozowskiego i bieszczadzkiego, w których liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną kształtowała się poniżej 2 tys. (tab. 39). Najgorzej zaś było w miastach na prawach powiatu (wskaźnik powyżej 5 tys.) oraz w powiecie stalowowolskim, gdzie wskaźnik ten przekroczył 4 tys. Powiat mielecki znalazł się w grupie pięciu powiatów z wartościami tego wskaźnika przekraczającymi 3 tys., przy czym należy zauważyć, że na 1 placówkę w powiecie mieleckim w badany okresie przypadało o kilkadziesiąt osób więcej niż średnio w Podkarpackim.

Tabela 39. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami) w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w %
polska	4 100	4 113	4 158	4 194	4 264	4 324	5,46
woj. podkarpackie	2 862	2 907	2 911	2 974	2 978	2 992	4,54
bieszczadzki	1 846	1 839	1 833	1 824	1 823	1 969	6,66
brzozowski	1 790	1 836	1 784	1 832	1 825	1 821	1,73
dębicki	3 295	3 300	3 383	3 474	3 387	3 300	0,15
jarosławski	3 480	3 472	3 466	3 558	3 550	3 537	1,64
jasielski	3 113	3 279	3 272	3 262	3 453	3 438	10,44
kolbuszowski	2 161	2 156	2 154	2 400	2 403	2 394	10,78
krośnieński	3 029	2 875	2 877	2 960	2 958	2 955	-2,44
leżajski	2 687	2 788	2 787	2 786	2 782	2 775	3,28
lubaczowski	2 032	2 019	2 013	2 337	2 226	2 209	8,71
łańcucki	2 668	2 673	2 682	2 691	2 694	2 702	1,27
mielecki	2 963	2 962	3 029	3 037	3 037	3 037	2,50
niżański	2 928	2 921	2 909	2 909	2 906	2 895	-1,13
przemyski	1 543	1 728	1 770	1 772	1 771	1 763	14,26
przeworski	2 195	2 320	2 316	2 247	2 242	2 375	8,20
ropczycko- sędziszowski	3 203	3 207	3 215	3 226	3 234	3 240	1,16
rzeszowski	2 164	2 202	2 158	2 286	2 304	2 290	5,82
sanocki	2 590	2 585	2 581	2 569	2 561	2 551	-1,51
stalowowolski	4 331	4 318	4 303	4 286	4 265	4 241	-2,08
stalowowolski	4 331	4 318	4 303	4 286	4 265	4 241	-2,08
strzyżowski	2 211	2 209	2 206	2 203	2 199	2 274	2,85
tarnobrzeski	3 165	3 159	3 146	3 140	3 132	3 116	-1,55
leski	1 166	1 274	1 335	1 478	1 476	1 555	33,36
m. Krosno	5 867	5 847	5 821	5 825	5 814	5 786	-1,38
m. Przemyśl	7 049	6 969	6 906	6 868	6 806	6 743	-4,34
m. Rzeszów	8 049	8 082	8 149	7 903	8 329	8 531	5,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W całym kraju księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców wykazywał niewielką tendencję spadkową, niemniej w badanym okresie wskaźnik ten wynosił ponad 3,3 tys. pozycji. W województwie podkarpackim również z roku na rok księgozbiór ulegał spadkowi, w roku 2019 w porównaniu do 2014 spadek wyniósł 102 pozycje. Spadek księgozbioru widoczny był w większości powiatów podkarpackiego, przy czym najwyższy dotyczył powiatu tarnobrzeskiego (o 730) i przemyskiego (o 641). W siedmiu powiatach księgozbiór zwiększył

się od 8 pozycji w powiecie jasielskim do 391 w powiecie stalowowolskim. W powiecie mieleckim biblioteki dysponowały relatywnie dużym księgozbiorem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w porównaniu do średnich dla województwa i kraju (tab. 40).

Tabela 40. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w. %
Polska	3 397,6	3 379,7	3 356,4	3 339,7	3 319,2	3 309,8	-2,58
woj. podkarpackie	4 071,7	4 050,3	4 024,7	4 000,5	3 984,0	3 969,7	-2,51
bieszczadzki	4 995,1	5 094,0	5 095,0	5 042,1	4 997,2	4 986,5	-0,17
brzozowski	4 790,3	4 760,8	4 788,0	4 746,9	4 699,5	4 571,4	-4,57
Dębicki	4 290,2	4 175,5	4 106,2	4 052,1	4 053,0	4 037,1	-5,90
jarosławski	2 585,5	2 598,3	2 609,0	2 587,7	2 621,6	2 579,0	-0,25
Jasielski	3 058,7	3 062,9	3 028,6	2 981,1	3 010,5	3 066,9	0,27
kolbuszowski	5 342,7	5 382,6	5 378,7	5 457,3	5 533,5	5 644,1	5,64
krośnieński	3 790,8	3 831,0	3 893,1	3 937,4	4 002,6	4 043,5	6,67
Leżajski	3 908,6	3 818,0	3 769,9	3 762,3	3 753,8	3 750,5	-4,04
lubaczowski	4 413,1	4 462,8	4 508,5	4 477,2	4 563,3	4 652,0	5,41
Łańcucki	5 227,6	4 905,9	4 828,5	4 793,0	4 793,3	4 710,2	-9,90
Mielecki	4 527,2	4 514,6	4 460,6	4 362,6	4 199,0	4 159,6	-8,12
Niżański	3 984,1	3 952,2	3 926,9	3 920,3	3 906,4	3 924,0	-1,51
przemyski	4 059,5	4 028,9	3 672,6	3 593,7	3 490,9	3 418,8	-15,78
przeworski	3 868,5	3 885,6	3 878,8	3 929,0	3 932,2	3 772,1	-2,49
ropczycko- sędziszowski	3 303,2	3 250,6	3 287,5	3 205,4	3 148,3	3 123,6	-5,44
rzeszowski	4 195,8	4 124,8	4 001,6	3 977,4	3 936,0	3 970,2	-5,38
Sanocki	4 269,7	4 244,3	4 218,5	4 181,7	4 163,4	4 196,8	-1,71
stalowowolski	3 785,8	3 885,0	3 995,3	4 067,6	4 116,5	4 176,9	10,33
strzyżowski	5 554,4	5 518,0	5 548,2	5 522,2	5 454,7	5 459,9	-1,70
tarnobrzeski	3 735,2	3 663,8	3 737,3	3 709,2	3 605,5	3 598,5	-3,66
Leski	6 744,0	6 572,2	6 487,6	6 284,1	6 130,4	6 013,7	-10,83
m. Krosno	5 874,2	5 912,8	5 995,8	6 031,9	6 049,9	6 107,7	3,98
m. Przemysł	4 468,0	4 534,1	4 491,6	4 539,1	4 504,5	4 405,5	-1,40
m. Rzeszów	2 926,8	2 936,6	2 919,3	2 875,1	2 875,7	2 829,8	-3,31
m. Tarnobrzeg	4 424,5	4 553,5	4 584,9	4 571,8	4 602,1	4 596,6	3,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W powiecie mieleckim występuje znaczne zróżnicowanie wskaźnika liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną (tab. 41).

Tabela 41. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami) (1) i księgozbiór bibliotek na 1000 ludności (2) w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Powiat mielecki	296	452	296	451	302	446	303	436	303	419	303	416
	3	7	2	5	9	1	7	3	7	9	7	0
miasto Mielec	869	397	866	395	864	396	866	373	864	339	861	333
	0	6	3	6	3	7	1	1	0	6	8	3
Borowa	140	606	140	617	139	622	139	624	139	633	138	641
	9	5	3	6	3	3	2	6	4	4	5	5
Czermin	175	532	175	528	176	531	175	531	176	523	176	510
	1	2	8	8	0	0	8	2	7	2	5	1
Gawłuszowice	138	688	137	708	275	397	276	419	274	481	272	537
	3	3	4	7	8	4	4	8	9	2	7	4
Mielec	218	458	219	453	220	453	222	458	222	451	223	447
	1	7	7	5	9	9	0	6	4	2	2	2
Padew Narodowa	899	894	898	900	893	920	896	951	895	985	897	970
		0		3		5		5		9		0
Przeclaw	293	367	294	376	295	365	297	363	299	362	300	360
	9	4	8	6	8	7	5	7	6	1	1	2
Radomyśl Wielki	283	472	283	451	284	452	284	443	284	420	285	417
	6	1	6	2	6	7	5	8	4	2	8	3
Tuszów Narodowy	161	533	161	540	162	546	163	544	163	550	164	549
	3	3	6	4	4	0	1	0	7	4	4	1
Wadowice Górne	253	307	253	310	255	307	256	302	256	281	257	273
	6	8	7	9	1	7	8	9	7	2	4	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2019 roku wskaźnik ten wynosił od 897 w gminie Padew Narodowa (najlepsza sytuacja) do 8618 w gminie miejskiej Mielec (najgorsza sytuacja). Podobnie wyglądała sytuacja z uwagi na księgozbiór bibliotek na 1000 ludności. Najwyższy wskaźnik dotyczył gminy Padew Narodowa, a najniższy gminy Wadowice Górne, w której księgozbiór był trzy i pół razy mniejszy. Należy również zwrócić uwagę na zmiany w czasie obu wskaźników. Największa z nich dotyczyła gminy Gawłuszowice, w której liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną wzrosła w 2019 roku w porównaniu do 2014 o 1344 osób, a księgozbiór przypadający na 1000 ludności zmniejszył się o 1509 pozycji. W pozostałych gminach nie występowały tak duże różnice w poziomach wskaźników. Liczba ludności na 1 punkt biblioteczny wzrosła w badanym okresie od 14 osób w gminie Czermin do 62 osób w gminie Przeclaw, przy czym w trzech gminach odnotowano spadek tego wskaźnika: o 2 osoby w gminie Padew Narodowa, 24 osoby w gminie Borowa i 72 osoby w gminie miejskiej Mielec.

W przypadku wskaźnika opisującego księgozbiór na 1000 ludności wzrost dotyczył trzech gmin (Borowa, Padew Narodowa i Tuszów Narodowy), w pozostałych zaś wskaźnik ten w badanym okresie zmniejszył się.

Według danych GUS mieszkańcy naszego kraju coraz mniej chętniej korzystali z bibliotek, o czym świadczy malejący z roku na rok poziom wskaźnika dotyczący liczby czytelników na 1000 ludności. Tendencja spadkowa miała również miejsce w województwie podkarpackim i w większości jego powiatów (tab. 42). Tylko w pięciu powiatach (m. Przemyśl, m. Tarnobrzeg,

krośnieński, leżajski, lubaczowski) w roku 2019 w porównaniu z 2014 odnotowano wzrost. W 2019 roku średnia liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności dla kraju wynosiła 156 osób (o 4,9% mniej niż w 2014 roku), dla województwa – 149 czytelników bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców (o 8,0% mniej niż w 2014 roku), a dla powiatu mieleckiego 187 (o 11,8% mniej niż w 2014 roku). W 2019 roku przeciętny czytelnik w powiecie mieleckim wypożyczył 21,0 woluminów, w porównaniu do 17,2 woluminów w kraju i 19,1 w województwie. Z uwagi na ten wskaźnik powiat mielecki uzyskał piątą lokatę w Podkarpackim. Więcej woluminów wypożyczono w m. Tarnobrzeg (23,1), powiecie jasielskim (22,1), kolbuszowskim (21,7) i m. Rzeszów (21,1).

Tabela 42. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności (1) i wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Polska	164	18,3	162	18,0	159	18,1	157	17,5	155	17,1	156	17,2
Podkarpackie	162	19,7	159	19,7	156	19,6	151	19,4	150	18,6	149	19,1
bieszczadzki	148	17,0	167	16,2	150	17,9	146	17,2	137	18,0	136	18,6
brzozowski	152	21,6	148	21,1	141	21,8	138	21,5	129	20,8	137	19,4
Dębicki	143	20,7	138	21,1	131	21,4	127	20,1	125	19,7	122	20,7
jarosławski	141	13,9	134	14,1	128	14,4	122	14,5	126	13,0	124	12,6
Jasielski	165	19,7	151	19,6	148	19,7	137	20,8	136	21,5	133	22,1
kolbuszowski	164	22,0	165	21,8	162	22,1	160	21,2	162	20,5	157	21,7
krośnieński	121	17,2	121	17,8	120	18,4	120	17,7	126	17,2	124	17,3
Leżajski	147	22,0	142	21,9	141	21,4	146	19,8	146	21,3	151	20,8
lubaczowski	158	18,4	173	17,1	186	16,6	183	15,6	162	16,6	167	15,9
łańcucki	195	21,6	189	21,7	190	20,7	176	20,7	174	17,8	173	19,3
Mielecki	212	22,1	209	21,7	200	21,2	199	20,2	203	17,6	187	21,0
Niżański	125	19,6	129	19,2	127	18,8	124	20,7	121	18,7	122	19,4
przemyski	88	17,4	85	18,2	74	17,4	73	16,6	70	15,9	69	17,0
przeworski	118	16,2	127	16,1	125	17,1	116	18,3	114	18,1	112	18,2
ropczycko-sędziszowski	140	21,7	138	21,2	131	19,6	121	18,3	118	18,2	115	18,4
rzeszowski	145	20,3	140	20,2	138	20,3	135	22,1	134	18,2	139	18,1
Sanocki	161	15,6	164	16,8	153	16,2	142	16,6	138	17,0	142	16,7
stałowowolski	172	17,6	162	18,3	164	18,6	165	18,2	163	18,2	166	18,3
strzyżowski	175	21,6	169	20,6	164	21,7	163	20,4	162	18,9	162	18,9
tarnobrzegi	116	18,4	110	20,1	104	18,9	104	18,0	101	17,2	96	17,7
Leski	198	16,6	188	18,1	181	17,7	163	15,2	153	16,9	151	15,7
m. Krosno	362	18,6	351	18,0	329	18,2	290	19,3	278	19,6	272	19,1
m. Przemysł	109	19,8	147	17,8	155	16,8	155	16,9	158	15,8	169	15,4
m. Rzeszów	207	21,2	199	21,6	193	21,9	190	21,3	196	20,2	195	21,1
m. Tarnobrzeg	222	25,5	217	25,4	238	22,7	238	22,2	243	22,3	241	23,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Obserwowana w Polsce i Podkarpackim tendencja spadkowa wskaźnika dotyczącego liczby czytelników w bibliotekach na 1000 mieszkańców dotyczyła również poszczególnych gmin powiatu mieleckiego, za wyjątkiem gminy Tuszów Narodowy, w której wskaźnik ten w 2019 roku w porównaniu z 2014 wzrósł o 5 (tab. 43). W pozostałych gminach liczba czytelników na 1000 ludności spadała w badanym okresie od 1 w gminie Wadowice Górne do 61 w gminie

Przeclaw. W ośmiu gminach obniżył się również wskaźnik związany z wypożyczeniem księgozbioru na 1000 ludności. Tylko w dwóch gminach (Radomyśl Wielki i gmina wiejska Mielec) odnotowano wzrost tego wskaźnika.

Tabela 43. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności (1) i wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (2) w powiecie mieleckim i jego gminach w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Powiat mielecki	212	22,1	209	21,7	200	21,2	199	20,2	203	17,6	187	21,0
miasto Mielec	276	23,0	276	22,3	258	21,8	261	20,7	273	16,1	241	16,1
Borowa	175	21,8	175	20,2	168	19,9	169	19,4	165	20,0	166	20,0
Czermin	144	18,6	148	18,1	144	18,3	135	16,9	133	15,6	124	15,6
Gawłuszowice	151	21,0	156	18,5	126	18,3	137	15,6	130	15,7	129	15,7
Mielec	146	29,8	147	30,9	144	32,0	136	31,9	136	31,6	129	31,6
Padew Narodowa	202	19,6	192	21,5	207	18,3	203	16,8	205	16,2	200	16,2
Przeclaw	214	15,9	203	15,5	190	15,7	190	16,8	177	15,3	153	15,3
Radomyśl Wielki	158	19,5	148	19,2	153	19,0	154	18,9	142	23,0	150	27
Tuszków Narodowy	164	22,2	164	21,5	163	19,0	159	15,6	164	14,7	169	13,6
Wadowice Górne	82	20,7	78	20,4	68	15,5	59	14,8	71	15,0	81	12,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Według danych GUS w 2019 roku na terenie kraju działało 4255 obiektów, w skład których wchodziły centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice. W porównaniu z rokiem 2014 było ich więcej o 236 obiektów, czyli o 5,9%. W badanym okresie w Podkarpackim działało 366 obiektów, tylko o 6 mniej niż pięć lat wcześniej. Najwięcej obiektów (powyżej 30) funkcjonowało w powiatach: przemyskim, jarosławskim i rzeszowski, a najmniej (poniżej 5) w: m. Tarnobrzeg, m. Krosno, m. Przemyśl i w powiecie bieszczadzkim. W powiecie mieleckim w latach 2014-2016 było 14 obiektów, a od roku 2017 – 12, co dało powiatowi 14 lokatę w województwie.

Na terenie Polski w 2019 roku na 1 obiekt przypadało nieco powyżej 9 tys. osób (o 554 mniej niż w 2014). W województwie podkarpackim wskaźnik ten wyniósł 5812 osób, czyli o 102 osoby mniej niż w 2014 r. (tab. 44). W ośmiu powiatach Podkarpackiego wskaźnik ten był wyższy od przeciętnego w kraju, a w 16 wyższy od przeciętnego w województwie. Najwięcej osób na 1 obiekt (centra kultury) przypadało w powiatach: m. Tarnobrzeg (ponad 23,3 tys.), m. Krosno (ponad 23,1) i m. Przemyśl (ponad 15 tys.), a najmniej (poniżej 2 tys.) w powiecie przemyskim. Zarówno w kraju, jak i w województwie podkarpackim i większości jego powiatów, liczba uczestników imprez na 1000 ludności wykazywała tendencję spadkową. W jedenastu powiatach wskaźnik ten był wyższy od przeciętnego w całym województwie. W powiecie mieleckim wynosił w 2019 r. 1721 osób na 1000 ludności, co dało szóstą pozycję w województwie.

Tabela 44. Liczba osób na placówkę (1) i liczba uczestników imprez na 1000 ludności (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Polska	9574	1047	9444	892	9142	925	9086	945	9066	1028	9021	977
Podkarpackie	5914	1486	6044	1139	5720	1135	5754	1195	5617	1193	5812	1149
bieszczański	7385	1520	11036	547	10995	969	7297	1213	7293	1672	7221	2097
brzozowski	11037	735	11019	428	10998	425	10990	506	10952	570	10928	424
Dębicki	12283	871	13529	759	9667	588	10421	715	10421	716	9664	815
jarosławski	4350	938	4190	990	4332	1136	4321	1629	4024	1369	3879	1572
Jasielski	3600	1142	7652	1031	7158	886	7135	864	7123	865	7091	636
kolbuszowski	8951	1203	8930	632	10412	821	8914	1232	8925	1116	8892	1003
krośnieński	14008	942	14015	768	14024	966	14060	868	12490	1179	12476	1059
Leżajski	4657	2611	4100	1802	4098	1579	4097	1760	4092	1595	4081	1801
lubaczowski	2276	2619	2174	2239	2087	2367	2077	2245	2061	1992	2045	1620
łańcucki	3335	1715	3342	1535	3353	1719	3364	1581	3368	1570	3377	1739
Mielecki	9737	3129	9733	2456	9737	1847	11389	2001	11389	1953	11388	1721
Niżański	8419	1875	8397	1389	8364	1574	8365	1283	8355	1545	8324	1135
przemyski	2116	1476	2064	548	1957	496	1959	592	1958	635	1899	572
przeworski	2822	962	3033	989	2916	1026	2913	1172	2802	1081	3407	1194
ropczycko-sędziszowski	9210	1166	9220	878	9245	774	9275	617	7437	807	7452	871
rzeszowski	5746	2342	5770	1233	5261	1087	5286	1169	5328	1225	5466	908
Sanocki	5043	1065	4555	1099	3673	1066	4132	783	3948	826	7260	899
stalowowolski	7219	1262	7196	1008	7172	1362	7143	1307	6272	1287	6237	1371
strzyżowski	12382	1964	15463	1430	12356	1495	12338	870	12312	642	12277	524
tarnobrzeski	8 966	1400	3837	786	3146	1254	2966	1249	2958	1184	2943	1070
Leski	4 470	1822	5349	2468	4 449	2555	4 434	2486	4427	3129	5288	3164
m. Krosno	46934	2439	46775	2277	46565	2499	23300	2546	23256	2536	23146	2817
m. Przemysł	12688	1560	15680	1032	15539	967	15452	1565	15313	1273	15172	1250
m. Rzeszów	9256	590	8852	510	8925	505	9032	729	9122	774	8531	788
m. Tarnobrzeg	24000	936	23908	968	23798	908	23694	980	23524	777	23373	694

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2019 roku w powiecie mieleckim funkcjonowało 12 obiektów, przy czym cztery zlokalizowane zostały w gminie miasto Mielec, a pozostałe obiekty rozłożone zostały równomiernie (po jednym obiekcie) w pozostałych gminach, za wyjątkiem gminy Gawłuszowice (tab. 45).

Tabela 45. Liczba osób na placówkę (1) i liczba uczestników imprez na 1000 ludności (2) w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019

Powiat/gminy	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
powiat mielecki	9737	3129	9733	2456	9737	1847	11389	2001	11389	1953	11388	1721
miasto Mielec	15207	5275	15161	3920	15126	2527	15157	2867	15120	2611	15081	2353
Borowa	5636	898	5612	734	5570	857	5 566	875	5 576	1498	5541	1034
Czermin	7002	1490	7032	464	7038	1408	7032	1705	7066	2004	7059	3439
Gawłuszowice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mielec	13083	2263	13179	2437	13252	2460	13317	2537	13341	2477	13389	2403
Padew Narodowa	5394	824	5386	755	5 357	874	5376	941	5370	1004	5381	954
Przeclaw	3919	535	3931	323	3944	362	11898	114	11984	259	12003	749
Radomyśl Wielki	14179	1777	14179	1845	14228	984	14225	981	14220	917	14292	686

Powiat/gminy	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Tuszów Narodowy	8 063	1279	8081	1239	8122	1306	8157	1433	8187	2140	8222	688
Wadowice Górne	7608	1818	7610	1725	7653	2343	7703	2218	7702	1850	7723	176

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na 1 obiekt w powiecie przypadało powyżej 11 tys. osób (o 1652 więcej niż w 2014). W czterech gminach powiatu mieleckiego (miasto Mielec, gmina wiejska Mielec, Przecław, Radomyśl Wielki) wskaźnik ten był wyższy od przeciętnego w kraju i w województwie. Najwięcej osób na 1 obiekt (centra kultury) przypadało w gminach: Czernin (ponad 3,4 tys.), wiejskiej Mielec (ponad 2,4 tys.) i miasto Mielec (ponad 2,3 tys.), a najmniej (poniżej 200) w gminie Wadowice Górne. Liczba uczestników imprez na 1000 ludności dla większości gmin wykazywała tendencję wzrostową, przy czym największy wzrost dotyczył gminy Czernin i wynosił on 1949 osoby, czyli 130,8%. W pozostałych gminach odnotowano spadek tego wskaźnika, wynosił on od 592 osoby w gminie Tuszów Narodowy do 2922 osoby w gminie Miasto Mielec (spadek o 55,4%).

Muzea i zwiedzający

W 2019 r. działalność prowadziło 959 muzeów i oddziałów muzealnych (o 1,5% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim i 13,6% więcej w porównaniu z rokiem 2014), które zwiedziło 40,2 mln osób. Muzea prezentowały 2,7 tys. wystaw stałych oraz zorganizowały 5,0 tys. wystaw czasowych w kraju (w tym 100 wystaw z zagranicy). Najwięcej muzeów, jak i zwiedzających odnotowano w województwach mazowieckim (143) i małopolskim (135). W Podkarpackim w 2015 roku funkcjonowało 57 muzeów (7 miejsce w kraju), o 8 więcej niż w roku 2014. Najwięcej obiektów położonych było w dwóch miastach na prawach powiatu, tzn. w Rzeszowie (10), Przemyślu (6) oraz w powiatach krośnieńskim (6) i łańcuckim (5). Żadnego obiektu muzealnego od 2017 r. nie posiadał powiat przemyski. W powiecie mieleckim funkcjonował tylko jeden obiekt, usytuowany w mieście Mielec (tab. 46).

Tabela 46. Liczba muzeów łącznie z oddziałami (1) i zwiedzający na 1000 ludności (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019

Wyszczególnienie	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Polska	844	795	926	865	945	946	949	976	945	993	959	1048
podkarpackie	49	669	54	686	60	662	57	610	54	592	57	484
bieszczadzki	1	16921	1	18235	2	1055	1	12	1	11	1	23
brzozowski	2	100	2	78	3	66	2	62	2	26	2	35
dębicki	2	191	2	180	3	179	3	171	3	149	3	123
jarosławski	2	38	2	46	2	41	1	28	1	38	1	64
jasielski	2	398	2	333	3	441	3	421	3	401	3	406
kolbuszowski	1	561	1	565	1	676	1	641	1	764	1	768
krośnieński	6	641	6	696	6	1850	6	860	6	894	6	964
leżajski	1	66	2	95	2	109	2	190	2	152	2	139
lubaczowski	1	385	1	404	1	231	1	231	1	399	1	402
łańcucki	4	3983	4	4279	5	5377	5	5670	5	5510	5	3062
mielecki	1	117	1	79	1	50	1	77	1	90	1	52

Wyszczególnienie	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
przemyski	1	772	2	649	1	888	0	0	0	0	0	0
przeworski	1	111	1	104	1	108	2	124	2	126	2	143
rzeszowski	1	2	1	3	1	4	1	3	1	2	1	2
sanocki	2	2208	2	2109	2	2424	2	2350	2	2367	2	2312
stalowowolski	1	248	1	228	1	465	1	1056	1	759	1	609
strzyżowski	1	25	2	131	2	133	2	103	2	103	2	91
tarnobrzeski	1	656	1	761	1	843	1	840	1	865	1	952
leski	1	220	1	172	1	191	1	184	1	301	1	264
m. Krosno	3	564	3	376	3	519	3	461	2	519	3	453
m. Przemyśl	5	579	5	615	6	715	6	772	5	728	6	707
m. Rzeszów	7	413	9	442	10	535	10	546	9	501	10	420
m. Tarnobrzeg	2	211	2	241	2	168	2	254	2	198	2	208

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba zwiedzających muzea na 1000 ludności wyniosła w 2019 roku 1048 osób, o 31,7% więcej niż w roku 2014. W Podkarpackim po niewielkim wzroście w 2015 r., zaczęła spadać i w 2019 wyniosła 484 obiekty, czyli o 27,6% mniej niż pięć lat wcześniej. Największą liczbę odwiedzających muzea w 2019 roku odnotowano w powiecie łańcuckim, najniższą zaś w rzeszowskim. W powiecie mieleckim wskaźnik ten wyniósł 52 osoby na 1000 ludności i był niższy w porównaniu do 2014 o 55,6%. W mieście Mielec jego wartość co prawda była wyższa, ale spadek w badanym okresie wyniósł również ponad 55%. Polska w 2019 roku dysponowała ponad 22,6 mln sztuk muzealiów. W Podkarpackim było ich 734,7 tys. (3,2% w skali kraju). Najwięcej znajdowało się ich w zbiorach muzeów Przemyśla i Rzeszowa (ok. 50% wszystkich muzealiów w województwie). W powiecie mieleckim w 2019 roku było 23 tys. muzealiów, czyli 3,1% zgromadzonych w województwie.

Kina i miejsca na widowni

Według stanu na koniec 2019 r. działały w Polsce 523 kina stałe (o 5,2% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim i 13% więcej niż w 2014 r.). W ciągu roku kina stałe wyświetliły 2,2 mln seansów, które obejrzało 61,7 mln widzów. Najwięcej kin zlokalizowanych było w województwach: mazowieckim (85), śląskim (55) i dolnośląskim (47). Podkarpackie z liczbą kin 29 zajęło 9. miejsce ex aequo razem z województwem zachodniopomorskim. Liczba kin była w miarę równomiernie rozłożona na terenie powiatów województwa podkarpackiego (tab. 47).

Tabela 47. Liczba kin (1) i liczba ludności na 1 miejsce w kinach (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019

Wyszczególnienie	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Polska	463	144	444	142	484	136	491	133	497	132	523	131
Podkarpackie	27	183	27	178	30	163	31	143	27	155	29	153
bieszczadzki	1	117	1	117	1	116	1	116	1	116	1	115
brzozowski	1	224	1	223	1	223	1	229	1	228	1	228
dębicki	1	738	1	387	1	387	1	387	1	387	1	387
jarosławski	1	369	1	368	1	368	1	367	0	0	1	464
jasielski	0	0	0	0	1	530	1	610	1	609	1	607

Wyszczególnienie	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
krośnieński	3	226	2	305	2	305	2	306	2	305	1	832
leżajski	1	230	2	108	2	108	2	108	2	108	2	108
lubaczowski	1	279	1	277	1	276	1	275	0	0	0	0
łańcucki	1	199	1	201	1	200	0	0	0	0	0	0
mielecki	1	271	1	271	1	271	2	102	2	102	2	102
niżański	1	316	1	315	1	314	1	314	0	0	1	354
przeworski	1	178	1	178	1	177	1	177	1	177	1	176
ropczycko-sędziszowski	0	0	0	0	1	267	1	268	1	268	1	269
sanocki	1	281	1	280	1	280	1	279	1	278	1	277
stalowowolski	2	89	2	88	2	88	3	57	2	72	2	72
strzyżowski	1	208	1	208	1	207	1	207	1	205	1	205
tarnobrzeski	1	203	1	203	1	202	1	201	1	201	1	200
m. Krosno	2	60	2	62	2	62	3	30	3	30	3	30
m. Przemyśl	1	205	1	194	2	69	2	69	2	68	2	67
m. Rzeszów	5	41	5	41	5	41	4	42	4	43	5	44
m. Tarnobrzeg	1	150	1	150	1	149	1	149	1	147	1	147

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W większości powiatów funkcjonowało od 1 do 2 kin. Od 2018 roku nie posiadał żadnego kina powiat lubaczowski, a od 2017 – łańcucki. W powiecie mieleckim w latach 2014-2016 można było korzystać z jednego kina, a w kolejnych latach z dwóch, przy czym oba kina znajdowały się w mieście Mielec. Najwięcej ludności na 1 miejsce w kinach (ponad 600 osób) przypadało w powiatach: krośnieńskim i jasielskim, najmniej zaś (poniżej 50) w powiatach: m. Krosno, m. Rzeszów oraz w mieście Mielec. W badanym okresie, zarówno w Polsce, jak i w województwie podkarpackim oraz w większości jego powiatów, liczba ludności na 1 miejsce w kinach uległa zmniejszeniu. Największy spadek wśród funkcjonujących kin w 2019 roku w porównaniu z rokiem 2014 odnotowano w Przemyślu (o 67%) i w powiecie mieleckim (o 62%).

DZIEDZICTWO KULTUROWE

Zabytki

Największa liczba zabytków nieruchomych w Polsce znajduje się w województwach: dolnośląskim, wielkopolskim, mazowieckim, warmińsko-mazurskim i małopolskim; łącznie stanowią one blisko połowę (47,8%) wszystkich zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru. W ujęciu powiatowym szczególnie duża koncentracja zabytków nieruchomych występuje w dużych miastach: w Warszawie (2 247), Krakowie (1 908), Wrocławiu (1 126), Gdańsku (862), Poznaniu (721), Łodzi (659), **Przemyślu (610)** i Olsztynie (535), oraz w powiatach: olsztyńskim (1038), kłodzkim (738), nowosolskim (673), poznańskim (612), nyskim (590), żarskim (568), krakowskim (543), kętrzyńskim (539), **jarosławskim (512)** i brzeskim (505). Również w miastach na prawach powiatu występuje najwięcej zabytków nieruchomych w przeliczeniu na 1 km²: w **Przemyślu (13)**, Sopocie (8), Zamościu i Lesznie (po 7), Olsztynie i Krakowie (po 6), Gorzowie Wielkopolskim (5) oraz w Warszawie, Chorzowie,

Toruniu, Wrocławiu i Suwałkach (po 4). Najwyższy wskaźnik dla powiatu (0,9 zabytku na 1 km²) odnotowano w powiecie nowosolskim (na 54 miejscu wśród 380 powiatów i miast na prawach powiatu). Środowisko kulturowe powiatu mieleckiego jest interesujące z powodu zachowanych tu relikwów kolonii niemieckich, będących efektem akcji kolonizacyjnej cesarzowej Józefiny (realizowanej na przełomie XVIII i XIX w.), prowadzonej na mocy patentu cesarza Józefa II o kolonizacji rolnej z 17 września 1781 r., opartej na planowym tworzeniu jednostek osadniczych według szczegółowo zaprojektowanych wzorców. Skupisko kolonii wokół Mielca obejmuje takie miejscowości jak m.in. Czermin, Józefowi Sarnów. Relikty tej kolonizacji ulegają jednak coraz większemu zatarciu. Zabudowa samego Mielca, mimo iż widać jeszcze w nim ślady średniowiecznego przebiegu ulic, jest wynikiem odbudowy miasta po pożarze z 1893 r. (zabudowa pochodzi z pierwszych dekad XX w.) oraz tworzenia osiedli dla robotników i urzędników fabrycznych w latach trzydziestych XX w. Obecnie struktura miasta jest silnie rozczłonkowana, a przyczyna tego tkwi w fakcie, iż nigdy nie dokończono koncepcji urbanistycznych, powstałych właśnie w okresie zakładania i budowy COP. Rozproszona sieć zabytków kultury, niestanowiących zwartych kompleksów kulturowych oraz zacierające się struktury osadnicze kolonii niemieckich z przełomu XVIII i XIX w. w porównaniu z innymi zasobami kulturowymi Podkarpacia stanowią raczej słabą stronę powiatu. Jest on bowiem pozbawiony znaczących kulturowych zasobów komparatywnych wobec innych obszarów województwa²¹. Do kluczowych zabytków powiatu mieleckiego zaliczyć należy:

- kościół św. Wojciecha w Gawłuszowicach z 1677 roku,
- starą plebanię przykościelną z 1863 roku,
- pałac w Przecławiu (dokładnej daty budowy obiektu nie udało się ustalić do dnia dzisiejszego, wiadomo, że pierwotnie był on drewniany i znajdował się w rękach Ligęzów do 1578),
- wieżę obronno-mieszkalną w Rzemieniu (prawdopodobnie z XV w.),
- Bazylikę Mniejszą p.w. św. Mateusza w Mielcu z 1526 roku,
- dworek Oborskich w Mielcu wzniesiony w XVII wieku wraz z parkiem z I połowy XIX wieku,
- murowany barokowy kościół parafialny św. Klemensa z 1630 r, w Czerminie, rozbudowany w latach 1635 i 1721;
- Salę Królewską w budynku Państwowej Szkoły Muzycznej w Mielcu,
- Dworek Suchorzewskich w Mielcu, wybudowany stylu klasycystycznym ok. 1830 roku, odnowiony w 1945r.;
- Muzeum Jadernych w Mielcu, wzniesione w latach 1904-1906.
- Budynek Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Bł. Ks. Romana Sitki – dawniej Bursa Gimnazjalna im. Ks. Stanisława Konarskiego wraz z Kaplicą p.w. Św. Stanisława Kostki.

²¹ Program rozwoju pod nazwą „Strategia rozwoju powiatu mieleckiego na lata 2014-2020”, Starostwo Powiatowe w Mielcu, Mielec-Warszawa-Sulejówek, s. 25-26.

I.3.8. Kultura fizyczna

W tabeli 48 przedstawiono liczbę wybranych obiektów sportowych w naszym kraju, w województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014 i 2018, dla których udało się zebrać wiarygodne dane statystyczne. Jak wynika z tabeli w Polsce, za wyjątkiem stadionów, liczba badanych obiektów zwiększyła się. W województwie podkarpackim natomiast odnotowano spadek liczby wszystkich obiektów w badanym okresie, oprócz siłowni zewnętrznych, których w 2018 roku w porównaniu do 2014 było ponad czterokrotnie więcej. Prawie 35% z pośród 307 stadionów funkcjonujących w Podkarpackim zlokalizowane było w czterech powiatach: rzeszowskim (42), krośnieńskim (27) i po 19 stadionów w dębickim i mieleckim. W powiatach tych funkcjonowało również 30% wszystkich boisk piłkarskich. Najwięcej jednak boisk przypadało na powiat jarosławski (59) i rzeszowski (48). Najgorzej wyglądała sytuacja w Przemyślu, który nie posiadał ani jednego stadionu i tylko jedno boisko piłkarskie. W województwie podkarpackim liczba hal sportowych była stosunkowo niewielka i stanowiła ona tylko 4% wszystkich hal sportowych w Polsce. W województwie sześć powiatów nie posiadało żadnej hali, a jedenaście dysponowało jedną halą sportową. Najwięcej było ich w Rzeszowie (7) i powiecie jarosławskim (5). Udział Podkarpackiego w Polsce z uwagi na sale gimnastyczne i baseny kryte kształtował się poniżej 7%. Najwięcej sal gimnastycznych było w powiecie jarosławskim (21), Krośnie (10) i Rzeszowie (10). Miasto Przemyśl oraz powiaty: bieszczadzki, brzozowski, kolbuszowski, krośnieński, łańcucki i tarnobrzeski nie posiadały żadnej sali gimnastycznej. Trzy powiaty (krośnieński, niżański i przemyski) nie dysponowały również pływalniami krytymi. Znacznie lepiej wygląda sytuacja Podkarpackiego pod względem liczby siłowni zewnętrznych, ich udział w kraju wynosił 14,8%. Należy przy tym zauważyć, że tego rodzaju obiekty funkcjonowały we wszystkich powiatach województwa podkarpackiego. Najwięcej ich było w powiatach: krośnieńskim (41), niżańskim (31) i w Rzeszowie (24), a najmniej w powiatach: kolbuszowskim (2), ropczycko-sędziszowskim (2) i w Przemyślu (2). Na terenie powiatu mieleckiego w 2018 roku, według danych GUS²², funkcjonowała jedna pływalnia w mieście Mielec (tab. 49). W Mielcu zlokalizowana jest jedyna w powiecie hala sportowa i dwie pełnowymiarowe sale gimnastyczne. Lepiej wygląda sytuacja z uwagi na siłownie zewnętrzne. W 2018 roku funkcjonowało ich 18, o jedna więcej niż w 2014. Najwięcej siłowni posiadała gmina wiejska Mielec (4), a w czterech gminach (Gawłuszowice, Radomyśl Wielki, Tuszów Narodowy i Wadowice Górne) nie było ani jednego obiektu tego rodzaju.

²² Dane dotyczące obiektów sportowych (bez obiektów przyszkolnych) zbierane są w kilku etapach. Co 4 lata wszystkie jednostki samorządu terytorialnego (urzędy miast i gmin, urzędy dzielnicowe m.st. Warszawy) przekazują za pomocą zestawu danych KFT-OB/a informacje o obiektach sportowych będących w ich zarządzie. W następnym etapie pozostali właściciele obiektów sportowych, przekazują dane dotyczące własnych obiektów sportowych za pomocą zestawu danych KFT-OB/b. W roku, w którym realizowane jest badanie, kluby sportowe przekazują dodatkowo dane dotyczące obiektów sportowych będących ich własnością za pomocą zestawu danych KFT-1. Stan w dniu 31 XII.

Tabela 48. Wybrane obiekty sportowe w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach, a także w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014 i 2018

Region	Stadiony		Boiska piłkarskie		Hale sportowe		Sale gimnastyczne		Pływalnie kryte		Siłownie zewnętrzne	
	2014	2018	2014	2018	2014	2018	2014	2018	2014	2018	2014	2018
Polska	2386	2368	6545	7177	953	1067	1107	1189	521	579	1681	6774
Podkarpackie	352	307	507	501	54	43	101	82	40	39	68	299
bieszczadzki	4	2	3	3	1	1	0	0	2	2	6	9
brzozowski	16	18	14	8	0	0	6	0	1	1	5	5
dębicki	17	19	26	26	3	3	5	4	4	4	1	4
jarosławski	37	18	57	59	9	5	25	21	1	1	2	11
jasielski	14	10	17	18	0	1	1	3	0	1	1	23
kolbuszowski	15	15	17	13	1	1	1	0	2	2	0	2
krośnieński	22	27	35	33	3	4	9	6	0	0	12	41
leżajski	20	16	11	13	0	0	1	1	2	2	0	9
lubaczowski	12	14	22	16	0	1	0	3	1	1	0	10
łańcucki	13	13	21	29	1	1	2	0	1	1	2	15
mielecki	18	19	34	39	2	2	2	1	2	1	17	18
niżański	7	12	17	20	1	1	0	1	0	0	5	31
przemyski	18	12	33	32	1	0	1	3	0	0	0	9
przeworski	43	17	25	18	10	4	11	1	0	1	5	6
ropczycko-sędziszowski	12	11	12	12	0	0	3	1	1	1	0	2
rzeszowski	34	42	47	48	5	3	7	9	4	4	3	22
sanocki	14	14	38	37	1	4	1	1	1	1	0	6
stalowowolski	13	7	21	22	1	1	2	3	3	3	0	5
strzyżowski	3	2	9	8	1	0	2	1	3	1	2	11
tarnobrzegi	8	9	14	13	0	0	0	0	1	1	1	11
leski	3	2	10	10	1	1	1	2	5	3	1	8
m. Krosno	3	2	1	5	1	1	5	10	2	2	0	6
m. Przemysł	2	1	0	0	1	1	1	0	2	2	2	2
m. Rzeszów	2	4	12	10	9	7	14	10	2	4	2	24
m. Tarnobrzeg	2	1	11	9	2	1	1	1	1	1	1	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 49. Obiekty sportowe w powiecie mieleckim i jego gminach w latach 2014 i 2018

Region	Stadiony		Boiska piłkarskie		Hale sportowe		Sale gimnastyczne		Pływalnie kryte		Siłownie zewnętrzne	
	2014	2018	2014	2018	2014	2018	2014	2018	2014	2018	2014	2018
powiat mielecki	18	19	34	39	2	2	2	1	2	1	17	18
m. Mielec	6	6	2	5	1	2	2	1	2	1	1	1
Borowa	1	1	3	3	0	0	0	0	0	0	1	1
Czermin	2	2	8	9	0	0	0	0	0	0	0	1
Gawłuszowice	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	2	0
Mielec	1	1	3	3	1	0	0	0	0	0	4	4
Padew Narodowa	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	1	5
Przeclaw	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8	6
Radomyśl Wielki	0	2	15	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuszów Narodowy	5	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wadowice Górne	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Powiat mielecki, a szczególnie miasto Mielec posiadają bogate tradycje w obszarze sportu, ale przede wszystkim opierają się one na piłce nożnej, która jest niewątpliwie jedną z wizytówek miasta. W powiecie znajduje się 19 stadionów, najwięcej w Mielcu (6) i Tuszynie Narodowym (6) oraz funkcjonuje 39 boisk piłkarskich.

Należy wyraźnie podkreślić, że mocną stroną działalności sportowej w powiecie są piłka nożna (PGE FKS Stal Mielec) oraz piłka ręczna mężczyzn (SPR Stal Mielec). Obie drużyny znajdują się w ekstraklasie, czyli w najwyższej hierarchii męskich ligowych rozgrywek. Ponadto w Mielcu prężnie rozwija się siatkówka kobiet, a szczególnie należące do I ligi, walczące o ekstraklasę Stowarzyszenie Piłki Siatkowej „Stal Mielec”. Bardzo wysokie wyniki osiąga także Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Stal Mielec”.

W powiecie mieleckim funkcjonuje wiele innych organizacji sportowych skupiających się wokół bardzo różnych dyscyplin sportowych.

1.3.9. Przestępczość i bezpieczeństwo publiczne

Przestępczość jest jednym z głównych problemów społecznych we współczesnym świecie, także w naszym kraju. Często nielegalne działania powodują utratę mienia i życia, a także duże straty pieniężne.

W Polsce wyraźnie widoczny jest trend spadkowy liczby stwierdzonych przez Policję przestępstw, mimo, że nie przebiegał on równomiernie w całym badanym okresie. W latach 2014-201 liczba przestępstw spadała, od 2016 roku zaczęła wzrastać, ale i tak w 2019 była

o 8,2% niższa niż 2014 roku. Podobnie wyglądała sytuacja w województwie podkarpackim: w latach 2014-2016 spadek przestępstw, 2017 wzrost, a w kolejnych latach spadek i wzrost, przy czym w 2019 r. w porównaniu do 2014 spadek przestępstw wynosił 6,7%. W powiecie mieleckim również obserwuje się wahania liczby przestępstw, w latach 2014-2017 następował spadek, a w kolejnych dwóch latach wzrost liczby przestępstw. W 2019 roku było ich 1489, o 21,0% mniej niż w 2014 roku. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 1000 ludności w województwie podkarpackim w 2019 r. wynosiła 12,24 i była niższa od stwierdzonej w roku 2014 (13,11). Wskaźniki powyżej przeciętnej w województwie dotyczyły 10 powiatów, najwyższe były w: m. Krosno (36,88), powiecie leskim (36,75) i m. Przemyślu (20,20). Niskimi wskaźnikami mogły pochwalić się powiaty: rzeszowski (6,45), kolbuszowski (7,44) i krośnieński (7,78). Wskaźnik na poziomie 10,90 uplasował powiat mielecki na 12. pozycji w województwie. Na uwagę zwracają wahania tego wskaźnika, od 13,83 w roku 2014 do 8,78 w 2017 r. (tab. 50).

Tabela 50. Przestępstwa stwierdzone przez Policję według rodzajów na 1000 mieszkańców w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Przestępstwa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w %
ogółem	13,83	13,74	9,51	8,78	10,02	10,90	-21,19
kryminalne	9,57	8,05	5,67	5,67	6,71	6,85	-28,42
gospodarcze	1,62	2,83	1,42	1,11	1,48	2,18	34,57
drogowe	2,02	1,84	1,56	1,43	1,39	1,35	-33,17
przeciwko życiu i zdrowiu	0,32	0,29	0,21	0,36	0,29	0,32	0,00
przeciwko mieniu	5,87	6,13	4,81	4,03	4,58	4,95	-15,67
przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	0,40	0,29	0,42	0,45	0,38	0,70	75,00
przeciwko rodzinie i opiece	0,61	0,43	0,39	0,62	1,13	0,92	50,82
przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	2,05	1,94	1,67	1,52	1,51	1,44	-29,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jak wynika z przedstawionych informacji przestępczość kryminalna stanowi zdecydowaną większość ogółu popełnianych przestępstw. Co prawda jej udział w przestępstwach ogółem wykazywał tendencję malejącą, ale i tak większość popełnionych w 2019 roku przestępstw miało charakter kryminalny. Wśród tego rodzaju przestępstw szczególną rolę ma jeden delikt – przeciwko mieniu. Do grupy przestępstw przeciwko mieniu należą przede wszystkim różnego rodzaju kradzieże (np. z włamaniem, rozbójnicze). Są to najbardziej pospolite delikty i stąd ich znaczna uciążliwość nie tylko dla obywateli, ale także dla całej gospodarki. Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności oraz przeciwko rodzinie i opiece, nie stanowiły znacznego udziału wśród ogółu przestępstw, wskaźnik tego rodzaju przestępstw na 1000 mieszkańców był poniżej jednego. Jednakże z uwagi na swój ciężar gatunkowy i związane z nimi emocje wśród społeczeństwa wpływają w znaczący sposób na poczucie bezpieczeństwa obywateli. W

2019 r. w porównaniu do okresu bazowego zwiększyła się liczba przestępstw gospodarczych na 1000 mieszkańców. W powiecie mieleckim wskaźnik ten najniższy był w roku 2017, a najwyższy w 2015 r. Jego wielkość w 2019 r. na poziomie 2,18 oznacza, że przeciętnie 2 osoby na 1000 popełniały przestępstwa gospodarcze, często określane jako przestępstwa tzw. „białych kołnierzyków”, osób należących do wyższych grup społecznych, dobrze wykształconych, specjalistów. Najwięcej tego rodzaju przestępstw na 1000 ludności występowało w m. Krosno (23,23), powiecie niżańskim (8,13) i m. Przemyśl (4,02), a najmniej w powiatach: rzeszowskim (1,03), leżajskim (1,08) i kolbuszowskim (1,14). Oprócz rozmiarów samej przestępczości na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców w znacznym stopniu wpływa odsetek przestępstw wykrywanych. Niski wskaźnik wykrywalności powoduje wzrost poczucia bezpieczeństwa i bezkarności wśród przestępców, co może prowadzić do eskalacji przestępczości i pojawienie się uczucia strachu u pozostałych obywateli. W powiecie mieleckim najwyższą jego wartość odnotowano w 2015 r., a najniższą w roku 2016. W 2019 był on o 2,6 p.p. niższy niż pięć lat wcześniej (tab. 51).

Tabela 51. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw według rodzajów w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Przestępstwa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 w %
ogółem	73,1	76,1	64,4	65,0	68,4	70,5	-3,56
kryminalne	63,8	64,5	48,1	53,3	59,2	61,3	-3,92
gospodarcze	87,3	86,5	73,7	68,4	76,0	78,1	-10,54
drogowe	98,9	100,0	99,1	98,5	97,4	97,8	-1,11
przeciwko życiu i zdrowiu	79,1	82,5	79,3	71,4	87,5	86,7	9,61
przeciwko mieniu	46,4	54,6	38,6	35,5	40,3	46,4	0,00
przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	87,0	95,0	91,2	95,1	86,5	88,4	1,61
przeciwko rodzinie i opiece	87,0	95,0	91,2	95,1	86,5	88,4	1,61
przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	98,6	99,2	98,2	98,6	96,6	97,5	-1,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najwyższy wskaźnik wykrywalności dotyczył przestępstw drogowych oraz przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji. Natomiast najniższa wykrywalność przestępstw obejmowała przestępstwa przeciwko mieniu.

Powiatowy Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2017 – 2019 został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/189/2017 Rady Powiatu Mieleckiego z dnia 30 marca 2017 r. w trybie i na zasadach, o którym mowa w art.12 pkt 9b. ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Realizacja założeń przyjętych w dokumencie wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.:

1. Podstawowe założenia- Komenda Powiatowa Policji w Mielcu:

- bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania,
- bezpieczeństwo w sieci,
- bezpieczeństwo imprez masowych i sportowo-rekreacyjnych,
- wzrost realnego bezpieczeństwa mieszkańców powiatu mieleckiego,
- edukacja dla bezpieczeństwa.

Komenda Powiatowa Policji w Mielcu w latach 2018-2019 przeprowadziła następujące programy szkolenia:

- „Bezpieczna droga do szkoły”,
- „Kręci mnie bezpieczeństwo”,
- „Bezpieczne lato”,
- „Pseudokibic”,
- „Bezpieczny senior”,
- „Ostrożnie pies”,
- „Bezpieczny ogród”,
- „Cyberbezpieczni”.

2. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Mielcu - podstawowe założenia:

- bezpieczeństwo przeciwpożarowe,
- bezpieczeństwo w zakresie innych nadzwyczajnych zagrożeniach życia i zdrowia ludzi, oraz środowiska,
- edukacja dla poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

W ramach ogólnopolskiej akcji „Kręci mnie bezpieczeństwo”, organizowanej pod patronatem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-informacyjnej Komendanta Głównego PSP pod nazwą „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa” za rok 2019 zostały przeprowadzone przez pracowników podległej komendy 64 przedsięwzięcia (wizyty dzieci w komendzie, wizyty funkcjonariuszy w szkołach i przedszkolach, pokazy sprzętu), w których uczestniczyło ok 11,5 tys. osób.

W zakresie bezpieczeństwa publicznego organ Państwowej Straży Pożarnej:

- przeprowadza czynności kontrolno-rozpoznawczych, w tym odbiory obiektów.
- prowadzi lustracje obiektów przed wydaniem opinii na przeprowadzenie imprezy masowej.
- wydaje postanowienia dot. zastosowania warunków ochrony przeciwpożarowej zawartych w operacie pożarowym oraz przeprowadza czynności kontrolno-rozpoznawcze spełniania wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony ppoż. oraz w zakresie zgodności z warunkami ochrony ppoż., o których mowa w operacie przeciwpożarowym
- prowadzi ścisły nadzór nad monitoringiem pożarowym funkcjonującym na terenie powiatu.

Jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz pozostałe jednostki ochrony przeciwpożarowej są ustawowo zobowiązane do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia życia oraz zdrowia ludzi, zwierząt, mienia lub środowiska. Zabezpieczenie powiatu mieleckiego realizowane jest przez dwie Jednostki Ratowniczo Gaśnicze, 23 jednostki OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego oraz 76 jednostek OSP niewłączonych do KSRG. Gotowości do natychmiastowego podjęcia działań ratowniczych realizowana jest przez JRG w sile 5 zastępów i 17 ratowników. Wyposażenie JRG jak również jednostek OSP modernizowane jest na bieżąco oraz czynione są starania o pozyskiwanie nowego sprzętu. W ramach różnego rodzaju dotacji w roku 2019 jednostki OSP wzbogaciły się o 3 nowe samochody ratowniczo-gaśnicze (OSP Grochowe II, Rzemień, Książnice). Dodatkowo jednostki OSP wzbogaciły się o inny sprzęt wykorzystywany podczas działań ratowniczo-gaśniczych tj. agregaty prądotwórcze, pompy szlamowe, radiotelefony, defibrylatory.

Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze w 2019 r. brały udział w 1657 zdarzeniach, czyli o 79,1% więcej niż w roku ubiegłym (tab. 52). Najwięcej wśród nich (75%) było zdarzeń miejscowych, związanych przede wszystkim z opadami deszczu oraz z komunikacją.

Tabela 52. Zdarzenia w powiecie mieleckim według rodzaju w latach 2018-2019

Rodzaj zdarzenia	2018	2019	Ilościowa zmiana względem roku 2018	Procentowa zmiana względem roku 2018
ogółem zdarzeń	925	1657	732	79,1
pożary	243	338	95	39,1
miejscowe zagrożenie	614	1243	629	102,4
alarmy fałszywe	68	76	8	11,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W roku 2019 w skutek gwałtownych opadów deszczu oraz przyboru wód w miesiącu maju oraz czerwcu 19% terenu powiatu mieleckiego zostało zalanych lub podtopionych, co przyniosło poważne straty materialne związane przede wszystkim z zalaniem i podtopieniem pól uprawnych, gospodarstw, domów, budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury komunalnej. Ogółem pod wodą znalazło się 15 979,14 ha powiatu. Zalanych i podtopionych było 68 miejscowości, uszkodzonych zostało 3036 gospodarstw domowych i 6159 osób.

W związku z tą powodzią podjętych zostało ok. 500 interwencji przez jednostki PSP i OSP z terenu powiatu mieleckiego i nie tylko, ponieważ na teren powiatu mieleckiego zadysponowane zostały siły i środki PSP i OSP z terenu całego województwa podkarpackiego. Było to realizowane w ramach funkcjonujących Odwodów Operacyjnych. W działaniach wykorzystywane były również siły WOT, WP oraz Policji, m.in. śmigłowce.

1.3.10. Zagrożenia naturalne i cywilizacyjne:

Bez podjęcia działań zapobiegawczych problemy związane z zagrożeniami z całą pewnością przyczynią się do degradacji środowiska regionu i w sposób znaczący zmniejszając jego konkurencyjność i atrakcyjność, gdyż powiat mielecki jest historycznie naznaczony

powodziami. Konieczna jest zatem realizacja przedsięwzięć, które w efektywny sposób przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa ludności i gospodarki w aspekcie potencjalnych zagrożeń. Ochrona przeciwpowodziowa to profesjonalne wykorzystanie systemu zarządzania kryzysowego oraz wczesne ostrzeganie mieszkańców przed groźbą powodzi, a w ostateczności szybka i skuteczna ewakuacja. Zapewnienie rozwoju sprawnego systemu łączności w zakresie zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń, w tym naturalnych, powoduje krótszy i efektywniejszy czas reakcji na – jak w przypadku powodzi – dynamicznie zmieniające się sytuacje. Dla zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców oraz zapewnienia bezpiecznych warunków gospodarowania konieczne jest wsparcie struktur odpowiedzialnych za ratownictwo w sytuacji wystąpienia sytuacji kryzysowych o charakterze klęsk żywiołowych, w tym powodzi, pożarów lasów oraz innych zagrożeń zidentyfikowanych w powiecie mieleckim: katastrof przemysłowych, epidemii, wypadków masowych, zagrożeń chemicznych itp. Przy walce z zagrożeniami niezwykle ważna jest potrzeba sprawnej i efektywnej koordynacji działań różnego rodzaju służb, inspekcji straży oraz ludności cywilnej co umożliwiła budowa w latach 2018-2019 nowoczesnego Systemu Alarmowania i Ostrzegania Ludności, gdyż ostrzeganie i alarmowanie ludności stanowi jedno z wielu kluczowych działań organów zarządzania kryzysowego, dla ochrony zdrowia, życia i mienia w obliczu licznych zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych. System alarmowania i ostrzegania obejmuje teren Powiatu Mieleckiego, natomiast słyszalność syren i komunikatów obejmuje ok 80% zurbanizowanej powierzchni Powiatu Mieleckiego. Ponadto w 2020 r. wybudowano system monitoringu powodziowego dla Powiatu Mieleckiego czyli utworzono punkty pomiarowe na istotnych dla powiatu rzekach. Istotną rolę w systemie odgrywają stacje pomiarowe opadu atmosferycznego zlokalizowane w górnej części mikrozwlewni. Tworzenie fali powodziowej rozpoczyna się już na etapie zbierania się opadu deszczu w danej zlewni. Zadaniem stacji opadowych jest zbieranie informacji o wystąpieniu oraz natężeniu opadu deszczu. W przypadku stwierdzenia opadu o dużej (określonej) intensywności – odpowiedni komunikat zostanie bezzwłocznie wysłany do służb kryzysowych. Uzyskanie tej informacji pozwoli służbom kryzysowym podjąć stosowne działania o wiele wcześniej niż w przypadku uzyskania informacji pochodzących tylko ze stacji pomiarowych mierzących poziom lustra wody w rzece. Ilość informacji uzyskanych ze stacji pomiarowych pozwoli powiatowemu sztabowi kryzysowemu na ocenę oraz prognozowanie zagrożenia.

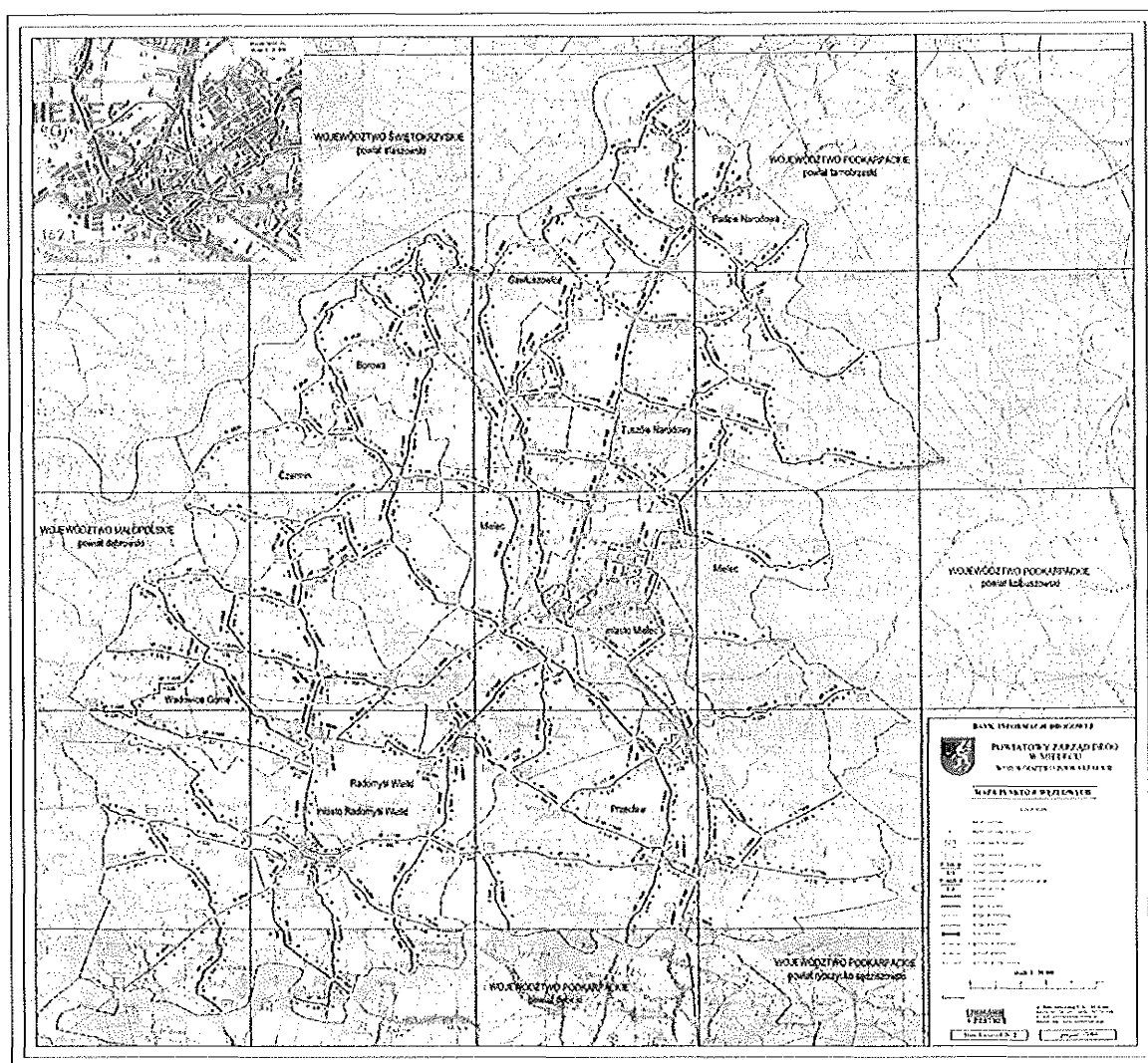
I.4. Obszar: Infrastruktura, przestrzeń i środowisko

I.4.1. Infrastruktura drogowa powiatu

Infrastruktura drogowa jest jednym z czynników wzmacniających potencjał gospodarczy regionu, stymulujących jego atrakcyjność inwestycyjną oraz dostępność, która w dużym stopniu determinuje pozycję regionu w sieci osadniczej kraju i świata. Jakość i kształt sieci drogowej wpływają także na koszty funkcjonowania gospodarki, stan środowiska przyrodniczego i jakość życia mieszkańców. Najważniejszym układem transportowym na

obszarze powiatu mieleckiego jest sieć dróg publicznych. Przez powiat mielecki przebiega sieć dróg powiatowych o długości 427,5 km oraz wojewódzkich o długości ponad 211 km tworzących szlaki komunikacyjne do Krakowa, Rzeszowa oraz Sandomierza²³ (rys. 51).

Rysunek 51. Mapa dróg powiatowych

Źródło: <http://pzd.mielec.pl/o-nas/siec-drog-powiatowych>

Według danych Starostwa Powiatowego w Mielcu drogi asfaltowe oraz drogi utwardzone przebiegające przez teren powiatu stanowiły na początku 2019 r. 96% wszystkich dróg na terenie powiatu. W ujęciu bardziej szczegółowym zestawienie dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie powiatu w podziale na ich klasy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 53. Drogi powiatowe w podziale na klasy w 2019 r.

Klasa drogi	Długość (w km)
Główne (G)	17,043
Zbiorcze (Z)	101,837

²³ <https://powiat-mielecki.pl>

Lokalne (L)	308,561
Razem	427,441

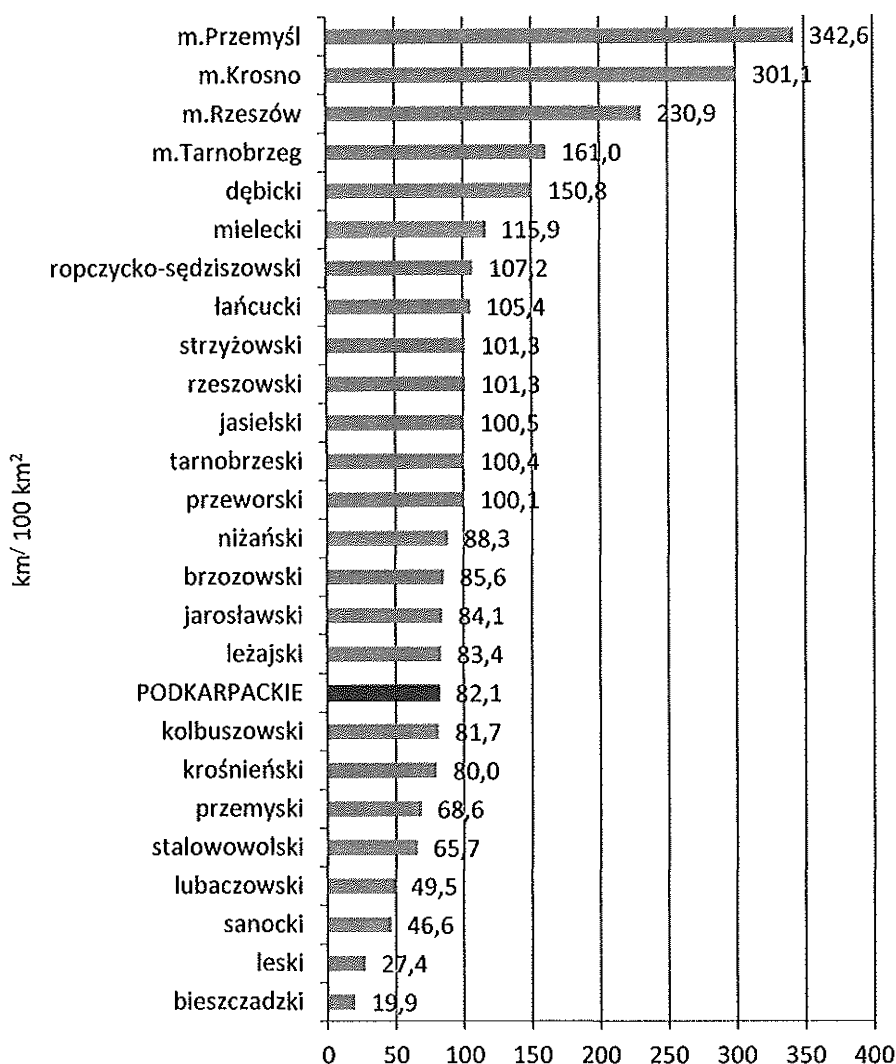
Źródło: Raport o stanie powiatu mieleckiego za 2019 r.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. stan dróg przebiegających przez teren powiatu określono jako dobry w odniesieniu do 385,064 km dróg oraz jako niezadawalający i zły w przypadku 42,377 km dróg.

Wskaźnik gęstości dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni w przeliczeniu na 100 km² kształtował się w 2019 r. na poziomie 115,9 km, przy średniej wojewódzkiej wynoszącej – 82,1 km (rys. 52). Powiat zajął pod tym względem 6. miejsce w województwie podkarpackim, po miastach: Przemyśl (342,6 km), Krosno (301,1 km), Rzeszów (230,9 km), Tarnobrzeg (161,0) oraz po powiecie dębickim (150,8 km). Z kolei wskaźnik dróg gminnych i powiatowych o gruntowej nawierzchni w przeliczeniu na 100 km² kształtował się na poziomie 15,9 km, przy średniej dla województwa na poziomie 22,6 km.

Dostęp do dróg dobrej jakości jest również istotny ze względu na intensywność korzystania z nich. W 2019 r. w powiecie mieleckim wskaźniki opisujące **liczbę samochodów osobowych i ciężarowych w przeliczeniu na 1000 ludności** kształtowały się na poziomie odpowiednio: 545,5 oraz 81,7 (rys. 53). W przypadku województwa podkarpackiego pierwszy z tych wskaźników wyniósł 573,2, a drugi – 85,5. W obu przypadkach wartości dla powiatu mieleckiego były niższe niż przeciętnie w województwie, co oznacza mniejsze zagęszczenie dróg powiatowych i gminnych. Oczywiście poziomy tego wskaźnika w powiecie są zróżnicowane, obszary bardziej zurbanizowane charakteryzują się większą gęstością dróg. Z jednej strony świadczyć to może o mniejszym natężeniu ruchu samochodowego w powiecie w porównaniu do innych powiatów województwa podkarpackiego, z drugiej może mieć również korzystny wpływ na jakość środowiska naturalnego i mniejsze zagrożenie zanieczyszczeniami.

Rysunek 52. Wskaźnik gęstości dróg według powiatów w 2019 r.

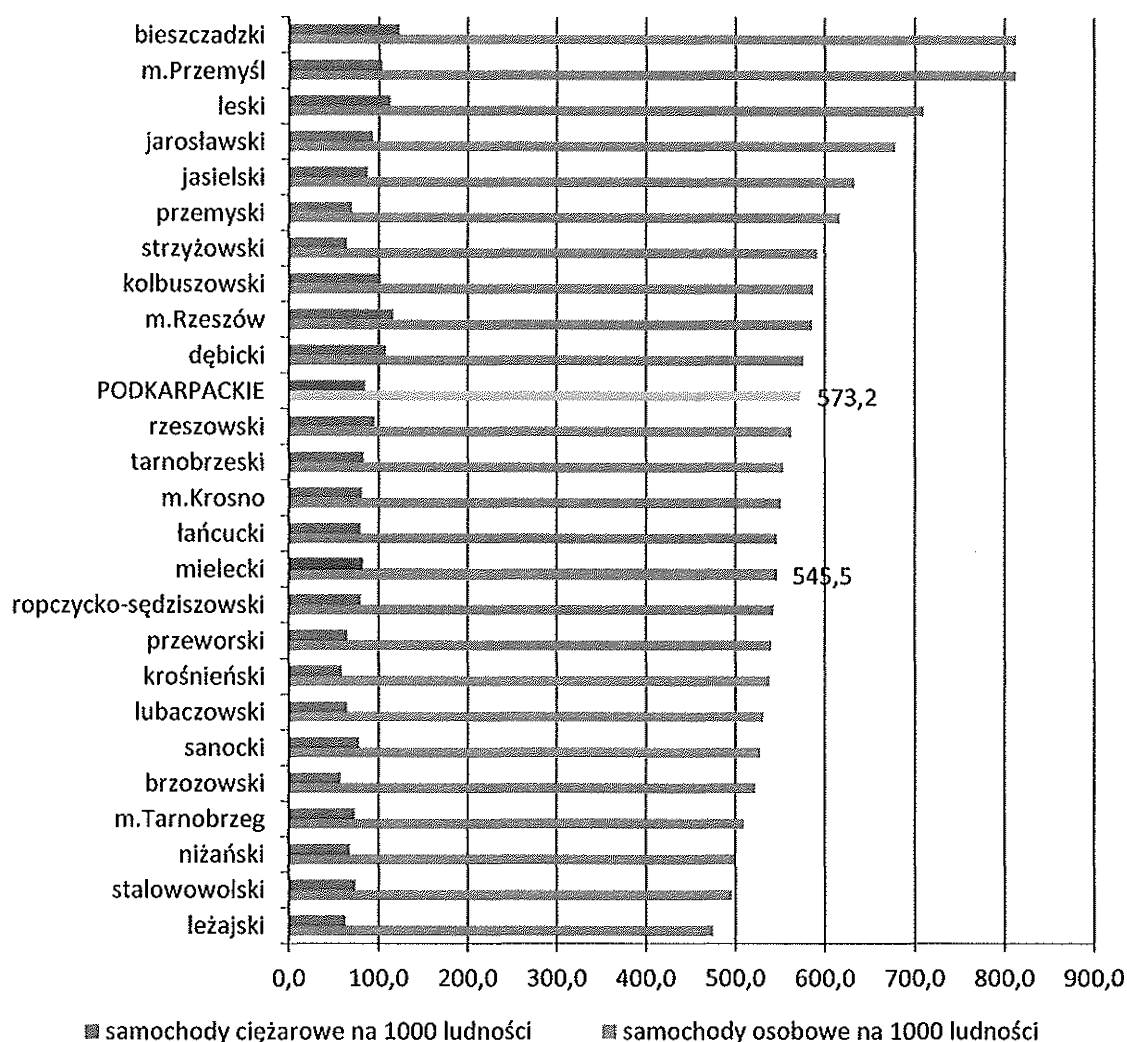

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na dalszy rozwój infrastruktury w powiecie istotny wpływ będzie miał plan rozbudowy dróg gminnych i powiatowych zatwierdzony 15 kwietnia 2020 r. przez Prezesa Rady Ministrów, który realizacja dofinansowana będzie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Obecnie strategiczną inwestycją jest budowa obwodnicy Mielca – w zakresie budowy wiaduktu nad ul. Sienkiewicza. W budżecie powiatu zarezerwowano kwotę na częściowe sfinansowanie wykupu terenów pod budowę przedmiotowego wiaduktu. Jest to jedno ze strategicznych działań samorządów, które będzie miało wpływ na docelowy układ drogowy dróg powiatowych i gminnych w szczególności w powiązaniu z dojazdem w obszar SSE; nowym układem drogowym dróg gminnych na terenach osiedla Cyranka, rozwojem budownictwa mieszkalnego, przemysłu i usług na kilku ha dotychczas niezurbanizowanego terenu miejskiego.

Rysunek 53. Samochody osobowe i ciężarowe na 1000 ludności według powiatów w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Bardzo ważną inwestycją z punktu widzenia rozwiązania problemów komunikacyjnych w mieście, była przebudowa ul. Wojska Polskiego, która objęła trzy kluczowe dla Specjalnej Strefy Ekonomicznej odcinki o łącznej długości blisko dwóch kilometrów. Nawierzchnia asfaltowa na tych odcinkach została całkowicie rozebrana i wykonana na nowo, od podstaw, przy jednoczesnym wzmocnieniu pakietem warstw bitumicznych. Zakres zadania, oprócz wykonania nowych nawierzchni asfaltowych, objął także parkingi, ścieżki rowerowe i bezpieczne przejścia dla pieszych. Poprawa jakości infrastruktury drogowej w powiecie mieleckim jest jednym z podstawowych celów strategicznych. W roku 2019 i 2020 zrealizowano remonty na odcinkach o łącznej długości 43,6 km oraz przebudowy obejmujące w sumie 6,8 km dróg. Zadania kosztowały łącznie ponad 25,6 miliona złotych. Na ich realizację powiat przeznaczył blisko 12 milionów złotych ze swojego budżetu i pozyskał ponad 19 milionów złotych z Funduszu Dróg Samorządowych. Realizację części przedsięwzięć wsparły także samorządy gminne, których udział w inwestycjach wyniósł łącznie ponad 2,2 mln złotych.

I.4.2. Transport zbiorowy

Powiat mielecki jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego na sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich. Zgodnie z nadal obowiązującą Ustawą o publicznym transporcie zbiorowym z dnia 16 grudnia 2010 r., powiatowe przewozy pasażerskie zorganizowane przez powiat mielecki to przewozy osób w ramach publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych, co najmniej dwóch gmin, niewykraczające poza granice administracyjne powiatu mieleckiego.

Powiat Mielecki posiada **Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego na obszarze powiatu mieleckiego**, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/282/2013 Rady Powiatu Mieleckiego z dnia 29 listopada 2013 r. w trybie i na zasadach, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym; art. 7 ust. 1 pkt 3 lit. a, art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. a, art. 9 ust. 3, art. 12 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym. Plan jest obecnie aktualizowany.

13 września 2020 r. podczas Konwentu Samorządów Powiatu Mieleckiego dyskutowano nad koncepcją optymalnej formy organizacyjno-ekonomicznej przewozów autobusowych na terenie powiatu. Ustalono, że lokalne samorzady wspólnie utworzą Związek powiatowo-gminny dla transportu publicznego, w ramach którego możliwe będzie pozyskanie z „Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej” dopłat do transportu publicznego na terenie powiatu mieleckiego. Związek nie zdążył się jednak ukonstytuować przed rozpoczęciem naboru wniosków o dopłaty. Z tego też względu uzgodniono, że w bieżącym roku to Starosta Powiatu Mieleckiego, w imieniu samorządów, wystąpi o pozyskanie dopłat do transportu publicznego na terenie powiatu mieleckiego²⁴.

Temat współpracy w zakresie utworzenia powiatowego transportu zbiorowego dyskutowany był również na pierwszym w 2021 r. Konwencie Samorządów Powiatu, który odbył się 7 stycznia 2021 r. Podczas spotkania dyskutowano m.in. na temat sposobów podziału kwoty wymaganego 10% udziału minimalnego gmin w kosztach funkcjonowania transportu publicznego w 2021 roku²⁵.

Od 1 lutego 2021 roku w ramach Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Powiatu Mieleckiego funkcjonuje 15 linii podstawowych podzielonych na 36 wariantów²⁶.

²⁴ <https://powiat-mielecki.pl/aktualnosci/o-transporcie-zbiorowym-podczas-konwentu-1314.html>

²⁵ <https://powiat-mielecki.pl/aktualnosci/kolejne-rozмовy-o-transporcie-zbiorowym2-1477.html>

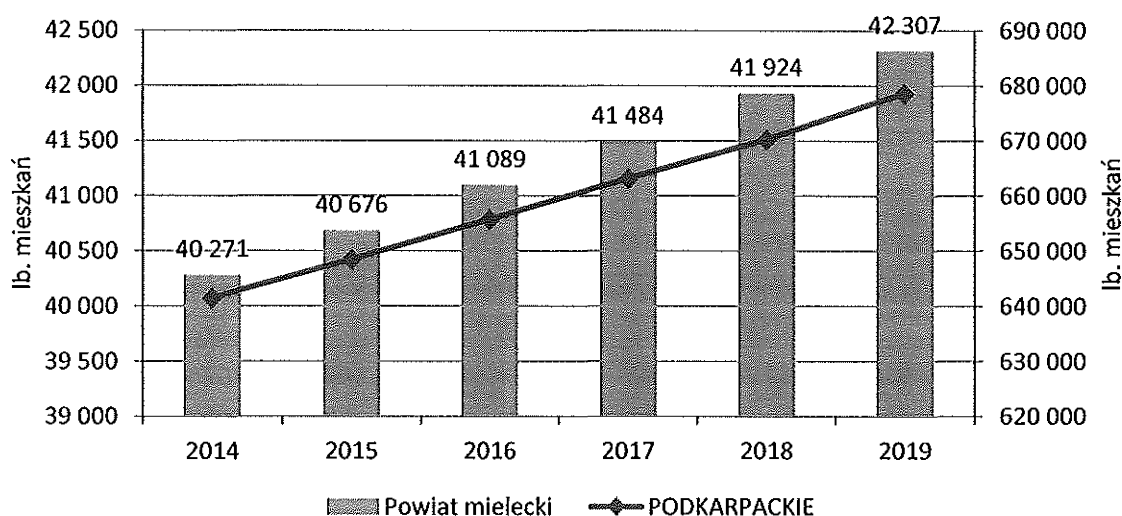
²⁶ <https://powiat-mielecki.pl/wydzial-komunikacji/publiczny-transport-zbiorowy>

I.4.3. Gospodarka nieruchomościami

Zasoby mieszkaniowe w powiecie mieleckim według stanu na koniec 2019 r. liczyły ponad 42 tys. mieszkań, o łącznej powierzchni użytkowej 3401,5 tys. m², w których znajdowało się 170,5 tys. izb. W porównaniu do roku 2014 przybyło ponad 2 tys. mieszkań (wzrost o 5,06%), których łączna powierzchnia użytkowa wynosiła 3159,8 tys. m² (wzrost o 7,93%), a liczba izb blisko 162 tys. (wzrost o 6,52%), (rys. 54).

W województwie podkarpackim odnotowano w tych latach wzrost zasobów mieszkaniowych o 5,80%, powierzchni mieszkań o 7,32% oraz znajdujących się w nich izb o 6,52%. W zasobach mieszkaniowych (komunalnych) gmin zlokalizowanych na terenie powiatu mieleckiego w 2019 r. znalazło się 1091 mieszkań oraz 233 lokale socjalne położone głównie w Mielcu (1014 mieszkań i 209 lokali socjalnych).

Rysunek 54. Zasoby mieszkaniowe w powiecie mieleckim i województwie podkarpackim w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W ujęciu wewnątrzregionalnym, na koniec 2019 r. najwięcej mieszkań w zasobach mieszkaniowych, poza miastem Mielec (21,57 tys. mieszkań), zidentyfikowano w trzech gminach: Mielec i Radomyśl Wielki (po ok. 3,73 tys.) oraz Przecław (3,22 tys.), a najmniej w gminie Gawłuszowice (0,75 tys.) (tab. 54).

Tabela 54. Zasoby mieszkaniowe według gmin w latach: 2014 i 2019

Jednostka	Mieszkania w tys.		Izby w mieszkaniach w tys.		Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	
	2014	2019	2014	2019	2014	2019
woj. podkarpackie	641,45	678,68	2617,26	2787,93	51861,33	55798,75
powiat mielecki	40,27	42,31	161,95	172,51	3159,83	3410,51
miasto Mielec	20,61	21,57	78,39	82,49	1350,81	1449,68
Borowa	1,46	1,50	6,17	6,39	136,76	142,61

Jednostka	Mieszkania w tys.		Izby w mieszkaniach w tys.		Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	
	2014	2019	2014	2019	2014	2019
Czermin	1,84	1,94	7,84	8,38	171,28	185,40
Gawłuszowice	0,72	0,75	2,96	3,13	66,82	71,21
Mielec	3,46	3,73	15,51	17,10	308,36	346,95
Padew Narodowa	1,49	1,53	6,22	6,50	140,83	147,81
Przeclaw	3,07	3,22	12,98	13,88	285,89	307,16
Radomyśl Wielki	3,53	3,73	14,63	15,93	330,26	357,01
Tuszów Narodowy	2,17	2,31	9,03	9,83	186,65	205,73
Wadowice Górne	1,92	2,03	8,22	8,88	182,17	196,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

We wszystkich gminach powiatu mieleckiego, podobnie jak w całym powiecie oraz w województwie podkarpackim warunki mieszkaniowe w 2019 r. w porównaniu do roku 2014 uległy poprawie (tab. 55).

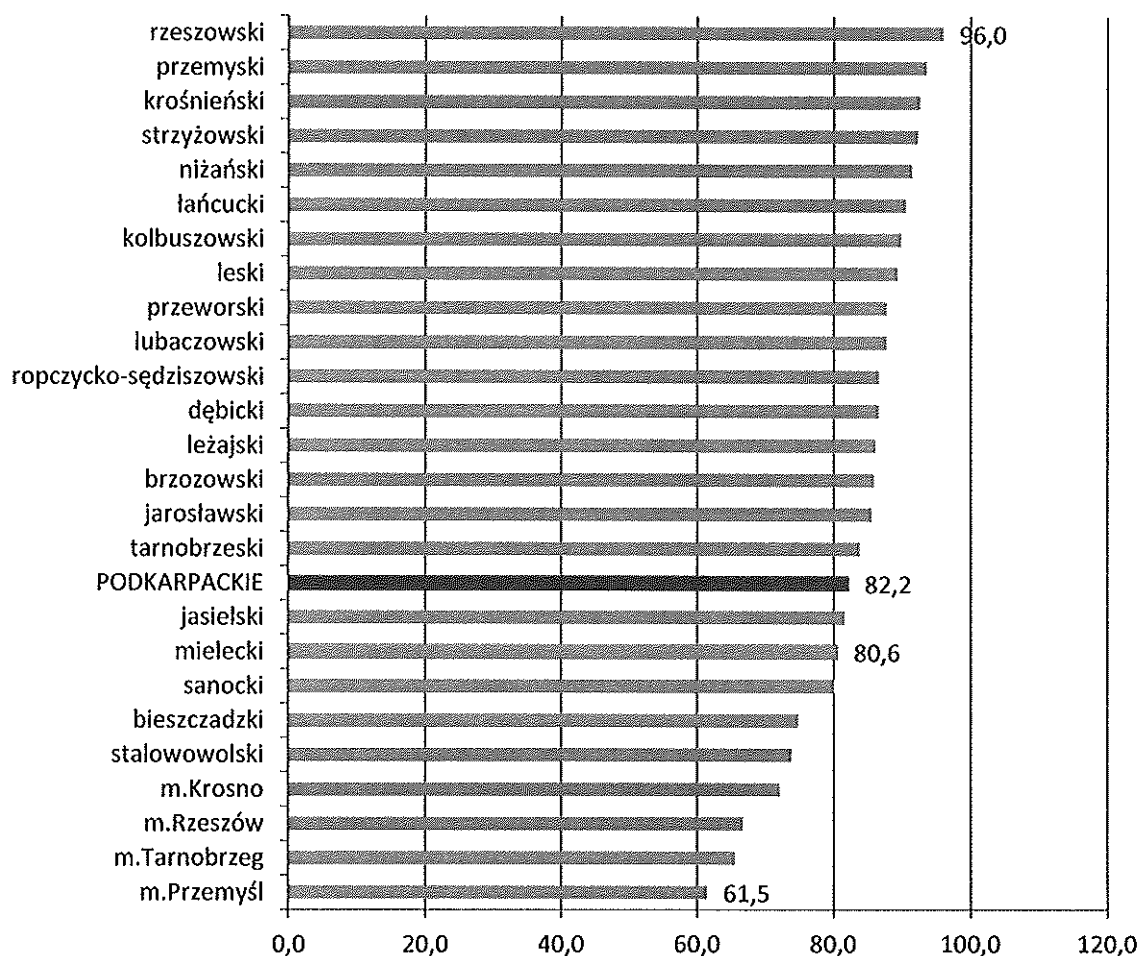
Tabela 55. Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki, według gmin w latach: 2014 i 2019

Jednostka	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)		Zmiana 2019/2014 (w %)	przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie		Zmiana 2019/2014 (w %)	mieszkania na 1000 mieszkańców		Zmiana 2019/2014 (w %)
	2014	2019		2014	2019		2014	2019	
woj. podkarpackie	80,9	82,2	1,61	3,32	3,13	-3,10	301,3	319,1	5,91
powiat mielecki	78,5	80,6	2,68	3,38	3,23	-4,44	295,4	309,6	4,81
miasto Mielec	65,5	67,2	2,60	2,95	2,80	-5,08	338,9	357,6	5,52
Borowa	93,7	95,3	1,71	3,86	3,70	-4,15	259,0	270,0	4,25
Czermin	92,9	95,7	3,01	3,80	3,64	-4,21	263,2	274,4	4,26
Gawłuszowice	92,4	94,6	2,38	3,82	3,62	-5,24	261,5	276,1	5,58
Mielec	89,1	92,9	4,26	3,78	3,59	-5,03	264,5	278,9	5,44
Padew Narodowa	94,8	96,4	1,69	3,63	3,51	-3,31	275,3	284,9	3,49
Przeclaw	93,2	95,4	2,36	3,83	3,73	-2,61	260,9	268,3	2,84
Radomyśl Wielki	93,5	95,8	2,46	4,01	3,84	-4,24	249,1	260,6	4,62
Tuszów Narodowy	85,9	89,0	3,61	3,71	3,56	-4,04	269,4	281,1	4,34
Wadowice Górne	95,1	97,3	2,31	3,97	3,81	-4,03	251,8	262,2	4,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według stanu na koniec 2019 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w powiecie mieleckim wyniosła 80,6m² (o 2,68% więcej niż w 2014 r.), przy wartości dla województwa podkarpackiego na poziomie 82,2 m². Powiat mielecki zajął pod tym względem 18. miejsce w województwie (rys. 55).

Rysunek 55. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik przeciętnej liczby osób przypadających na 1 mieszkanie w powiecie mieleckim w 2019 r. kształtował się na poziomie 3,23 (3,13 województwie). Natomiast wskaźnik liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców wyniósł dla powiatu – 310 (około 319 w województwie). Region uplasował się pod tym względem na 10. miejscu w województwie. Na poprawę warunków mieszkaniowych ludności powiatu mieleckiego wskazuje również rosnący odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarno-techniczne (tab. 56).

Nadal widoczne są jednak różnice w wyposażeniu mieszkań pomiędzy miastem a wsią. W 2018 r. w wodociąg wyposażonych było 98,9% mieszkań w miastach oraz 90,8% na wsi, w centralne ogrzewanie – 95,4% w miastach i 67,4% na wsi, a w łazienkę – 98,0% w miastach oraz 82,3% na wsi. W ujęciu wewnątrzregionalnym najlepszą sytuację w tym zakresie zidentyfikowano w przypadku wyposażenia w wodociąg. Odsetek mieszkań wyposażonych w wodociąg we wszystkich jednostkach powiatu kształtował się na poziomie powyżej 86%; od 86,2% w do gminie Radomyśl Wielki do 97,0% w gminie Borowa oraz 99,1% w Mielcu. Natomiast zdecydowanie najgorszą sytuację zidentyfikowano w przypadku wyposażenia mieszkań

w centralne mieszkanie, w które wyposażonych jest jedynie 54,4% mieszkań w gminie Gawłuszowice, ale już 78,2 w gminie Mielec i aż 96,1% mieszkań w Mielcu.

Tabela 56. Mieszkania wyposażone w wybrane instalacje techniczno-sanitarne (% ogółu mieszkań), według gmin w 2018 r.

Jednostka	Wodociąg		Centralne ogrzewanie		Łazienka	
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
woj. podkarpackie	98,6	91,1	90,0	67,2	96,7	83,2
powiat mielecki	98,9	90,8	95,4	67,4	98,0	82,3
miasto Mielec	99,1	-	96,1	-	98,3	-
Borowa	-	97,0	-	66,8	-	80,8
Czermin	-	90,7	-	67,8	-	83,0
Gawłuszowice	-	89,2	-	54,4	-	76,8
Mielec	-	94,1	-	78,2	-	88,1
Padew Narodowa	-	88,7	-	67,0	-	81,7
Przeclaw	97,7	88,5	81,8	65,6	95,7	81,0
Radomyśl Wielki	96,5	86,2	83,3	61,2	92,3	78,8
Tuszów Narodowy	-	87,9	-	66,7	-	80,7
Wadowice Górne	-	95,5	-	64,3	-	83,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

O poprawie warunków mieszkaniowych świadczy również spadek wartości dodatków mieszkaniowych wypłacanych mieszkańcom powiatu w latach 2014-2019. W 2019 r. w powiecie mieleckim wypłacono 4387 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę ponad 6,9 mln zł (tabele: 57 i 58).

Tabela 57. Liczba wypłaconych dodatków według gmin w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w %)
woj. podkarpackie	172 440	157 539	140 742	124 873	108 919	96 444	-44,07
powiat mielecki	8 502	7 504	6 014	5 047	4 870	4 387	-48,40
miasto Mielec	8 269	7 298	5 835	4 899	4 710	4 297	-48,03
Mielec	139	118	108	100	116	59	-57,55
Padew Narodowa	2	0	0	0	0	0	-100,00
Przeclaw	46	53	36	24	24	23	-50,00
Radomyśl Wielki	25	24	24	24	20	8	-68,00
Wadowice Górne	21	11	11	0	0	0	-100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2019 r. dodatki mieszkaniowe wypłacone w powiecie stanowiły 4,55% wszystkich dodatków wypłaconych w województwie podkarpackim. W porównaniu do roku 2014 ich liczba zmalała o ponad 48%, przy jednoczesnym spadku wypłaconych kwot dodatków o ponad 54%. Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego wyniosła w 2019 r. 157,96 zł, a w 2014 r. było to 179,19 zł. W ujęciu wewnątrzregionalnym w 2019 r. najwięcej dodatków tego rodzaju wypłacono w Mielcu (4297 dodatków na łączną kwotę blisko 670 tys. zł).

Tabela 58. Kwota dodatków mieszkaniowych (w zł) według gmin w latach 2014-2019

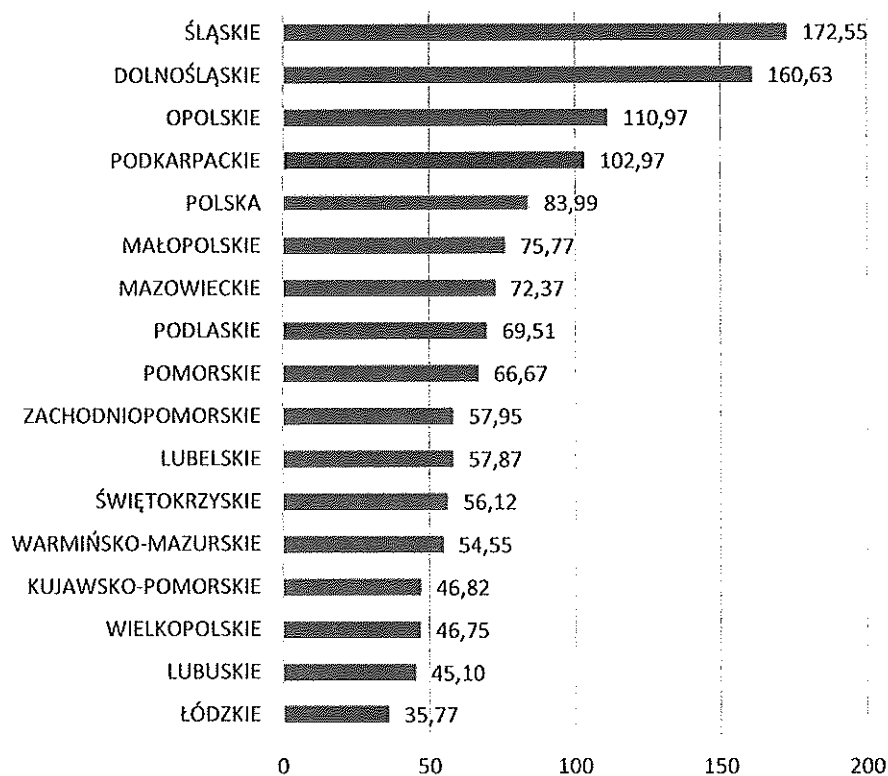
Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/ 2014 (w %)
woj. podkarpackie	33290112	30323864	26473860	23517637	20419491	18362500	-44,84
powiat mielecki	1523461	1281023	960211	807622	770053	692967	-54,51
miasto Mielec	1466839	1233810	921612	769317	734376	669973	-54,33
Mielec	33188	26043	23878	23725	23373	13918	-58,06
Padew Narodowa	277	0	0	0	0	0	-100,00
Przeclaw	16709	16190	10889	9906	9008	7826	-53,16
Radomyśl Wielki	4306	4173	3476	4674	3296	1250	-70,97
Wadowice Górne	2142	807	356	0	0	0	-100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

I.4.4. Gospodarka wodna

Powiat mielecki położony jest nad dwiema rzekami – Wisłą, która stanowi naturalną północną granicę z województwem świętokrzyskim oraz Wisłoką przecinającą ziemię mielecką na dwie części - wschodnią, rzadziej zaludnioną i bardziej lesistą oraz zachodnią charakteryzującą się gęstszym zaludnieniem i nastawioną na produkcję rolną. Obie rzeki mają wpływ na funkcjonowanie i rozwój powiatu. Z jednej strony postrzegane są jako mocna strona powiatu ponieważ dają możliwości rozwoju turystyki wodnej oraz aktywności sportowej w ramach sportów wodnych. Z drugiej strony stanowią realne zagrożenie powodziowe dla północnych i centralnych części powiatu. Źródłem zagrożenia powodziowego są głównie roztopy, a zagrożeniem powodziowym jest objętych do 25% mieszkańców powiatu. Odpowiedzią na te zagrożenia są inwestycje realizowane na terenie powiatu. W 2020 r. w gminach: Przeclaw i Mielec oddano do użytku 6 km wałów ochronnych, które zabezpieczają przed powodzią 650 mieszkańców i prawie 600 hektarów terenów. Natomiast w całym województwie podkarpackim w 2019 r. nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej kształtowały się na poziomie 219 033,3 tys. zł i były o 11,6% wyższe niż w roku 2014 (193 722,1 tys. zł). W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to 102,97 zł w 2019 r., przy średniej krajowej na poziomie 83,99 zł. W 2019 r. województwo podkarpackie zajęło pod tym względem 4 miejsce w kraju po regionach: śląskim (172,55 zł), dolnośląskim (160,63 zł) oraz opolskim (110,97 zł), (rys. 56).

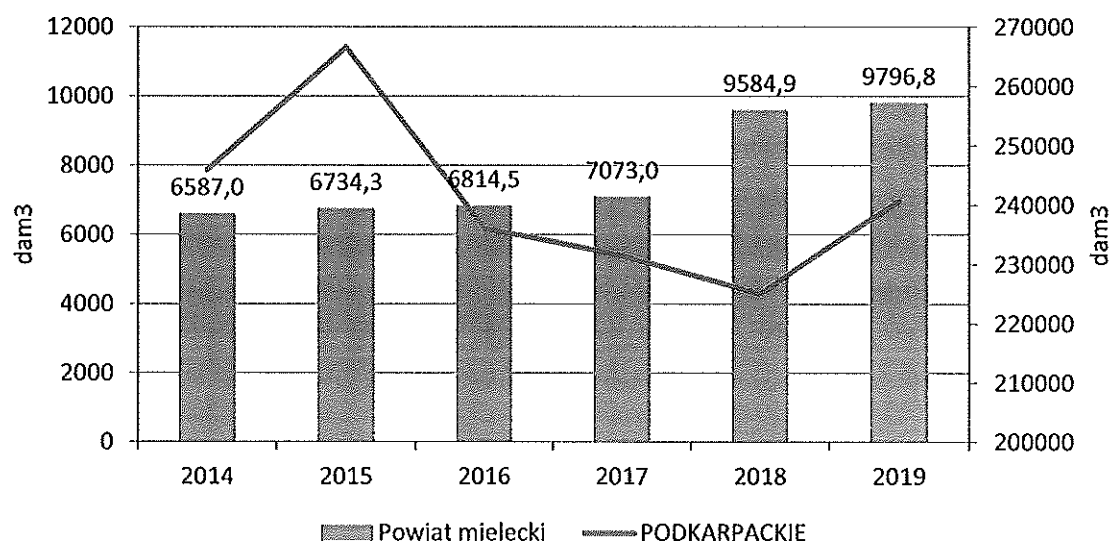
Rysunek 56. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej per capita w 2019 r. według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W analizowanym przedziale czasowym zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności podlegało znacznym wahaniom w powiecie mieleckim. W 2019 r. zużyto na te cele 9796,8 dam³ wody, o ponad 3000 dam³ więcej niż w roku 2014 (rys. 57).

Rysunek 57. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

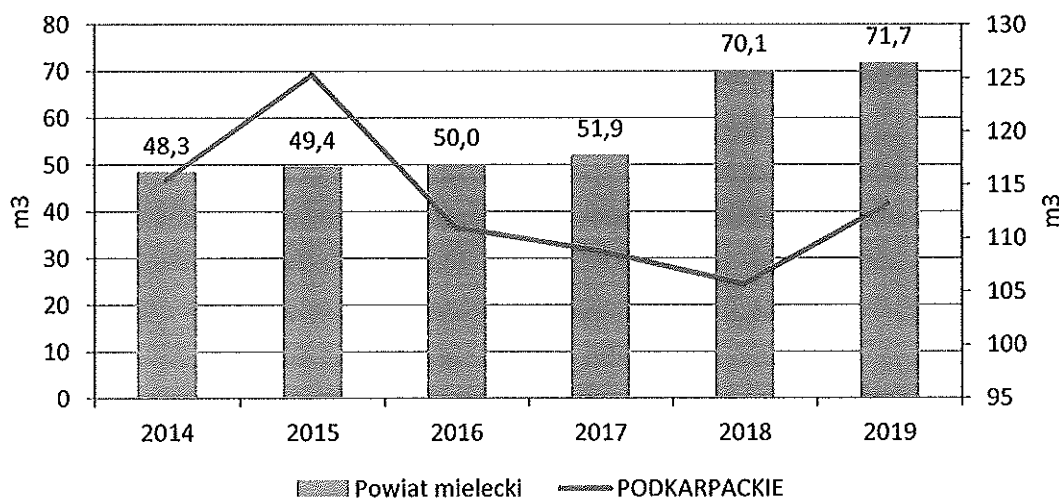
Największe zużycie odnotowano w przypadku: Wadowic Górnych (3159,6 dam³), miasta Mielec (3217,3 dam³) oraz Radomyśla Wielkiego (1084,4 dam³). We wszystkich analizowanych gminach zaobserwowano wzrost zużycia wody w 2019 r. w porównaniu do roku 2014. Największy, o ponad 100%, dotyczył Wadowic Górnych (wzrost o 165,33%) oraz Radomyśla Wielkiego (wzrost o 113,80%), (tab. 59). W podobny sposób kształtują się te relacje po przeliczeniu zużycia wody na 1 mieszkańca, przy czym w tym przypadku w gminie Przecław odnotowano spadek tego zużycia w przeliczeniu na mieszkańca o 2,26% w 2019 r. w porównaniu do roku 2014 (rys. 58 i tab. 60).

Tabela 59. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (w dam³) w ciągu roku według gmin w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w %)
woj. podkarpackie	245 931,2	266 634,7	236 171,7	231 572,5	225 085,9	240 812,5	-2,08
powiat mielecki	6 587,0	6 734,3	6 814,5	7 073,0	9 584,9	9 796,8	48,73
miasto Mielec	2 800,7	2 898,0	2 805,1	3 070,7	3 051,7	3 217,3	14,87
Borowa	176,5	183,4	192,5	188,9	195,9	201,2	13,99
Czermin	207,0	222,0	226,0	229,0	239,0	236,2	14,11
Gawłuszowice	75,9	77,6	82,0	81,8	85,4	91,8	20,95
Mielec	843,4	865,6	976,9	962,2	941,4	937,7	11,18
Padew Narodowa	232,9	240,0	244,6	243,6	250,0	254,7	9,36
Przecław	362,6	325,0	332,0	331,0	343,0	363,0	0,11
Radomyśl Wielki	507,2	521,0	526,8	532,6	1 071,1	1 084,4	113,80
Tuszów Narodowy	190,0	230,0	220,2	211,2	247,0	250,9	32,05
Wadowice Górne	1 190,8	1 171,7	1 208,4	1 222,0	3 160,4	3 159,6	165,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 58. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

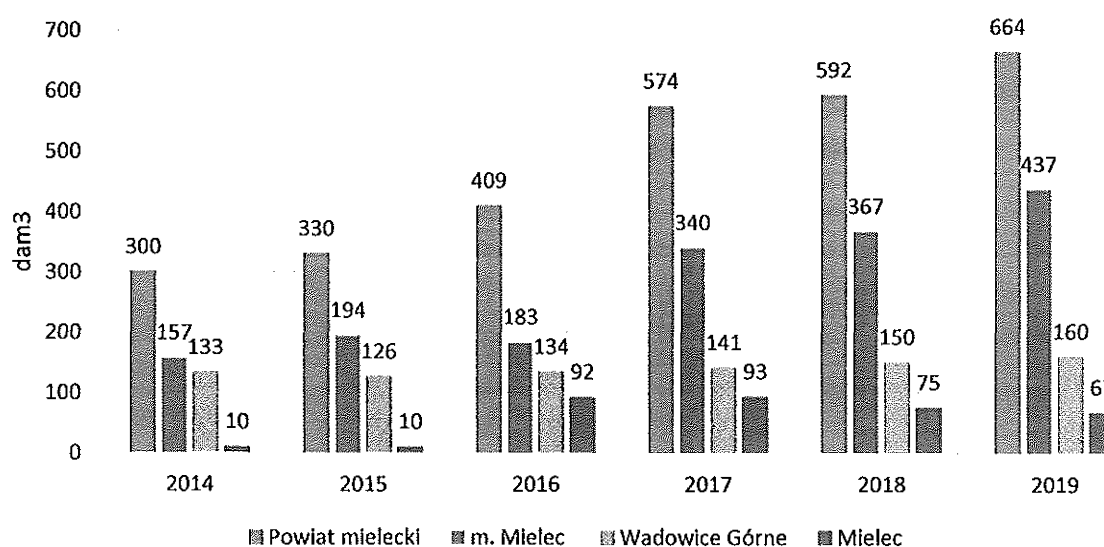
Tabela 60. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca według gmin w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana 2019/2014 (w %)
woj. podkarpackie	115,5	125,3	111,0	108,8	105,7	113,2	-1,99
powiat mielecki	48,3	49,4	50,0	51,9	70,1	71,7	48,45
miasto Mielec	45,9	47,7	46,3	50,8	50,4	53,3	16,12
Borowa	31,3	32,7	34,4	33,9	35,2	36,2	15,65
Czermin	29,7	31,7	32,1	32,5	33,9	33,5	12,79
Gawłuszowice	27,4	28,2	29,8	29,6	31,1	33,6	22,63
Mielec	64,7	65,9	73,9	72,5	70,6	70,2	8,50
Padew Narodowa	42,9	44,6	45,6	45,5	46,6	47,4	10,49
Przeclaw	31,0	27,6	28,1	27,9	28,7	30,3	-2,26
Radomyśl Wielki	35,8	36,8	37,2	37,5	75,4	76,1	112,57
Tuszków Narodowy	23,7	28,6	27,2	25,9	30,2	30,6	29,11
Wadowice Górne	156,8	153,8	158,5	159,5	410,0	410,3	161,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2019 r. zużycie wody na potrzeby przemysłu kształtowało się w powiecie mieleckim na poziomie 664 dam³, z czego 437 dam³ dotyczyło miasta Mielec, 160 dam³ – Wadowic Górnych oraz 67 dam³ – gminy wiejskiej Mielec. Zużycie wody w przemyśle systematycznie rosło w całym analizowanym okresie w powiecie w 2019 r. zużyto ponad 2-krotnie więcej wody niż w roku 2014. Wzrost ten odnotowano również w przypadku miasta Mielec oraz Wadowic Górnych. Natomiast w gminie wiejskiej Mielec w latach 2018-2019 obserwowany jest spadek (rys. 59).

Rysunek 59. Zużycie wody na potrzeby przemysłu w powiecie mieleckim w latach 2014-2019

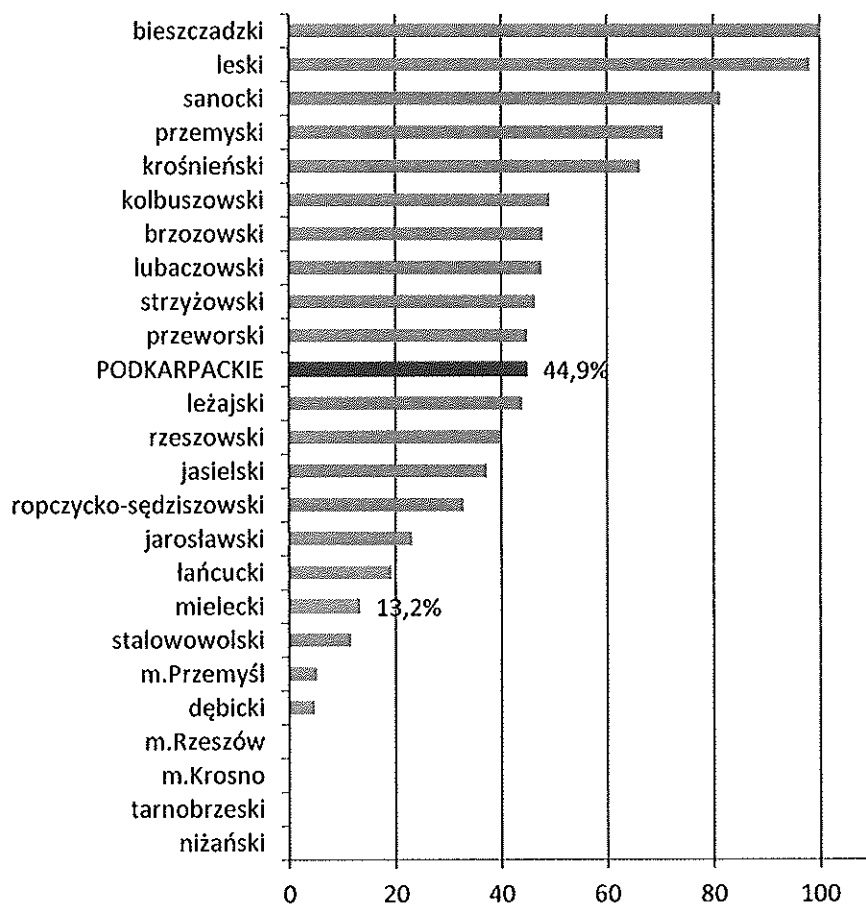

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

I.4.5. Ochrona środowiska i przyrody

Na terenie województwa podkarpackiego występują znaczne obszary o szczególnych walorach przyrodniczych oraz rozległe kompleksy leśne (mimo stosunkowo niskiej lesistości powiatu na tle innych powiatów w województwie podkarpackim). Obszary prawnie chronione zajmują obszar 801 285 ha (44,9% powierzchni województwa). Wśród nich znajdują się: 2 parki narodowe (Bieszczadzki i Magurski), 97 rezerwatów przyrody, 10 parków krajobrazowych, 19 obszarów chronionego krajobrazu, 28 stanowisk dokumentacyjnych, 10 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz 463 użytki ekologiczne. W regionie znajduje się również 1 674 pomników przyrody. Największy udział obszarów tego rodzaju dotyczy powiatów: bieszczadzkiego (100%) oraz leskiego (98,2%). Natomiast udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem powiatu mieleckiego jest znacznie mniejszy i wynosi 13,2% (rys. 60).

Rysunek 60. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem według powiatów woj. podkarpackiego w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na terenach najcenniejszych ze względów przyrodniczych zostały utworzone trzy rezerваты przyrody: „Bagno Przecławskie”, „Pateraki”, „Buczyna na płaskowyżu kolbuszowskim im. Prof.

Władysława Szafera”. Jest to także zasób ekologiczny, stanowiący bazę do rozwoju usług rekreacyjno-agroturystycznych.

W 2019 r. powierzchnia obszarów chronionych na terenie powiatu wyniosła 11 594,03 ha, głównie na terenie gminy Mielec (4068,90 ha), Przecławia (4808,73 ha) oraz Tuszowa Narodowego (2716,20 ha). Na terenie powiatu w 2019 r. znajdowało się 31 pomników przyrody, głównie na terenie gminy miejskiej Mielec (17). Udział powierzchni obszarów chronionych w ogólnej powierzchni powiatu kształtował się w 2019 r. na poziomie 13,2%. Największy udział tego rodzaju obszarów zidentyfikowano w powiatach: bieszczadzkim (100%), leskim (98,2%) oraz sanockim (81,4%).

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie podkarpackim jest emisja antropogeniczna, pochodząca z energetyki ciepłej, zakładów przemysłowych, transportu i sektora komunalno-bytowego odpowiedzialnego za występujące w regionie przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłów zawieszonych i poziomu docelowego benzo(a)pirenu. W 2018 r. z terenu województwa podkarpackiego zostało wprowadzone do atmosfery 78 270,7 Mg zanieczyszczeń gazowych (tlenki siarki i azotu), zanieczyszczeń pyłowych oraz benzo(a)pirenu. Wśród największych zakładów emitujących substancje do powietrza tzw. zakładów szczególnie uciążliwych, w województwie w dalszym ciągu pozostają zakłady energetyczne i ciepłownicze oraz zakłady przemysłowe wymagające znacznych ilości energii do procesów technologicznych. Według danych GUS zakłady tego rodzaju w powiecie mieleckim zlokalizowane są przede wszystkim na terenie Mielca. W 2019 r. zakłady te wyemitowały do powietrza 319,4 tys. ton zanieczyszczeń gazowych, co stanowi 11,7% całej emisji w województwie oraz 107 ton zanieczyszczeń pyłowych, 10,19% emisji w województwie.

Podstawowym dokumentem przedstawiającym zakres zadań z zakresu ochrony środowiska jest dla powiatu mieleckiego Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Mieleckiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXV/239/2017 Rady Powiatu Mieleckiego z dnia 27 października 2017 r. w trybie i na zasadach, o którym mowa w art. 17 ustawy prawo ochrony środowiska. Program ten zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu, zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji. Perspektywa osiągnięcia zaplanowanych celów będzie możliwa dzięki realizacji zaproponowanych zadań, która przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie powiatu mieleckiego. W Programie wskazano również cele, kierunki oraz zadania przypisując im odpowiedzialne podmioty do realizacji. W celu realizacji zadań utworzono harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych oraz dla zadań monitorowanych. Z wykonania Programu Zarząd Powiatu sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Powiatu. Pierwszy Raport opracowany został w 2019 r. i obejmował informacje o realizacji Programu w latach 2017-2018. Kolejne opracowanie obejmujące lata 2019-2020 przygotowane zostanie w 2021 r.

II. Badanie społeczne

II.1. Metodyka przeprowadzania badań

II.1.1. Cel i założenia badania

Badanie ankietowe zostało zaplanowane i przeprowadzenie w ramach opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021-2030. Ankieta była skierowana do mieszkańców powiatu mieleckiego. Jej głównym celem badania było zebranie opinii mieszkańców powiatu mieleckiego na temat jakości życia w gminie oraz o kierunkach rozwoju powiatu w przyszłości.

II.1.2. Narzędzia badawcze i analiza danych

Badanie przeprowadzono za pomocą kwestionariusza ankiety, stanowiącego załącznik do niniejszego raportu, opracowanego przy współpracy ekspertów Zamawiającego, tj. Starostwa Powiatowego w Mielcu oraz Wykonawcy, tj. Konsorcjum ResPublic sp. z o.o. i Fundacji Kultury Przestrzeni „Zobaczyć na nowo”. Ankietę podzielono na 3 części:

- Część I dotyczyła powiatu,
- Część II dotyczyła gmin tworzących powiat,
- Część III stanowiła metryczka służąca określeniu cech respondentów.

II.1.3. Organizacja badania

Z uwagi na panującą sytuację pandemiczną przyjęto, że kwestionariusz ankiety był dostępny on-line na portalu CyfrowaDemokracja.pl (ankieta internetowa), stronie starostwa oraz w mediach społecznościowych.

Łącznie zebrano 75 ankiet.

II.2. Wyniki badań

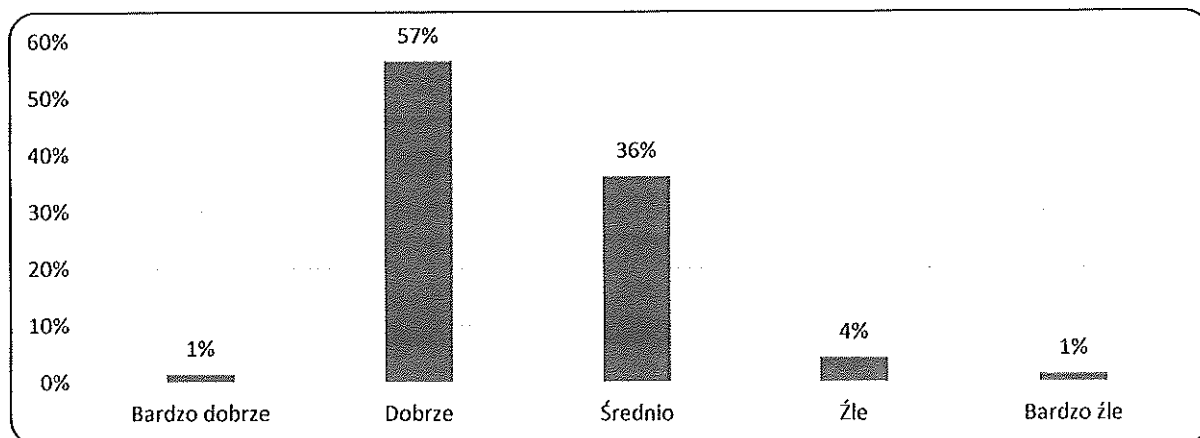
II.2.1. Wyniki badania ankietowego – część I dotycząca powiatu

Poniżej w podziale na poszczególne pytania z ankiety przedstawione zostały wyniki badania dla I części ankiety, która dotyczyła różnych aspektów życia i funkcjonowania powiatu.

Pytanie 1. Jak się Pani / Panu mieszka w Powiecie Mieleckim?

W pierwszym pytaniu respondentów zapytano, jak mieszka się im w powiecie mieleckim.

Rysunek 61. Opinie objętych badaniem mieszkańców na temat tego, jak się mieszka w powiecie mieleckim?

Źródło: badanie CAWI N=75.

Zdecydowana większość respondentów (68%) wskazała, że w powiecie mieleckim mieszka się im dobrze lub bardzo dobrze. Niewiele ponad 1/3 badanych (36%) wskazała, że w powiecie mieleckim mieszka im się średnio. Zdecydowanie najmniej odpowiedzi, bo jedynie 5%, wskazano na to, że w powiecie mieleckim mieszka się respondentom źle lub bardzo źle.

Pytanie 2. Jak ocenia Pani/Pan działanie władz powiatu mieleckiego w obszarze usług komunalnych i społecznych?

Respondenci w drugim pytaniu wyrażali swoją opinię na temat 23 wskazanych aspektów, widocznych w tabeli poniżej.

Tabela 61. Ocena działań władz powiatu mieleckiego w obszarze usług komunalnych i społecznych

	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
oferta edukacyjna (ponadpodstawowa)	5%	47%	35%	5%	7%
infrastruktura drogowa (drogi powiatowe)	5%	35%	40%	13%	7%
komunikacja i transport	0%	20%	52%	12%	16%
działania na rzecz integracji mieszkańców	0%	19%	49%	22%	11%
działania na rzecz podtrzymywania tradycji lokalnych	7%	29%	40%	15%	9%
oferta kulturalna	3%	16%	45%	24%	12%
ochrona dóbr kultury	7%	28%	46%	12%	7%
oferta rekreacyjno-sportowa	7%	27%	32%	22%	12%
infrastruktura społeczna (sportowa, kultury, itp.)	7%	31%	31%	23%	9%

działania na rzecz środowiska naturalnego/ochrona przyrody	4%	15%	29%	25%	27%
porządek publiczny i bezpieczeństwo mieszkańców	11%	33%	43%	7%	7%
zapobieganie zagrożeniom zdrowia i życia ludzi (ochrona przeciwpożarowa, przeciwpowodziowa i sanitarna)	8%	41%	30%	14%	7%
estetyka i czystość na terenie powiatu	4%	39%	41%	8%	8%
wsparcie osób poszukujących pracy	1%	19%	48%	17%	15%
możliwość podnoszenia i/lub zmiany kwalifikacji zawodowych	1%	12%	51%	25%	11%
dostęp do specjalistycznej służby zdrowia	1%	8%	23%	35%	33%
promocja zdrowia	0%	9%	35%	32%	23%
wsparcie rodziny – polityka prorodzinna	1%	19%	45%	20%	15%
ułatwienia dla osób niepełnosprawnych	3%	24%	44%	21%	8%
pomoc społeczna	3%	31%	47%	13%	7%
ochrona praw konsumentów	3%	25%	45%	16%	11%
Obronność	3%	26%	49%	14%	9%
współpraca z organizacjami pozarządowymi	3%	22%	53%	12%	11%

Źródło: badanie CAWI N=75.

Najwyżej spośród wymienionych działań badani ocenili ofertę edukacyjną (ponadpodstawową) (53% ocen na poziomie dobrze i bardzo dobrze), zapobieganie zagrożeniom zdrowia i życia ludzi (ochrona przeciwpożarowa, przeciwpowodziowa i sanitarna) (49% ocen na poziomie dobrze i bardzo dobrze), porządek publiczny i bezpieczeństwo mieszkańców (44% ocen na poziomie dobrze i bardzo dobrze oraz 43% odpowiedzi średnio), a także estetykę i czystość na terenie powiatu mieszkańców (44% ocen na poziomie dobrze i bardzo dobrze oraz 41% odpowiedzi średnio).

Najniższe oceny, tj. bardzo źle i źle, respondenci badania przyznali w następujących aspektach: dostęp do specjalistycznej służby zdrowia (68% ocen źle i bardzo źle), promocję zdrowia (55% wskazań źle i bardzo źle, średnia z ocen) oraz działania na rzecz środowiska naturalnego/ochrona przyrody (52% wskazań źle i bardzo źle).

Pytanie 3. Jak ocenia Pani/Pan działanie władz powiatu mieleckiego w obszarze polityki gospodarczej i promocji?

Respondenci w drugim pytaniu wyrażali swoją opinię na temat 8 wskazanych aspektów, widocznych w tabeli poniżej.

Tabela 62. Ocena działania władz powiatu mieleckiego w obszarze polityki

	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle	Bardzo źle
zagospodarowanie przestrzenne i nadzór budowlany	0%	33%	35%	17%	15%
geodezja, kartografia, kataster	1%	31%	47%	12%	9%
wsparcie dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą	1%	12%	58%	20%	8%
funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu/współpraca powiatu z instytucjami otoczenia biznesu	1%	27%	48%	15%	9%
funkcjonowanie instytucji rynku pracy	3%	16%	49%	19%	13%
promocja gospodarcza powiatu	1%	22%	36%	27%	14%
materiały promocyjne o powiecie	3%	23%	40%	19%	16%
wizerunek powiatu w mediach	7%	27%	34%	20%	12%

Źródło: badanie CAWI N=75.

Opinie respondentów na zadane pytanie nie wskazują aspektów wyróżniających się sposobem znaczący *in plus* lub *in minus*. W 7 na 8 aspektów przeważały odpowiedzi średnio (najwięcej odpowiedzi średnio uzyskała odpowiedź: wsparcie dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą – 58% wskazań). W pozostałych aspektach odsetek odpowiedzi średnio wahał się od 34% (wizerunek powiatu w mediach) do 49% (funkcjonowanie instytucji rynku pracy). Najniżej przez respondentów został oceniony aspekt promocji gospodarczej powiatu (41% odpowiedzi źle lub bardzo źle), najwyższej natomiast wizerunek powiatu w mediach (odsetek odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze 34%) oraz zagospodarowanie przestrzenne i nadzór budowlany (odsetek odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze 33%).

Pytanie 4. W obszarze: USŁUGI KOMUNALNE I SPOŁECZNE proszę wybrać 3 kwestie wymagające najpilniejszej poprawy

W pytaniu nr 4 respondenci wybierali spośród wcześniej wymienionych 23 aspektów, 3 kwestie wymagających najpilniejszej poprawy w obszarze usług komunalnych i społecznych.

Tabela 63. Aspekty wymagające najpilniejszej poprawy w obszarze usług komunalnych i społecznych.

Aspekt	%
oferta edukacyjna (ponadgimnazjalna)	2%
infrastruktura drogowa (drogi powiatowe)	13%
komunikacja i transport	12%
działania na rzecz integracji mieszkańców	1%

działania na rzecz podtrzymywania tradycji lokalnych	1%
oferta kulturalna	3%
ochrona dóbr kultury	0%
oferta rekreacyjno-sportowa	4%
infrastruktura społeczna (sportowa, kultury, itp.)	3%
działania na rzecz środowiska naturalnego/ochrona przyrody	12%
porządek publiczny i bezpieczeństwo mieszkańców	7%
zapobieganie zagrożeniom zdrowia i życia ludzi (ochrona przeciwpożarowa, przeciwpowodziowa i sanitarna)	4%
estetyka i czystość na terenie powiatu	4%
wsparcie osób poszukujących pracy	5%
możliwość podnoszenia i/lub zmiany kwalifikacji zawodowych	4%
dostęp do specjalistycznej służby zdrowia	18%
promocja zdrowia	2%
wsparcie rodziny – polityka prorodzinna	1%
ułatwienia dla osób niepełnosprawnych	1%
pomoc społeczna	1%
ochrona praw konsumentów	0%
Obronność	0%
współpraca z organizacjami pozarządowymi	0%

Źródło: badanie CAWI N=75

Respondenci badania jako aspekty wymagające najpilniejszej poprawy, ww. obszarze, najczęściej wskazywali: dostęp do specjalistycznej służby zdrowia (18% wskazań), infrastrukturę drogową (drogi powiatowe) (13% wskazań), komunikacja i transport oraz działania na rzecz środowiska naturalnego/ochrona przyrody (po 12% wskazań każda).

Najmniej wskazań do poprawy wśród respondentów badania zdobyły takie aspekty jak: ochrona dóbr kultury, ochrona praw konsumentów, obronność oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi (0% wskazań).

Pytanie 5. W obszarze: POLITYKI GOSPODARCZEJ I PROMOCJI proszę wybrać 3 kwestie wymagające najpilniejszej poprawy

W pytaniu nr 5 respondenci wybierali spośród wcześniej wymienionych 8 aspektów, 3 kwestii wymagających najpilniejszej poprawy w obszarze polityki gospodarczej i promocji.

Tabela 64. Aspekty wymagające najpilniejszej poprawy w obszarze polityki gospodarczej i promocji.

Aspekt	%
zagospodarowanie przestrzenne i nadzór budowlany	18%
geodezja, kartografia, kataster	8%
wsparcie dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą	20%
funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu/współpraca powiatu z instytucjami otoczenia biznesu	11%
funkcjonowanie instytucji rynku pracy	18%
promocja gospodarcza powiatu	16%
materiały promocyjne o powiecie	2%
wizerunek powiatu w mediach	7%

Źródło: badanie CAWI N=75

Respondenci badania jako aspekty wymagające najpilniejszej poprawy, ww. obszarze, najczęściej wskazywali: wsparcie dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą (20% wskazań), zagospodarowanie przestrzenne i nadzór budowlany (18% wskazań) i funkcjonowanie instytucji rynku pracy (18% wskazań).

Najmniej wskazań do poprawy wśród respondentów badania zdobyły takie aspekty jak: materiały promocyjne o powiecie (2% wskazań), wizerunek powiatu w mediach (7% wskazań) oraz geodezja, kartografia, kataster (8% wskazań).

Pytanie 6. Jakie miejsca na terenie powiatu określiłaby/łby Pani/Pan jako miejsca o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców (maksymalnie trzy miejsca)?

Pytanie 6 miało charakter pytania otwartego. Respondenci zostali poproszeni o wskazanie maksymalnie 3 miejsc o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców powiatu. Najczęściej mieszkańcy wskazywali, że jest to specjalna strefa ekonomiczna. Poza tym wśród często wskazywanych odpowiedzi pojawiał się szpital, miasto Mielec oraz rynek w Mielcu.

Ponadto wśród odpowiedzi pojawiały się, m.in.:

- tereny rekreacyjne i sportowe (parki, zieleńce, miejsca publiczne, takie jak place, stadion)
- bulwary nad Wisłoką, jak i sama Wisłoka wraz mostami,
- drogi,
- obiekty sakralne oraz zabytki.

Pytanie 7. Do sąsiednich powiatów jeżdżę w celu...

Respondentów badania poproszono o wskazanie celu podróży do sąsiednich powiatów. Pytanie to miało charakter również pytania otwartego. Najczęściej respondenci wskazywali,

że celem ich wyjazdów do sąsiednich powiatów są zakupy. Jako częste odpowiedzi pojawiało się również leczenie i względy medyczne. Ponadto respondenci często wskazywali, że do sąsiednich powiatów jeżdżą w celach turystycznych oraz rekreacyjno-rozrywkowych (np. na basen). Poza tym wśród odpowiedzi jako powodów pojawiły się odpowiedzi: wyjazdy do pracy oraz odwiedziny rodziny lub znajomych.

Pytanie 8. Czy Pan/Pani wiąże swoją przyszłość z Powiatem Mieleckim?

Zdecydowana większość respondentów wiąże swoją przyszłość z powiatem mieleckim (81% odpowiedzi na tak, 19% na nie).

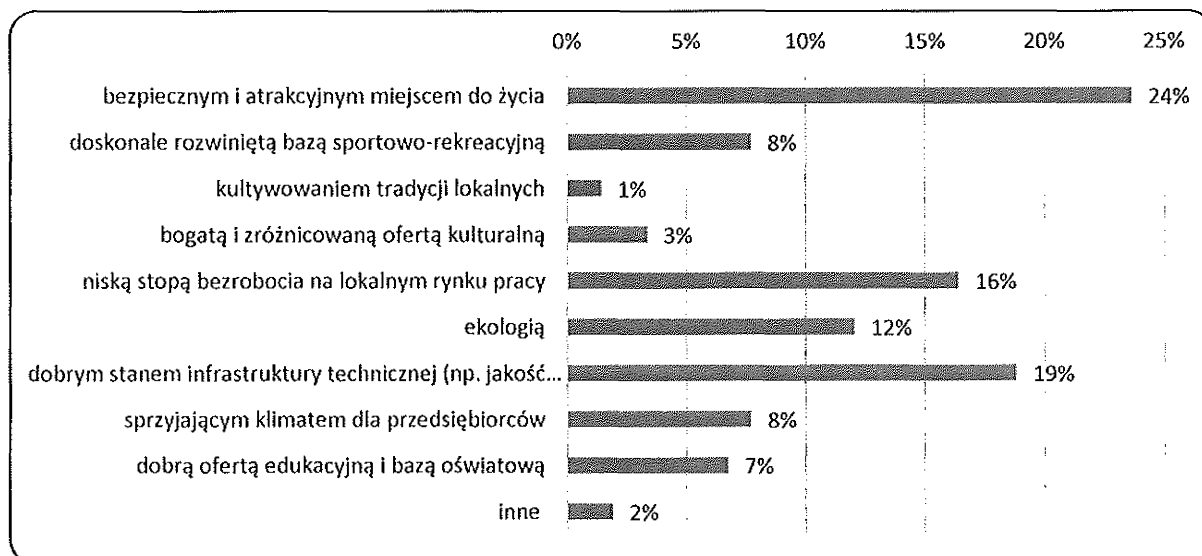
Pytanie 9. Czy chciałaby/chciałby Pani/Pan, żeby Pani /Pana dzieci wiązały swoją przyszłość z Powiatem Mieleckim?

Zdecydowana większość respondentów, aczkolwiek mniejsza niż w pytaniu 8, chciałaby, aby ich dzieci wiązały swoją przyszłość z powiatem mieleckim (63% odpowiedzi na tak, 37% na nie).

Pytanie 10. Chciałabym/chciałbym, aby Powiat Mielecki w 2030 roku kojarzył mi się przede wszystkim z:

W pytaniu 10 respondenci zostali zapytani o to z czym w 2030 powinien kojarzyć się im powiat mielecki. Odsetek odpowiedzi na poszczególne aspekty prezentowane są na wykresie poniżej.

Rysunek 62. Opinie objętych badaniem mieszkańców na temat tego, z czym powinien kojarzyć się powiat mielecki w 2030 r.?

Źródło: badanie CAWI N=75

Zdecydowana większość respondentów (24%) wskazała, że powiat mielecki powinien, w 2030 r., kojarzyć im się z miejscem bezpiecznym i atrakcyjnym do życia. Dużo wskazań uzyskały odpowiedzi, że powiat w 2030 r. powinien kojarzyć się z dobrym stanem infrastruktury

technicznej (19% wskazań) oraz z niską stopą bezrobocia na lokalnym rynku pracy (16% wskazań).

Najmniej odpowiedzi udzielono na to, że powiat powinien kojarzyć się z: bogatą i zróżnicowaną ofertą kulturalną (3% wskazań), inne (2% wskazań) oraz kultywowaniem tradycji lokalnych (1% wskazań).

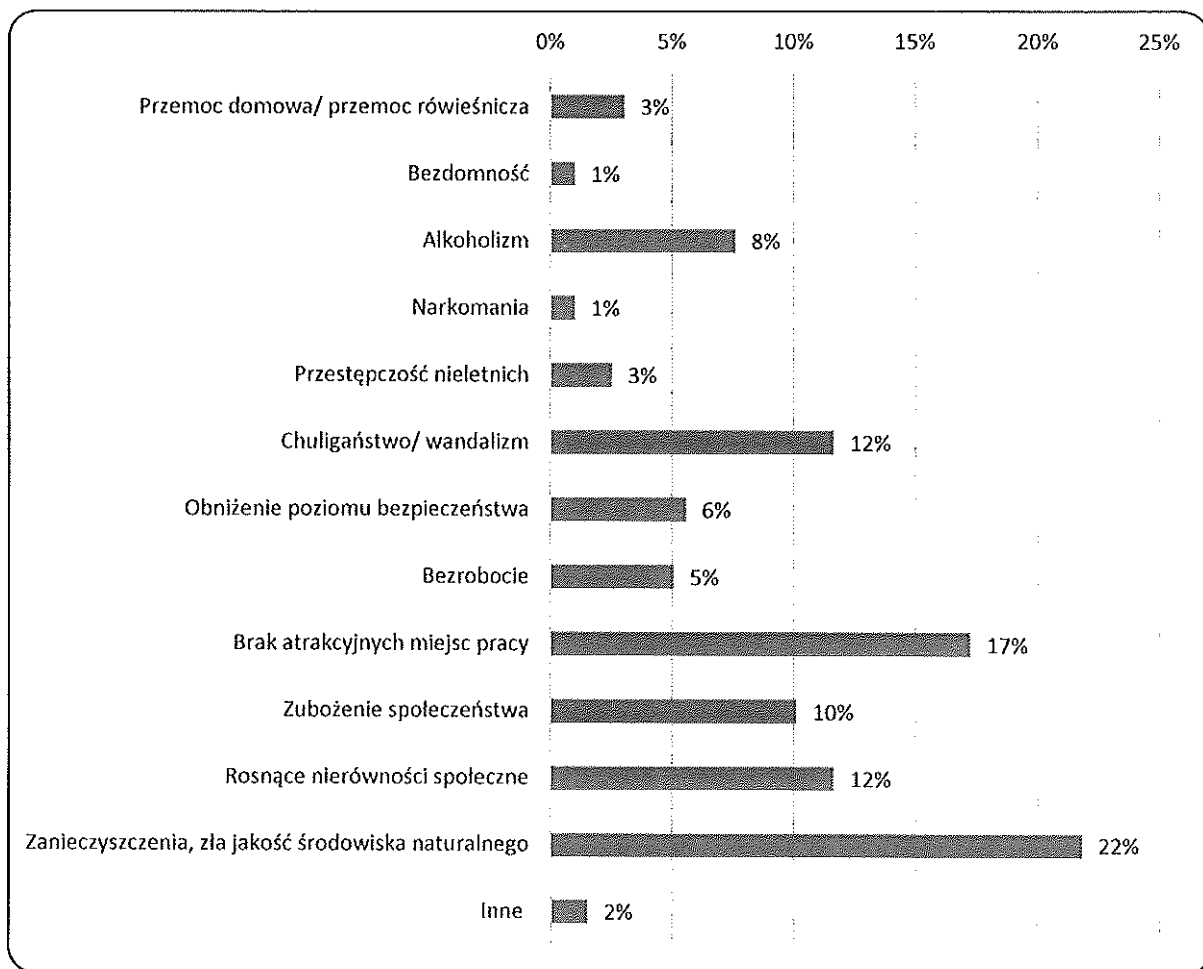
II.2.2. Wyniki badania ankietowego – część II dotycząca gmin

Poniżej w podziale na poszczególne pytania z ankiety przedstawione zostały wyniki badania dla II części ankiety, która dotyczyła różnych aspektów życia i funkcjonowania gmin powiatu mieleckiego.

Pytanie 11. Proszę określić nie więcej niż trzy najistotniejsze Pana/ Pani zdaniem problemy występujące w Państwa gminie, które należy rozwiązać w pierwszej kolejności.

W pytaniu 11 poproszono respondentów o wskazanie problemów, które w ich gminach powinny być rozwiązane w pierwszej kolejności.

Rysunek 63. Aspekty wymagające najpilniejszego rozwiązania w gminach powiatu mieleckiego.

Źródło: badanie CAWI N=75

Największa liczba respondentów (22%), wskazała, że najpilniejszego rozwiązania wymagają kwestie związane z zanieczyszczeniami i złą jakością środowiska naturalnego. Ponadto wśród wskazań respondentów często pojawiała się kwestia związana z brakiem atrakcyjnych miejsc pracy (17% wskazań) oraz chuligaństwo/wandalizm i rosnące nierówności społeczne (12% wskazań).

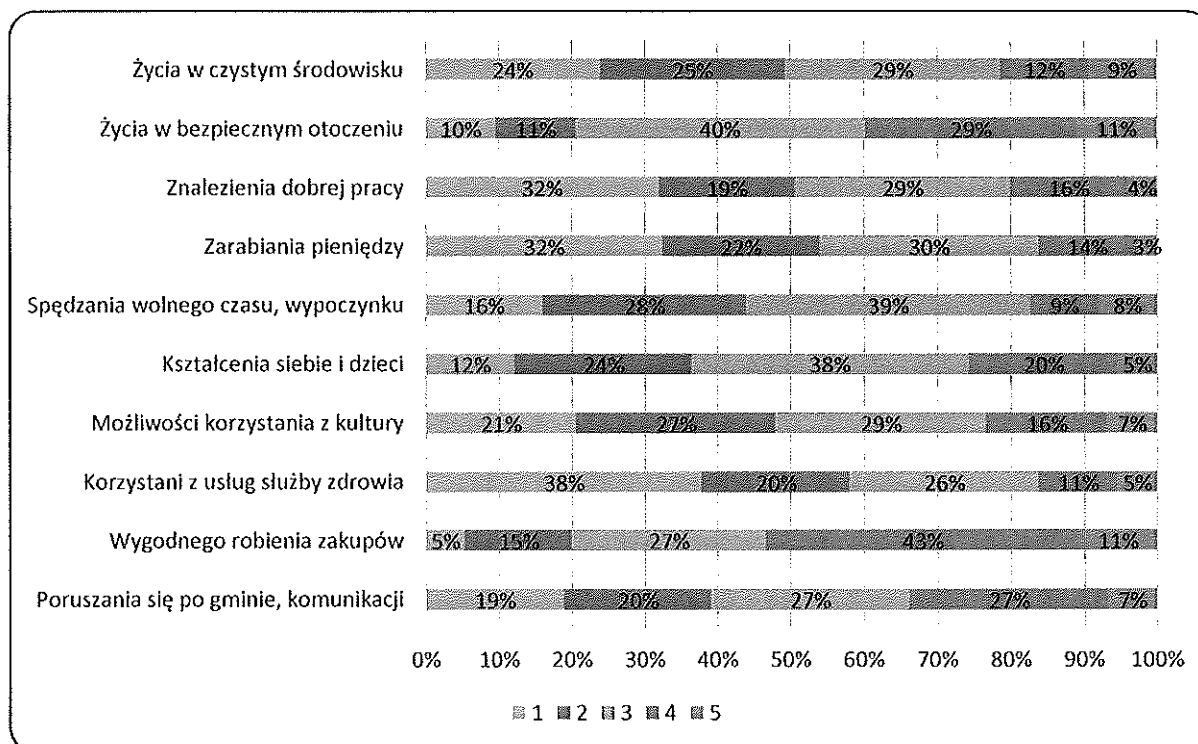
Najmniej wskazań jako na kwestie wymagającą najpilniejszego rozwiązania, udzielono na: przestępczość nieletnich i przemoc domowa/przemoc rówieśniczą (3% wskazań) oraz na narkomanię i bezdomność (1% wskazań). Ponadto 2% wskazań uzyskała odpowiedź inne.

Pytanie 12. Jak ocenia Pan/ Pani swoją gminę z punktu widzenia możliwości?

W pytaniu 12 respondenci zostali poproszeni o ocenę wskazanych możliwości gminnych w wybranych aspektach, w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 oznacza bardzo źle,
- 2 oznacza źle,
- 3 oznacza średni,
- 4 dobrze,
- 5 bardzo dobrze.

Rysunek 64. Ocena poszczególnych możliwości w gminach powiatu mieleckiego.

Źródło: badanie CAWI N=75

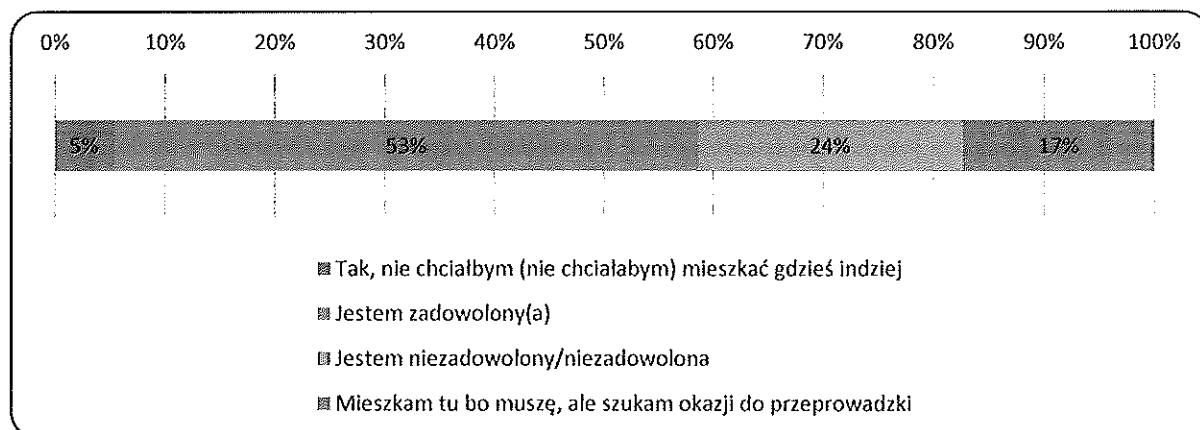
W opinii badanych największe możliwości w gminach powiatu mieleckiego są w zakresie życia w bezpiecznym otoczeniu (40% wskazań 4 lub 5) oraz wygodnego robienia zakupów (54% wskazań 4 lub 5). Z kolei najmniejsze możliwości w gminach powiatu mieleckiego, w opinii badanych, są w następujących aspektach: korzystania z usług służby zdrowia (58% wskazań 1

lub 2), zarabiania pieniędzy (54% wskazań 1 lub 2) oraz znalezienia dobrej pracy (51% wskazań 1 lub 2).

Pytanie 13. Czy jest Pan/ Pani zadowolony z warunków życia w swojej gminie?

W pytaniu nr 13 poproszono o ocenę zadowolenia z warunków życia w swoich gminach.

Rysunek 65. Ocena zadowolenia z życia w gminach powiatu mieleckiego

Źródło: badanie CAWI N=75

Zdecydowana większość badanych (68%) jest zadowolonych z życia w swojej gminie. 24% badanych wskazało, że jest z tego fakty niezadowolonych. Na uwagę zasługuje fakt, że prawie 1/5 badanych (17%) wskazała, że mieszka w swoich gminach bo musi, ale szuka możliwości przeprowadzki.

Pytanie 14. Czy w ciągu ostatnich 5 lat uległy poprawie, czy pogorszeniu wymienione obszary życia w Pana/ Pani gminie?

W kolejnym pytaniu poproszono o ocenę wybranych obszarów życia w ostatnich 5 latach.

Tabela 65. Ocena wybranych obszarów życia w ostatnich 5 latach.

	Pogorszenie	Bez zmian	Poprawa	Trudno powiedzieć
Bezpieczeństwo mieszkańców	19%	54%	24%	3%
Łatwość znalezienia pracy	27%	53%	16%	4%
Jakość środowiska naturalnego	47%	34%	16%	3%
Komunikacja	45%	32%	22%	1%
Możliwości spędzania wolnego czasu, wypoczynku	23%	47%	27%	3%
Jakość infrastruktury edukacyjnej	16%	50%	26%	8%
Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	7%	55%	29%	10%

Źródło: badanie CAWI N=75

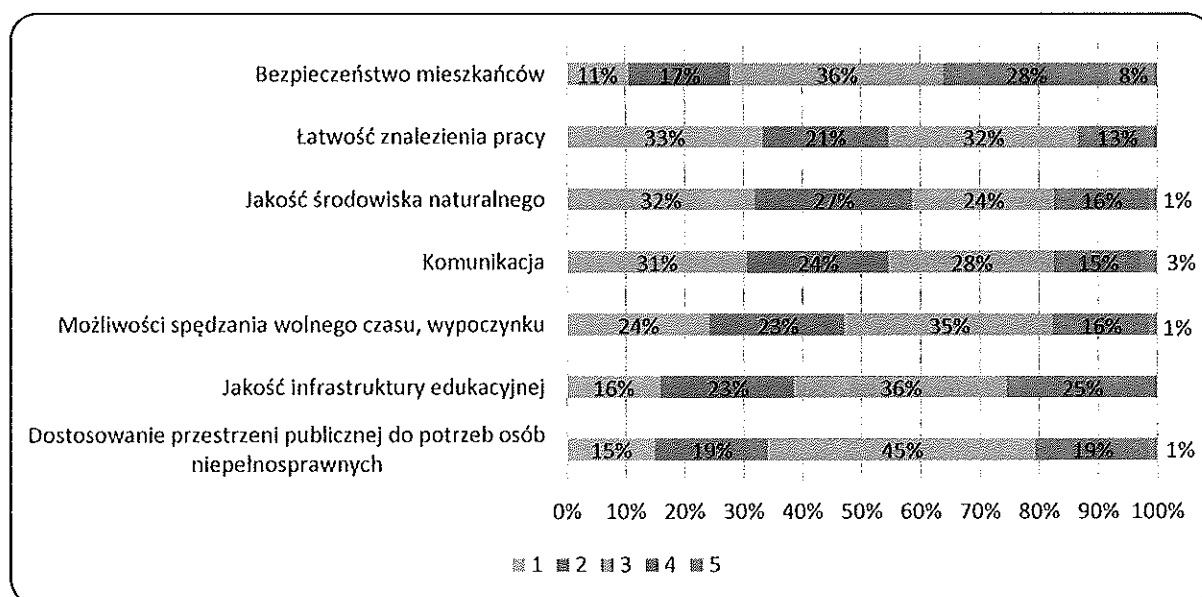
W opinii większości badanych zdecydowana większość przedstawionych obszarów w tabeli powyżej nie uległa w sposób znaczącym zmianom. Wyjątek stanowią jakość środowiska naturalnego oraz komunikacja, gdzie odpowiednio 47% i 45% respondentów wskazało, że te aspekty uległy pogorszeniu. Jeżeli chodzi o obszary, które zdobyły najwięcej wskazań w zakresie poprawy to: dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, możliwości spędzania wolnego czasu, wypoczynku oraz jakość infrastruktury edukacyjnej, odpowiednio 29, 27 i 26% wskazań na odpowiedź: poprawa.

Pytanie 15. Jak ogólnie ocenia Pan/ Pani warunki życia w swojej gminie?

W pytaniu 15 respondenci zostali poproszeni o ocenę warunków życia, w wybranych aspektach, w swojej gminie, w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 oznacza bardzo źle,
- 2 oznacza źle,
- 3 oznacza średni,
- 4 dobrze,
- 5 bardzo dobrze.

Rysunek 66. Ogólna ocena warunków życia w gminach powiatu mieleckiego

Źródło: badanie CAWI N=75

Respondenci badania najbardziej zadowoleni są w swoich gminach z bezpieczeństwa mieszkańców (36% wskazań 4 lub 5), jakości infrastruktury edukacyjnej (25% wskazań 4 lub 5) oraz dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych (20% wskazań 4 lub 5).

Najmniejszy poziom zadowolenia w gminach, respondenci wyrazili w następujących aspektach: jakość środowiska naturalnego (59% wskazań 1 lub 2), komunikacja (55% wskazań 1 lub 2) oraz łatwość znalezienia pracy (54% wskazań 1 lub 2).

II.2.3. Analiza próby badawczej

W badaniu wzięło udział 75 osób, w tym 26% kobiet i 74% mężczyzn. 72 dwóch respondentów podało swój rok urodzenia, były to osoby pełnoletnie.

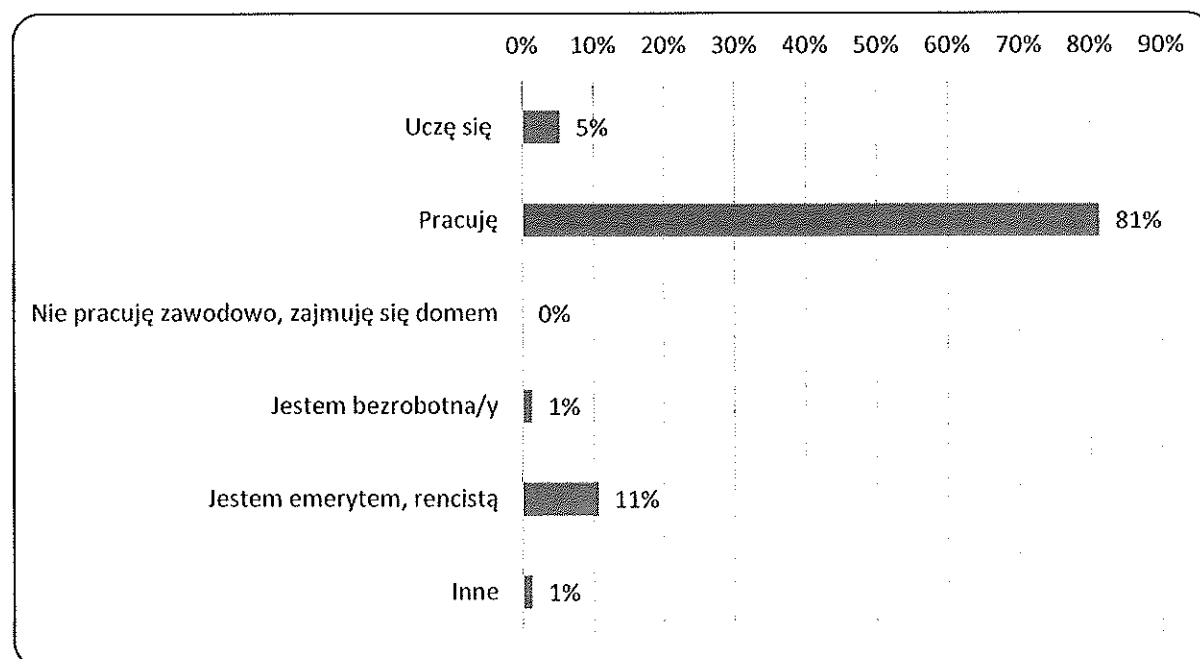
Tabela 66. Wykształcenie respondentów.

Wykształcenie	%
Podstawowe lub gimnazjalne	1%
Zasadnicze zawodowe	7%
Średnie	23%
Policealne	7%
Wyższe	63%

Źródło: badanie CAWI N=75.

Zdecydowana większość respondentów to osoby z wykształceniem wyższym i średnim, odpowiednio 63% i 23%. Najmniejszą grupę wśród badanych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym, tj. 1%.

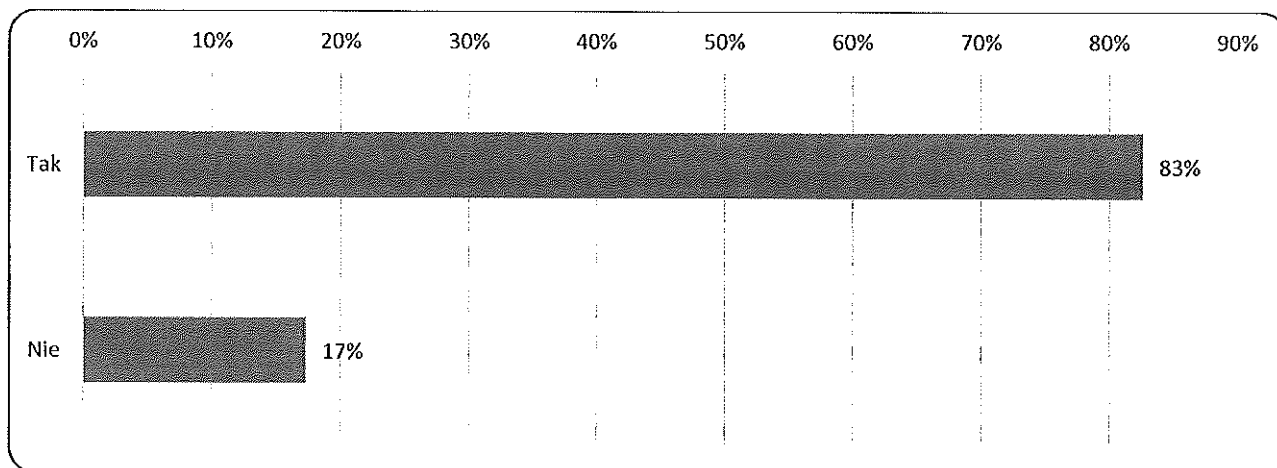
Rysunek 67. Status zawodowy respondenta.

Źródło: badanie CAWI N = 75

Aż 81% respondentów to osoby pracujące. Wśród respondentów nie odnotowano osób, które nie pracują zawodowo, a zajmujących się domem.

Czy mieszka Pan/Pani na terenie Powiatu Mieleckiego od urodzenia?

Źródło: badanie CAWI N = 75

Tabela 1. Gmina zamieszkiwania respondentów

Gmina	%
Miasto Mielec	52%
Radomyśl Wielki	1%
Czermin	3%
Gmina Wiejska Mielec	19%
Tuszów Narodowy	5%
Przeclaw	7%
Borowa	0%
Gawłuszowice	1%
Padew Narodowa	3%
Wadowice Górne	8%
Poza powiatem	1%

Źródło: badanie CAWI N = 75

Zdecydowana większość respondentów mieszka w powiecie mieleckim od urodzenia (83%). Z kolei osoby niemieszkające w powiecie od urodzenia zostały poproszone o wskazanie czasu zamieszkiwania w nim. W udzielonych odpowiedziach uzyskano, że zamieszkują one co najmniej od 10 lat. Również zdecydowana większość respondentów uczy się bądź pracuje na terenie powiatu mieleckiego. Wśród wskazań miejsc pracy poza powiatem mieleckim pojawiły się m.in. Rzeszów, Kraków, Warszawa, Chmielów, Tarnobrzeg i Dębica.

III. DIAGNOZA JAKOŚCIOWA

Na podstawie przeprowadzonych warsztatów diagnostycznych, analizy desk research oraz badań społecznych zostały zidentyfikowane główne problemy Powiatu.

Na potrzeby pracy nad strategią przyjęta została następująca definicja problemu: *nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów, a także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.*

Problemy zostały określone w trzech obszarach: społecznym, infrastruktury, środowiska i przestrzeni (łącznie zwanym infrastrukturalnym) oraz gospodarki.

III.1. Analiza problemów Powiatu

Obszar analizy: rozwoju społecznego

Podobszar analizy: Kapitał społeczny

1. Malejąca aktywność mieszkańców w podejmowaniu własnych inicjatyw na rzecz środowiska lokalnego.
2. Spadające zainteresowanie młodzieży działalnością społeczną
3. Niski poziom integracji wśród młodych ludzi.
4. Ograniczona dostępność do wsparcia specjalistycznego (dotyczy całej populacji powiatu).
5. Niedobór kandydatów na rodziny zastępcze i wolontariuszy wspierających.
6. Ograniczona zdolność organizacyjna NGO do aplikowania, prowadzenia i rozliczenia projektów na różnych poziomach.
7. Brak inicjatywy skupiającej organizacje pozarządowe w powiecie (raz odbyło się święto obywatelskie).
8. Niesatysfakcjonujący poziom uczestnictwa obywateli w działaniach partycypacyjnych.

Podobszar analizy: Kapitał ludzki

1. Zbyt wąska oferta rozwijająca, kształtująca zainteresowania uczniów.
2. Polaryzacja miejscowości – problemy z możliwościami obiektów oświatowych w części gmin, a w innych są obiekty a nie ma uczniów.
3. Słaby dostęp do kształcenia na poziomie wyższym na terenie powiatu.
4. Wykluczenie cyfrowe szczególnie u osób 40+ (im osoby starsze tym większy problem).
5. Niewystarczająca aktywność osób starszych w wieku przedemerytalnym w kształceniu ustawicznym.
6. Duża grupa ludzi biernych zawodowo (dotyczy to osób, które są poza statystykami).
7. Niewystarczająca liczba form kształcenia nieformalnego (poza instytucjami oświatowym, np. przez podmioty gospodarcze, ngo, samokształcenie).

8. Niewystarczająca infrastruktura edukacyjna.

Podobszar analizy: Promocja i ochrona zdrowia

1. Długi okres oczekiwania na wizytę u lekarzy specjalistów.
2. Niedostatek kadr medycznych, w tym lekarzy specjalistów, w szczególności: psychiatrów, geriatrów, diabetologów i pediatrów.
3. Ograniczony dostęp do publicznej rehabilitacji.
4. Małe zainteresowanie części lekarzy pracą w ośrodkach wiejskich.
5. Brak programów zachęcających do podejmowania pracy przez kadry medyczne na terenie powiatu mieleckiego.
6. Niedostateczna aktywność powiatu na kongresach medycznych w zakresie ściągania kadr medycznych.
7. Niewystarczająca ilość konsultacji psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży.
8. Zbyt mała liczba profilaktycznych programów zdrowotnych.
9. Niski udział kobiet w programach profilaktycznych wczesnego wykrywania nowotworów.
10. Słaba promocja zdrowia i zdrowego stylu życia.
11. Nierozwinięte działania na rzecz edukacji zdrowotnej.
12. Niewystraszająca infrastruktura lokalowa i wyposażenie sprzętowe w obszarze ochrony zdrowia

Podobszar analizy: Pomoc społeczna, wspieranie osób niepełnosprawnych

1. Niekorzystny system finansowania pobytu w Domu Pomocy Społecznej.
2. Brak instytucjonalnej formy opieki wytchnieniowej na terenie powiatu
3. Niechęć opiekunów do pozostawienia osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych pod opieką osób obcych.
4. Wzrastająca liczba osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych fizycznie, które są samotne i wymagają wsparcia instytucjonalnego bądź też innych osób.
5. Niewystarczająca ilość miejsc aktywizacji i spotkań dla seniorów, w tym dziennych domów oraz klubów seniora.
6. Niewystarczająca pomoc sąsiedzka dla osób starszych i samotnych – niewystarczająca solidarność społeczna.
7. Bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej.
8. Bariery społeczne w zakresie aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych.
9. Niewystarczająca akceptacja społeczna osób z niepełnosprawnościami.
10. Niewystarczająca liczba Zakładów Aktywizacji Zawodowej.

11. Utrudniony dostęp do szerokiego spectrum wsparcia w zakresie interwencji kryzysowej.
12. Niewystarczająca liczba chętnych do pracy w instytucjach pomocy społecznej - niedobór kadr w pomocy społecznej (terapeuci zajęciowi, pielęgniarki, opiekunowie, psycholodzy, pracownicy socjalni).
13. Trudności w znalezieniu pracy przez osoby niepełnosprawne.
14. Trudność z dojazdem osób korzystających z usług rehabilitacji z gmin ościennych do Mielca.

Podobszar analizy: Polityka prorodzinna

1. Programy polityki prorodzinnej w powiecie niewystarczająco odpowiadają na potrzeby odbiorców.
2. Wyjazdy młodych ludzi głównie do Rzeszowa i Krakowa i osiedlanie się w tych miastach.
3. Ograniczony dostęp do specjalistów z zakresu polityki prorodzinnej z uwagi na brak kadr.
4. Niedostatek usług opiekuńczo-wychowawczych.
5. Wzrost dysfunkcji w rodzinach (dysfunkcja opiekuńczo-wychowawcza, niezaradność życiowa, uzależnienia, przemoc w rodzinie, powielanie schematów – utrwalanie niewłaściwych postaw, dziedziczenie niezaradności i biedy).

Podobszar analizy: Kultura, kultura fizyczna

1. Niezintegrowana sieć ścieżek rowerowych na terenie powiatu.
2. Brak promocji i koordynacji wykorzystania ścieżek rowerowych.
3. Niewystarczająca infrastruktura sportowa i rekreacyjna ogólnodostępna.
4. Niewystarczająca infrastruktura sportowa przyszkolna.
5. Niedostateczny dostęp do kultury współczesnej.

Podobszar analizy: Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli

1. Wysoki poziom zagrożenia bezpieczeństwa uczestników ruchu głównie z powodu powszechnego łamania przepisów przez część kierowców.
2. Niewydolność infrastruktury drogowej przy przekraczaniu mostu oraz na drodze Mielec – Lisia Góra.
3. Zagrożenia bezpieczeństwa wynikające z niedostosowania technicznego części dróg/węzłów komunikacyjnych do aktualnych standardów i natężenia ruchu.
4. Uzależnienia ekonomiczne w rodzinach.
5. Rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa.

6. Zagrożenia naturalne i cywilizacyjne.

Podobszar analizy: Przeciwdziałanie bezrobociu

1. Osoby długotrwale bezrobotne nie są skłonne do podejmowania stałego zatrudnienia.
2. Niechęć części osób słabo wykształconych do podnoszenia kwalifikacji lub przekwalifikowywania się.

Obszar analizy: infrastruktura, środowisko i przestrzeń

Podobszar analizy: Infrastruktura drogowa powiatu

1. Małe bezpieczeństwo na drogach (niewystarczająca liczba chodników i ścieżek rowerowych).
2. Administracyjny podział dróg nie jest dostosowany do zmian zachodzących w sieci dróg spowodowanych inwestycjami (zamiast porozumień o zarządzaniu drogami powinny być zmiany klasy dróg - dotyczy to zarządzania drogami).
3. Brakuje alternatywnego połączenia budowanego zjazdu z autostrady A4.
4. Nieuregulowany stan prawny gruntów pod częścią dróg powiatowych.
5. Występowanie dwóch czynnych osuwisk wymagające monitorowania.
6. Słabe skomunikowanie powiatu z resztą kraju w szczególności na kierunku północno-południowym.
7. Konieczność remontów już wybudowanych (istniejących) chodników przy drogach powiatowych.
8. Wandalizm i zaśmiecanie dróg (uszkodzane znaki drogowe i infrastruktura przystankowa, wyrzucane śmieci do rowów przydrożnych zwłaszcza w obszarze niezabudowanym).
9. Problemy z zagospodarowaniem i odprowadzeniem wód opadowych z rowów przydrożnych dróg powiatowych.
10. Niewystarczająca jakość infrastruktury drogowej

Podobszar analizy: Transport zbiorowy

1. Konieczność systemowego rozwiązania transportu zbiorowego na terenie powiatu/
2. Niedostateczna spójność transportu zbiorowego w mieście Mielec i transportu zbiorowego w powiecie.
3. Generowanie nadmiernego ruchu kołowego przy dojazdach z obszarów podmiejskich do Miasta.
4. Zagrożenie likwidacją przejazdów kolejowych w związku z przebudową linii kolejowych (mieszkańcy będą musieli nadkładać drogi).

5. Brak czytelnego oznakowania przystanków na terenie powiatu (dotyczy terenów wiejskich).
6. Brak parkingów umożliwiających pozostawienie aut na obrzeżach miasta Mielec i skorzystanie z komunikacji miejskiej.

Podobszar analizy: Dziedzictwo kulturowe

1. Niewystarczający stan zabytków na terenie powiatu – konieczność odrestaurowania niektórych obiektów zabytkowych.

Podobszar analizy: Gospodarka nieruchomościami

1. Nieuregulowane stany prawne nieruchomości publicznych (własność: Skarb Państwa a JST, dot. cieków wodnych i dróg).
2. Rozdrobnienie gruntów rolnych.
3. Słabo rozwinięta infrastruktura drogowa i melioracyjna na terenach wiejskich.
4. Zaklasyfikowanie gruntów zaniedbanych jako użytki leśne i włączenie ich do uproszczonych planów urządzania lasu.
5. Brak szczegółowych regulacji prawnych umożliwiających Gminom przejęcie lub regulację stanu prawnego mienia porzuconego.

Podobszar analizy: Gospodarka wodna

1. Niewystarczający system zabezpieczenia przed nadmiarem wód opadowych.
2. Niedrożność i zły stan techniczny rowów otwartych i obiektów na rowach (budowle wodne: mosty, przepusty) będących w gestii Starosty.
3. Występowanie lokalnych podtopień.
4. Ograniczone zasoby wodne w zachodniej części Powiatu.

Podobszar analizy: Ochrona środowiska i przyrody

1. Duże zanieczyszczenie powietrza powodowane wysokoemisyjnymi źródłami ciepła.
2. Występowanie okresowej niskiej emisji - zwłaszcza zimą.
3. Brak instalacji do zagospodarowania i przeładunku odpadów komunalnych.
4. Negatywne skutki działalności SSE w zakresie emisji zanieczyszczeń.
5. Rosnące koszty odbioru odpadów przemysłowych.
6. Zmniejszona liczba podmiotów odbierających odpady przemysłowe.
7. Brak odbiorców na odpady specyficzne (ograniczony zakres rodzajowy odbieranych odpadów).

8. Podrzucanie i zaśmiecanie lasów i rowów przydrożnych odpadami budowlanymi (śmieci pochodzą z budów i małych remontów). Nieskuteczne przepisy zobowiązujące firmy do oddawania i utylizacji tego rodzaju odpadów.
9. Brak na terenie Powiatu automatycznej stacji meteorologicznej przekazującej dane do Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej (najbliższa w Boguchwale).

Obszar analizy: gospodarka

Podobszar analizy: Przedsiębiorczość i innowacyjność

1. Niedostosowanie programów nauczania w szkołach ponadpodstawowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.
2. Niewystarczające wsparcie osób podejmujących pracę na własny rachunek, zwłaszcza w działalności innowacyjnej.
3. Nie w pełni wykwalifikowana kadra w przedsiębiorstwach w zakresie wprowadzania nowych technologii.
4. Słabo rozwinięty sektor usług bytowych (np. usługi zewnętrzne w zakresie sprzątnia, miejsc spotkań, kawiarni) w powiecie.

Podobszar analizy: Turystyka

1. Niewykorzystany turystycznie potencjał przyrodniczy w dolinie rzeki Wisłoki.
2. Niewystarczająco wykorzystane zasoby leśne na potrzeby rekreacyjne mieszkańców
3. nierozwinięta oferta turystyczna powiatu.
4. Niskie przychody z turystyki w powiecie.
5. Niewystarczająca sieć ścieżek rowerowych
6. Braki w zakresie drobnej infrastruktury przy istniejących ścieżkach rowerowych, niedostatek ławek, wiat, miejsc obsługi rowerzystów.
7. Niskie zainteresowanie części turystów obszarami atrakcyjnymi turystycznie w powiecie mieleckim.
8. Słabo rozwinięta turystyka wodna

Podobszar analizy: Rolnictwo i leśnictwo

1. Zanieczyszczenie lasów pomimo działania PSZOK-ów, rozwiniętej gospodarki komunalnej, niewystarczająca liczba koszy i zbyt rzadkie opróżnianie/sprzątanie pojemników, niewystarczający monitoring.
2. Podrzucanie śmieci z innych gmin.
3. Trudności z odbiorem surowców wtórnych zebranych w ramach akcji edukacyjnych w szkołach.
4. Niewystarczająca świadomość w zakresie zachowań proekologicznych u części mieszkańców.

5. Trudności formalne w zakresie zakładania plantacji i zalesień (zalesienie na słabych gruntach musi się odbywać na zasadach warunków zabudowy terenu).
6. Brak podstawy prawnej do zmiany terenów zakrzaczonych na tereny zalesione (problem sukcesji, w kontekście przekwalifikowania, zmiany sposobu użytkowania terenów rolniczych na leśne).
7. Ponad kontrolny (nielegalny, niezgodny z uproszczonymi planami urządzania lasów) wyręb drzewostanu leśnego.

Podobszar analizy: Aktywizacja lokalnego rynku pracy

1. Mała mobilność i elastyczność osób bezrobotnych (osoby bezrobotne mają silną preferencję pracy blisko miejsca zamieszkania – niechęć do konieczności dojeżdżania do pracy w Mielcu oraz niechęć do pracy zmianowej).
2. Niewystarczające wsparcie prawne, podatkowe osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą.
3. Niedostateczna wiedza, szczególnie u części osób, które straciły pracę gdzie uzyskać wsparcie w zakresie otworzenia działalności gospodarczej.
4. Dezaktualizacja kwalifikacji z punktu widzenia aktualności uprawnień u osób bezrobotnych.
5. Dezaktualizacja kwalifikacji pod kątem np. zawodów nieistniejących u osób bezrobotnych.
6. Długotrwałość bezrobocia w grupie osób bezrobotnych.
7. Wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych.
8. Niski poziom kwalifikacji absolwentów szkół pod kątem potrzeb rynku pracy oraz aktualności certyfikatów.
9. Niewystarczające zaplecze techniczne (infrastruktura lokalowa i sprzętowa) oraz kadrowe do szkolenia zawodowego.
10. Odptyw wyspecjalizowanych kadr z powiatu.

Podobszar analizy: Promocja gospodarcza powiatu mieleckiego

1. Obecność uciążliwych zakładów produkcyjnych na terenie strefy ekonomicznej.
2. Niewystarczająca selektywna promocja powiatu, żeby przyciągnąć podmioty gospodarcze nieuciążliwe dla środowiska.

III.2. Czynniki rozwojowe Powiatu

W trakcie spotkań warsztatowych przeprowadzonych on-line przedstawiciele 3 sektorów (publicznego, prywatnego i pozarządowego) identyfikowali czynniki sprzyjające (mocne strony Powiatu i szanse w otoczeniu Powiatu) oraz niesprzyjające (słabości powiatu i zagrożenia w otoczeniu powiatu) w sferze społecznej, infrastrukturalno-środowiskowej i gospodarczej Powiatu. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (mocne strony i słabości), odnoszących się do Powiatu, (na które Powiat w dużym stopniu może wpływać) oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (szanse i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia Powiatu, (na które Powiat nie może wpływać lub może wpływać tylko w bardzo ograniczonym stopniu).

Mocne strony Powiatu	Słabe strony Powiatu
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobra sytuacja gospodarcza - powiat mielecki jest jednym z silniejszych ośrodków gospodarczych w Polsce. 2. Wysoki poziom przedsiębiorczości i innowacyjności, o czym świadczy m.in. dynamiczny przyrost liczby podmiotów gospodarczych oraz wysoka koncentracja podmiotów w Sekcji C. Przetwórstwo przemysłowe. 3. Funkcjonowanie na terenie powiatu atrakcyjnego terenu inwestycyjnego województwa podkarpackiego oraz głównego centrum przemysłowego ziemi mieleckiej – Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK MIELEC. 4. Istnienie silnych tradycji polskiego przemysłu lotniczego na terenie powiatu, w tym m.in.: PZL Mielec, MTU Aero Engines, Goodrich Aerospace, Hamilton Sundstrand, Gardner Aerospace oraz szereg innych przedsiębiorstw funkcjonujących m.in. na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej. 5. Ciągły rozwój szkolnictwa zawodowego - Nowy, eksperymentalny kierunek nauczania ponadpodstawowego - technik robotyki - wspólna inicjatywa Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Mielcu Zespołu Szkół Technicznych w Mielcu, Zespołu Szkół im. Prof. Janusza Groszkowskiego w Mielcu, Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stosunkowo niska dostępność usług zdrowotnych, deficyt specjalistycznej kadry medycznej. Kształtujące się poniżej wartości przeciętnej dla województwa wskaźniki opisujące: kadre medyczną oraz liczbę łóżek w szpitalach ogólnych przypadające na 10 tys. mieszkańców. 2. Niska intensywność ruchu turystycznego, przy dość dobrej atrakcyjności turystycznej. 3. Niewystarczające finansowanie służby zdrowia, niewystarczająca kadra specjalistów 4. Konieczność rozwoju bazy szkolnictwa zawodowego 5. Niewystarczająca ilość nauczycieli nauki zawodu 6. Wzrastający poziom spożycia używek wśród części mieszkańców oraz wzrastający poziom uzależnienia od Internetu i hazardu. 7. Występujące białe plamy na terenie powiatu w zakresie dostępności Internetu. 8. Zagrożenie powodziowe dla północnych i centralnych części powiatu z uwagi na położenie nad dwoma rzekami. Zagrożeniem powodziowym objętych jest nawet do 25% mieszkańców powiatu. 7. Zła jakość środowiska w wybranych aspektach, w tym zanieczyszczenia powietrza (gazowe i pyłowe).

Mocne strony Powiatu	Słabe strony Powiatu
<p>Oddziału Agencji Rozwoju Przemysłu w Mielcu oraz firm: Kirchhoff Polska, Bury, PZL Mielec, Spiroflex, Tarapata, Husqvarna oraz Kuka</p> <p>6. Działalność Regionalnego Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania</p> <p>7. Współpraca szkół zawodowych i pracodawców – realizacja wspólnych projektów</p> <p>8. Dobre warunki dla produkcji zdrowej żywności. Do typowo rolniczych obszarów powiatu można zaliczyć gminy: Borowa, Czermin, Padew Narodowa, Przecław, na terenie których uprawiane są m.in.: zboża, kukurydza, rośliny strączkowe, warzywa oraz prowadzone są plantacje nasienne kwiatów.</p> <p>9. Stosunkowo korzystna sytuacja demograficzna charakteryzująca się przewagą urodzeń na zgonami. Powiat charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym wyższym niż przeciętnie w województwie podkarpackim i w Polsce (przyrost ujemny).</p> <p>10. Bogate tradycje sportowe oraz wysoka aktywność mieszkańców w sferze sportu i rekreacji.</p> <p>11. Duża liczba organizacji pozarządowych, w tym grupa bardzo aktywnie działających w szerokim zakresie, m.in: sport, edukacja, pomoc społeczna, kultura, promowanie tradycji regionu (istotna rola Kół Gospodyń Wiejskich).</p> <p>12. Ważna rola społeczna PSP i OSP, duża aktywność sołtysów w działaniach społecznych i na rzecz społeczności lokalnych, dobra współpraca gmin z liderami społecznymi.</p> <p>13. Kultywowanie tradycji ludowych w tym rozwinięta działalność zespołów ludowych działających w większości gmin.</p> <p>14. Dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa, którą charakteryzuje</p>	<p>8. Niedostateczne finansowanie na przebudowę dróg, w tym: najbliższy dojazd do autostrady o niskiej klasie technicznej i w obszarze zabudowanym, zły stan techniczny 7 mostów drewnianych (ograniczenia nośności od 10 do 12 ton - niezbędna jest ich przebudowa).</p> <p>9. Mała liczba dróg rowerowych, zbyt wąskie pasy drogowe pod rozbudowę infrastruktury rowerowej i chodników.</p> <p>10. Wysokie koszty organizacji transportu zbiorowego.</p> <p>11. Mała atrakcyjność prywatnych gruntów rolnych (bardzo wąskie działki, rozdrobnione).</p> <p>12. Niski standard i słaby stan techniczny część obiektów oświatowych, będące w gestii Starostwa.</p> <p>13. Niedostateczna ilość środków finansowych na konserwację i utrzymanie rowów otwartych i drenaży śródpolnych.</p> <p>14. Niewystarczająco efektywne funkcjonowanie spółek wodnych na terenie powiatu nie dotyczy gminnych spółek wodnych (Mielca, Tuszowa i Przecławia).</p> <p>15. Nadmierne zanieczyszczenie wód płynących w zlewniach rzek: Babulówka, Stary Breń, Potok Zgórski.</p> <p>16. Niewystarczające możliwości dofinansowania inwestycji związanych z wymianą źródeł ciepła i niskie tempo wymiany nieekologicznych źródeł ciepła.</p> <p>17. Niewystarczające nakłady finansowe na utrzymanie letnie i zimowe chodników (min. brak odśnieżania chodników na terenach wiejskich).</p>

Mocne strony Powiatu

np. wysoki wskaźnik gęstości dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni w przeliczeniu na 100 km² na poziomie 115,9 km, przy średniej wojewódzkiej wynoszącej – 82,1 km. Przez powiat mielecki przebiega sieć dróg powiatowych oraz wojewódzkich tworzących szlaki komunikacyjne do Krakowa, Rzeszowa oraz Sandomierza.

15. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, m. in. sieć wodociągowa (w przypadku miast odsetek mieszkań wyposażonych w wodociąg wyniósł w 2018 r. – 98,9% oraz 90,8% na wsiach), centralne ogrzewanie (95,4% w miastach i 67,4% na wsi).
16. Potencjał inwestycyjny powiatu - gmina Tuszów Narodowy - powstaje plan terenów przemysłowych na powierzchni 97 ha - gmina Padew Narodowa - 45ha na osiedlu inwestycyjnym Rusinów oraz tereny mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe na nowym osiedlu „Polska Wieś III na powierzchni ok. 46 ha obejmujących ok 200 działek);
- gmina Przecław - kompleks terenów pod zabudowę mieszkaniową i o przeznaczeniu komercyjno-usługowym położonych w Rzemieniu.
17. Dofinansowanie przez Starostwo ochrony zabytków.
18. Bardzo dobrze rozwinięty i zachowane materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe Powiatu
19. Działania Miasta Mielca w zakresie przejścia na stabilniejsze dostawy wody lepszej jakości (z ujęcia wód powierzchniowych na ujęcie z wód podziemnych na terenie gminy Przecław i gminy wiejskiej Mielec).
20. Trzy zbiorniki retencyjne na terenie Miasta Mielca.
21. Inicjatywa Starosty i gmin w zakresie dofinansowania wymiany

Słabe strony Powiatu

Mocne strony Powiatu	Słabe strony Powiatu
<p>pieców u osób fizycznych oraz dostępność gminnych i powiatowych programów wymiany źródeł ciepła - udział gmin powiatu w Programie czyste powietrze.</p> <p>22. Korzystne położenie nad Wisłą i Wisłoką, dające duże możliwości rozwoju turystyki wodnej i sportów wodnych.</p>	

Szanse w otoczeniu Powiatu	Zagrożenia w otoczeniu Powiatu
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój kształcenia domowego. 2. Dostępność środków krajowego funduszu szkoleniowego i środków unijnych na podnoszenie kwalifikacji i szkolenia. 3. Rządowy program w zakresie form opieki wytchnieniowej. 4. Wdrożenie programu rządowego Dostępność+, przepisy prawa, które wskazują gminom powołać koordynatorów ds. dostępności. 5. Dostępność środków PFRON dla osób z niepełnosprawnościami, w tym ramach realizowanych przez powiat programów celowych 6. Nawiązanie współpracy Starostwa ze stowarzyszeniami rowerowymi w zakresie rozwoju ścieżek rowerowych na terenie powiatu. 7. Dostępność środków z rządowego program rozwoju dróg. 8. Dostępność środków finansowych na regulowanie stanów prawnych nieruchomości. 9. Dostępne środki zewnętrzne na poprawę sytuacji w zakresie warunków gospodarowania i uporządkowania przestrzeni produkcji rolnej. 10. Dostępność dofinansowania do instalacji OZE. 11. Dostępność środków w ramach Programu czyste powietrze. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Coraz późniejsze decyzje w zakresie założenia rodziny i dalsze konsekwencje z tym związane. 2. Roszczeniowa postawa młodego pokolenia względem otoczenia. 3. Niedoszacowanie subwencji oświatowej dla samorządów (samorzady dokładają prawie 50%, kwota subwencji rośnie nieadekwatnie do wzrostu kosztów). 4. Nienadążanie rozwiązań typu „e” za rozwiązaniami regulacyjnymi oraz rozproszenie techniczne systemów obsługujących usługi publiczne typu „e”. 5. Mała atrakcyjność pracy w pomocy społecznej (głównie z powodu niskich płac), feminizacja zawodu oraz wypalenie części kadr pomocy społecznej. 6. Skomplikowany system orzecznicy utrudniający dostęp do korzystania z uprawnień przez osoby z niepełnosprawnościami. 7. Negatywne skutki COVID-19, w szczególności wśród mikro i małych przedsiębiorstw w części branż. 8. Małe zainteresowanie transportem zbiorowym wśród użytkowników. 9. Niewystarczająca ilość środków finansowych na ochronę zabytków.

Szanse w otoczeniu Powiatu	Zagrożenia w otoczeniu Powiatu
<p>12. Rezerwy budżetu zarządzane przez Ministerstwo Infrastruktury na poprawę infrastruktury drogowej.</p> <p>13. Modernizacja linii kolejowej przebiegającej przez powiat od południa na północ.</p> <p>14. Dopłaty wojewody dla nierentownych linii transportu publicznego.</p> <p>15. Ogólnokrajowe promowanie ekologicznych źródeł transportu.</p>	<p>10. Brak regulacji prawnych porządkujących stany prawne własnościowe.</p> <p>11. Stopniowe obniżanie się poziomu zwierciadła wody na poborach głębinowych.</p> <p>12. Liberalizacja przepisów w zakresie wycinki drzewostanów (jest to szkodliwe pod kątem ilości i trwałości zieleni, powinny być nasadzenia zastępcze uwzględnione w przepisach)</p> <p>13. Brak jednolitego źródła informacji dotyczącego promieniowania elektromagnetycznego oraz brak monitoringu w zakresie pól promieniowania elektromagnetycznego.</p> <p>14. Migracje młodych ludzi, w tym poza granicę kraju.</p>

IV. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIELECKIEGO

IV.1. Wprowadzenie

W procesie opracowania Strategii Rozwoju Powiatu mieleckiego zostały przyjęte następujące założenia prac nad Strategią:

- 1) Zachowanie w Programie zasad zrównoważonego rozwoju.
Do istoty zasad zrównoważonego rozwoju należy całościowe ujmowanie jej podmiotu w relacji z otoczeniem. Zachowanie równowagi rozwoju obejmuje trzy sfery: społeczną, gospodarczą i przestrzenno-środowiskową.
- 2) W opracowaniu diagnozy wykorzystano dostępne dane oraz analizy i badania zewnętrzne oraz będące w posiadaniu Zamawiającego, wykonane do momentu rozpoczęcia prac nad Strategią oraz badania i analizy przeprowadzone w trakcie prac nad Strategią.
- 3) Prace prowadzone były z udziałem głównych Interesariuszy Strategii. Przedstawiciele władz samorządowych Powiatu oraz gmin tworzących powiat, wytypowani pracownicy Starostwa oraz przedstawiciele z sektorów publicznego, prywatnego i pozarządowego wspólnie z ekspertami/konsultantami uczestniczyli w pracach nad opracowaniem Strategii.
- 4) Ten sposób pracy nad opracowaniem Strategii dał największą szansę identyfikacji uczestników prac z jego treścią, a następnie gotowością do wdrażania Strategii.
- 5) Podczas spotkań bezpośrednich stosowano metody, techniki i narzędzia umożliwiające:
 - skuteczną komunikację w grupach pracujących nad opracowaniem Strategii i zorientowanych na osiągnięcie zaplanowanych wyników pracy w określonym czasie,
 - prowadzenie dyskusji, zbieranie opinii i wniosków w czasie otwartych publicznych konsultacji z reprezentantami głównych interesariuszy Powiatu,
 - w czasie pracy zostały wykorzystane w przeważającej liczbie formy spotkań on-line oraz jedno bezpośrednie spotkanie konsultacyjne podczas spotkań wykorzystane były multimedialne i wizualne techniki moderacji.
- 6) Przyjęte zostały następujące zasady pracy nad opracowaniem Strategii:
 - Kierowanie i nadzorowanie prac przez przedstawicieli władz Powiatu zgodnie z przyjętym zakresem i harmonogramem,
 - Udział w pracach diagnostycznych, prognostycznych i projektowych przedstawicieli władz samorządowych,
 - Udział przedstawicieli gmin powiatu,
 - Włączenie przedstawicieli 3 sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.
- 7) Założono uzyskanie wysokiego poziomu zgodności opracowywanej Strategii z aktualnymi dokumentami strategicznymi lokalnymi i wyższego rzędu: regionalnymi i krajowymi.

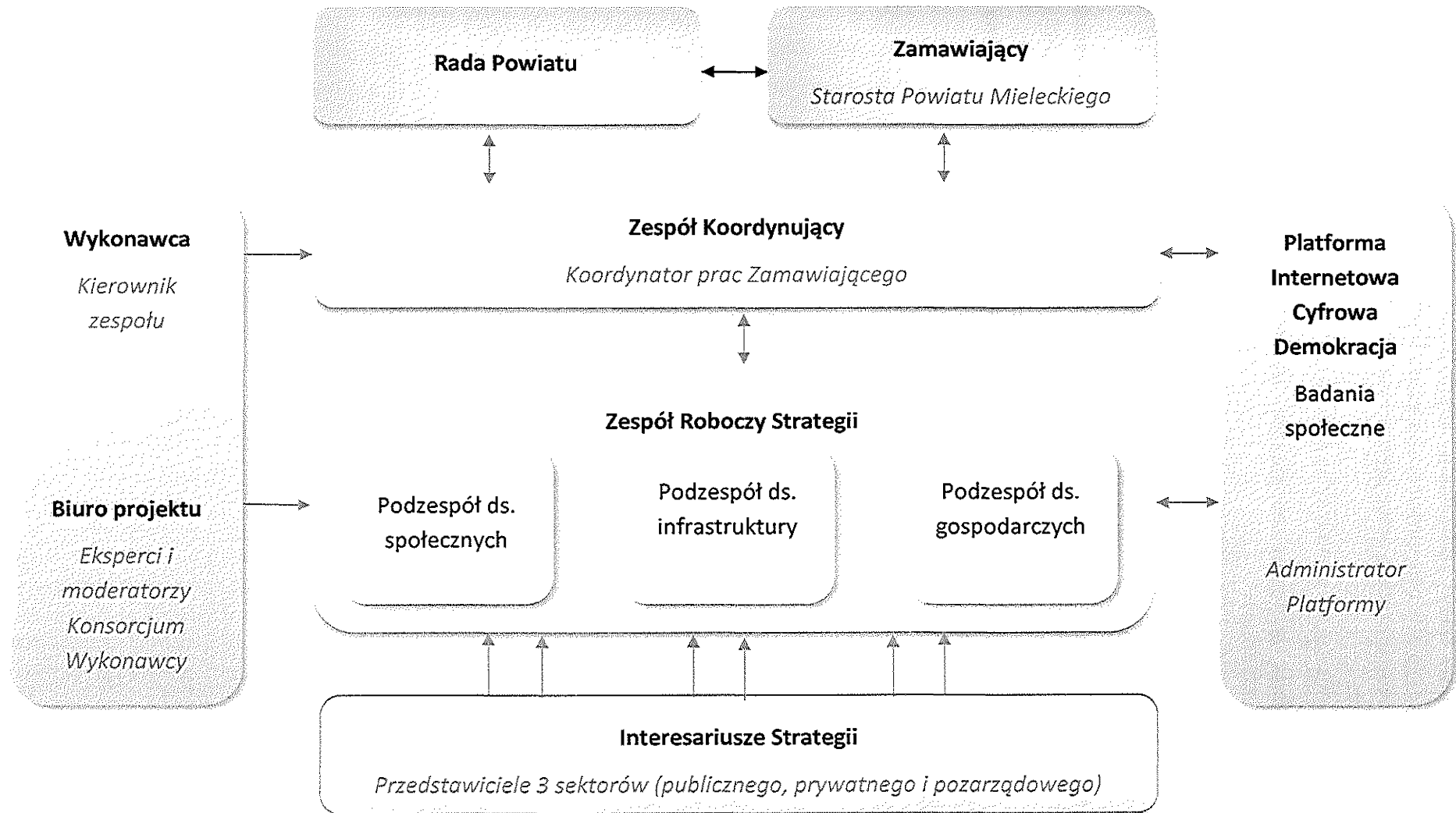
Szczególną, wyodrębnioną poniżej grupę założeń do prac nad Programem stanowiły prezentowane poniżej założenia metodyczne:

- 1) Praca nad opracowaniem Programu była realizowana metodą mieszaną: ekspercką i uspołecznioną (partycypacyjną). Oznacza to, że rezultaty będą wypracowane przez trzy

podzespoły przy zachowaniu komunikacji z głównymi interesariuszami. Praca w podzespołach była prowadzona przez konsultantów i moderatorów, którzy oprócz kierowania procesem pracy prezentowali swoją wiedzę fachową i doświadczenie w tym zakresie.

- 2) W diagnozie stosowane były następujące rodzaje kryteriów oceny stanu istniejącego:
 - kryteria społeczne obejmujące warunki życia (poziom zaspokojenia potrzeb) mieszkańców,
 - kryteria funkcjonalne uwzględniające sprawność bądź awaryjność systemów zasilania i obsługi oraz stopień elastyczności i podatności na przekształcenia,
 - kryteria porównawcze wynikające z odniesień do innych, podobnych jednostek w skali lokalnej, regionu i kraju.
- 3) Z uwagi na nieznane w przeszłości wyjątkowo trudne warunki prowadzenia procesu opracowania Programu ze względu na sytuację panującej pandemii koronawirusa oraz trudnych do przewidzenia jej skutków społecznych i gospodarczych, Wykonawca zaproponował wykorzystanie metod zdalnych pracy grupowej jak np. spotkania warsztatowe i konsultacyjne on line.

Rysunek 68. Organizacja prac nad Strategią

IV.2. Wizja Powiatu

Wizja przedstawia pożądaną obraz w danym okresie. Jest opisem wizerunku Powiatu w odległej przyszłości, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Wizja jest „fotografią” stanu i sytuacji Powiatu w danym punkcie w przyszłości. Jest to koncepcja, która powinna być motywująca, określająca pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania. Ukierunkowana jest prognostycznie, określa ogólny stan docelowy w koncepcji strategii, do którego zmierza Powiat - wskazuje generalny kierunek jego rozwoju.

Wizja porządkuje obraz przyszłości Powiatu, wyznacza ramy, w których ma być realizowana strategia oraz stanowi wzorzec określający tożsamość Powiatu.

Wizja powiatu mieleckiego do roku 2030

Powiat mielecki to rozwinięty gospodarczo na bazie nowych technologii, dostępny komunikacyjnie i cyfrowo obszar, na którym zdrowe, aktywne, wyedukowane i zintegrowane społeczeństwo korzysta z dobrej jakości środowiska naturalnego i bogatej oferty czasu wolnego, pielęgnując także tradycje sportowe i lotnicze.

IV.3. Misja Powiatu

Misja stanowi syntetyczną deklarację określającą najwyższego poziomu cel, najogólniejszą koncepcję działania. W strategii tworzonej z udziałem partnerów społecznych, misja określa też wspólne zobowiązania wobec przyszłości.

Misja spełnia również ważne funkcje w okresie wdrażania strategii, w tym:

- pozwala koncentrować się na długookresowych celach,
- pozwala planować i koordynować działania partnerów rozwoju lokalnego zgodnie z długookresowymi celami,
- wspiera motywację i integrację mieszkańców, wzmacniając ich identyfikację z Powiatem,
- promuje Powiat w otoczeniu, zwiększa zainteresowanie, w szczególności u potencjalnych inwestorów i wobec odbiorców oferty Powiatu.

Misja Powiatu mieleckiego:

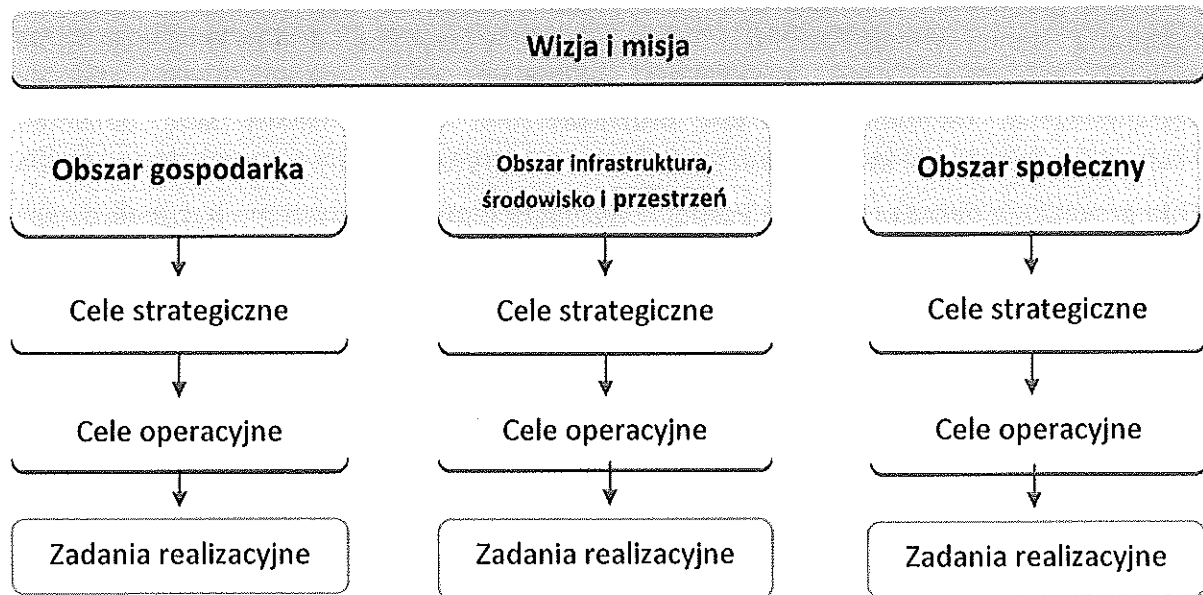
Jesteśmy przemysłowym powiatem, atrakcyjnym inwestycyjnie, w którym mieszkańcy chcą pracować i żyć.

IV.4. Drzewo celów i zadań rozwojowych Powiatu Mieleckiego

Cele i zadania Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego 2021-2030 zostały wypracowane w ramach spotkań warsztatowych z udziałem głównych interesariuszy Powiatu. Cele i zadania są

prezentowane w formie drzewa, odrębnie w trzech obszarach: gospodarczym, społecznym i infrastrukturalnym (obejmującym również środowisko i kwestie przestrzenne).

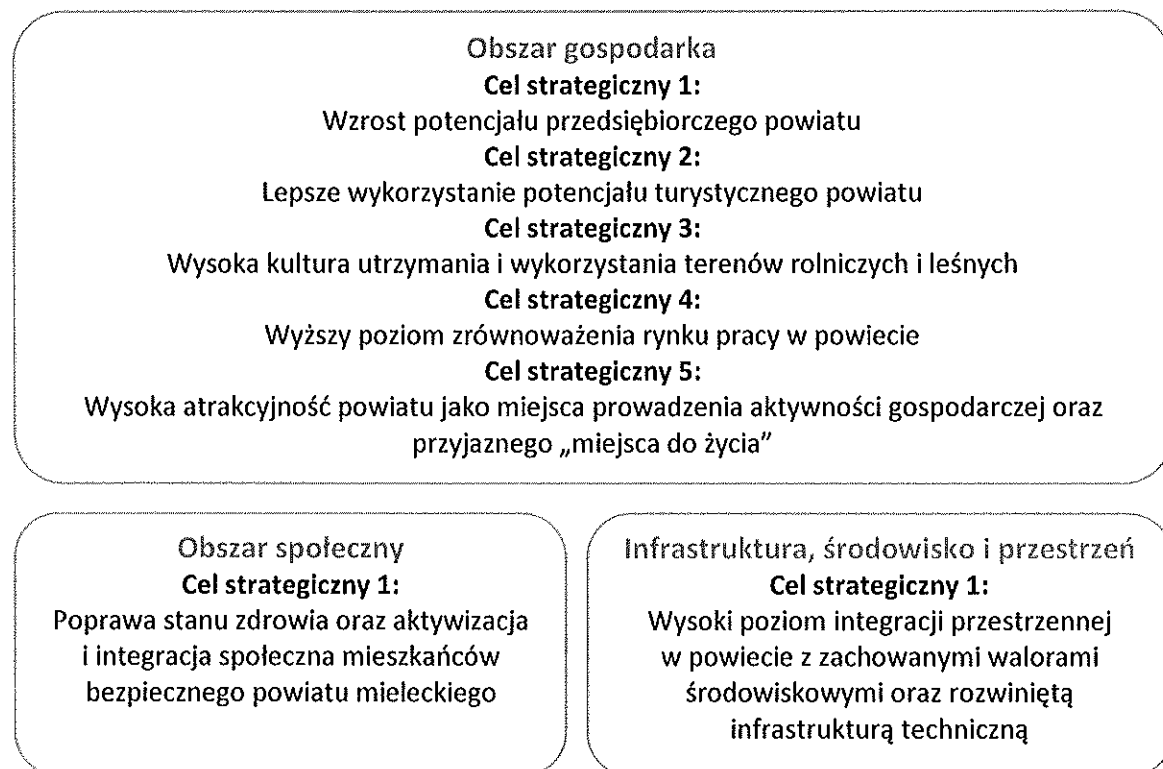
Rysunek 69. Drzewo celów Strategii Powiatu mieleckiego

Źródło: opracowanie własne

Do każdego z 3 obszarów zostały opracowane cele strategiczne stanowiące uszczegółowienie wizji. Cele określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie czasu oraz kierunkują działania na rzecz rozwoju Powiatu. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów Powiatu.

Rysunek 70. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego

Źródło: opracowanie własne

Celom strategicznym zostały przyporządkowane cele operacyjne dla realizacji, których określone zostały zadania realizacyjne.

IV.4.1. Drzewo celów w obszarze gospodarka

Zakres obszaru: Przedsiębiorczość i innowacyjność	
Cel strategiczny	
1. Wzrost potencjału przedsiębiorczego powiatu.	
Cele operacyjne:	Zadania realizacyjne
1.1. Rozwój kapitału ludzkiego.	1.1.1. Monitorowanie i wnioskowanie o zmiany w systemie edukacji adekwatne do potrzeb w skali powiatu wynikające z prowadzonych badań i analiz. 1.1.2. Kształcenie w zawodach potrzebnych przedsiębiorcom. 1.1.3. Współpraca gmin (powiat, jako operator i koordynator działań w skali powiatu). 1.1.5. Prowadzenie poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych oraz preorientacji zawodowej dla uczniów szkół ponadpodstawowych
1.2. Stwarzanie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie powiatu.	1.2.1. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych. 1.2.2. Uzupełnianie i rozwijanie infrastruktury drogowej powiatowej do terenów pod cele inwestycyjne. 1.2.3. Wzmacnianie działalności i roli inkubatorów przedsiębiorczości, w szczególności przedsiębiorczości młodych. 1.2.4. Wspieranie-samozatrudnienia w powiecie.
Zakres obszaru: Turystyka	
Cel strategiczny	
2. Lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego powiatu.	
Cele operacyjne:	Zadania realizacyjne
2.1. Rozwój turystyki przemysłowej (na bazie tradycji lotniczych).	2.1.1. Wspieranie inicjatyw na w zakresie wsparcia tradycji lotniczych w regionie.
2.2. Wykorzystanie walorów przyrodniczych powiatu na potrzeby turystyki i rekreacji.	2.2.1. Wykorzystanie, rozwój i promocja miejsc/terenów o dużych walorach przyrodniczych na terenie powiatu. 2.2.2. Wykorzystanie potencjału wałów rzecznych i okolicznych lasów

	<p>2.2.3. Wykorzystanie potencjału rzek do rozwoju turystyki i rekreacji rzecznej.</p> <p>2.2.4. Wspieranie i promowanie inicjatyw turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc o dużym potencjale turystycznym.</p> <p>2.2.5. Wspieranie współpracy podmiotów branży turystycznej.</p> <p>2.2.6. Wspieranie działań na rzecz tworzenia i rozwijania zintegrowanej oferty turystycznej i rekreacyjnej w powiecie.</p> <p>2.2.7. Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i towarzyszącej turystyce we współpracy z innymi powiatami dorzecza Wisłoki.</p>
Zakres obszaru: Rolnictwo i leśnictwo	
Cel strategiczny	
3. Wysoka kultura utrzymania i wykorzystania terenów rolniczych i leśnych.	
Cele operacyjne:	Zadania realizacyjne
3.1. Rozwój rolnictwa ekologicznego towarowego i na potrzeby własne (wykorzystanie potencjału powiatu w tym zakresie).	<p>3.1.1. Promowanie działań w zakresie ograniczenia odpływu zanieczyszczeń azotanowych z pól (gruntów rolnych) – zmniejszenie udziału w wodach płynących przyczyni się do zmniejszenia stężeń azotu w wodach opadowych, a tym samym zmniejszy się stopień zarastania rowów.</p> <p>3.1.2. Wsparcie upowszechniania w zakresie prowadzenia badań składów chemicznych gleb (celem optymalizacji nawożenia, produkcji rolnej).</p> <p>3.1.3. Wspieranie samorządu i współpracy producentów rolnych.</p>
3.2. Utrzymanie wysokiego stopnia zalesienia oraz wysokiej kultury leśnej i rolnej na terenie powiatu.	<p>3.2.1. Prowadzenie działań na rzecz utrzymania wysokiej lesistości i kultury leśnej powiatu.</p> <p>3.2.2. Realizacji planowych działań zmiany gruntów rolnych na inne cele (np. zagospodarowanie nieużytków)</p>
Zakres obszaru: Aktywizacja lokalnego rynku pracy	
Cel strategiczny	
4. Wyższy poziom zrównoważenia rynku pracy w powiecie mieleckim.	

Cele operacyjne:	Zadania realizacyjne
4.1. Dostosowywanie kwalifikacji bezrobotnych i kadr przedsiębiorstw do wymagań lokalnego rynku pracy	4.1.1. Finansowanie dostosowania kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy 4.1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego pracowników przedsiębiorstw
4.2. Wzrost aktywności zawodowej bezrobotnych oraz wspieranie inicjatyw dostosowanych do potrzeb rynku pracy	4.2.1. Wspieranie przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy 4.2.2. Współpraca z gminami powiatu w technicznym i doradczym wspieraniu nowych inicjatyw gospodarczych. 4.2.3. Wspieranie rozwoju kadry nauczającej w edukacji zawodowej, w tym specjalistycznej. 4.2.4. Aktywizacja osób bezrobotnych poprzez organizację staży zawodowych umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy.
Zakres obszaru: Promocja powiatu mieleckiego	
Cel strategiczny	
5. Wysoka atrakcyjność powiatu jako miejsca prowadzenia aktywności gospodarczej oraz przyjaznego „miejsca do życia”.	
Cele operacyjne:	Zadania realizacyjne
5.1. Wysoka atrakcyjność powiatu jako atrakcyjnego „miejsca do życia” w świadomości mieszkańców i gości.	5.1.1. Stała koordynacja działań promocyjnych w skali powiatu. 5.1.2. Promowanie powiatu mieleckiego jako miejsca bezpiecznego do życia, zapewniającego dostęp do większości usług medycznych. 5.1.3. Promowanie edukacji ponadpodstawowej w powiecie mieleckim. 5.1.4. Współpraca ze wszystkim gminami w zakresie zwiększania rozwijania i integrowania ścieżek rowerowych. 5.1.5. Przygotowanie przewodnika po powiecie mieleckim wraz z mapką pokazującą szlaki rowerowe oraz piesze. 5.1.6. Wykorzystywanie walorów przyrodniczych powiatu mieleckiego (3 rezerваты przyrody, rzeka Wisłoka) oraz dziedzictwa kulturowego do promocji powiatu. 5.1.7. Lokowanie nowego logo na materiałach promocyjnych powiatu. 5.1.8. Organizowanie wydarzeń kulturalnych oraz sportowych. 5.1.9. Rozwijanie potencjału nowych, cyklicznych wydarzeń/ 5.1.10. Współpraca ze szkołami, promowanie nowoczesnych kierunków kształcenia, zawody przyszłości.

	5.1.11. Współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami.
5.2. Utrzymanie wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej powiatu mieleckiego	5.2.1. Budowanie wizerunku powiatu mieleckiego jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów oraz potencjalnych mieszkańców 5.2.2. Stała promocja atrakcyjności inwestycyjnej powiatu mieleckiego w mediach.

IV.4.2. Drzewo celów w obszarze społecznym

Cel strategiczny		
1. Poprawa stanu zdrowia oraz aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców bezpiecznego powiatu mieleckiego.		
Cele operacyjne i zadania:		
Zakresy obszaru	Cele operacyjne	Zadania realizacyjne
Zakres obszaru: kapitał społeczny	1.1. Podjęcie nowych inicjatyw w celu aktywizacji dzieci i młodzieży.	1.1.1. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w formie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. 1.1.2. Diagnoza zapotrzebowania młodzieży na atrakcyjne dla nich zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne. 1.1.3. Rozszerzenie bazy technicznej do realizacji zajęć poza lekcyjnych zgodnie z preferencjami młodzieży. 1.1.4. Promocja idei wolontariatu wśród młodzieży (funkcja wychowawcza). 1.1.5. Wzmocnienie działalności instytucji wsparcia dla dzieci i młodzieży. 1.1.6. Rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży i wspieranie rozwoju ich talentów.
	1.2. Wzmocnienie działalności NGO's, rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	1.2.1. Realizacja szkoleń dla NGO's z zakresu pisania wniosków/ofert, rozliczania projektów. <i>Uwaga: szkolenia dedykowane, w formule zamkniętej, szkolenia praktyczne w prowadzeniu i rozliczeniu projektów dla liderów NGO's, którzy tworzą koncepcje projektów.</i>

		<p>1.2.2. Tworzenie bazy lokalowej dla NGO's (Centra Inicjatyw Społecznych) do szkoleń i funkcjonowania NGO's.</p> <p>1.2.3. Wsparcie osób z predyspozycjami na liderów w tworzeniu nowych NGO's.</p> <p>1.2.4. Wsparcie NGO's w pozyskiwaniu środków spoza powiatu poprzez przekazywanie informacji o dostępności programów krajowych, regionalnych i innych.</p> <p>1.2.5. Podejmowanie działań na rzecz integracji NGO's.</p> <p>1.2.6. Wzmacnianie potencjału NGO's poprzez działanie samorządów wraz z radami działalności pożytku publicznego.</p>
	1.3. Budowanie polityki senioralnej.	<p>1.3.1. Wzmacnianie działań mentoringowych w ramach realizacji projektów/programów (dzielenie się wiedzą przez seniorów).</p> <p>1.3.2. Rozszerzanie oferty dla seniorów w ramach np. klubu Senior* i innych form aktywności.</p> <p>1.3.3. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla powstawania rad seniora z inicjatywy grup senioralnych.</p> <p>1.3.4. Wzmocnienie opieki i profilaktyki zdrowotnej seniorów.</p> <p>1.3.5. Wspieranie powstawania uniwersytetów ludowych (gminne uniwersytety senioralne), w tym wsparcie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na ich utworzenie.</p> <p>1.3.6. Współrealizacja i współfinansowanie z gminami programów wsparcia dla seniorów (rozszerzanie sieci dziennych domów pobytu na wszystkie gminy w powiecie).</p> <p>1.3.7. Poprawa infrastruktury przeznaczonej dla polityki senioralnej</p>
Zakres obszaru: kapitał ludzki	1.4. Wzrost liczby miejsc oraz stałe podnoszenie, (jakości oraz zakresu) katalogu oferty dla dzieci w przedszkolach.	<p>1.4.1. Współpraca na rzecz rozwoju, podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli przedszkolnych.</p> <p>1.4.2. Współpraca w zakresie pozyskiwania nauczycieli o nowych kompetencjach umożliwiających wzbogacanie oferty placówek przedszkolnych.</p>

	1.5. Stałe doskonalenie poziomu nauki w szkołach ponadpodstawowych	1.5.1. Rozwijanie systemu staży i praktyk zawodowych 1.5.2. Udział w tworzeniu nowych kierunków nauczania 1.5.3. Tworzenie warunków organizacyjnych sprzyjających podejmowaniu przez szkoły ponadpodstawowe współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami.
Zakres obszaru: Promocja i ochrona zdrowia	1.6. Poprawa dostępu do specjalistów.	1.6.1. Wprowadzenie stypendiów dla studentów uczelni medycznych i specjalistów w zamian za pracę na terenie powiatu w podmiotach medycznych. 1.6.2. Promowanie powiatu jako atrakcyjnego miejsca pracy i zamieszkania dla pracowników medycznych, np. zwiększenie aktywności powiatu na kongresach medycznych w zakresie pozyskiwania kadr medycznych. 1.6.3. Tworzenie nowych przychodni specjalistycznych w tym organizacja Centrum Zdrowia Psychicznego.
	1.7. Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych na terenie powiatu.	1.7.1. Prowadzenie działań na rzecz realizacji badań profilaktycznych od najmłodszych lat. 1.7.2. Prowadzenie działań w zakresie edukacji i profilaktyki zdrowotnej. 1.7.3. Wspieranie współpracy partnerów publicznych i społecznych w przygotowaniu i realizacji programów edukacji zdrowotnej.
	1.8. Poprawa jakości infrastruktury zdrowotnej	1.8.1. Poprawa infrastruktury lokalowej Szpitala Specjalistycznego, Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego, Poradni Specjalistycznych i Przychodni Zdrowia 1.8.2. Poprawa infrastruktury sprzętowej Szpitala Specjalistycznego, Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego, Poradni Specjalistycznych 1.8.3. Zakup taboru dla Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego
	1.9. Upowszechnienie opieki dziennej nad niewystarczająco samodzielnyimi osobami starszymi (dienne domy pomocy).	1.9.1. Tworzenie dziennych domów pomocy dla seniorów.

Zakres obszaru: Pomoc społeczna, wspieranie osób z niepełnosprawnościami	1.10. Upowszechnienie systemu opieki wytchnieniowej nad osobami z niepełnosprawnościami.	1.10.1. Organizowanie form opieki wytchnieniowej dla osób z terenu powiatu.
	1.11. Podnoszenie atrakcyjności pracy w obszarze pomocy społecznej	1.11.1. Wzmacnianie kompetencji pracowników pomocy społecznej 1.11.2. Wzrost nakładów na finansowanie kadr pomocy społecznej 1.11.3. Polepszanie warunków pracy kadr pomocy społecznej.
	1.12. Poprawa wydolności rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	1.12.1. Zapewnienie miejsc w pieczy zastępczej. 1.12.2. Dalszy rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej. 1.12.3. Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej jako instytucjonalnej formy pieczy zastępczej. 1.12.4. Prowadzenie mieszkań chronionych. 1.12.5. Przekształcenie punktu interwencji kryzysowej w ośrodek interwencji kryzysowej. 1.12.6. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa. 1.12.7. Wspieranie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej oraz wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych.
	1.13. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	1.13.1. Realizacja zadań nakierowanych na profilaktykę mającą na celu promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym w szczególności do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. 1.13.2. Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. 1.13.3. Prowadzenie pracy z osobami stosującymi przemoc. 1.13.4. Rozszerzenie oferty działań w ramach interwencji kryzysowej. 1.13.5. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie 1.13.6. Stosowanie procedury „Niebieska Karta”. 1.13.7. Zapewnienie miejsca w pieczy zastępczej dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

	1.14. Zwiększenie pomocy dla cudzoziemców.	1.14.1. Realizacja indywidualnych programów integracji. 1.14.2. Współpraca z innymi instytucjami na rzecz cudzoziemców.
	1.15. Ograniczanie skutków niepełnosprawności.	1.15.1. Dalsza likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej. 1.15.2. Dalsza likwidacja barier cyfrowych i komunikacyjnych (m.in. językowych, zapewnienie usług tłumacza języka migowego). 1.15.3. Dalsza likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. 1.15.4. Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. 1.15.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
	1.16. Zapewnienie całodobowych usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	1.16.1. Rozwój usług prowadzonego przez powiat DPS o zasięgu ponadgminnym.
	1.17. Zapewnienie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	1.17.1. Prowadzenie przez powiat ŚDS o zasięgu ponadgminnym.
	1.18. Poprawa jakości infrastruktury pomocy społecznej	1.18.1. Poprawa bazy lokalowej i sprzętowej przeznaczonej dla pomocy społecznej
Zakres obszaru: Polityka prorodzinna	1.19. Wzmacnianie potencjału powiatu jako miejsca atrakcyjnego do pozostania i osiedlania się ludzi młodych.	1.19.1. Promowanie powiatu, jako miejsca atrakcyjnego dla ludzi młodych (dostępne miejsca pracy, bogata oferta kulturalna, sportowa, edukacyjna oraz opiekuńcza dla dzieci) 1.19.2. Promowanie powiatu jako miejsca przyjaznego dla osiedlania się młodych rodzin. 1.19.3. Tworzenie warunków przyjaznych i bezpiecznych dla osiedlania się młodych rodzin.
	1.20. Wzmacnianie polityki prorodzinnej na terenie powiatu.	1.20.1. Tworzenie samorządowych programów wspierających rodzinę (w tym karta seniora, karta dużej rodziny).

Zakres obszaru: kultura, kultura fizyczna	1.21. Kontynuacja działalności kulturalnej na terenie powiatu.	1.21.1. Organizacja imprez kulturalnych o różnych zasięgach na terenie powiatu. 1.21.2. Dalsze wsparcie kultywowania tradycji w tym tradycji ludowych w powiecie. 1.21.3. Promocja działalności i współpraca z Państwową Szkołą Muzyczną I i II stopnia.
	1.22. Upowszechnienie aktywności fizycznej mieszkańców.	1.22.1. Wsparcie działalności klubów sportowych. 1.22.2. Rozwijanie infrastruktury sportowej na terenie powiatu. 1.22.3. Promowanie zdrowego trybu życia poprzez aktywności fizycznej mieszkańców powiatu. 1.22.4. Poprawa jakości infrastruktury sportowej w powiecie.
Zakres obszaru: Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli	1.23. Podwyższenie poziomu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.	1.23.1. Podjęcie działań na rzecz właściwego bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez właściwe oznakowanie dróg, w szczególności miejsc niebezpiecznych. 1.23.2. Wspieranie współpracy partnerów publicznych i społecznych w prowadzeniu programów i działań profilaktycznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu. 1.23.3. Podjęcie działań systemowych z poziomu powiatu w zakresie wspierania osób dysfunkcyjnych społecznie. 1.23.4. Rozbudowa i rozszerzenie wykorzystania informacji z systemów monitorowania i ostrzegania o zagrożeniach dla zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców i mienia.

IV.4.3. Drzewo celów w obszarze infrastruktury, środowiska i przestrzeni

Cel strategiczny		
1. Wysoki poziom integracji przestrzennej w powiecie z zachowanymi walorami środowiskowymi oraz rozwiniętą infrastrukturą techniczną.		
Cele operacyjne i zadania:		
Zakresy obszaru	Cele operacyjne	Zadania realizacyjne

Infrastruktura drogowa powiatu	1.1. Rozwój dostępności komunikacyjnej powiatu, w tym do kluczowych szlaków tranzytowych.	<p>1.1.1. Budowa nowych dróg, chodników, w tym „ponad gminnych i ponad powiatowych” również we współpracy z sąsiednimi powiatami.</p> <p>1.1.2. Budowa wiaduktu nad ul. Sienkiewicza w ramach obwodnicy miasta Mielca</p> <p>1.1.3. Uporządkowanie ewidencji dróg (uporządkowanie stanu prawnego nieruchomości pod drogami oraz poszerzanie pasów drogowych do parametrów wymaganych przepisami)</p> <p>1.1.4. Podjęcie działań na rzecz budowy trzeciego mostu</p> <p>1.1.5. Lobbowanie na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej powiatu, w tym do kluczowych szlaków tranzytowych.</p> <p>1.1.6. Poprawa jakości infrastruktury drogowej w powiecie.</p>
	1.2. Poprawa stanu bezpieczeństwa na drogach, w tym poprawa płynności ruchu poprzez zmiany organizacyjne ruchu.	<p>1.2.1. Likwidacja osuwisk na drogach powiatowych.</p> <p>1.2.2. Analiza i likwidacja niebezpiecznych miejsc na sieci dróg publicznych.</p> <p>1.2.3. Zmiana sposobu organizacji ruchu w miejscach newralgicznych</p> <p>1.2.4. Budowa na niebezpiecznych skrzyżowaniach rond lub sygnalizacji świetlnej.</p>
Transport zbiorowy	1.3. Rozwój przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.	<p>1.3.1. Pozyskanie środków finansowych z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w celu dofinansowania nierentownych kursów autobusowych.</p> <p>1.3.2. Analiza możliwości utworzenia związku powiatowo-gminnego, który przejmie od powiatu rolę organizatora przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.</p>
	1.4. Poprawa dostępności mieszkańców powiatu mieleckiego do komunikacji publicznej.	<p>1.4.1. Likwidacja tzw. białych plam transportowych, wspólnie z Gminami</p> <p>1.4.2. Likwidacja obszarów wykluczonych komunikacyjnie.</p>
Gospodarka nieruchomościami	1.5. Utrzymanie wysokiego standardu obiektów użyteczności publicznej będących w gestii powiatu oraz obniżenie energochłonności obiektów i infrastruktury towarzyszącej.	<p>1.5.1. Obniżanie energochłonności obiektów poprzez termomodernizację, zamianę źródeł energii na efektywne ekonomicznie i bezpieczne dla środowiska (np. kogeneracja, pompy ciepła, ledy, obiekty pasywne)</p> <p>1.5.2. Dostosowywanie obiektów i terenów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz ograniczonymi możliwościami ruchowymi.</p>

		<p>1.5.3. Dalsze porządkowanie stanu prawnego nieruchomości będących w gestii Starosty reprezentującego Skarb Państwa oraz powiatu mieleckiego, jako JST.</p> <p>1.5.4. Poprawa jakości infrastruktury obiektów użyteczności publicznej poprzez remonty, modernizacje, rozbudowy.</p>
	1.6. Zwiększenie stopnia wykorzystania OZE w budynkach użyteczności publicznej.	1.6.1. Podejmowanie działań na rzecz głębokiej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej z wykorzystaniem OZE. Rozwój klastra energetycznego.
	1.7. Uporządkowanie ładu przestrzennego na terenie powiatu.	<p>1.7.1. Promowanie wśród mieszkańców działań związanych ze scalaniem gruntów.</p> <p>1.7.2. Pozyskiwanie dofinansowania na przeprowadzenie scaleń gruntów i zagospodarowania poscaleniowego, w tym regulacja infrastruktury drogowo-melioracyjnej.</p> <p>1.7.3. Udział w działaniach informacyjnych oraz w koordynowaniu planowania przestrzennego na terenie powiatu we współpracy z gminami.</p>
Gospodarka wodna	1.8.-Zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków.	<p>1.8.1. Promowanie poboru i przesyłu wody pitnej ze źródeł głębinowych podziemnych dla mieszkańców powiatu mieleckiego.</p> <p>1.8.2. Wspieranie działań w zakresie budowy lub rozbudowy kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków</p>
	1.9. Zagospodarowanie wód opadowo-roztopowych.	<p>1.9.1. Udział w budowie i modernizacji układów retencji wód opadowych i roztopowych.</p> <p>1.9.2. Dofinansowywanie działalności spółek wodnych.</p> <p>1.9.3. Budowa i modernizacja gospodarki wodno – ściekowej na terenie powiatu.</p>
Ochrona środowiska i przyrody	1.10. Ochrona zasobów naturalnych.	<p>1.10.1. Wspieranie wymiany niskosprawnych źródeł ciepła na niskoemisyjne.</p> <p>1.10.2. Promowanie i wspieranie wspólnie z sąsiednimi JST budowy instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych.</p> <p>1.10.3. Prowadzenie edukacji ekologicznej.</p>

--	--

1.10.4. Rozwijanie sieci monitoringu technicznego i społecznego w zakresie kontroli utrzymania porządku.   1.10.5. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych zgodnie z udzielanymi koncesjami. Zagospodarowanie terenów pokopalnianych – rekultywacja z uwzględnieniem aspektu środowiskowego i potrzeb mieszkańców.   1.10.6. Wprowadzanie nasadzeń kompensacyjnych w związku z wydawaniem zezwoleń na usunięcie drzew na obszarach nieleśnych.

IV.5. Ocena zgodności strategii z dokumentami zewnętrznymi

Analiza spójności Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021–2030 jest bardzo ważna, ponieważ pozwoli korzystać z efektów synergii wynikającej z uczestnictwa w programowaniu i realizacji zamierzeń w kooperacji z otoczeniem regionalnym. Niniejszy rozdział prezentuje analizę spójności Strategii Rozwoju Powiatu na lata 2021–2030 z dokumentem Strategii Rozwoju Województwa – „Podkarpackie 2030” oraz Regionalną Strategią Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030.

Strategia Rozwoju Województwa – „Podkarpackie 2030”

Strategia Rozwoju Województwa - „Podkarpackie 2030” jest najważniejszym dokumentem strategicznym w województwie, gdyż wyznacza główne cele i priorytety polityki rozwoju realizowane na terenie województwa. Dokument ten został przyjęty w dniu 28.09.2020 r. przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą nr XXVII/458/20 w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Strategia rozwoju województwa jest dokumentem własnym samorządu wojewódzkiego, dzięki czemu organizowanie zadań można uznać za racjonalne. Ważną cechą strategii rozwoju województwa jest jej walor informacyjny. Poprzez dokument strategiczny społeczeństwo, podmioty gospodarcze i instytucje są informowane o priorytetach rozwojowych przyjętych przez samorządowe władze regionu. Podstawą strategii rozwoju województwa jest założenie maksymalnego wykorzystania rozeznaczonych wewnętrznych zasobów oraz potencjału miejscowych podmiotów oraz korzyści usytuowania geograficznego.

W Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego zostały sformułowane cztery obszary tematyczne:

- Obszar tematyczny: Gospodarka i nauka,
- Obszar tematyczny: Kapitał ludzki i społeczny,
- Obszar tematyczny: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska,
- Obszar tematyczny: Dostępność usług.

Dla każdego obszaru tematycznego został sformułowany cel główny. Ponadto do każdego z obszarów tematycznych sformulowano priorytety oraz kierunki działań. Każdemu z kierunków przypisano zakładane działania.

Ponadto w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego określony również obszar horyzontalny, tj. terytorialny wymiar Strategii. Celem obszaru jest wzmocnienie terytorialnej spójności województwa podkarpackiego.

Natomiast w Strategii rozwoju powiatu mieleckiego zostały określone 3 obszary: gospodarczy, społeczny oraz infrastruktury, środowiska i przestrzeni, w których sformulowane zostały cele strategiczne z przypisanymi do nich celami operacyjnymi oraz zadaniami realizacyjnymi. Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania realizacyjne określone w Strategii rozwoju powiatu mieleckiego wpisują się w obszary oraz priorytety i kierunki działań określone w Strategii

Rozwoju Województwa. Ponadto zapisy określone w obu dokumentach strategicznych w dużej mierze są komplementarne.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030 (RIS) jest dokumentem wyznaczającym kierunki regionalnej polityki prowadzonej przez Samorząd Województwa w perspektywie do 2030 r. w obszarach związanych z rozwojem przedsiębiorczości i innowacyjności regionu. Dokument został przyjęty uchwałą nr 302/5960/21 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 3 sierpnia 2021 r.

Strategia jest programem rozwoju, stanowiącym uszczegółowienie zapisów Strategii Rozwoju Województwa zarówno w zakresie wzmocnienia innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, rozwoju proinnowacyjnego kapitału społecznego, jak i w zakresie kształcenia kadr, odpowiadających na zapotrzebowanie ze strony rynku pracy.

W Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego zostały sformułowane cztery cele strategiczne,

- Cel strategiczny 1: Rozwijanie i wzmocnianie regionalnego systemu innowacji,
- Cel strategiczny 2: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności podkarpackich przedsiębiorstw,
- Cel strategiczny nr 3: Rozwój potencjału kadrowego i kultury sprzyjającej podnoszeniu innowacyjności regionu,
- Cel strategiczny nr 4: Stymulowanie rozwoju umiędzynarodowienia gospodarki oraz korzystnego udziału w globalnych łańcuchach wartości,

do których opracowano cele operacyjne.

Dodatkowo w RIS zostały określone 3 cele strategiczne horyzontalne:

- Cel horyzontalny 1: Ewolucja gospodarki regionalnej w kierunku „Przemysłu 4.0”,
- Cel horyzontalny 2: Transformacja przedsiębiorstw umożliwiająca wdrażanie rozwiązań z zakresu GOZ, w tym w obszarze biogospodarki,
- Cel horyzontalny 3: Doskonalenie instrumentów monitorowania postępów wdrażania polityki proinnowacyjnej oraz funkcjonowania regionalnego ekosystemu innowacji, w tym identyfikowania wąskich gardeł dyfuzji innowacji.

Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania realizacyjne określone w obszarze gospodarki w Strategii rozwoju powiatu mieleckiego wpisują się w cele strategiczne i operacyjne RIS oraz stanowią ich uzupełnienie na poziomie subregionalnym. Ponadto cele strategiczne i operacyjne oraz zadania realizacyjne określone w obszarach społecznym i infrastruktury, środowiska i przestrzeni będą służyły realizacji celów gospodarczych, a także realizacji RIS. Ponadto zapisy określone w obu dokumentach strategicznych w dużej mierze są komplementarne.

V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU

V.1. Zarządzanie wdrożeniem Strategii

1. Założenia ogólne strategii

W pracach nad opracowaniem Strategii przyjęto następujące kluczowe założenia/zasady:

- 1) Zachowanie szansy na realizację potrzeb przyszłych pokoleń.
- 2) Poszanowanie dla ograniczoności zasobów.
- 3) Harmonizowanie wszystkich celów rozwoju - ekologicznych, społecznych i ekonomicznych.
- 4) Długookresowe analizowanie, planowanie i realizacja celów rozwoju.

2. Założenia systemu wdrożenia strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021-2030 powstała z udziałem głównych interesariuszy Powiatu. Dokument wyznacza strategiczne cele rozwoju Powiatu i ma nadrzędne znaczenie w stosunku do pozostałych dokumentów niższego rzędu. Podstawą systemu wdrożenia strategii jest powiązanie dokumentu strategii z pozostałymi dokumentami kierunkowymi (strategie i programy branżowe/sektorowe) Powiatu oraz z jego programami operacyjnymi, które określają zadania i szczegółowe plany realizacji dla konkretnych projektów. System wdrażania strategii należy rozpatrywać na trzech poziomach: organizacyjnym, merytorycznym i społecznym.

Na poziomie organizacyjnym główne zadania strategii będą realizowane przez władze samorządu powiatowego, nie-samorządowe instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy.

Strategiczne zarządzanie jest koordynowane przez Starostwo Powiatowe. Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie projektu strategii, jej aktualizację i interpretację jest Biuro Promocji i Informacji Starostwa Powiatowego w Mielcu, który będzie pełnił funkcję głównego koordynatora wdrażania strategii.

Wdrożenie strategii jest zależne od opracowania konkretnych programów i projektów przygotowanych w odpowiedzi na zdefiniowane w dokumencie cele i zadania. Ich przygotowanie, a następnie realizacja odbywać się będzie na podstawie decyzji podejmowanych przez ZARZĄD POWIATU lub osoby/jednostki upoważnione.

Do realizacji strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez Starostwo i jednostki podległe, inne instytucje publiczne, podmioty sektora prywatnego i organizacje pozarządowe,
- przez gminy powiatu mieleckiego,
- indywidualnych przez nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.

W okresie wdrażania strategii władze Powiatu będą występowały w różnych rolach, w tym jako:

- bezpośredni samodzielny realizator zadań,
- inicjator działań,
- uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi,
- wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów instytucjonalnych i społecznych.

Poziom merytoryczny

Zarządzanie strategiczne na poziomie merytorycznym będzie prowadzone poprzez monitoring wartości wskaźników przypisanych do celów strategicznych i operacyjnych, które bezpośrednio będą określały poziom osiągnięcia przyjętych celów. W ramach ewaluacji efekty strategii będą powiązane również z korzyściami społecznymi i gospodarczymi.

Dane do wskaźników realizacji strategii będą pozyskiwane z następujących źródeł:

- dane gromadzone w wydziałach merytorycznych i jednostkach organizacyjnych podległych Starostwu,
- budżet zadaniowy,
- sprawozdawczość budżetowa,
- kontrola zarządcza,
- inne podmioty uczestniczące w realizacji zadań,
- dostępne statystyki publiczne.

Poziom społeczny

Na poziomie społecznym należy uwzględnić elementy upowszechniania informacji na temat aktualnego poziomu realizacji strategii. W opracowaniu dokumentu strategii uczestniczyli również przedstawiciele instytucji spoza jednostek Starostwa. W związku z tym, liderzy społeczni powinni także uczestniczyć w procedurze ewaluacji strategii oraz w kolejnych aktualizacjach dokumentu. Aby skutecznie przeprowadzić proces upowszechniania i ewaluacji strategii, dokument strategii oraz raporty monitoringu i ewaluacji powinny być udostępnione na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Mielcu. Upowszechnianie strategii oraz rezultatów jej wdrażania będzie odbywało się także m. in. poprzez wykorzystanie mediów lokalnych.

Planowanie i wdrażanie strategii w dialogu z interesariuszami pozwala na skuteczne wpływanie na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne. Umożliwia zarządzanie rozwojem Powiatu w kolejnych latach ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi rozbieżnościami interesów, co będzie ważnym czynnikiem wzmacniającym kapitał społeczny Powiatu.

V.2. System monitorowania i ewaluacji strategii

1. Wprowadzenie

Przedmiotem monitoringu jest interwencja publiczna wynikająca ze strategii i jej efekty, zaś ewaluacja obejmuje dodatkowo również kontekst społeczno-ekonomiczny w ocenie tych efektów. Celem przeprowadzania monitoringu jest pozyskanie danych odnośnie poziomu realizacji celów strategii oraz dokonywanie niezbędnych korekt w procesie wdrażania interwencji. W przypadku ewaluacji celem jest formułowanie wniosków i rekomendacji mogących posłużyć udoskonalaniu zarówno obecnych, jak i przyszłych działań i interwencji. Ewaluacja dostarcza informacji potrzebnych do rozwiązywania problemów, które nie mogą zostać zdiagnozowane jedynie w oparciu o monitoring²⁷.

Ewaluacja to obiektywna ocena rezultatów wdrażania Strategii, która powinna dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji, wykorzystywanych w procesie decyzyjnym.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności strategii,
- wczesne ostrzeganie przed zagrożeniami,
- identyfikacja momentów zwrotnych, w których następuje konieczność zmiany kierunku rozwoju powiatu,
- dostarczenie informacji niezbędnych do podjęcia decyzji o aktualizacji całej strategii lub niektórych jej części.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację strategii,
- pozyskiwanie informacji do wskaźników oceniających stopień osiągnięcia założonych w strategii celów,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne dotyczące Powiatu i zewnętrzne występujące w otoczeniu Powiatu, które w istotny sposób wpłynęły na dotychczasową realizację strategii i wpływają na ewentualną potrzebę jej aktualizacji.

System składa się z dwóch podsystemów:

- **monitoringu:** obejmującego zbieranie i selekcjonowanie informacji, wskazanie jednostek odpowiedzialnych za pozyskiwanie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji niezbędnych do wyliczania wskaźników monitoringu. Monitoring realizacji poszczególnych celów strategii odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki.

1. ²⁷ Bienias S., Strzęboszewski P., Opalka E. (2012) Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, MRR, Warszawa.

- **ewaluacji:** obejmującej ocenę i interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Sprawnie funkcjonujący i odpowiednio zaplanowany system monitoringu jest podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie ewaluacji strategii. Dla prowadzonej oceny wykorzystana zostanie ewaluacja *on-going*²⁸.

2. Monitoring Strategii

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu obserwacji procesu realizacji strategii, w tym rezultatów jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem powiatu.

Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach powinny być cykliczne badania opinii mieszkańców. Aby umożliwić porównania i prognozowanie dalszych trendów rozwoju, zalecane jest wielokrotne użycie tego samego narzędzia badawczego w kolejnych latach (badania panelowe). Badania mogą być uzupełnione konsultacjami społecznymi.

Sposób prowadzenia monitoringu

Podsystem monitoringu określa:

1) Źródła, częstotliwość pozyskiwania informacji

Niezbędne jest wykorzystywanie różnych źródeł informacji. Zasadne będzie także zorganizowanie pozyskiwania informacji z innych instytucji oraz organizowanie okresowych badań (np. ankietowych).

Pozyskiwanie danych dla potrzeb monitoringu celów strategii będzie dokonywane corocznie.

2) Sposób gromadzenia, przetwarzania, porządkowania i przechowywania informacji.

Gromadzenie, weryfikacja oraz przetwarzanie i przechowywanie danych dla potrzeb monitoringu będzie dokonywane przez jednostki organizacyjne Starostwa odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu dla poszczególnych celów strategii. Jednostki odpowiedzialne będą wykorzystywały jako źródła informacji cyklicznie przygotowywane w Urzędzie oraz jednostkach podległych dane sprawozdawcze odpowiednio do potrzeb przyjętych wskaźników. W przypadku wskaźników, dla których Starostwo nie będzie dysponowało danymi, jednostka odpowiedzialna pozyska te informacje ze źródeł zewnętrznych. Opracowanie raportów z monitoringu będzie realizowane przez Biuro Promocji i Informacji Starostwa, który jest głównym koordynatorem wdrożenia strategii. Badania opinii będą wymagane w przypadku wskaźników, dla których Urząd nie będzie posiadał własnych ani zewnętrznych źródeł informacji.

a) Raporty dwuletnie

²⁸ Ewaluacja on-going - dokonywanie okresowej, bieżącej, okresowej oceny realizacji strategii i jej wpływu na rozwój Powiatu. Ocena ta, a przede wszystkim identyfikacja ewentualnych problemów, umożliwi weryfikację lub aktualizację dokumentu strategii.

Zakres raportów okresowych będzie obejmował wszystkie cele strategii oraz wskaźniki monitorowania. Raporty dwuletnie wykorzystywane będą do bieżącego zarządzania strategią przez wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację przypisanych im zadań.

b) Raporty doraźne

W sytuacji wystąpienia ważnych, niedających się przewidzieć okoliczności zewnętrznych o charakterze politycznym, ekonomicznym, społecznym, technologiczno-technicznym, ekologicznym (środowiskowym) i regulacyjnym (prawnym) lub okoliczności wewnętrznych, może być opracowany raport doraźny na podstawie jednorazowej decyzji Starosty. Przeglądy doraźne swoim zakresem mogą objąć wszystkie obszary ujęte w strategii albo wybrany jeden (lub kilka) obszarów realizowanej strategii.

Rezultatem przeglądu doraźnego będzie raport zawierający oprócz części analitycznej wnioski i rekomendacje dotyczące potrzeby i zakresu ewentualnej aktualizacji strategii. Jednostką odpowiedzialną za opracowanie raportu z przeglądu doraźnego będzie Biuro Promocji i Informacji przy współpracy z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi Starostwa.

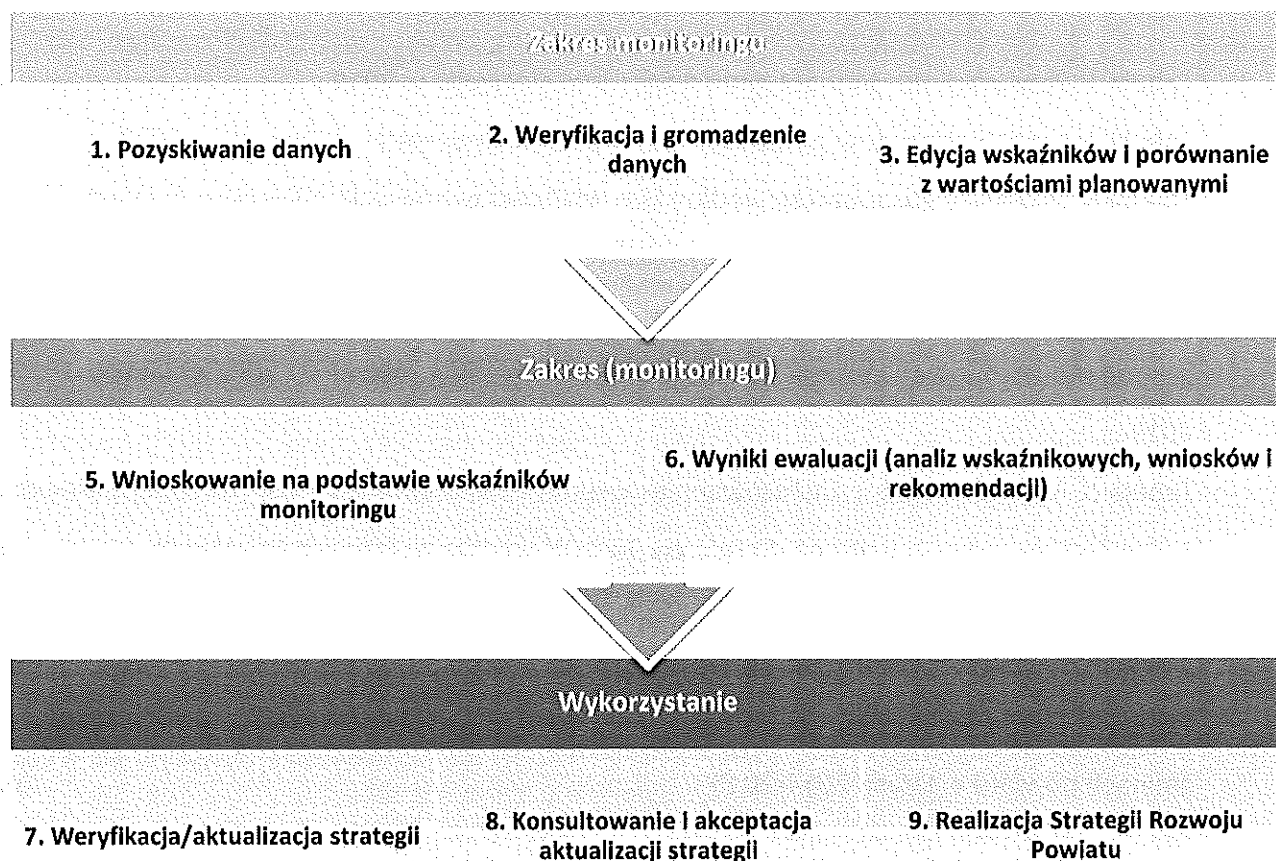
3) Zasady udostępniania informacji z monitoringu

Proces monitorowania obejmuje:

- zdefiniowanie wskaźników dla poszczególnych celów strategii,
- wyznaczenie jednostek i osób odpowiedzialnych za pozyskiwanie, przetwarzanie i udostępnianie danych dla poszczególnych grup wskaźników,
- koordynowanie procesu monitorowania i administrowania bazą danych.

Proces monitorowania i ewaluacji Strategii prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 71. Proces monitorowania i ewaluacji strategii

V.3. Wskaźniki realizacji celów Strategii

Wskaźniki dla systemu monitorowania Strategii zostaną przypisane wszystkim celom strategicznym i operacyjnym. Będą one przyjęte w drodze odrębnego Zarządzenia Starosty. Wskaźniki i dane z ich monitoringu będą mogły być również wykorzystane przy opracowywaniu wniosków o dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych.

Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia i ludność gmin powiatu mieleckiego w 2019 r.....	6
Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu w latach 2014-2019	8
Tabela 3. Podmioty gospodarcze według klas wielkości w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	8
Tabela 4. Wyniki analizy z zastosowaniem współczynnika lokalizacji dla zmiennej podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według sekcji PKD 2007 w latach: 2014 i 2019.....	12
Tabela 5. Wyniki analizy z zastosowaniem współczynnika lokalizacji dla zmiennej podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według wybranych działów PKD 2007 ..	15
Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w gminach powiatu w latach 2014-2019	17
Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminach powiatu w latach 2014-2019	18
Tabela 8. Wskaźnik przeżywalności podmiotów (w %) w gminach powiatu w latach 2014-2019	19
Tabela 9. Podmioty gospodarcze z udziałem kapitału zagranicznego w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019.....	20
Tabela 10. Produkcja sprzedana przemysłu (w zł) na 1 mieszkańca w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2018	21
Tabela 11. Nakłady na inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019.....	23
Tabela 12. Nakłady na środki trwałe w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019.....	24
Tabela 13. Ruch turystyczny w Polsce według województw w 2019 roku	31
Tabela 14. Miejsca noclegowe turystyki na 1000 mieszkańców w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego.....	32
Tabela 15. Turyści korzystający z noclegów na 1000 mieszkańców w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego	33

Tabela 16. Udzielone noclegi turystom na 1000 mieszkańców w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego.....	34
Tabela 17. Obiekty (1) i miejsca noclegowe (2) turystyki w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019.....	36
Tabela 18. Pracujący w powiecie mieleckim według sektorów gospodarki w latach 2014-2018	37
Tabela 19. Lesistość (w %) w gminach powiatu w latach 2014-2019	40
Tabela 20. Liczba pracujących na 1000 ludności w gminach powiatu w latach 2014-2019	42
Tabela 21 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019.....	45
Tabela 22. Ewidencja osób bezrobotnych w gminach powiatu w 2019 r.....	46
Tabela 23. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu w latach 2014-2019	47
Tabela 24. Branże o największej liczbie ofert w latach 2014-2019.....	49
Tabela 25. Udział wydatków budżetu jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem (w %) w latach 2014-2019	54
Tabela 26. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	55
Tabela 27. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	55
Tabela 28. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	57
Tabela 29. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie mieleckim w latach 2014-2019 (w %).....	57
Tabela 30. Placówki przedszkolne w województwie podkarpackim i jego powiatach w roku szkolnym 2018/2019	59
Tabela 31. Szkolnictwo w województwie podkarpackim i jego powiatach w roku szkolnym 2018/2019	59
Tabela 32. Szkolnictwo w powiecie mieleckim i jego gminach w roku szkolnym 2018/2019.	61
Tabela 33. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w powiecie mieleckim i jego gminach w latach 2014-2019	73

Tabela 34. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc wg przyczyn w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	73
Tabela 35. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg ekonomicznych grup wieku w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	74
Tabela 36. Przeciętna miesięczna: liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka pobierających dodatek wychowawczy (1), liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, pobierających dodatek do zryczałtowanej kwoty (2), liczba pozostałych placówek pobierających dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (3), liczba dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, na które pobierany był dodatek wychowawczy (4), liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, na które pobierany był dodatek do zryczałtowanej kwoty (5), liczba dzieci w pozostałych placówkach, na które pobierany był dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (6) w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 roku	78
Tabela 37. Placówki wsparcia dziennego (1) i miejsca w tych placówkach (2) w powiatach województwa podkarpackiego w latach 2014-2019.....	79
Tabela 38. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w latach 2018 – 2020 w powiecie mieleckim	81
Tabela 39. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami) w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego	88
Tabela 40. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2014-2019 w Polsce i w powiatach województwa podkarpackiego	89
Tabela 41. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami) (1) i księgozbiór bibliotek na 1000 ludności (2) w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019	90
Tabela 42. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności (1) i wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019.....	91
Tabela 43. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności (1) i wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (2) w powiecie mieleckim i jego gminach w latach 2014-2019	92
Tabela 44. Liczba osób na placówkę (1) i liczba uczestników imprez na 1000 ludności (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019.....	93

Tabela 45. Liczba osób na placówkę (1) i liczba uczestników imprez na 1000 ludności (2) w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019.....	93
Tabela 46. Liczba muzeów łącznie z oddziałami (1) i zwiedzający na 1000 ludności (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019.....	94
Tabela 47. Liczba kin (1) i liczba ludności na 1 miejsce w kinach (2) w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach w latach 2014-2019	95
Tabela 48. Wybrane obiekty sportowe w Polsce, województwie podkarpackim i jego powiatach, a także w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014 i 2018.....	99
Tabela 49. Obiekty sportowe w powiecie mieleckim i jego gminach w latach 2014 i 2018..	100
Tabela 50. Przepięstwa stwierdzone przez Policję według rodzajów na 1000 mieszkańców w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	101
Tabela 51. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw według rodzajów w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	102
Tabela 52. Zdarzenia w powiecie mieleckim według rodzaju w latach 2018-2019.....	104
Tabela 53. Drogi powiatowe w podziale na klasy w 2019 r.	106
Tabela 54. Zasoby mieszkaniowe według gmin w latach: 2014 i 2019.....	111
Tabela 55. Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki, według gmin w latach: 2014 i 2019	112
Tabela 56. Mieszkania wyposażone w wybrane instalacje techniczno-sanitarne (% ogółu mieszkań), według gmin w 2018 r.....	114
Tabela 57. Liczba wypłaconych dodatków według gmin w latach 2014-2019	114
Tabela 58. Kwota dodatków mieszkaniowych (w zł) według gmin w latach 2014-2019.....	115
Tabela 59. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (w dam ³) w ciągu roku według gmin w latach 2014-2019	117
Tabela 60. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca według gmin w latach 2014-2019	118
Tabela 61. Ocena działań władz powiatu mieleckiego w obszarze usług komunalnych i społecznych	122
Tabela 62. Ocena działania władz powiatu mieleckiego w obszarze polityki	124
Tabela 63. Aspekty wymagające najpilniejszej poprawy w obszarze usług komunalnych i społecznych.	124

Tabela 64. Aspekty wymagające najpilniejszej poprawy w obszarze polityki gospodarczej i promocji.	126
Tabela 65. Ocena wybranych obszarów wybranych obszarów życia w ostatnich 5 latach. ...	130
Tabela 66. Wykształcenie respondentów.	132

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie powiatu mieleckiego na mapie Polski i województwa podkarpackiego.	4
Rysunek 2. Gminy powiatu mieleckiego	5
Rysunek 3. Podmioty gospodarcze w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	7
Rysunek 4. Wartość współczynnika lokalizacji w latach: 2014 i 2019	13
Rysunek 5. Dynamika zmian współczynnika lokalizacji w 2019 roku w porównaniu do roku 2014	14
Rysunek 6. Rozkład współczynnika lokalizacji i jego dynamiki w powiecie mieleckim.....	14
Rysunek 7. Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	16
Rysunek 8. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	17
Rysunek 9. Wskaźnik przeżywalności podmiotów (w %) w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	19
Rysunek 10. Podmioty gospodarcze z udziałem kapitału zagranicznego w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	20
Rysunek 11. Produkcja sprzedana przemysłu (w zł) na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2018	21
Rysunek 12. Nakłady na inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	22
Rysunek 13. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	24
Rysunek 14. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw według województw w 2018 r.	25
Rysunek 15. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych według województw w 2018 r.	26
Rysunek 16. Liczba jednostek prowadzących działalność badawczo-rozwojową w przeliczeniu na 100 tys. ludności według województw w 2018 r.	26
Rysunek 17. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według województw w 2018 r.....	27

Rysunek 18. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R sektora przedsiębiorstw w relacji do PKB według województw w 2017 r.	27
Rysunek 19. Patenty udzielone przez UPRP w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców w 2019 r. 28	
Rysunek 20. Wzory użytkowe – udzielone prawa ochronne w UPRP w przeliczeniu na 100 tys. ludności w 2019 r.	29
Rysunek 21. Instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej w 2019 r.	30
Rysunek 22. Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2014-2019 w powiecie mieleckim i województwie podkarpackim	35
Rysunek 23. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie mieleckim i w województwie podkarpackim w latach 2014-2019	36
Rysunek 24. Łączna powierzchnia użytków rolnych według powiatów województwa podkarpackiego w 2016 r.	39
Rysunek 25. Lesistość (w %) w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	40
Rysunek 26. Pracujący według powiatów w 2019 r.	41
Rysunek 27. Liczba pracujących na 1000 ludności w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	42
Rysunek 28. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów w 2019 r.	43
Rysunek 29. Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących według powiatów w 2019 r.	44
Rysunek 30. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	45
Rysunek 31. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	47
Rysunek 32. Struktura bezrobotnych według wieku w powiecie mieleckim w latach: 2014 i 2019	48
Rysunek 33. Udział wydatków budżetu jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 r. (w %)	54

Rysunek 34. Struktura ludności według płci i wieku w powiecie mieleckim w 2019 roku	56
Rysunek 35. Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w powiecie mieleckim w 2014 r. i 2019 r.	58
Rysunek 36. Liczba szkół ze względu na ich typ w powiecie mieleckim w roku szkolnym 2018/2019	60
Rysunek 37. Współczynnik skolaryzacji brutto i netto dla szkół podstawowych w powiecie mieleckim w latach 2014-2018	63
Rysunek 38. Współczynnik skolaryzacji brutto i netto dla gimnazjów w powiecie mieleckim w latach 2014-2018.....	63
Rysunek 39. Wysokość subwencji oświatowej oraz wydatków bieżących ogółem w szkołach i placówkach oświatowych w latach 2014-2019.....	64
Rysunek 40. Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców w powiatach województwa Podkarpackiego w 2019 roku	65
Rysunek 41. Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2018.....	66
Rysunek 42. Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2018	67
Rysunek 43. Liczba łóżek w szpitalach ogólnych na 10 tys. mieszkańców w Podkarpackim i jego powiatach w 2018 roku	67
Rysunek 44. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w Podkarpackim i w powiecie mieleckim 2019 roku	68
Rysunek 45. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w gminach powiatu mieleckiego w 2019 roku	69
Rysunek 46. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	72
Rysunek 47. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg ekonomicznych grup wieku w powiecie mieleckim w latach 2015 i 2019	75
Rysunek 48. Liczba rodzin na 10 tys. mieszkańców posiadająca Kartę Dużej Rodziny w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 roku	76

Rysunek 49. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	77
Rysunek 50. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminach powiatu mieleckiego w latach 2014-2019	77
Rysunek 51. Mapa dróg powiatowych	106
Rysunek 52. Wskaźnik gęstości dróg według powiatów w 2019 r.....	108
Rysunek 53. Samochody osobowe i ciężarowe na 1000 ludności według powiatów w 2019 r.	109
Rysunek 54. Zasoby mieszkaniowe w powiecie mieleckim i województwie podkarpackim w 2019 r.....	111
Rysunek 55. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w powiatach województwa podkarpackiego w 2019 r.	113
Rysunek 56. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej per capita w 2019 r. według województw	116
Rysunek 57. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	116
Rysunek 58. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim i w powiecie mieleckim w latach 2014-2019.....	117
Rysunek 59. Zużycie wody na potrzeby przemysłu w powiecie mieleckim w latach 2014-2019	118
Rysunek 60. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem według powiatów woj. podkarpackiego w 2019 r.	119
Rysunek 61. Opinie objętych badaniem mieszkańców na temat tego, jak się mieszka w powiecie mieleckim?	122
Rysunek 62. Opinie objętych badaniem mieszkańców na temat tego, z czym powinien kojarzyć im się powiat mielecki w 2030 r.?	127
Rysunek 63. Aspekty wymagające najpilniejszego rozwiązania w gminach powiatu mieleckiego.	128
Rysunek 64. Ocena poszczególnych możliwości w gminach powiatu mieleckiego.	129
Rysunek 65. Ocena zadowolenia z życia w gminach powiatu mieleckiego	130

Rysunek 66. Ogólna ocena warunków życia w gminach powiatu mieleckiego	131
Rysunek 67. Status zawodowy respondenta.	132
Rysunek 68. Organizacja prac nad Strategią	148
Rysunek 69. Drzewo celów Strategii Powiatu mieleckiego.....	150
Rysunek 70. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Powiatu Mieleckiego	150
Rysunek 71. Proces monitorowania i ewaluacji strategii.....	171